Wstęp

do powszechnego

dziennika praw państwa i rządu

dla

cesarstwa Austryackiego.

Einleitung

zu dem allgemeinen

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte

für das

Kaiserthum Oesterreich.



Wstęp

do powszechnego

dziennika praw państwa i rządu

dla

cesarstwa Austryackiego.

„Owem wielkiem dziełem, którem się Ministeryum Najjaśniejszego Pana w porozumieniu z ludami zajmuje jest ugruntowanie nowego węzła, który — zasadzając się na równem uprawnieniu i nieprzeszkodnym rozwoju wszystkich narodowości — wszystkie kraje i szczepy Monarchii w jedno wielkie polityczne ciało połączyć, a dalszy byt Austryi w jedności państwa ustalić ma."

Temi słowy całe Ministeryum w Listopadzie 1848 przez Najjaśniejszego Pana nowo mianowane, w swym programie z dnia 27. Listopada 1848 jednę z najgłówniejszych zasad swej polityki oznaczyło.

Owę myśl „zbawiennego przekształcenia i odmłodzenia całej Monarchii, na podstawach prawdziwego równouprawnienia wszystkich ludów i równości wszystkich obywateli państwa w obliczu prawa, jako też połączenia wszystkich krajów i szczepów Monarchii w jedno wielkie polityczne ciało" oświadczyła Jego Cesarska Mość dziś władający Cesarz i Najjaśniejszy Pan nasz, **Franciszek Józef I.** w Najwyższym Swym wstąpienia na tron manifeście z dnia 2. Grudnia 1848 *) jako przewodniczą gwiazdę w wykonaniu wysokich obowiązków Najwyższego panowania Swego. — To wspaniałe Najwyższe postanowienie Najjaśniejszego Pana znajduje swe dokonanie oraz rękojmię niezłomnego ciągłego trwania swego i urzeczywiszczenia w konstytucyi przez Najjaśniejszego Pana ludom Swym najmiłościwiej nadanej, jako w niezachwialnym „zastępie jedności Monarchii."

Zgodnie z temi zasady raczył Najjaśniejszy Pan następnym patentem, począwszy od czasu później oznaczyć się mającego, zaprowadzenie powszechnego dziennika praw państwa i rządu we wszystkich w Swem państwie używanych językach krajowych postanowić, i wykonanie tegoż postanowienia podpisanym ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości polecić.

---

*) Obacz w tomie uzupełniającym tego dziennika praw pod Nr. 1.

Einleitung

zu dem allgemeinen

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte

für das

Kaiserthum Oesterreich.

„Das grosse Werk, welches dem Ministerium Seiner Majestät im Einverständnisse mit den Völkern obliegt, ist die Begründung eines neuen Bandes, das — gestützt auf die gleiche Berechtigung und unbehinderte Entwickelung aller Nationalitäten — alle Lande und Stämme der Monarchie zu Einem grossen Staatskörper vereinigen, — und Oesterreich's Fortbestand in staatlicher Einheit sichern soll!"

Mit diesen Worten hat das von Seiner Majestät im November 1848 neu ernannte Gesammt-Ministerium, in seinem Programme vom 27. November 1848, einen der Hauptgrundzüge für seine Politik bezeichnet.

Dieser Gedanke „einer heilbringenden Umgestaltung und Verjüngung der Gesammt-Monarchie, auf den Grundlagen der wahren Gleichberechtigung aller Völker des Reiches und der Gleichheit aller Staatsbürger vor dem Gesetze, so wie der Vereinigung aller Lande und Stämme der Monarchie zu Einem grossen Staatskörper" wurde von Seiner Majestät, Unserem jetzt regierenden Kaiser und Herrn **Franz Joseph I.** *in Allerhöchstihrem Regierungsantritts-Manifeste vom 2. December 1848 *) als Leitstern für die Ausübung Allerhöchstihrer hohen Herrscher-Pflichten erklärt. — Dieser erhabene Entschluss Seiner Majestät findet seine Vollendung und die Bürgschaft seiner unverbrüchlichen Fortdauer und Verwirklichung in der von Seiner Majestät Allerhöchstihren Völkern huldvoll ertheilten Reichs-Verfassung, als „dem unerschütterlichen Bollwerke der Einheit der Monarchie."*

Im Einklange mit diesen Grundsätzen haben Seine Majestät mit dem nachfolgenden Patente, von einem nachträglich zu bestimmenden Zeitpuncte angefangen, die Einführung eines allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes in allen in Allerhöchstihrem Reiche landesüblichen Sprachen anzuordnen beschlossen, und mit dem Vollzuge der diessfälligen Verordnung die unterzeichneten Minister des Innern und der Justiz zu beauftragen geruht.

**) Siehe dasselbe in dem Ergänzungsbande dieses Gesetzblattes unter Nr. 1.*

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiąże Austryi; Wielki Książe Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu (Salcburga), Styryi, Karyntyi, Krajny, wyższego i niższego Szląska i Bukowiny; Wielki Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; uksiążęcony Hrabia Habsburga i Tyrolu etc. etc.

„Aby względem obwieszczenia praw, rozporządzeń i innych do pu-„blikacyi przeznaczonych postanowień rządowych niepewność dotych-„czasowych przepisów uchylić a w tychże większą wprowadzić pe-„wność i pojedyńczość, tudzież aby oraz i zasadzie równouprawnienia „wszystkich w naszem państwie połączonych narodowości zadosyć „uczynić, na wniosek Naszej Rady ministrów uchwaliliśmy i stano-„wimy; jak następuje:"

§. 1.

„Począwszy od czasu następnie oznaczyć się mającego wycho-„dzić będzie powszechny dziennik praw państwa i rządu we wszy-„stkich używanych językach krajowych. Wydanie każdego pojedyń-„czego zeszytu tego dziennika praw przez gazetę rządową w Wie-„dniu wychodzącą jako też przez wszystkie do przyjęcia rządowych „obwieszczeń powołane gazety krajowo-rządowe każdego czasu bez-„zwłocznie uwiadomić się ma."

„Teksta w rożnych językach krajowych są równie autentyczne. „Do tekstów, które niemieckiemi nie są, przyłączyć się ma przekład „niemiecki."

§. 2.

„Tenże dziennik praw zawierać będzie:"

a) „wszystkie ustawy państwa i kraju;"

b) „wszystkie dla całego państwa albo pojedyńczych krajów koron-„nych wydane cesarskie patenta i postanowienia;"

c) „rozporządzenia, przez ministerya według zakresu ich działal-„ności w celu wykonania ustaw wydane, bez względu czyli „takowe w całem państwie lub w pojedyńczych jego częściach „moc powszechnie obowiązującą mają."

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Ungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Krakau; Herzog von Lothringen, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Ober- und Nieder-Schlesien und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; gefürsteter Graf von Habsburg und Tirol etc. etc.

„Haben, um hinsichtlich der Kundmachung von Gesetzen, Verordnungen und „sonstigen zur Veröffentlichung bestimmten Regierungserlässen die Unbestimmtheit „der bisherigen Vorschriften zu beseitigen und in denselben eine grössere Zuver-„lässigkeit und Vereinfachung herzustellen, dann um hiebei auch dem Grundsatze „der Gleichberechtigung aller in Unserem Reiche vereinigten Nationalitäten volle „Rechnung zu tragen, auf den Antrag Unseres Ministerrathes beschlossen und „verordnen, wie folgt:"

§. 1.

„Es wird von einem nachträglich zu bestimmenden Zeitpunct ein allgemeines „Reichsgesetz- und Regierungsblatt in allen landesüblichen Sprachen ausgegeben „werden. Die Ausgabe jedes einzelnen Heftes dieses Gesetzblattes ist durch die „in Wien erscheinende Regierungs-Zeitung und sämmtliche zur Aufnahme ämt-„licher Kundmachungen bestimmten Landesregierungs-Zeitungen jederzeit unver-„züglich anzuzeigen."

„Die Texte in den verschiedenen Landessprachen sind gleich authentisch. „Den nicht deutsehen Texten ist die deutsche Uebersetzung beizufügen."

§. 2.

„Dieses Gesetzblatt wird enthalten:"

a) *„alle Reichs- und Landesgesetze;"*

b) *„alle für das ganze Reich oder für einzelne Kronländer erlassenen kaiser-„lichen Patente und Verordnungen;"*

c) *„die von den Ministerien nach ihrem Wirkungskreise zum Vollzuge der Gesetze „erlassenen Verordnungen, es mögen diese letzteren in dem ganzen Reiche „oder in einzelnen Theilen desselben allgemein verbindende Kraft ha-„ben."* —

§. 3.

„Moc obowiązująca ustaw i rozporządzeń w dzienniku praw „państwa i rządu zawartych bierze początek, we wszystkich czę- „ściach państwa, w których ustawa lub rozporządzenie ważnem być „ma, dnia trzydziestego po upływie onego, w którym dotyczący „dziennik praw państwa i rządu wydanym a właściwie przesłanym „został, jeżeli w tej mierze w pojedyńczych przypadkach nie wyda „się szczególne postanowienie. — Dzień wydania, który z onym prze- „słania razem przypadać musi, na każdym dzienniku oznaczony „być ma."

§. 4.

„W każdym kraju koronnym wychodzić będzie dziennik praw „kraju i rządu w językach krajowych z przyłączeniem przekładu „niemieckiego."

§. 5.

„Dzienniki praw kraju i rządu zawierać mają:"

a) „datę i napis oznaczający treść wszystkich przez dziennik praw „państwa obwieszczonych ustaw i rozporządzeń, jako też liczbę „i dzień wydania dotyczącego dziennika praw państwa i rządu, „tudzież ustawy krajowe właściwego kraju w zupełnej ich „treści;"

b) „wszystkie przez władze krajowe wydane postanowienia, roz- „porządzenia i objaśnienia w sprawach publicznych."

§. 6.

„Z początkiem dnia piętnastego od daty dziennika praw kraju „i rządu stósownie do §. 5. lit. *b)* w tymże dzienniku umieszczone „postanowienia, rozporządzenia i objaśnienia w całym kraju koron- „nym jako należycie obwieszczone i obowiązujące uważanemi być „mają, jeżeli w tych samych postanowieniach władz krajowych nie jest „inny czas obowiązującej ich mocy wyraźnie postanowiony."

§. 7.

„W poprzednich paragrafach oznaczony sposób publikacyi ustaw „i rozporządzeń zwyczajnie jako jedyny prawnie przepisany sposób „obwieszczania uważanym być ma. Zostawia się jednakże władzom, „ażeby w każdym razie, gdzie większa ważność lub nagłość ustawy „albo rozporządzenia prócz obwieszczenia przez dzienniki praw i „rządu innego jeszcze sposobu publikacyi lub rozszerzenia wymaga, „przez osobne odciski ku wszelkiemu, ile możności rozgłoszeniu „starania przyłożyły. Co do mocy obowiązującej ustaw państwa i

§. 3.

„Die verbindende Kraft der im Reichsgesetz- und Regierungsblatte aufge-„nommenen Gesetze und Verordnungen beginnt, wenn diessfalls nicht in ein-„zelnen Fällen eine besondere Bestimmung getroffen wird, in allen Theilen des „Reiches, für welche das Gesetz oder die Verordnung zu gelten hat, mit dem „dreissigsten Tage nach Ablauf desjenigen Tages, an welchem das bezügliche „Reichsgesetz- und Regierungsblatt ausgegeben und rücksichtlich versendet wurde.— „Der Tag der Ausgabe, welcher mit jenem der Versendung zusammentreffen „muss, ist auf jedem Blatte zu bemerken."

§. 4.

In jedem Kronlande wird ein Landesgesetz- und Regierungsblatt in den „Landessprachen mit beigefügter deutscher Uebersetzung erscheinen."

§. 5.

„Die Landesgesetz- und Regierungsblätter haben zu enthalten:"

a) *„das Datum und die den Inhalt bezeichnende Aufschrift aller jener Gesetze „und Verordnungen, welche durch das Reichsgesetzblatt kundgemacht „wurden, so wie die Nummer und den Tag der Ausgabe des betreffenden „Reichsgesetz- und Regierungsblattes, dann die Landesgesetze des betref-„fenden Landes ihrem vollen Inhalte nach;"*

b) *„alle von den Landesbehörden erlassenen Verordnungen, Verfügungen und „Belehrungen über öffentliche Angelegenheiten."*

§. 6.

„Mit dem Anfange des fünfzehnten Tages nach dem Datum des Landesgesetz-„und Regierungsblattes sind die nach §. 5, lit. b) *in dieses Blatt eingeschalteten „Verordnungen, Verfügungen und Belehrungen als in dem ganzen Kronlande „gehörig kundgemacht und verbindlich anzusehen, wenn nicht in diesen Erlässen „der Landesbehörden selbst ein anderer Zeitpunct ihrer verbindenden Kraft aus-„drücklich festgesetzt ist."*

§. 7.

„Die in den vorstehenden Paragraphen bezeichnete Art der Veröffentlichung „der Gesetze und Verordnungen ist in der Regel als die einzige gesetzlich vor-„gezeichnete Kundmachungsart zu betrachten. Jedoch bleibt es den Behörden vor-„behalten, in allen Fällen, in welchen die höhere Wichtigkeit oder Dringlichkeit eines „Gesetzes oder einer Verordnung nebst der Kundmachung durch die Gesetz- und „Regierungsblätter noch eine andere Art der Veröffentlichung oder Verbreitung er-„heischt, durch besondere Abdrücke für die möglichste Veröffentlichung Sorge zu tra-„gen. In Ansehung der Wirksamkeit der Reichs- und Landesgesetze gelten auch in

„kraju to i w tym przypadku mają ważność powyższe w §. 3. „zawarte postanowienia, co się zaś tyczy rozporządzeń, pozo- „stawia się w takowych przypadkach władzom, ażeby po sumiennem „rozważeniu zachodzących okoliczności sposób obwieszczenia wy- „brały i czas obowiązującej ich mocy w rozporządzeniu samem „oznaczyły."

§. 8.

„Dziennik praw państwa wszystkim władzom bezpłatnie przesyła „się. Toż samo się tyczy dziennika praw kraju i rządu względem „władz w kraju istniejących i wszystkich władz państwa."

§. 9.

„Do trzymania dziennika praw państwa w dotyczących językach „krajowych wszystkie gminy, a do trzymania dziennika praw kraju „i rządu wszystkie gminy właściwego kraju są zobowiązane."

§. 10.

„Przełożeni gmin obowiązani są, gminy natychmiast o wyjściu „każdego z tych dzienników stósownie uwiadomić i takie zaprowadzić „urządzenie, ażeby każdy w te dzienniki wglądać mógł. Na wszelki „przypadek dzienniki pojedyńcze przez dni czternaście w domu gminnym „dla każdego do przejrzenia wyłożone, a potem zebrane i bezpiecznie „zachowane być mają."

§. 11.

„Tak dziennik praw państwa jak dzienniki praw kraju i rządu „bez opłaty pocztowej przesyłają się."

§. 12.

„Ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości poleca się „wykonanie tegoż postanowienia."

„Dano w głównem mieście Ołomuńcu dnia czwartego Marca „roku tysiąc ośmset czterdziestego dziewiątego."

Franciszek Józef.



Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Cordon. Bruck. Thinnfeld. Kulmer.

„einem solchen Falle die oben im §. 3 enthaltenen Bestimmungen, in Ansehung „der Verordnungen aber bleibt es für solche Fälle den Behörden überlassen, „mit gewissenhafter Erwägung der obwaltenden Umstände die Kundmachungsart „zu wählen und den Zeitpunct der verbindenden Kraft derselben in der Ver„ordnung selbst auszusprechen."

§. 8.

„Das Reichsgesetzblatt wird allen Behörden unentgeltlich zugesendet. Das„selbe gilt hinsichtlich des Landesgesetz- und Regierungsblattes in Bezug auf „die in dem Lande befindlichen Behörden und auf alle Reichsbehörden."

§. 9.

„Zur Anschaffung des Reichsgesetzblattes in den bezüglichen Landes„sprachen sind alle Gemeinden, und zur Anschaffung des Landesgesetz- und „Regierungsblattes alle Gemeinden des betreffenden Landes verpflichtet."

§. 10.

„Die Gemeinde-Vorstände haben die Obliegenheit, die Gemeinden sogleich „von dem Erscheinen eines jeden dieser Blätter auf geeignete Art in Kenntniss „zu setzen, und die Einleitung zu treffen, dass sich Jedermann von diesen „Blättern Einsicht verschaffen könne. Jedenfalls sind die einzelnen Blätter „durch vierzehn Tage im Gemeindehause zu Jedermanns Einsicht auszulegen, „sohin zu sammeln und sicher aufzubewahren."

§. 11.

„Sowohl das Reichsgesetzblatt als die Landesgesetz- und Regierungsblätter „werden portofrei versendet."

§. 12.

„Die Minister des Innern und der Justiz sind mit dem Vollzuge dieser „Verordnung beauftragt."

„Gegeben in der Hauptstadt Olmütz den vierten März Eintausend acht „Hundert neun und Vierzig."

Franz Joseph.



Schwarzenberg. Stadion. Krauss. Bach. Cordon. Bruck. Thinnfeld. Kulmer.

W wykonaniu tego Najwyższego rozkazu takie zaprowadzono urządzenie iż ten „powszechny dziennik praw państwa i rządu dla cesarstwa Austryackiego" począwszy od 1. Października 1849 nieprzerwanie wychodzić będzie, i oraz stósownie do §§. 2. i 7. powyższego patentu za zwyczaj jako jedyny prawnie przepisany obwieszczania sposób zawartych w nim ustaw, patentów i rozporządzeń uważanym być ma.

Te rozporządzenia w bieżącym porządku czasu, w którym wydane będą i w bieżącem (arabskiemi cyframi oznaczać się mającem) następstwie liczb i stronnic, co rok z 1. Stycznia na nowo rozpoczynać się mających przez ten dziennik praw obwieszczone będą. Tenże pojedyńczemi częściami (numerami, zeszytami lub kartkami) wydawać się będzie. Wydawanie tych pojedyńczych części zaś, które także dla każdego rocznego zbioru oddzielnie bieżącą liczbą (rzymskiemi cyframi) oznaczać się mają do żadnego pewnego okresu czasu nie przywiązuje się, lecz bez ścisłego ograniczenia w miarę znajdującego się materyału następuje; jednakże w przypadkach nagłych nawet i dla jednego rozporządzenia wydanie nowej części (numeru, kartki lub zeszytu) nastąpi.

Każda pojedyńcza część (numer, zeszyt lub kartka) ma wprzód wykazać oprócz ogólnego napisu: „powszechny dziennik praw państwa i rządu dla cesarstwa Austryackiego" (rzymską) liczbę części, przepisane §. 3. patentu wielokrotnie wspomnianego wyznaczenie dnia, w którym się wydaje i przesyła, i jako przegląd treści wyliczenie zawartych w tej części rozporządzeń podług ciągle bieżących ich liczb (arabskich) z podaniem bardzo krótkiem ich treści. Następnie wyjdzie w przedziałach dwóch-lub trzechmiesięcznych tom uzupełniający, który li jako zbiór, przeto także w oddzielnem od właściwego dziennika praw następstwie liczb, jako też pod osobną liczbą stronnic, zawierać będzie wszystkie od wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana i Cesarza **Franciszka Józefa I.**, to jest od 2. Grudnia 1848 aż do końca Września 1849 dotychczas używanemi sposobami ogłoszenia obwieszczone ustawy, patenta i rozporządzenia wyżej wymienionego gatunku.

Pierwszy zbiór roczny tego dziennika praw obejmie tak tom uzupełniający właśnie wymieniony jako też ustawy i rozporządzenia od 1. Października aż do końca Grudnia 1849, i tak dalej każdy następujący zbiór roczny w końcu roku osobną w sobie stanowić będzie całość, i każdą razą najdalej w przeciągu czterech tygodni po wydaniu ostatniej części podwójne otrzyma repertoryum, to jest przegląd chronologiczny i spis rzeczy alfabetyczny. — Przy pierwszym ukaże się, oprócz zwyczajnych dla łatwiejszego przeglądu potrzebnych rubryk, szczególnie dzień, także w osobnej kolumnie wyznaczony, od którego stósownie do §. 3. patentu częstokroć namienionego moc obowiązująca przytoczonego rozporządzenia początek wzięła.

Ten dziennik praw państwa drukuje się dla objętości całego państwa w ces. król. nadwornej i rządowej drukarni, w dużym półćwiartkowym formacie, podług prze-

In Vollziehung dieses Allerhöchsten Befehles wurde die Einrichtung getroffen, dass dieses „allgemeine Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich" vom 1. October 1849 angefangen ununterbrochen erscheinen, und sofort in Gemässheit der §§. 2 und 7 des obigen Patentes in der Regel als die einzige gesetzlich vorgezeichnete Kundmachungsart der darin aufgenommenen Gesetze, Patente und Verordnungen zu betrachten seyn wird.

Diese Verfügungen werden in der fortlaufenden Zeitordnung, in welcher sie erlassen werden, und in fortlaufender (mit arabischen Ziffern zu bezeichnenden) Zahlenfolge und Seitenzahl, die alljährlich mit 1. Jänner neu zu beginnen haben, durch dieses Gesetzblatt veröffentlicht werden. Dasselbe wird zu einzelnen Stücken (Nummern, Heften oder Blättern) ausgegeben werden. Die Ausgabe dieser einzelnen Stücke, welche ebenfalls für jeden Jahrgang abgesondert eine eigene Bezeichnung mit fortlaufender Zahl (in römischen Ziffern) zu erhalten haben, ist aber an keine bestimmte Periode gebunden, sondern erfolgt zwanglos, je nach dem vorhandenen Stoffe; es wird jedoch in dringenden Fällen auch wegen einer einzigen Verfügung die Ausgabe eines neuen Stückes (Nummer, Blattes oder Heftes) erfolgen.

Jedes einzelne Stück (Nummer, Heft oder Blatt) hat ausser der allgemeinen Ueberschrift: „Allgemeines Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt für das Kaiserthum Oesterreich" die (römische) Zahl des Stückes, die im §. 3 des mehrgedachten Patentes vorgeschriebene Bezeichnung des Tages, an welchem es ausgegeben und versendet wird, und als Inhalts-Uebersicht die Aufzählung der in dieses Stück aufgenommenen Verfügungen nach ihren fortlaufenden (arabischen) Nummern und mit sehr kurzer Angabe ihres Inhalts vorauszuschicken. Nachträglich wird in Abtheilungen von zwei bis drei Monaten ein Ergänzungsband erscheinen, welcher bloss als Sammlung, daher auch in einer von dem eigentlichen Gesetzblatte abgesonderten Zahlenfolge, gleichwie mit besonderer Seitenzahl alle seit dem Regierungs-Antritte Sr. Majestät des Kaiser **Franz Joseph I.**, *das ist seit 2. December 1848 bis Ende September 1849 in den bisher üblichen Kundmachungsarten bekannt gegebenen Gesetze, Patente und Verordnungen der oben bezeichneten Art enthalten wird.*

Der erste Jahrgang dieses Gesetzblattes wird aber sowohl den eben bezeichneten Ergänzungsband, als auch die Gesetze und Verordnungen vom 1. October bis Ende December 1849 umschliessen, und sofort auch jeder folgende Jahrgang mit dem Schlusse des Jahres zu einem für sich bestehenden Ganzen abgeschlossen, und jedesmal längstens innerhalb vier Wochen nach Ausgabe des letzten Stückes ein doppeltes Repertorium, nämlich eine chronologische Uebersicht und ein alphabetisches Sachregister erhalten. — Bei der ersteren wird, ausser den gewöhnlichen zur leichten Uebersicht erforderlichen Rubriken, insbesondere auch in einer eigenen Colonne der Tag ausgesetzt erscheinen, an welchem nach Massgabe des §. 3 des oftgenannten Patentes die verbindende Kraft der citirten Verfügung begonnen hatte.

Dieses Reichs-Gesetzblatt wird für den Umfang des ganzen Reiches in der kaiserlich-königlichen Hof- und Staats-Druckerei in Wien gedruckt, in Grossoctav-Format, nach Vor-

pisu §. 1. patentu wielokroć namienionego we wszystkich językach krajowych, a zatem odtąd równocześnie wychodzić będzie w następujących dziesięciu wydaniach:

1. w języku niemieckim,
2. we włoskim,
3. w madziarskim.
4. w czeskim (oraz morawskim i słowackim języku piśmiennym),
5. w polskim,
6. w ruskim.
7. w słowieńskim (oraz windyjskim i kraińskim języku piśmiennym),
8. w języku serbsko-illiryjskim pismem serbskiem cywilnem,
9. w języku serbsko-illiryjskim (oraz kroackim) czcionkami łacińskiemi.
10. w języku romańskim (mołdawsko-wołoskim). Pierwsze z tych

właśnie wymienionych wydań zawierać ma tekst niemiecki ciągle po obu stronach bieżący czcionkami niemieckiemi; każde zaś z innych dziewięciu wydań na lewej dla czytelnika stronie tekst dotyczący w znakach piśmiennych onemuż właściwych, a na prawej stronie równolegle tekst niemiecki jednakże czcionkami łacińskiemi.

W celu osiągnienia zgodnej we wszystkich dziesięciu wydaniach cytacyi rozporządzeń w tym praw dzienniku zawartych urządzono, iż nie tylko (rzymskie) oznaczenie pojedyńczych części (numerów, zeszytów lub kartek) i ciągle bieżące (arabskich) liczb następstwo pojedyńczych rozporządzeń; lecz też i liczba stronnic we wszystkich dziesięciu wydaniach ta sama będzie, a to w tym sposobie, że w wydaniu wyłącznej niemieckiem liczba stronnic ciągle w porządku zwyczajnym ukaże się, w innych zaś dziewięciu wydaniach co dwie sobie przeciwstojące stronnice z tekstami oboma równolegle idącemi tę samę (jednę) liczbę, a więc znowu zgodnie tę stronnic liczbę zawierać będą, jak w wydaniu wyłącznie niemieckiem.

Każde w tym dzienniku praw umieścić się mające postanowienie na przyszłość tylko pod jedną datą się wniesie, a to przy ustawach państwa i kraju, jako też przy cesarskich patentach i rozporządzeniach podług dnia Najwyższej sankcyi, przy rozporządzeniach zaś przez ministrów wydanych podług dnia wygotowania ministeryalnego;— równie pod jedną tylko, a mianowicie pod żadną inna jak tą urzędową liczbą, jaka postanowieniu z kolejnego następstwa rocznego zbioru, dziennika praw sama przypadnie.

Podług tejże samej liczby w każdem dalej pojedyńczem postanowieniu wykazać się ma wprzód jako napis wyszczególnienie, czyli takowe jest ustawą państwa czy krajową, cesarskim patentem, cesarskiem lub ministeryalnem rozporządzeniem, potem data, i bardzo krótkie wymienienie treści jako też owych krajów koronnych, w których ważnem być ma.

W celu wydania tego dziennika praw ustanowiono własne „c. k. biuro redakcyi dziennika praw państwa i rządu,” które pod zakresem działalności każdoczasowego ministra sprawiedliwości, a bezpośrednio pod przewodnictwem radcy

schrift des §. 1 des mehrberufenen Patentes in allen landesüblichen Sprachen, daher fortan gleichzeitig in nachstehenden z e h n Ausgaben erscheinen:

1. *in deutscher Sprache,*
2. *in italienischer,*
3. *in magyarischer,*
4. *in böhmischer (zugleich mährischer und slovakischer Schriftsprache),*
5. *in polnischer,*
6. *in ruthenischer,*
7. *in slovenischer (zugleich windischer und krainerischer Schriftsprache),*
8. *in serbisch-illyrischer Sprache mit serbischer Civil-Schrift,*
9. *in serbisch-illyrischer (zugleich croatischer) Sprache mit lateinischen Lettern,*
10. *in romanischer (moldauisch-wallachischer) Sprache.*

Die erste der ebengenannten Ausgaben hat den deutschen Text fortlaufend auf beiden Seiten und in deutschen Drucklettern; — jede der anderen neun Ausgaben aber auf der für den Leser linken Seite den betreffenden Text in den ihm eigenthümlichen Schriftzeichen, und auf der rechten Seite gleichlaufend den deutschen Text, jedoch in lateinischen Drucklettern zu enthalten.

Zur Erzielung einer übereinstimmenden Citation der in dieses Gesetzblatt aufgenommenen Verfügungen nach allen zehn Ausgaben ist vorgesorgt, dass nicht bloss die (römische) Bezeichnung der einzelnen Stücke (Nummern, Hefte oder Blätter) und die fortlaufende (arabische) Zahlenfolge der einzelnen Verfügungen, sondern auch die Seitenzahl in allen zehn Ausgaben d i e s e l b e seyn wird, in d e r Art, dass in der deutschen Allein-Ausgabe diese Seitenzahl fortlaufend in der gewöhnlichen Ordnung erscheinen, in den übrigen neun Ausgaben aber je zwei sich gegenüberstehende Seiten mit den parallel gehenden zwei Texten die n ä m l i c h e (Eine) Zahl, also wieder übereinstimmend dieselbe Seitenzahl, wie in der deutschen Allein-Ausgabe erhalten werden.

Jede in dieses Gesetzblatt einzuschaltende Verfügung wird für die Zukunft nur mit E i n e m D a t u m, und zwar bei Reichs- und Landesgesetzen, so wie bei kaiserlichen Patenten und Verordnungen nach dem Tage der Allerhöchsten Sanction, bei den von den Ministern erlassenen Verordnungen aber nach dem Tage der ministeriellen Ausfertigung; — eben so nur mit E i n e r, nämlich mit keiner anderen als derjenigen G e s c h ä f t s z a h l aufgenommen, als welche sie in der Reihenfolge des Jahrganges des Gesetzblattes selbst trifft.

Nach eben dieser Zahl ist ferner jeder einzelnen Verfügung als Ueberschrift die Benennung, ob sie ein Reichs- oder Landesgesetz, ein kaiserliches Patent, eine kaiserliche oder ministerielle Verordnung ist, ferner das Datum, eine sehr kurze Angabe ihres Inhalts, so wie derjenigen Kronländer vorauszuschicken, für welche sie zu gelten hat.

Zur Herausgabe dieses Gesetzblattes wurde ein eigenes „k. k. R e d a c t i o n s - B u r e a u d e s R e i c h s - G e s e t z - u n d R e g i e r u n g s b l a t t e s" eingesetzt, welches unter dem Wirkungskreise des jeweiligen Justizministers, und zunächst unter der Leitung eines Mini-

ministeryalnego ministerstwa sprawiedliwości stoi. Wszystkie zatem dziennika praw państwa dotyczące udzielania bezpośrednio do tego biura wpływać mają.

Z tegoż to właśnie biura bezpośrednim urzędowym dopisem wszystkim krajoworządowym gazetom państwa każdego czasu dzień się oznajmi, w którym we Wiédniu nowa część tego dziennika praw państwa wydaje i rozsyła się, aby wedle przepisu §. 1. patentu często wspomnianego przez te same gazety każdego czasu bezzwłocznie wydanie nowej części oznajmionem zostało.

Bez opłaty pocztowej mające zrządzić się przełanie tejże, tak dla wszystkich władz zewnątrz Wiédnia, jako też dla wszystkich gmin państwa, a na ręce naczelników krajowych pojedyńczych krajów koronnych nastąpić, bezpośrednio przez c. k. drukarnią nadworną i rządową wykonanem będzie, która też równie do odstawienia wyznaczonych egzemplarzy dla wszystkich władz we Wiedniu przez złożenie onychże u przełożonych ministeryów obowiązana jest.

Dla prywatnych odbyt tego dziennika praw państwa ma miejsce przy urzędzie sprzedawczym ces. król. nadwornej i rządowej drukarni we Wiédniu, a zewnątrz Wiédnia przy filialnych urzędach sprzedawczych, z których przynajmniej jeden w każdym kraju koronnym na owym miejscu zaprowadzonym będzie, gdzie naczelnik kraju swoję siedzibę ma.

Takie zaprowadzi się urządzenie, iż ten dziennik praw państwa tak częściami pojedyńczemi (numerami, zeszytami lub kartkami), jako też rocznemi zbiory i oddzielnie w każdej z owych dziesięciu wydań, przez każdego kiedykolwiek w jak najtańszych cenach nabytym być może, administracya bowiem rządowa przy ocenieniu onegoż tylko cenę własnych kosztów w obrachunek włoży.

Obrachowanie i zapłacenie cen nabycia przez gminy stósownie do §. 9. patentu przytoczonego wynagradzać się mających, ku końcu każdego roku przez ministeryum finansów za pomocą ogólnych kas podatkowych urządzi się.

Ponieważ w skutek osobnego postanowienia także zaprowadzenie stósownie do §. 4. przepisującego patentu często namienionego w każdym kraju koronnym wychodzić mających dzienników kraju i rządu podług jednostajnych zasad i w tym sposobie się urządzi, iż takowe równie wszystkie wedle §. 5. dla nich przeznaczone umieszczenia sięgając aż do 2. Grudnia 1848, t. j. począwszy od wstąpienia na tron Najjaśniejszego Pana dziś władającego Cesarza, Franciszka Józefa I., obejmować mają, przeto wszystkie dotąd przez administracyą rządową albo pod dozorem władz wydawane jak bądź się nazywające ogólne, osobne i prowincyonalne zbiory praw z owym to właśnie dniem zamknąć się, i na przyszłość równie jak wszystkie dotychczas używane sposoby obwieszczania ustaw i rozporządzeń przez osobne patenta, cyrkularze, kurendy lub jakkolwiek się nazywające ogłoszenia, jako też przez umieszczenia w gazety — zupełnie ustać mają.

Wiédeń dnia 2. Kwietnia 1849.

Od c. k. Ministeryów spraw wewnętrznych i sprawiedliwości.

Stadion, m. p. **Bach,** m. p.

sterialrathes vom Justizministerium steht. Es sind demnach auch alle das Reichs-Gesetzblatt betreffenden Mittheilungen unmittelbar an dieses Bureau zu leiten.

Von eben diesem Bureau aus wird auch durch unmittelbare Amtszuschrift sämmtlichen Landesregierungs-Zeitungen des Reiches jeweilig der Tag bekannt gegeben werden, an welchem in Wien ein neues Stück dieses Reichs-Gesetzblattes ausgegeben und versendet wird, damit nach Vorschrift des §. 1 des ofterwähnten Patentes durch eben diese Zeitungen jederzeit unverzüglich die Ausgabe jedes neuen Stückes angezeigt werde.

Die portofrei zu veranlassende Versendung desselben aber, und zwar sowohl an alle Behörden ausser Wien, gleichwie für sämmtliche Gemeinden des Reiches, welche zu Händen der Länderchefs der einzelnen Kronländer zu geschehen hat, wird unmittelbar von der k. k. Hof- und Staatsdruckerei vollzogen werden, gleichwie ihr auch die Ablieferung der bestimmten Exemplare an sämmtliche Behörden in Wien durch Zumittlung an die vorgesetzten Ministerien obliegt.

Für Private wird der Absatz des Reichs-Gesetzblattes bei dem Verschleissamte der k. k. Hof- und Staatsdruckerei in Wien, und ausser Wien bei den Filial-Absatzämtern stattfinden, von welchen wenigstens für jedes Kronland Eines an dem Orte, wo der Landeschef seinen Sitz hat, errichtet werden wird.

Es wird die Einleitung getroffen, dass dieses Reichs-Gesetzblatt, sowohl zu einzelnen Stücken (Nummern, Heften oder Blättern), als auch jahrgangsweise und abgesondert in jeder der zehn Ausgaben, von Jedermann jeweilig in den thunlich billigsten Preisen erlangt werden kann, indem die Staatsverwaltung bei Berechnung desselben nur den eigenen Kostenpreis in Anschlag bringen wird.

Die Verrechnung und Zahlung der von den Gemeinden nach Massgabe des §. 9 des berufenen Patentes zu vergütenden Anschaffungspreise wird zu Ende jedes Jahres von dem Finanzministerium mittelst der allgemeinen Steuercassen eingeleitet.

Da in Folge einer besonderen Verordnung auch die Einführung der nach §. 4 des oftgenannten massgebenden Patentes in jedem Kronlande auszugebenden Landes- und Regierungsblätter, nach gleichförmigen Grundsätzen und in der Art verfügt wird, dass dieselben ebenfalls alle nach §. 5 für sie bestimmten Einschaltungen, zurückreichend bis zum 2. December 1848, d. h. vom Regierungsantritte Seiner Majestät des jetzt regierenden Kaisers, **Franz Joseph I.,** *angefangen, aufzunehmen haben, so sind alle bisher von der Staatsverwaltung oder unter der Aufsicht von Behörden ausgegebenen, wie immer Namen habenden allgemeinen, besonderen und Provinzial-Gesetzsammlungen mit eben jenem Tage abzuschliessen, und haben für die Zukunft ebenso wie alle bisher üblichen Kundmachungsarten von Gesetzen und Verordnungen durch besondere Patente, Circularien, Currenden, oder wie immer Namen habende Verlautbarungen, gleichwie durch Einschaltung in die Zeitungsblätter gänzlich einzugehen.*

Wien am 2. April 1849.

Von den k. k. Ministerien des Innern und der Justiz.

Stadion, *m. p.* **Bach,** *m. p.*

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

I. część.

Wydanie i przesłanie: 1. Listopada 1849.

Przegląd treści:

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

I. Stück.

Ausgegeben und versendet am 1. November 1849.

Inhalts-Uebersicht:

1.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 2. Października 1849,

moc mające w krajach koronnych: Austryi powyżej i poniżej rz. Ens, w Solnogrodzie, Styryi, Illiryi Tyrolu i Vorarlbergu, w Czechach, Morawii, Galicyi i Lodomeryi, w Bukowinie i Dalmacyi,

którem się przepis dekretu sądu nadwornego z dnia 17. Września 1821, względem zawiadomienia zwierzchniczego właściciela o wszelkiej, w osobie właściciela użytków zaszłej zmianie przy podzielonej (niegdyś) własności gruntów, bezskutecznym staje.

Ponieważ ustawa z dnia 7. Września 1848 uwolnienie gruntu od ciężarów bezwarunkowo orzekła, zatem właściciele użytków z dóbr prawom gruntowym uległych zupełnej tychże dostąpili własności.

Przeto więc ani o żadnej protestacyi właściciela zwierzchniczego przeciw zdolności następcy do posiadania dóbr prawom gruntowym uległych, ani, wyjąwszy te przypadki, w których dotychczasowa własność użytków zasadza się na umowie emfiteutycznej lub względem podziału własności zawartej, o dalszem niszczaniu czynszu gruntowego, czynszu wieczystego, lub czynszu przez uprawę *(kanon)*, mowa być nie może.

Lecz i w tych przypadkach, w których się własność podzielona na emfiteutycznej lub innej, względem podziału własności zawartej umowie zasadza, i uiszczania właściciela użytków, dopóki wykup nie nastąpi, na korzyść uprawnionego ciągle wykonywać się mają, niesłuszną i nieprzyzwoitą ukazuje się być rzeczą, zawiadomiać uprawnionego o wszelkiej, w osobie (byłego) właściciela użytków zachodzącej zmianie, a pod względem tak zabezpieczenia praw osób trzecich, jak przeprowadzenia dzieła uwolnienia gruntu od ciężarów, zupełnie na tem dosyć, gdy władze temże dziełem zajmujące się, o zmianach takowych wiadomości zasięgną.

W porozumieniu się więc z ces. król. ministeryami spraw wewnętrznych i finansów, ces. król. ministeryum sprawiedliwości z powodu zapytania, przez tyrolskie władze krajowe tu uczynionego, uznało za rzecz stósowną postanowić, iż dekret nadworny z dnia 17. Września 1821, pod N^rem^ 1797 zbioru ustaw sprawiedliwości, działać ustaje, a władzom sądowym, którym protokołowanie i rejestrowanie kontraktów zbycia dóbr czynszom gruntowym (prawom gruntowym) uległych poruczono, tylko nakazać się winno, ażeby o zmianach, w posiadaniu takowych dóbr zaszłych, c. k. urzędy dochodów zawiadomiały.

Schmerling m. p.

2.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 11. Października 1849,

działające we wszystkich owych krajach koronnych, w których księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w mocy prawa stoi,

którem, objaśniając artykuł IV. rozporządzenia cesarskiego z dnia 22. Maja 1848, postępowanie przy przetrząsaniach domowych z powodu podejrzenia o zbrodnią lub ciężkie policyjne przestępstwo urządza się.

W celu usunięcia niektórych wątpliwości, co do artykułu IV. postanowienia z dnia 22. Maja 1848 zaszłych, i z powodu zapytań powtórnych, na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za doradą Mej Rady ministrów, na przepisy następne przedsiębrania przetrząsań domowych tyczące się, zezwalam:

1.

Erlass des Justizministeriums vom 2. October 1849,

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Illirien, Tirol und Vorarlberg, Böhmen, Mähren, Galizien und Lodomerien, Bukowina und Dalmatien,

wodurch die Vorschrift des Justizhofdecretes vom 17. September 1821, wegen Verständigung des Obereigenthümers von jeder, in der Person des Nutzungseigenthümers, bei (ehemals) getheiltem Eigenthume an Grund und Boden, eingetretenen Veränderung, ausser Wirksamkeit gesetzt wird.

Da durch das Gesetz vom 7. September 1848 die Entlastung von Grund und Boden unbedingt ausgesprochen wurde, so haben auch die Nutzungseigenthümer grundrechtbarer Güter das vollständige Eigenthum derselben erlangt. Es kann daher weder von einer Einsprache des Obereigenthümers gegen die Fähigkeit eines Nachfolgers im Besitze grundrechtbarer Güter, noch, mit Ausnahme der Fälle, wo sich das bisherige Nutzungseigenthum auf einen emphiteutischen oder über die Theilung des Eigenthumes abgeschlossenen Vertrag gründet, von einer weiteren Leistung des Grundzinses, Erbzinses, Bauzinses (Canons) eine Rede seyn.

Aber auch in den Fällen, wo das getheilte Eigenthum sich auf einen emphiteutischen oder anderen, über die Theilung des Eigenthumes abgeschlossenen, Vertrag gründet, und die Leistungen des Nutzungseigenthümers, bis die Ablösung erfolgt ist, fortan an den Berechtigten abzustatten sind, erscheint es unbillig und anstössig, den Berechtigten von jeder in der Person des (ehemaligen) Nutzungseigenthümers vorgehenden Veränderung zu verständigen, und es genügt, sowohl zur Sicherung der Rechte dritter Personen, als zur Durchführung des Grundentlastungs-Geschäftes, vollkommen, wenn jene Behörden, welche bei letzterem Geschäfte betheiliget sind, in die Kenntniss von derlei Veränderungen gelangen.

Das Justizministerium hat daher, im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und der Finanzen, aus Veranlassung einer, von den tirolischen Landesbehörden, gestellten Anfrage, zu entscheiden befunden, dass das Hofdecret vom 17. September 1821, Nr. 1797 der J. G. S., ausser Wirksamkeit zu treten habe, und die mit Protokollirung und Registrirung von Veräusserungsverträgen über grundzinsbare (grundrechtbare) Güter beauftragten Gerichtsbehörden nur anzuweisen seien, die in dem Besitze solcher Güter eingetretenen Veränderungen zur Kenntniss der Rentämter zu bringen.

Schmerling m. p.

2.

Kaiserliche Verordnung vom 11. October 1849,

wirksam für alle jene Kronländer, in welchen das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Rechtskraft steht,

wodurch in Erläuterung des IV. Artikels der kaiserlichen Verordnung vom 22. Mai 1848 das Verfahren bei Hausdurchsuchungen wegen des Verdachtes eines Verbrechens oder einer schweren Polizeiübertretung geregelt wird.

Zur Beseitigung mehrerer über den Artikel IV der Entschliessung vom 22. Mai 1848 vorgekommenen Zweifel und aus Anlass wiederholter Anfragen genehmige Ich, über Antrag Meines Justizministers und auf Einrathen Meines Ministerrathes nachstehende Bestimmungen über die Vornahme von Hausdurchsuchungen:

„Przetrząsanie domowe z powodu podejrzenia o zbrodnią, stósownie do postanowienia z dnia 22. Maja 1848 artykułu IV., za zwyczaj tylko na podstawie formalnej uchwały sądu zbrodniowego, przez zesłanego (delegowanego) od tegoż, lub przez władzę do dochodzenia istoty uczynku prawnie powołaną, jednakże do tego aktu przez sąd zbrodniowy (kryminalny) szczególnie umocowaną, przedsięwziąść wolno. Atoliż, dopóki dzisiejsze sądy zbrodniowe istnieją, i księga ustaw karnych z dnia 3. Września 1803 w mocy stoi, także i władze bezpieczeństwa, które nad spokojnością, porządkiem i bezpieczeństwem czuwać winny, upoważniają i obowiązują się, aby we wszelkich owych przypadkach, w których na zasadzie §§. 228, 236, 237, 275—277, ks. ust. karn. I. cz. w imieniu sądu zbrodniowego, nawet bez jego wezwania, istoty czynu zbrodni popełnionej dochodzić, poznaki tejże wyśledzać, doniesień badać i do wykazania czynu zbrodniczego i sprawcy przykładać się mają, także i przetrząsanie domowe w §. 272. ks. ust. karn. I. cz. przepisane, wedle własnego zdania i pod własną odpowiedzialnością przedsiębrały, a następnie rezultat wraz z aktami działań, sądowi karnemu stósownie do §. 277. ks. ust. karn. I. cz. udzielały.”

„Tenże przepis także i do postępowania względem ciężkich przestępstw policyjnych zupełnie stosuje się, a w takowem przetrząsanie domowe, za zwyczaj tylko za uchwałą lub umocowaniem ze strony władzy, której postępowanie karne podług §. 299. II. cz. przynależy, przedsiębranem być ma.

„Upoważniam zarazem Mego ministra sprawiedliwości do wydania przepisu postępowania przy przetrząsaniach domowych przez niego wniesionego, który do wiadomości zezwalającej przyjmuję.”

Franciszek Józef m. p. **Schmerling** m. p.

Załączenie do 2.

Przepis postępowania (instrukcya) przy przetrząsaniach domowych.

Zezwolone przez Najjaśniejszego Pana postanowienia, względem przedsiębrania przetrząsań domowych, wszystkim władzom sądowym do wiadomości i najściślejszego zachowania podają się. Te pod ciężką odpowiedzialnością wystrzegać się mają wszelkiego postępowania samowolnego, a przetrząsanie domowe tedy tylko przedsięwziąść, gdy takowe przez wywiedzione okoliczności czynu i przez stosunki obwinionego prawnie usprawiedliwionem być może.

Pod temże przypuszczeniem przetrząsanie domowe także i przez władze bezpieczeństwa w imieniu sądu karnego, bez szczególnego od niego umocowania, przedsięwziętem być ma:

1. w razie ścigania na gorącym uczynku;

2. jeżeli się przetrząsanie domowe w gościnnym lub innym publicznym domu przedsięwziąść ma, którego właściwość podejrzenie przeciw szczególnym osobom oddala, lub w domu, którego właściciel, lub w pomieszkaniu, którego posiadacz sam przedsięwzięcia przetrząsania domowego domaga się;

3. jeżeli zachodzi jedna bliższa lub więcej dalszych poznaków, które prawdopodobieństwo sprawiają, że się w tym domu sprawca zbrodni znajduje, albo że w niem narzędzia zbrodni lub rzeczy od tejże pochodzące przechowane lub ukryte

„Eine Hausdurchsuchung wegen des Verdachtes eines Verbrechens darf in der Regel nach Massgabe der Entschliessung vom 22. Mai 1848, Art. IV, nur auf Grundlage eines förmlichen Beschlusses des Criminalgerichtes, von dessen Abgeordneten, oder von der zur Thatbestands-Erhebung gesetzlich berufenen, jedoch zu diesem Acte durch das Criminalgericht eigens zu ermächtigenden Behörde vorgenommen werden. So lange jedoch die gegenwärtigen Criminalgerichte bestehen, und das Strafgesetzbuch vom 3. September 1803 in Kraft ist, werden auch die Sicherheitsbehörden, welche für Ruhe, Ordnung und Sicherheit Sorge zu tragen haben, ermächtigt und verpflichtet, in allen jenen Fällen, in welchen sie auf Grund der §§. 228, 236, 237, 275—277 St. G. I. Thls. im Namen des Criminalgerichtes, auch ohne dessen Aufforderung den Thatbestand eines verübten Verbrechens zu erheben, die Spuren desselben zu erforschen, den Anzeigungen nachzuforschen, und zur Constatirung der verbrecherischen That und des Thäters mitzuwirken haben, auch die in dem §. 272 St. G. I. Thls. vorgesehene häusliche Durchsuchung, nach eigenem Ermessen und unter eigener Verantwortlichkeit vorzunehmen, und sohin das Resultat sammt den Verhandlungsacten, dem Strafgerichte nach Massgabe des §. 277 St. G. I. Thls. mitzutheilen.

Diese Vorschrift findet auch auf das Verfahren über schwere Polizeiübertretungen ihre volle Anwendung, und es ist in demselben eine Hausdurchsuchung, in der Regel, nur in Folge eines Beschlusses oder einer Ermächtigung von Seite der Behörde, welcher das Strafverfahren nach §. 299 II. Thls. zusteht, vorzunehmen. Zugleich ermächtige Ich Meinen Justizminister, die von ihm beantragte Instruction über das Verfahren bei Hausdurchsuchungen, die Ich zur genehmigenden Kenntniss nehme, zu erlassen."

Franz Joseph *m. p.*

Schmerling *m. p.*

Beilage zu Nr. 2.

Instruction über das Verfahren bei Hausdurchsuchungen.

Die von Seiner Majestät allerhöchst genehmigten Bestimmungen über die Vornahme von Hausdurchsuchungen werden allen Gerichtsbehörden zur Wissenschaft und strengsten Darnachachtung kundgegeben. Sie haben bei schwerer Verantwortung jedes willkürliche Einschreiten zu vermeiden und eine Hausdurchsuchung nur dann vorzunehmen, wenn dieselbe durch die erhobenen Umstände der That und die Verhältnisse des Beschuldigten gesetzlich gerechtfertigt werden kann.

Unter dieser Voraussetzung ist die Hausdurchsuchung auch von den Sicherheitsbehörden im Namen des Strafgerichtes ohne dessen besondere Ermächtigung vorzunehmen:

1. Im Falle der Verfolgung auf frischer That.

2. Wenn die Hausdurchsuchung in einem Gast- oder anderen öffentlichen Hause vorzunehmen ist, dessen Eigenschaft den Verdacht gegen Einzelne entfernt, oder in einem Hause, dessen Eigenthümer, oder in einer Wohnung, deren Inhaber selbst die Vornahme der Hausdurchsuchung verlangt.

3. Wenn eine nahe oder doch mehrere entfernte Anzeigungen vorliegen, welche die Wahrscheinlichkeit begründen, dass in diesem Hause der Thäter eines Verbrechens sich aufhalte, oder dass in demselben Werkzeuge des Verbrechens oder von demselben herrührende

zostają; zwłaszcza, jeżeli mieszkaniec, o którego chodzi, w złem już jest osławieniu, tak dalece, że się po nim przewinienia zbrodni albo popierania zbrodni lub przechowania zemkniętego dobra cudzego domyslać można;

4) jeżeli w szczególności zeznanie przynajmniej jednego wiary godnego świadka, albo złożone przed władzą bezpieczeństwa zeznanie sprawcy lub spółwinnego, pod względem zarządu sprawiedliwości karnej potrzebę przetrząsania domowego za sobą pociąga.

We wszystkich tych przypadkach przyczyny, które do przetrząsania domowego powodem się stają i takowe usprawiedliwiają, w aktach, sądowi karnemu udzielić się mających, wywieść należy.

Każde przetrząsanie domowe w obecności gospodarza domu, lub, gdyby to być nie mogło, w obecnościinnych domowników, a wedle okoliczności także i w przytomności obwinionego z przyzwoitością i wszelką ostrożnością przedsiębrać należy, ażeby sława obwinionego i spółmieszkańców domu jak najmniej przez to cierpiała, a spokojność domowa nie więcej była naruszoną, jak do osiągnienia powszechnego bezpieczeństwa i dopełnienia zmierzających ku temu obowiązków urzędu koniecznie potrzeba wymaga.

Przetrząsanie domowe w każdym razie swym celem ograniczać się ma, przeto więc w żadnym przypadku dalej posuniętem być nie może, jak tylko do wyśledzenia tych rzeczy i czynów, które ze zbrodnią, dochodzić się mającą, w związku zostają. Jdzież n. p. tylko o wyśledzenie narzędzia, którem zbrodnią popełniono, w ówczas przetrząsania i zajęcia papierów i listów zaniechać należy.

Posiadaczowi pomieszkania przy przedsięwzięciu przetrząsania domowego piśmienne do tegoż umocawanie urzędnika lub zesłanego (delegowanego) władzy ukazać, a jeżeliby nic podejrzanego nie znaleziono, stronie interesowanej na jej żądanie urzędowe w tej mierze świadectwo wydać należy.

3.

Rozrządzenie ministerstwa spraw zewnętrznych z dnia 19. Października 1849,

ważność mające dla całej objętości państwa,

a obwieszczające układ między Austryą i Prusami względem wzajemnego przyjęcia swych pierwotnych przynależących państwa, jeżeli się takowi przynależącymi innego państwa jeszcze nie stali.

Między ces. austryackim a król. pruskim rządem na mocy wzajemnie w Berlinie uczynionych oświadczeń ministeryalnych z dnia 2. a względnie z dnia 30. Września r. b. układ zawarto, aby na przyszłość w stosunku między Austryą i Prusami za zasadę służyło, że każde z tych obu państw swych pierwotnych przynależących, nawet gdyby tę państwa przynależność podług ustawodawstwa krajowego utracili, na żądanie innego państwa dopóty nazad przyjmować powinno, dopóki się nie stali przynależącymi tegoż samego innego państwa podług własnych jego ustaw wewnętrznych.

Schwarzenberg m. p.

Gegenstände aufbehalten oder verborgen seien; besonders, wenn der Bewohner, um den es sich handelt, ohnehin schlechten Leumundes ist, so dass man sich von ihm des angeschuldeten Verbrechens oder der Begünstigung von Verbrechen oder der Verhehlung entzogenen fremden Gutes versehen kann.

4. Wenn insbesondere die Aussage mindestens Eines glaubwürdigen Zeugen oder das, vor der Sicherheitsbehörde abgelegte, Geständniss des Thäters oder eines Mitschuldigen die Hausdurchsuchung im Interesse der Strafrechtspflege nothwendig macht.

In allen diesen Fällen sind die Gründe, welche die Hausdurchsuchung veranlassen und rechtfertigen, in den dem Strafgerichte mitzutheilenden Acten zu constatiren.

Jede Hausdurchsuchung ist in Gegenwart des Hausvaters, oder, wenn diess nicht thunlich ist, in Gegenwart anderer Hausgenossen, nach Umständen auch im Beisein des Angeschuldigten mit Anstand und mit aller Vorsicht vorzunehmen, dass der Ruf des Beschuldigten und der Hausbewohner so wenig als möglich leide, und die häusliche Ruhe nicht mehr gestört werde, als zur Erhaltung der allgemeinen Sicherheit und zur Erfüllung der darauf abzielenden Amtspflichten unvermeidlich ist.

Die Hausdurchsuchung hat jedenfalls in ihrem Zwecke ihre Begränzung zu finden, und darf daher in keinem Falle weiter ausgedehnt werden, als auf die Erforschung derjenigen Gegenstände und Thatsachen, welche mit dem zu untersuchenden Verbrechen im Zusammenhange stehen. Handelt es sich z. B. nur um die Erforschung des Werkzeuges, womit das Verbrechen verübt wurde, so ist die Durchsuchung und Beschlagnahme der Papiere und Briefschaften zu unterlassen.

Dem Wohnungsinhaber ist bei Vornahme der Hausdurchsuchung die schriftliche Ermächtigung des Beamten oder Abgeordneten der Obrigkeit zu dieser Vornahme vorzuweisen und, falls nichts Verdächtiges vorgefunden wurde, ist dem Betheiligten auf sein Verlangen ein Amtszeugniss hierüber auszustellen.

3.

Erlass des Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten vom 19. October 1849,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

wodurch ein Uebereinkommen zwischen Oesterreich und Preussen wegen gegenseitiger Uebernahme ihrer ursprünglichen Staatsangehörigen kundgemacht wird, insoweit dieselben noch nicht dem andern Staate angehörig sind.

Zwischen der kaiserlich-österreichischen und der königlich-preussischen Regierung ist, mittelst zu Berlin ausgewechselter Ministerial-Erklärungen vom 2. und resp. 30. September d. J., das Uebereinkommen getroffen worden, künftighin in dem Verhältnisse zwischen Oesterreich und Preussen den Grundsatz anwenden zu lassen, dass jeder der beiden Staaten seine ursprünglichen Angehörigen, auch wenn sie diese Staatsangehörigkeit nach der inländischen Gesetzgebung verloren haben, auf Antrag des anderen Staates so lange wieder zu übernehmen habe, als sie nicht diesem anderen Staate nach dessen eigenen inneren Gesetzen angehörig geworden sind.

Schwarzenberg *m. p.*

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

II. część.

Wydano i rozesłano: 10. Listopada 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

II. Stück.

Ausgegeben und versendet am 10. November 1849.

Inhalts-Uebersicht: *Seite*

4.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 5. Października 1849,

do wszystkich kameralnych administracyi dochodów niestałych,

którem się obowiązek gwardyi narodowej co do stempla reguluje.

Na uczynione zapytanie względem obowiązku gwardyi narodowej co do stempla, kameralnej administracyi dochodów niestałych, przy zwrocie załączeń, oświadcza się co następuje:

Z organami, mającemi zlecenie powodowania interesami gwardyi narodowej względem opłaty stemplowej tyczącej się podań, korespondencyi i pism wygotowanych, postępować się ma jak z władzami publicznemi i zakładami, i w tym względzie postanowienia §. 81. l. 1., 5. i 6. ustawy o karach i taksach do gwardyi narodowej zupełne znajdują zastósowanie; z tąd wynika:

a) że wszelkie podania, przez członka gwardyi narodowej w własności swej jako gwardzisty, lub przez pojedyncze ciała gwardyi narodowej w interesach służby do Rady administracyjnej gwardyi narodowej, albo do innych organów, którym powodowanie interesami gwardyi narodowej powierzono, wystósowane; dalej

b) wszelkie działania między ciałami gwardyi narodowej, i między temiż a innemi władzami publicznemi, w wykonywaniu przydzielonej onymże urzędowej działalności zachodzące, wraz z załączonemi odpisy urzędowemi, tudzież

c) stósowane do osób prywatnych, a służby tyczące się pisma gwardyi narodowej, wolnemi być mają od stempla w ustawie o karach i taksach wyrażonego.

Ponieważ zaś gwardya narodowa nie jest instytutem ze skarbu państwa uposażonym, przeto też uwolnienie to od stempla nie może na żadne inne jak właśnie wymienione przypadki rozciągać się, i obowiązek co do stempla stosuje się do wszystkich, nie jedynie tylko dobra służby tyczących się podań do tego instytutu, wraz z odpisami i załączeniami, tudzież do przedsięwziętego przez gwardyą narodową i jej organa wystawienia prywatnych dokumentów prawnych n. p. w interesach liwerunkowych, wreszcie do sądowych zastąpień gwardyi, do zawarcia kontraktów i t. p.

W szczególności ulegają także stemplowi kwity na zaliczenia pieniężne, żołdy, płace i t. p. przez pojedyncze ciała gwardyi narodowej lub przez pojedyńczych gwardzistów wystawione.

O ileby przed niniejszem rozrządzeniem w postępowaniu co do takowych pism, wady stemplowe zaszły, względem tych żadnych nie powinno się czynić trudności.

Krauss m. p.

4.

Erlass des Finanzministeriums vom 5. October 1849,

an sämmtliche Cameral-Gefällen-Verwaltungen,

wodurch die Stämpelpflichtigkeit der Nationalgarde geregelt wird.

Ueber die gestellte Anfrage in Betreff der Stämpelpflichtigkeit der Nationalgarde wird der Cameral-Gefällen-Verwaltung, unter Rückschluss der Beilagen, Folgendes bedeutet:

Die mit der Leitung der Nationalgarde-Angelegenheiten beauftragten Organe sind bezüglich auf die Stämpelabgabe rücksichtlich der Eingaben, Correspondenzen und Ausfertigungen, wie öffentliche Behörden und Anstalten zu behandeln, und es finden in dieser Beziehung die Bestimmungen des §. 81, Z. 1, 5 und 6 des Stämpel- und Taxgesetzes auf die Nationalgarde volle Anwendung; daraus folgt:

a) *dass alle Eingaben, welche von einem Mitgliede der Nationalgarde in seiner Eigenschaft als Garde, oder von einzelnen Nationalgarde-Körpern in Angelegenheiten des Dienstes an den Nationalgarde-Verwaltungsrath, oder an andere, mit der Leitung der Nationalgarde-Angelegenheiten betraute, Organe gerichtet werden; ferner*

b) *alle Verhandlungen, welche bei den Nationalgarde-Körpern, und zwischen diesen und anderen öffentlichen Behörden in Ausübung der ihnen eingeräumten Amtswirksamkeit stattfinden, nebst den beigelegten Amtsabschriften; dann*

c) *die an Privatpersonen gerichteten, den Dienst betreffenden Ausfertigungen der Nationalgarde die in dem Stämpel- und Taxgesesetze ausgedrückte Stämpelfreiheit zu geniessen haben.*

Nachdem aber die Nationalgarde kein vom Staatsschatze dotirtes Institut ist, so kann sich die Begünstigung der Stämpelfreiheit auch auf keine weiteren als die eben angedeuteten Fälle erstrecken, und es tritt bei allen, nicht lediglich das Interesse des Dienstes betreffenden Eingaben an dieses Institut, sammt Abschriften und Beilagen, dann bei der von der Nationalgarde und ihren Organen vorgenommenen Ausstellung von privatrechtlichen Urkunden z. B. in Lieferungs-Geschäften, ferner bei gerichtlichen Vertretungen der Garde, bei Contracts-Abschlüssen u. dgl. die Stämpelpflicht ein.

Insbesonders sind auch die von einzelnen Nationalgarde-Körpern oder einzelnen Garden ausgestellten Quittungen über Geldvorschüsse, Löhnungen, Gehalte u. dgl. stämpelpflichtig.

In so fern vor diesem Erlasse, in der Behandlung von derlei Schriften, Stämpelgebrechen vorgekommen sind, ist hierwegen kein Anstand zu erheben.

***Krauss** m. p.*

5.

Najwyższy rozkaz Najjaśniejszego Cesarza do armii z dnia 16. Października 1849,

moc mający dla całego cesarstwa,

którym, począwszy od 1. Listopada 1849. nowe podzielenie armii na komendy i korpusy armii i uproszczenie administracyi wojskowej urządza się.

Ponieważ obecnie już czas nadszedł, na przyszłość całej armii dać organizacyą, któraby ją w wyższem jej podzieleniu na owym stopniu gotowości do boju utrzymała, jakaby sposobną była trwale ustalić wewnętrzne i zewnętrzne bezpieczeństwo Mych ludów jako też i tronu, przeto uznaję za rzecz służbie odpowiedną, z początkiem roku wojskowego, a zatem począwszy od 1. Listopada roku bieżącego, podzielenie armii na korpusy, od dawniejszego już czasu częścio istniejące, do powszechnego przywieść prawidła, a do uproszczenia dowództwa nad nią podzielić takową, z wyjątkiem krajów koronnych pod Banem stojących, na cztery wielkie komendy armii.

Te cztery komendy armii główne swe kwatery:

1-a komenda armii w Wiedniu,
2-ga „ „ „ Weronie.
3-cia „ „ „ Budzie,
4-ta „ „ we Lwowie a w swym obwodzie wojskowym następujące kraje koronne mieć będą:

1. komenda armii: Czechy, Morawią, Szląsk, Arcyksięstwo Aystryi, Solnogród, Styryą, Tyrol północny i Vorarlberg.
2. komenda armii: państwa lombardzko-weneckie, Illiryą i Tyrol południowy.
3. komenda armii: Węgry i Siedmiogród.
4. komenda armii: Galicyą i Bukowinę.

Co się tyczy korpusów armii, to takowe teraz w liczbie czternastu korpusów ustanawiam.

Co się dalej tyczy administracyi wojskowej w ogólności, stałą jest Moją wolą, dosięgnąć na przyszłość celu największego w niej uproszczenia. A ponieważ do tego obszerniejszych potrzeba środków przygotowawczych, przeto na teraz stanowię, aby powyższe komendy armii na obwody wojskowe administracyjne podzielone były, któreby w czysto wojskowym względzie właściwym komendantom armii lub korpusów, a we względzie administracyjnym zaś wprost ministerstwu wojny podlegały, dla czego też dotychczasowe komendy jeneralne odtąd, równie jak istniejące już komendy wojskowe, spólnem nazwiskiem „komendy krajowo - wojskowe” nazywane być mają *).

---

*) Porównaj także niżej pod Nr. 9. następujące rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 14. Października 1849.

5.

Allerhöchster Armee-Befehl Seiner Majestät des Kaisers vom 16. October 1849,

wirksam für das ganze Kaiserthum,

wodurch, vom 1. November 1849 angefangen, eine neue Eintheilung der Armee in Armee-Commanden und Armee-Corps und eine Vereinfachung der Militär-Administration angeordnet wird.

Da nunmehr der Zeitpunkt gekommen ist, der gesammten Armee für die Zukunft eine Organisation zu geben, die sie in ihrer höheren Eintheilung auf jenen Grad der Schlagfertigkeit erhält, welche die innere und äussere Sicherheit Meiner Völker, so wie des Thrones dauernd zu begründen geeignet ist, so finde Ich des Dienstes, mit Beginn des Militärjahres, somit vom 1. November dieses Jahres angefangen, die schon seit längerer Zeit theilweise bestandene Eintheilung der Armee in Corps zur allgemeinen Norm zu erheben und zur Vereinfachung ihrer Führung selbe mit Ausnahme der unter den Banus stehenden Kronländer, in vier grosse Armee-Commanden zu vertheilen.

Diese Armee-Commanden werden ihre Hauptquartiere:

Das 1. Armee-Commando in Wien,
„ 2. „ „ Verona,
„ 3. „ „ Ofen,
„ 4. „ „ Lemberg und in ihrem militärischen Bereiche folgende Kronländer haben:

1. *Armee-Commando: Böhmen, Mähren, Schlesien, Erzherzogthum Oesterreich, Salzburg, Steiermark, Nordtirol und Vorarlberg.*
2. *Armee-Commando: die lombardisch-venetianischen Staaten, Illirien und Südtirol.*
3. *Armee-Commando: Ungarn und Siebenbürgen.*
4. *Armee-Commando: Galizien und die Bukowina.*

Was die Armee-Corps betrifft, so finde Ich dieselben dermalen auf die Zahl von vierzehn Corps festzusetzen.

Was ferners die Militär-Administration im Allgemeinen betrifft, so ist es Mein ernster Wille, in selber in der Folge die höchste Vereinfachung zu erzielen. Da jedoch hierzu umfassendere Vorbereitungsmassregeln nöthig werden, so finde Ich für jetzt zu bestimmen, dass die obigen Armee-Commanden in administrative Militärbezirke einzutheilen sind, welche in rein militärischer Beziehung den betreffenden Armee- oder Corps-Commandanten, in administrativer Beziehung aber directe dem Kriegsministerium unterstehen, wesshalb auch die bisherigen General-Commanden von nun an, gleich den schon bestehenden Militär-Commanden mit dem gemeinsamen Namen „Landes-Militär-Commanden" zu benennen sind).*

---

*) *Vergleiche auch den unten in Nr. 9 folgenden Erlass des Kriegsministeriums vom 24. October 1849.*

A zatem na przyszłość następujące komendy krajowo-wojskowe istnieć mają:

W 1. komendzie armii:

W Wiedniu dla niższej Austryi,
„ Lincu dla wyższej Austryi i Solnogrodu,
„ Bernie dla Morawii,
„ Tropawie dla Szląska,
„ Pradze dla Czech,
„ Gracu dla Styryi,
„ Insbruku dla Tyrolu.

W 2. komendzie armii:

W Lublanie dla Illiryi,
„ Tryeście dla kraju nadbrzeżnego,
„ Weronie dla Wenecyi,
„ Medyolanie dla Lombardyi.

W 3. komendzie armii:

W Budzie dla Węgier,
„ Temeswarze dla Banatów,
„ Hermansztadzie dla Siedmiogrodu,

W 4. komendzie armii:

W Krakowie i Lwowie dla Galicyi,
„ Czerniowcach dla Bukowiny.

Franciszek Józef m. p.

6.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 20. Października 1849,

wydane do wszystkich ces. król. prezydyów krajowych i kameralnych administracyi dochodów niestałych,
mocą którego co do taryfy celnej i trzydziestnej nowe rozporządzają się postanowienia, które z dniem 16. Listopada 1849 w działalność wejść mają.

Począwszy od dnia 16. Listopada 1849 co do taryfy celnej i trzydziestnej w działalność wchodzą postanowienia następujące:

Glina (glina prosta i na cegły) i margiel, dalej wapno i gips, niemielone i niepalone, tak w handlu z zagraniczem i z wyłączeniami celnemi jak w handlu za linią celną pośrodkową w wozie i wywozie od cła i trzydziestnego za wolne uważane być mają.

Wapno i gips mielone lub palone są wolne od cła i trzydziestnego jedynie tylko w handlu pośrodkowym; w handlu z zagraniczem i wyłączeniami celnemi ulegają one w wozie cłowi po jednym grajcarze a w wywozie cłowi po jednej czwartej grajcara części od każdego cetnara Sporko.

Postępowanie cłowe należy do każdego celnego urzędu pomocniczego. Władze krajowe kameralne upoważniają się, średnie oznaczyć wagi, wedle których fura, sążeń

Hiernach haben künftighin folgende Landes-Militär-Commanden zu bestehen:

Im 1. Armee-Commando:

Zu Wien für Niederösterreich,
„ Linz für Oberösterreich und Salzburg,
„ Brünn für Mähren,
„ Troppau für Schlesien,
„ Prag für Böhmen,
„ Gratz für Steiermark,
„ Innsbruck für Tirol.

Im 2. Armee-Commando:

Zu Laibach für Illirien,
„ Triest für das Küstenland,
„ Verona für das Venetianische,
„ Mailand für die Lombardie.

Im 3. Armee-Commando:

Zu Ofen für Ungarn,
„ Temesvár fürs Banat,
„ Hermannstadt für Siebenbürgen.

Im 4. Armee-Commando:

Zu Krakau und Lemberg für Galizien,
„ Czernowitz für die Bukowina.

Franz Joseph *m. p.*

6.

Erlass des Finanzministeriums vom 20. October 1849,

an sämmtliche Länder-Präsidien und Cameral-Gefällen-Verwaltungen,

wodurch neue Zoll- und Dreissigst-Tarifs-Bestimmungen verordnet werden, welche vom 16. November 1849 an in Wirksamkeit zu treten haben.

Vom 16. November 1849 angefangen treten folgende Zoll- und Dreissigst-Tarifs-Bestimmungen in Wirksamkeit:

Lehm (gemeine Thon- und Ziegelerde) und Mergel, dann Kalk und Gyps, ungemalen und ungebrannt, sind sowohl im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen als im Verkehre über die Zwischenzoll-Linie in der Ein- und Ausfuhr zoll- und dreissigstfrei zu behandeln.

Kalk und Gyps, gemalen oder gebrannt, geniessen die Zoll- und Dreissigstbefreiung nur im Zwischenverkehre; im Verkehre mit dem Auslande und den Zollausschlüssen unterliegen sie in der Einfuhr dem Zolle von 1 kr. und in der Ausfuhr dem Zolle von ¼ kr. für den Zentner Sporco.

Die Zollbehandlung steht jedem Hilfszollamte zu. Die Cameral-Landesbehörden werden ermächtiget Durchschnittsgewichte zu bestimmen, nach welchen die Fuhr, die Kubikklafter

kubiczny lub w ogólności jedność miary takowych przedmiotów, w jakiej w handlu przychodzić zwykły, pod opłatę celną wzięte być mogą. Także mogą tam, gdzie tego miejscowe stosunki wymagają, dozwolić, aby owe przedmioty za poprzedniem oświadczeniem, obok najbliższego urzędu celnego i pod stósownem dostrzeganiem na drogach pobocznych, w każdym pojedyńczym razie oznaczyć się mających, linią celną przechodziły.

Krauss m. p.

7.

Rozrządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 21. Października 1849,

do wszystkich naczelników krajowych,

którem istniejące przepisy uwolnienia domów pocztowych od wkwaterowania wojska a poczmistrzów od dawania podwody bliżej oznaczają się.

Z powodu zaszłej tu rozprawy, w której pytanie wytoczono, czy rozporządzenie kancelaryi nadwornej z dnia 16. Marca 1841, l. 4109 *), co do wkwaterowania wojska i podwody dawania poczmistrzów w skutek postanowień rozrządzenia ministeryalnego z dnia 15. Stycznia r. b. **) zmianie ulega, zgodnie z ministerstwem handlu, przemysłu i publicznych budowli urządza się, co następuje:

1. Uwolnienie domów pocztowych od wkwaterowania wojska do tych jedynie miejscowości ograniczać się ma, które do wykonywania służby pocztowej są potrzebne, mianowicie do kancelaryi urzędowej i stajni pocztowej, zaczem więc wyjątek namienionem rozrządzeniem kancelaryi nadwornej wyrzeczony, pomieszkania poczmistrza tyczący się, ustaje.

2. Toż postanowienie równie do c. k. zbieraczy listów pocztowych stosuje się.

3. Uwolnienie poczmistrzów od dawania podwody względem takowych tylko koni ma miejsce, które dla służby pocztowej każdego czasu trzymać są obowiązani. Poczmistrze zatem obowiązkowi dawania podwody względem owych koni ulegają, które do swego własnego użycia, lub do prowadzenia gospodarstwa i innych jakowych zatrudnień trzymają.

Bach m. p.

8.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 22. Października 1849,

do sądu najwyższego jako i do wszystkich wyższych sądów dochodów niestałych, ważność mające we wszystkich owych krajach koronnych, w których ustawa o karach na przestąpienia co do dochodów niestałych z dnia 11. Lipca 1835 w mocy prawa stoi,

którem §. 5. prowizorycznego przepisu z dnia 21. Sierpnia 1848, tyczącego się zakresu działania ministerstwa sprawiedliwości względem składania wykazów spraw, rozciąga się także i na wykazy spraw sądów dochodów niestałych.

W celu uchylenia wątpliwości, jakie z przyczyny zastósowania §. 5. przepisu prowizorycznego z dnia 21. Sierpnia 1848, tyczącego się zakresu działania minister-

---

*) Obacz to w zbiorze politycznych praw i rozporządzeń, tom. 69. na stronicy 98 i t. d.

**) Obacz to pod liczbą 88. tomu uzupełniającego tego dziennika praw.

oder überhaupt die Masseinheit dieser Gegenstände, in der sie im Verkehre vorzukommen pflegen, in Verzollung genommen werden dürfen. Auch können sie dort, wo die Localverhältnisse es nothwendig machen, gestatten, dass diese Gegenstände gegen vorläufige Erklärung bei dem nächsten Zollamte und unter entsprechender Ueberwachung auf den von Fall zu Fall zu bezeichnenden Nebenwegen die Zoll-Linie überschreiten.

Krauss m. p.

7.

Erlass des Ministeriums des Innern vom 21. October 1849,

an sämmtliche Länderchefs,

womit die bestehenden Vorschriften über die Befreiung der Posthäuser von der Militär-Bequartierung und der Postmeister von der Vorspannsleistung näher bestimmt werden.

Aus Anlass einer hier vorgekommenen Verhandlung, in welcher es sich um die Frage handelte, ob die Hofkanzlei-Verordnung vom 16. März 1841, Z. 4109*), in Betreff der Militär-Bequartierungs- und Vorspannsleistung der Postmeister durch die Bestimmungen des Ministerial-Erlasses vom 15. Jänner d. J.**) eine Aenderung erleide, wird, im Einvernehmen mit dem Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten, Folgendes angeordnet:

1. Die Befreiung der Posthäuser von der Militär-Bequartierung ist nur auf diejenigen Localitäten zu beschränken, welche zur Ausübung des Postdienstes erforderlich sind, nämlich auf die Amtskanzlei und den Poststall, wornach die in dem bezogenen Hofkanzlei-Erlasse ausgesprochene Ausnahme hinsichtlich der Wohnung des Postmeisters entfällt.

2. Diese Bestimmung hat gleichmässig auf die k. k. Postbriefsammler Anwendung.

3. Eine Befreiung der Postmeister von der Vorspannsleistung findet nur rücksichtlich derjenigen Pferde Statt, die sie des Postdienstes wegen jeweilig zu halten verpflichtet sind. Die Postmeister unterliegen daher der Verpflichtung zur Vorspannsleistung bezüglich jener Pferde, die sie zum eigenen Gebrauche, oder zum Wirthschafts- und anderweitigen Geschäftsbetriebe halten.

Bach m. p.

8.

Erlass des Justizministeriums vom 22. October 1849,

an das oberste Gefällsgericht und sämmtliche Gefälls-Obergerichte, wirksam für alle jene Kronländer, in welchen das Strafgesetz über Gefälls-Uebertretungen vom 11. Juli 1835 in Rechtskraft steht,

wodurch der §. 5 der provisorischen Vorschrift vom 21. August 1848, über den Wirkungskreis des Justizministeriums wegen Erstattung der Geschäftsausweise, auch auf die Geschäftsausweise der Gefällsgerichte ausgedehnt wird.

Zur Behebung der Zweifel, welche über die Anwendung des §. 5 der provisorischen Vorschrift vom 21. August 1848 über den Wirkungskreis des Justizministeriums hinsichtlich

*) Siehe dieselbe in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 69. Band, Seite 98 u. ff.
**) Siehe denselben unter Nr. 88 des Ergänzungsbandes dieses Gesetzblattes.

stwa sprawiedliwości względem przedłożenia rocznych wykazów spraw sądów co do dochodów niestałych ze strony sądu wyższego dochodów niestałych w Tyrolu i Vorarlbergu relacyą z dnia 19. Lipca r. b., l. 67., wszczęte zostały, oświadcza ministeryum sprawiedliwości, iż przepis wspomnianego §. 5. zupełnie i do wykazów spraw sądów co do dochodów niestałych zastósowanym być ma, przeto od składania zwyczajnych dotąd wykazów kwartalnych odstępuje się, lecz co się tyczy przedłożenia rocznych wykazów spraw, nakazanych najwyższem pismem gabinetowem z dnia 14. Kwietnia r. b., udzielonem dekretem najwyższego sądu dochodów niestałych z dnia 29. Września 1838, l. 273, żadna inna nie zaszła zmiana, jak tylko że takowe wykazy już nie najwyższemu sądowi co do dochodów niestałych, lecz ministerstwu sprawiedliwości przesyłane być mają.

Schmerling m. p.

9.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 24. Października 1849,

moc mające dla całego cesarstwa,

którem się na przyszłość sprawowanie interesów wojskowo-administracyjnych i sądowych reguluje.

Najwyższą rezolucyą z dnia 22. Października r. b., raczyła Jego Cesarska Mość w dodatku do rozkazu *), względem podzielenia c. k. wojska na armie i korpusy armii, do armii wydanego, co do sprawowania interesów administracyjnych i sądowych postanowić, że:

1. wszystkie komendy jeneralne, które odtąd tytuł: komendy krajowo-wojskowe prowadzić mają, jako takie i nadal wszystkiemi interesami wojskowo-administracyjnemi i sądowemi w całem objęciu krajów im dotąd przydzielonych równie jak dotychczas zawiadywać mają, i że im przeto też

2. dopóty, aż się organizacya wszystkich komend wojskowych w inny sposób uskuteczni, takowe komendy wojskowe, w niektórych miejscach już istniejące, równie tak jak dotąd względem wszelkich im poruczonych interesów podwładnemi zostają.

Każda przeto z tych komend krajowo-wojskowych nadal wedle dotychczasowych ustanowień załatwiać ma interesa dla wszystkich w swym obwodzie znajdujących się wójsk i bransz, bez względu do jakiegobykolwiek korpusu armii takowe należały.

Gyulaj m. p.

10.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. Października 1849,

dla Austryi powyżej i poniżej rz. Ens, dla Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Bukowiny, Styryi, Karyntyi, Krajny, Tryestu, Istryi, Gorycyi i Gradyski,

którem się oświadcza, iż przepisy prawne, względem tentowania pogodzenia w przedmiocie skarg sądowych przed zwierzchnie (niegdyś) urzędy gospodarcze wytoczonych, działać przestały.

Z powodu zapytania ze strony sądu apelacyjnego galicyjskiego ministeryum sprawiedliwości, zgodnie z ministerstwem spraw wewnętrznych oświadcza, że za znie-

*) Obacz tenże wyżej pod Nr. 5.

der Vorlegung der jährlichen Geschäftsausweise der Gefällsgerichte von Seite des Gefälls-Obergerichtes für Tirol und Vorarlberg mit Bericht vom 19. Juli d. J., Z. 67, erregt wurden, wird von dem Justizministerium erklärt, dass die Vorschrift des erwähnten §. 5 allerdings auch auf die Geschäftsausweise der Gefällsgerichte anzuwenden ist, daher es von Erstattung der bisher üblichen Quartalsausweise sein Abkommen hat, aber hinsichtlich der Vorlegung der, durch das, mit Decret des obersten Gefällsgerichtes vom 29. September 1838, Z. 273, mitgetheilte, allerhöchste Kabinetsschreiben vom 14. April desselben Jahres angeordneten Jahres-Geschäftsausweise keine Aenderung eingetreten ist, als dass dieselben, statt dem obersten Gefällsgerichte, dem Justizministerium einzusenden sind.

Schmerling *m. p.*

9.

Erlass des Kriegsministeriums vom 24. October 1849.

wirksam für den ganzen Umfang des Kaiserthums,

wodurch die künftige Besorgung der Militär-Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte geregelt wird.

*Seine Majestät der Kaiser haben, mit allerhöchster Entschliessung vom 22. October d. J., im Nachhange zu dem, wegen Eintheilung des k. k. Heeres in Armeen und Armee-Corps, erlassenen Armeebefehle *) in Bezug auf die Besorgung der Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte anzuordnen geruht, dass:*

1. gesammte General-Commanden, welche von nun an den Titel: Landes-Militär-Commanden zu führen haben, als solche auch fortan alle Militär-Verwaltungs- und Justiz-Geschäfte in dem ganzen ihnen bisher zugewiesenen Länder-Complexe so wie bisher fort zu besorgen haben, und dass ihnen somit auch

2. in so lange, bis die Organisirung aller Militär-Commanden in einer andern Art stattfinden kann, die in einigen Orten schon bestehenden derlei Militär-Commanden eben so wie bisher in Bezug auf alle ihnen übertragenen Geschäfte untergeordnet bleiben.

Jedes dieser Landes-Militär-Commanden hat daher die Geschäfte für alle in seinem Rayon befindlichen Truppen und Branchen, selbe mögen zu was immer für einem Armee-Corps gehören, fortan nach den bisherigen Bestimmungen zu besorgen.

Gyulai *m. p.*

10.

Erlass des Justizministeriums vom 27. October 1849,

für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Bukowina, Steiermark, Kärnthen, Krain, Triest, Istrien, Görz und Gradiska,

wodurch erklärt wird, dass die gesetzlichen Vorschriften, wegen der Vornahme von Vergleichsversuchen über die, bei den (ehemals) obrigkeitlichen Wirthschaftsämtern, eingeleiteten gerichtlichen Klagen ausser Wirksamkeit gesetzt seien.

Aus Anlass einer Anfrage des galizischen Appellationsgerichtes wird von dem Justizministerium, einverständlich mit dem Ministerium des Innern erklärt, dass durch die, mit dem

---

**) Siehe denselben oben in Nr. 5.*

sieniem poddaństwa i stosunku opiekuńczo - zwierzchniczego, nastąpionem w skutek najwyższego patentu z dnia 7. Września 1848, wszelkie przepisy prawne, mocą których, z przyczyny owego stosunku, przyjęcie sądowej skargi poprzedzać miało tentowanie pogodzenia przez zwierzchni urząd gospodarczy, działać przestały.

Schmerling m. p.

11.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 29. Października 1849,

ważność mające we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Węgier, Siedmiogrodu, Kroacyi, Slawonii, Pogranicza wojskowego i królestwa lombardzko-weneckiego,

którem, w objaśnieniu istniejących już przepisów prawnych, oświadcza się, iż owi uczniowie, którzy aż do roku szkolnego 1849 włącznie nauki prawne i polityczne odbyli, do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego tylko po czteroletnim przeciągu prawnych i politycznych ich nauk przypuszczonymi być mają.

Końcem rozwiązania kilkakrotnie zaszłych wątpliwości i zapytań, przez wiele lat uczniowie umiejętności prawnych i politycznych podług dotychczasowych ustaw do nauk takowych przykładać się mają, by do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego dotąd jeszcze istniejącego przypuszczonymi byli, ministeryum sprawiedliwości widzi się spowodowanem za porozumieniem się z ministeryum oświecenia publicznego oświadczyć, że aż do końca roku szkolnego 1849 żadna zmiana istniejących przepisów co do trwania nauk prawnych i politycznych bynajmniej nie nastąpiła, lecz iż uczniom tych, równie jak wszystkich innych nauk fakultetowych w skutek zasady wolności uczenia się nawet już w latach szkolnych 1848 i 1849 przyjętej tylko dozwolono, słuchać tych przedmiotów naukowych wedle dowolnej następności kolejnej i u wybranych sobie albo nauczycieli publicznych albo docentów prywatnych. Przeto więc ci uczniowie, którzy umiejętności prawne i polityczne włącznie aż do szkolnego roku 1849 odbyli, do praktyki na urząd sędziego lub do egzaminu auskultatorskiego tedy tylko przypuszczonymi być mogą, kiedy świadectwami popisu lub uczęszczania udowodnić zdołają, że przez lat cztery nauce prawnych i politycznych umiejętności oddawali się i wszystkich owych przedmiotów naukowych słuchali, które dotąd stanowiły obowiązkowe przedmioty fakultetu nauk prawnych i politycznych.

Co się tyczy uczniów, którzy począwszy od roku szkolnego 1849-50 nauki prawne i polityczne odbywać będą, względem przypuszczania takowych do wszelkich egzaminów rządowych równie jak do praktyki na urząd sędziego, działać ma postanowienie §. 2. zatwierdzonych najwyższą rezolucyą z dnia 11. Października 1849, „powszechnych urządzeń w rzeczach naukowych prawno-politycznego, lekarsko-chirurgicznego i filozoficznego wydziału c. k. uniwersytetów na rok szkolny 1849-50.“

Schmerling m. p.

allerhöchsten Patente vom **7.** *September* **1848**, *erfolgte Aufhebung der Unterthänigkeit und des schutzobrigkeitlichen Verhältnisses alle gesetzlichen Vorschriften, vermöge welcher wegen jenes Verhältnisses der Annahme einer gerichtlichen Klage die Vornahme eines Vergleichsversuches bei dem obrigkeitlichen Wirthschaftsamte vorauszugehen hatte, ausser Wirksamkeit getreten sind.*

Schmerling *m. p.*

11.

Erlass des Justizministeriums vom 29. October 1849,

wirksam für sämmtliche Kronländer, mit Ausnahme von Ungarn, Siebenbürgen, Croatien, Slavonien, dem Militärgränzgebiete und des lombardisch-venetianischen Königreiches,

wodurch, in Erläuterung der schon bestehenden gesetzlichen Vorschriften, erklärt wird, dass diejenigen Studirenden, welche die Rechts- und Staatswissenschaften bis einschliessig zum Studienjahre 1849 zurückgelegt haben, zur Richteramtspraxis oder zur Auscultantenprüfung nur nach vierjähriger Dauer ihrer rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zuzulassen sind.

Zur Lösung mehrfach vorgekommener Zweifel und Anfragen, durch wie viele Jahre die Studirenden der Rechts- und Staatswissenschaften nach den bisherigen Gesetzen dem Studium derselben obzuliegen haben, um zur Richteramtspraxis oder zur derzeit noch bestehenden Auscultantenprüfung zugelassen zu werden, findet sich das Justizministerium, im Einvernehmen mit dem Ministerium des öffentlichen Unterrichts, bestimmt zu erklären, dass bis zum Schlusse des Studienjahres **1849** *eine Aenderung der bestehenden Vorschriften über die Dauer der rechts- und staatswissenschaftlichen Studien keineswegs erfolgt, sondern dem Studirenden dieser, so wie aller übrigen Facultätsstudien, durch den auch schon in den Studienjahren* **1848** *und* **1849** *angenommenen Grundsatz der Lernfreiheit nur gestattet war, diese Lehrfächer in beliebiger Reihenfolge und bei den von ihnen selbst gewählten öffentlichen Lehrern oder Privat-Docenten zu hören. Es können daher diejenigen Studirenden, welche die Rechts- und Staatswissenschaften bis einschliessig zum Studienjahre* **1849** *zurückgelegt haben, zur Richteramtspraxis oder zur Auscultantenprüfung nur dann zugelassen werden, wenn sie durch Prüfungs- oder Frequentations-Zeugnisse nachzuweisen vermögen, dass sie sich vier Jahre hindurch dem Studium der Rechts- und Staatswissenschaften gewidmet und alle jene Lehrgegenstände gehört haben, welche bisher die obligaten Lehrfächer des rechts- und staatswissenschaftlichen Facultäts-Studiums gebildet haben.*

Für diejenigen Studirenden, welche vom Studienjahre **1849-50** *angefangen die rechts- und staatswissenschaftlichen Studien zurücklegen werden, tritt wegen ihrer Zulassung zu allen Arten von Staatsprüfungen, so wie zur Richteramtspraxis die Bestimmung des* **§. 2** *der, mit allerhöchster Entschliessung vom* **11.** *October* **1849**, *genehmigten „allgemeinen Anordnungen über das Studienwesen an der juridisch-staatswissenschaftlichen, medicinisch-chirurgischen und philosophischen Facultät der k. k. Universitäten für das Studienjahr* **1849-50**" *in Wirksamkeit.*

Schmerling *m. p.*



Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

III. część.

Wydano i rozesłano: 21. Listopada 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

III. Stück.

Ausgegeben und versendet am 21. November 1849.

Inhalts-Uebersicht:

Seite

12.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. Października 1849,

ważność mające dla Austryi powyżej i poniżej rz. Ens, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krajny, Gorycyi i Gradyski, Istryi, Tryestu, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Lodomeryi i Bukowiny;

z przepisem prowizorycznym co do postępowania w sporach względem naruszenia posiadania.

Na wniosek ministra sprawiedliwości i za doradą Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan najwyższą rezolucyą z dnia 27. Października r. b. dla krajów koronnych: arcyksięstwa Austryi powyżej i poniżej rz. Ens; księstwa Solnogrodu; księstwa Styryi; królestwa Illiryi, składającego się z księstwa Karyntyi, księstwa Krajny, uksiążęconego hrabstwa Gorycyi i Gradyski, margrabstwa Istryi i miasta Tryestu z jego okręgiem; królestwa Czech; margrabstwa Morawii; księstwa górnego i dolnego Szląska; królestw Galicyi i Lodomeryi z księstwami Oświecima i Zatora, jednakże z wyłączeniem wielkiego-księstwa Krakowa; i dla księstwa Bukowiny — co do postępowania w sporach względem naruszenia posiadania następujące prowizoryczne wydać rozporządzenie:

Prowizoryczne rozporządzenie.

Aby przy naruszeniach posiadania wszelkiego rodzaju, osobliwie przy sporach względem granic i przy wodociągach lub działach wodnych, o ile takowe do kompetencyi sądów cywilnych wyłącznie należą, owe środki prawne i sędziowskie zarządzenia, jakie powszechna księga ustaw cywilnych w ogólności, a szczególnie w rozdziale pierwszym drugiej części, ku obronie zagrożonego, lub przywróceniu naruszonego stanu posiadania urządziła, bez rozwlekłości procesowej w działalność wprowadzić, stanowi się, stósownie do najwyższego zezwolenia, tak dla stron jak dla sądów następujące sumaryczne postępowanie (in possessorio summarissimo).

§. 1.

Dopóki nowa sądów organizacya do skutku przywiedzioną nie będzie, sprawy, tyczące się naruszenia posiadania, w sądach następujących odbywane być mają.

a) Jeżeli rzecz, do której się spór co do posiadania odnosi, w obrębie sądu miejscowego cesarskiego (sądu miejskiego i szlacheckiego, sądu tak zwanego „Pfleggericht," sądu powiatowego), znajduje się, tedy rozprawa wyłącznie do tego sądu należy.

b) Jeżeli rzecz, której się naruszenie posiadania tyczy, w obrębie miasta znajduje się, w którem magistrat z sądownictwem cywilnem istnieje, w ówczas rozprawa wszelkich spraw, tyczących się naruszenia posiadania, wyłącznie do magistratu należy.

c) Jeżeli spór co do posiadania odnosi się do rzeczy, znajdującej się w zamkniętym sądownictwa obrębie sądu miejscowego niecesarskiego, tam rozprawa do tegoż sądu należy; a w przypadku, gdyby w onem miejscu sądownictwo do więcej urzędów sądowych niecesarskich należeć miało, do urzędu sądowego owej zwierzchności, której w miejscu, gdzie się przedmiot sporu znajduje, zarazem urzędowanie polityczne przystoi.

12.

Kaiserliche Verordnung vom 27. October 1849,

gältig für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Steiermark, Kärnthen, Krain, Görz und Gradiska, Istrien Triest, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Lodomerien und die Bukowina,

mit einer provisorischen Vorschrift über das Verfahren in Besitz-Störungs-Streitigkeiten.

Seine Majestät haben über Antrag des Justizministers und über Einrathen des Ministerrathes mit allerhöchster Entschliessung vom 27. October d. J. für die Kronländer: Erzherzogthum Oesterreich ob und unter der Enns; Herzogthum Salzburg; Herzogthum Steiermark; Königreich Illirien, bestehend aus dem Herzogthume Kärnthen, dem Herzogthume Krain, der gefürsteten Grafschaft Görz und Gradiska, der Markgrafschaft Istrien und der Stadt Triest mit ihrem Gebiete; Königreich Böhmen; Markgrafschaft Mähren; Herzogthum Ober- und Nieder-Schlesien; die Königreiche Galizien und Lodomerien mit den Herzogthümern Auschwitz und Zator, jedoch mit Ausschluss des Herzogthumes Krakau; und für das Herzogthum Bukowina folgende provisorische Verordnung über das Verfahren in Besitz-Störungs-Streitigkeiten zu erlassen geruht:

Provisorische Verordnung.

Um bei Besitzstörungen jeder Art, insbesondere bei Gränzstreitigkeiten und bei Wasserleitungen oder Wasserwerken, in so weit sie zur Competenz der Civilgerichte ausschliessend gehören, jene Rechtsmittel und richterlichen Verfügungen, welche das allgemeine bürgerliche Gesetzbuch überhaupt, und insbesondere im ersten Hauptstücke des zweiten Theiles, zum Schutze des bedrohten, oder zur Wiederherstellung des gestörten Besitzstandes angeordnet, ohne processualische Weitläufigkeit in Wirksamkeit zu setzen, wird den Parteien und Gerichten in Gemässheit allerhöchster Genehmigung folgendes summarisches Verfahren (in possessorio summarissimo) vorgeschrieben.

§. 1.

Bis die neue Organisirung der Gerichte ins Werk gesetzt seyn wird, ist über Besitz-Störungs-Angelegenheiten bei folgenden Gerichten zu verhandeln:

a) Befindet sich die Sache, auf welche sich die Besitzstreitigkeit bezieht, in dem Sprengel eines landesfürstlichen Ortsgerichtes (Stadt- und Landrechtes, Pflegegerichtes, Bezirksgerichtes), so gehört die Verhandlung ausschliesslich vor dieses Gericht.

b) Befindet sich die Sache, worauf sich die Besitzstörung bezieht, im Burgfrieden einer Stadt, in welcher ein Magistrat mit Civil-Gerichtsbarkeit besteht, so gehört die Verhandlung aller Besitz-Störungs-Angelegenheiten ausschliesslich vor den Magistrat.

c) Bezieht sich die Besitzstreitigkeit auf eine Sache, welche sich in einem geschlossenen Gerichtssprengel eines nicht landesfürstlichen Ortsgerichtes befindet, so gehört die Verhandlung vor dieses Gericht; dagegen im Falle, wenn mehreren nicht landesfürstlichen Justizämtern in dem Orte die Gerichtsbarkeit zustehen sollte, vor das Justizamt jener Obrigkeit, der in dem Orte, wo sich der Gegenstand des Streites befindet, zugleich die politische Amtsverwaltung zusteht.

d) Atoliż jeżeliby w przypadkach pod c) oznaczonych spór co do posiadania odnosić się miał na dobro nieruchome, i przytem dawniejszy pan włości interesowanym był, na ten czas takowe sporne co do posiadania sprawy do sądu szlacheckiego dotyczącego wytoczyć należy, który wedle okoliczności albo sam postępowanie przedsięwziąść i względem tego wyrokować, albo inny bezinteresowny, przedmiotowi sporu bliżej leżący sąd, albo z pomiędzy siebie komisarza, do wykonywania urzędu sędziowskiego upoważnionego, albo nareszcie w Galicyi komornika granicznego, na urząd sędziowski egzaminowanego, ku niezawisłej rozprawie i rozstrzygnieniu w pierwszej instancyi, zesłać może.

e) Co do kosztów komisarzowi lub komornikowi granicznemu przez strony zaliczyć lub wynagrodzić się mających, rozstrzyga sąd szlachecki zsyłający, do którego też i w tym przypadku rekurs przeciw ostatecznemu wyrokowi, stósownie do §. 17. rozporządzenia niniejszego, ku dalszemu przesłaniu do sądu apelacyjnego podanym być ma.

f) W razie interesowności sądu przynależnego sąd bezinteresowny, przedmiotowi sporu najbliżej leżący, właściwym jest, jeżeli ten podług postanowień powyższych w ogólności do rozstrzygnienia spraw względem naruszenia posiadania powołany jest.-

Z zaprowadzeniem nowych sądów sądownictwo w spornych co do posiadania sprawach do sądów powiatowych przejdzie, a jeżeli naruszenie posiadania do nieruchomego odnosi się dobra, tedy rozprawa takowego sporu do onego powiatowego sądu należy, w którego obrębie dobro nieruchome leży, bez względu na księgę publiczną, w której takowe wciągnięte. Nawet i fiskus przy takowych sporach jako skarzyciel i oskarzony juryzdykcyi tychże władz sądowych podlega, bez względu na uprzywilejowany sąd jego.

§. 2.

Gdyby kto w posiadaniu rzeczy lub prawa ukrzywdzonym, lub też od posiadania tegoż bezprawnie był odsuniętym, takowy natychmiast a najdalej w dniach trzydziestu od otrzymanej wiadomości co do naruszenia, z włączeniem dni feryalnych, pomocy sędziego wezwać, i swe żądanie dokładnie oznaczyć ma (powszechna księga ustaw cywilnych §§. 339, 345, 346, 347 i 851). Po upływie tegoż czasu posiadacz, mniemający się być napastowanym, do zwyczajnej na drodze prawa skargi o posiadanie (possessorium ordinarium) odesłanym być ma.

§. 3.

Względem naruszonego posiadania jak najspieszniej ustnie postępować należy. Postępowanie i na dniu feryalnym każdego razu przedsięwziąść można. Skarga co do naruszonego posiadania albo piśmiennie zaniesioną albo ustnie do protokołu podaną być może. W pierwszym razie zewnątrz na podaniu te słowa: „naglące z powodu naruszonego posiadania" umieścić należy.

§. 4.

Od rozpraw względem naruszonego posiadania adwokaci nie wyłączają się.

§. 5.

W temże sumarycznem postępowaniu sędzia z urzędu na uwadze mieć, i strony do tego naprowadzać winien, że jedynie tylko o wyjaśnienie i dowód czynu ostatniego rzeczywistego stanu posiadania i nastąpionego naruszenia, chodzi, i że rozporzą-

d) *Sollte sich jedoch in den unter c) bezeichneten Fällen die Besitzstreitigkeit auf ein unbewegliches Gut beziehen, und dabei der vormalige Grundherr betheiligt seyn, so sind solche Besitzstreitsachen bei dem betreffenden Landrechte anhängig zu machen, welches nach Umständen entweder selbst das Verfahren vornehmen und hierüber entscheiden, oder ein anderes dem Streitgegenstande näher gelegenes unbefangenes Gericht oder aus seiner Mitte einen zur Ausübung des Richteramtes befähigten Commissär, oder endlich in Galizien einen für das Richteramt geprüften Gränzkämmerer zur selbständigen Verhandlung und Entscheidung in erster Instanz deligiren kann.*

e) *Ueber die dem Commissäre oder Gränzkämmerer von den Parteien vorzuschiessenden oder zu ersetzenden Kosten entscheidet das delegirende Landrecht, bei welchem auch in diesem Falle der Recurs gegen den Endbescheid nach Masgabe des §. 17 dieser Verordnung zur weiteren Beförderung an das Appellationsgericht zu überreichen ist.*

f) *Im Falle der Befangenheit des zustehenden Gerichtes ist das der Streitsache zunächst gelegene unbefangene Gericht competent, in sofern dasselbe nach den obigen Bestimmungen überhaupt zur Entscheidung von Besitz-Störungssachen berufen ist.*

Mit Einführung der neuen Gerichte übergeht die Gerichtsbarkeit in Besitz-Streitsachen auf die Bezirksgerichte, und bezieht sich die Besitzstörung auf ein unbewegliches Gut, so gehört die Verhandlung einer solchen Streitigkeit vor jenes Bezirksgericht, in dessen Sprengel das unbewegliche Gut, ohne Rücksicht auf das öffentliche Buch, in welchem dasselbe inne liegt, gelegen ist. Auch der Fiscus ist bei diesen Streitigkeiten als Kläger und als Beklagter der Jurisdiction dieser Gerichtsbehörden unterworfen, ohne Rücksicht auf seinen privilegirten Gerichtsstand.

§. 2.

Wenn Jemand in dem Besitze einer Sache oder eines Rechtes beeinträchtigt, oder wenn er dieses Besitzes widerrechtlich entsetzt worden, hat derselbe sogleich und längstens in dreissig Tagen von der erlangten Wissenschaft der Störung, mit Einschliessung der Ferialtage, die richterliche Hilfe anzusuchen, und sein Begehren genau auszudrücken (allgemeines bürgerliches Gesetzbuch §§. 339, 345, 346, 347 und 851). Nach Verlauf dieser Zeit ist der angeblich gestörte Besitzer zur ordentlichen Besitzklage im Rechtswege (possessorium ordinarium) *zu verweisen.*

§. 3.

Ueber den gestörten Besitz ist auf das Schleunigste mündlich zu verhandeln. Die Verhandlung kann auch an jedem Ferialtage aufgenommen werden. Die Klage des gestörten Besitzes kann schriftlich überreicht oder mündlich zu Protokoll gegeben werden. Im ersteren Falle sind auf der Eingabe von Aussen die Worte: „Dringend wegen gestörten Besitzes" anzumerken.

§. 4.

Von den Verhandlungen über gestörten Besitz sind Rechtsfreunde nicht ausgeschlossen.

§. 5.

In diesem summarischen Verfahren hat der Richter von Amtswegen sich gegenwärtig zu halten, und die Parteien dahin zu leiten, dass es einzig auf die Erörterung und den Beweis der Thatsache des letzten factischen Besitzstandes, und der erfolgten Störung

dzenie sędziego lub wyrok do obrony i przywrócenia posiadania naruszonego ogranicza się.

Ktoby posiadania dopiero nabyć lub mocniejsze do posiadania prawo popierać chciał, ten do zwyczajnej drogi prawa udać się winien, na której też pytania co do tytułu, rzetelności i nierzetelności posiadania jako i pretensye co do wynagrodzenia załatwione być mają, gdyby te ostatnie dobrowolnie przyznanemi nie były (powszechna księga ustaw cywilnych §§. 320, 328, 335, 339, 372, 373 i 384).

Skarzyciel więc do dokładnego oznaczenia żądania a każda strona do wyraźnych oświadczeń względem czynów, przez swego przeciwnika wytoczonych, zobowiązaną być ma.

Przepisy, stósownie do dekretu nadwornego z dnia 25. Stycznia 1822 l. 1832 ważność mające, w dekrecie nadwornym z dnia 7. Listopada 1820 pod l. 1714 zawarte, tyczące się rozprawy i rozstrzygnienia co do zarzutu niewłaściwości sądu, albo że w ogólności przedmiot nie sposobi się do rozprawy u władz sądowych, nie stosują się do postępowania względem naruszeń posiadania, lecz sądy, jeżeli ten zarzut za niedostateczny uznają, takowy zamiast oddzielnem orzeczeniem, dopiero tym samym wyrokiem ostatecznym odrzucić mają, którym w głównej rzeczy orzekają, przeciw któremu stronom, także i co do zarzutu niewłaściwości sądu służy droga do zażalenia podług postanowień §. 16—17.

Sądy przeto winny są wprawdzie zakresy sądownictwa swego zawsze mieć na uwadze, a podania tyczące się przedmiotów, wedle ustaw ich juryzdykcyi nie uległych, natychmiast albo podczas toku rozprawy albo też po ukończeniu onejże zwrócić, ale nigdy dozwalać nie powinny, by z powodu zarzutu niewłaściwości sądu oddzielna rozprawa była przedsiębraną, którą raczej z rozprawą w rzeczy głównej połączyć należy.

§. 6.

Sędzia obie strony przywołać winien na czas jak najkrótszy, a gdyby być mogło jeszcze na tenże sam dzień lub bezpośrednio następujący, z tem napomnieniem, że się ze wszystkiemi dokumentami i świadkami, na którychby się odwołać chciały, stawić mają, i że w razie niestawienia się jednej strony, podaniom jej przeciwnika, o ile takowe nie będą odparte przedłożonemi dowody, uwierzy i stósownie do nich zawyrokuje się.

§. 7.

Jeżeli już ze skargi poznać się daje, że się sądowe naoczne obejrzenie przedsięwziąść będzie miało, tedy sędzia zaraz pierwszy termin na miejscu sporu zarządzić i do tego w sztuce biegłych przywołać może.

§. 8.

Jeżeli stósownie do §§. 340 aż do 342 powszechnej księgi ustaw cywilnych (obywatelskich) przeciw przedsiębiorcy nowej jakiej budowli lub dzieła zakaz dalszego budowli prowadzenia przed rozsądzeniem rzeczy miejsce ma, tedy na żądanie skarzyciela zaraz przy załatwieniu skargi, co potrzeba, zarządzić się winno.

§. 9.

J w innych także przypadkach grożącego niebezpieczeństwa uszkodzenia bezprawnego pozwanemu bezwarunkowo lub za zabezpieczeniem nakazać można, aby, aż

ankomme, und die richterliche Verfügung oder das Erkenntniss auf den Schutz und die Wiederherstellung des gestörten Besitzes beschränkt sei.

Wer einen Besitz erst erwerben oder ein stärkeres Recht zum Besitze geltend machen will, muss den ordentlichen Rechtsweg ergreifen, in welchem auch die Fragen über Titel, Redlichkeit und Unredlichkeit des Besitzes und die Entschädigungsansprüche zu behandeln sind, wenn diese letzteren nicht freiwillig anerkannt werden (allgemeines bürgerliches Gesetzbuch §§. 320, 328, 335, 339, 372, 373 und 374).

Der Kläger ist daher zur genauen Bestimmung des Begehrens und jeder Theil zu deutlichen Erklärungen über die von seinem Gegner angeführten Thatsachen anzuhalten.

Die, zufolge Hofdecretes vom 25. Jänner 1822, Nr. 1832, geltenden, in dem Hofdecrete vom 7. November 1820, Nr. 1714, enthaltenen Vorschriften in Betreff der Verhandlung und Entscheidung über die Einwendung des nicht gehörigen Gerichtsstandes, oder dass überhaupt der Gegenstand nicht zur Verhandlung vor den Gerichtsbehörden geeignet sei, findet in dem Verfahren über Besitzstörungen keine Anwendung, sondern die Gerichte haben, wenn sie diese Einwendung nicht gegründet finden, dieselbe statt durch eine besondere Entscheidung, erst durch denselben Endbescheid, mit welchem sie über die Hauptsache erkennen, zu vevwerfen, wider welchen den Parteien auch in Beziehung auf die eingewendete Imcompetenz des Gerichtes der Weg der Beschwerde nach den Bestimmungen der §§. 16—17 offen steht.

Die Gerichte sollen daher zwar stets die Gränzen ihrer Gerichtsbarkeit sich gegenwärtig halten, und die Gesuche über Gegenstände, welche nach den Gesetzen ihrem Gerichtsstande nicht unterworfen sind, sogleich oder im Laufe der Verhandlung oder auch nach dem Schlusse derselben zurückstellen, aber nicht gestatten, dass über die Einwendung des ungebührenden Gerichtsstandes eine besondere Verhandlung eingeleitet werde, welche vielmehr mit der Verhandlung über die Hauptsache zu vereinigen ist.

§. 6.

Der Richter hat beide Theile auf eine möglichst kurze Zeit, allenfalls noch auf eben denselben oder den nächstfolgenden Tag, mit dem Bedeuten vorzuladen, dass sie alle Urkunden oder Zeugen, worauf sie sich berufen wollen, mitzubringen haben werden, und dass im Falle des Ausbleibens einer Partei den Angaben ihres Gegners, so weit dieselben durch die vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, Glauben beizumessen, und denselben gemäss entschieden werden würde.

§. 7.

Erhellet schon aus der Klage, dass ein gerichtlicher Augenschein vorzunehmen sein werde, so kann der Richter sogleich die erste Tagsatzung an Ort und Stelle vornehmen und Kunstverständige dazu vorladen.

§. 8.

In sofern nach den §§. 340 bis 342 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gegen den Unternehmer eines neuen Baues oder Werkes ein Verbot stattfindet, den Bau vor Entscheidung der Sache fortzusetzen, soll darüber auf Ansuchen des Klägers sogleich bei Erledigung der Klage das Nöthige verfügt werden.

§. 9.

Auch in andern Fällen der dringenden Gefahr widerrechtlicher Beschädigung kann dem Beklagten unbedingt, oder gegen Sicherstellung auferlegt werden, sich bis zum Ausgange der

do ukończenia rzeczy, końcem uniknienia stósownej kary pieniężnej lub aresztu wstrzymał się wszelkich tego rodzaju działań, lub wszelkich w przedmiocie sporu zmian.

§. 10.

Nawet podczas rozpoczętej a nieukończonej jeszcze rozprawy temczasowe urządzenia żądane a przez sędziego ku zapobieżeniu gwałtom lub ku odwróceniu niepowetowanej szkody zaprowadzone być mogą, zwłaszcza kiedy to sporną jest rzeczą, kto w prawem znajduje się posiadaniu.

Sędzia w tem celu więc albo stósownie do §. 347, powszechnej księgi ustaw cywilnych sekwestracyą zarządzić, albo obu stronom wszelkich działań co do posiadania zakazać, albo sporny przedmiot tej stronie powierzyć winien, która przeciwnikowi swemu zabezpieczenie daje, albo z innych jakowych względów do obrony sądowej, podług prawnego rozważenia wszelkich okoliczności, większe prawo ma.

§. 11.

Jeżeliby się na wyznaczonym terminie jedna z stron nie stawiła, tedy stan posiadania, jaki przez strony obecne podanym został, o ile takowe podania nie są odparte dowodami przedłożonemi, za prawdziwy uznanym i wyrokiem zaocznym utrzymanym być ma. Jeżeli zaś obie stawiły się strony, na ten czas sędzia starania przyłożyć winien, aby ugodę do skutku przywiódł w rzeczy głównej lub przynajmniej w jednem aż do rozstrzygnienia onejże ważność mającem temczasowem urządzeniu, a gdyby się to nie udało, w ówczas w przyzwoitym porządku, wszelakoż tylko w przedmiocie naruszonego posiadania postępuje się.

§. 12.

Odroczenie terminu bez porozumienia się obu stron miejsca mieć nie powinno, skoro rozprawie rzeczy nie stoi na zawadzie przeszkoda oczywiście nieprzezwyciężona.

§. 13.

Co do spornych czynu okoliczności w razie potrzeby zaraz świadków i w sztuce biegłych z urzędu protokolarnie wysłuchać należy.

Ilu i których świadków lub w sztuce biegłych wysłuchać i jakie pytania im przedłożyć się winno, to decyzyi sędziego pozostawia się.

§. 14.

Świadków i w sztuce biegłych sposobem w ustawie postępowania sądowego przepisanym pod przysięgę wziąść należy.

Odbieranie przysięgi od stron w postępowaniu takowem miejsca nie ma.

§. 15.

Po ukończonej rozprawie natychmiast i ile możności jeszcze tego samego dnia wyrokiem, który powody rozstrzygnięcia w sobie mieścić musi, rozsądza i takowy obu stronom niezwłocznie dostawia się.

Rozstrzygnięcie to służy tylko jako temczasowe prawidło dla ostatniego rzeczywistego posiadania stanu, albo, stósownie do ustawy (powszechna księga ustaw cywilnych §§. 340 aż do 343), prowizorycznie orzeka zakaz lub zabezpieczenie; takowe żadnej stronie nie zabrania, mocniejsze do posiadania prawo i zawisłe od tegoż prawne pretensye w drodze zwyczajnego postępowania podług powyższego rozporządzenia (§. 5) popierać.

Sache aller Handlungen dieser Art, oder aller Veränderungen mit dem Gegenstande des Streites bei Vermeidung angemessener Geld- oder Arreststrafe zu enthalten.

§. 10.

Selbst während der angefangenen und noch nicht beendigten Verhandlung können einstweilige Verfügungen begehrt und von dem Richter zur Verhütung von Gewaltthätigkeiten oder zur Abwendung eines unwiederbringlichen Schadens getroffen werden, insbesondere dann, wenn es streitig ist, wer sich im echten Besitze befindet.

Der Richter hat zu solchem Ende entweder, dem §. 347 des allgemeinen bürgerlichen Gesetzbuches gemäss, eine Sequestration anzuordnen, oder beiden Theilen alle Besitzhandlungen zu untersagen, oder den streitigen Gegenstand derjenigen Partei anzuvertrauen, welche ihrem Gegner Sicherheit leistet, oder in andern Rücksichten auf den Schutz des Gerichtes nach rechtlicher Erwägung aller Umstände grösseren Anspruch hat.

§. 11.

Wenn bei der angeordneten Tagsatzung eine Partei nicht erscheint, so ist der Besitzstand, wie er von den anwesenden Parteien angegeben worden, für wahr zu halten, in soferne diese Angaben durch die vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, und durch einen Contumazbescheid zu handhaben.

Erscheinen beide Theile, so soll der Richter versuchen, über die Hauptsache oder wenigstens über eine bis zur Entscheidung derselben giltige provisorische Verfügung einen Vergleich zu Stande zu bringen; gelingt dieses nicht, so wird in gehöriger Ordnung, jedoch bloss über den gestörten Besitz verhandelt.

§. 12.

Eine Erstreckung soll ohne Einverständniss beider Theile nicht stattfinden, wenn der Verhandlung der Sache nicht ein offenbar unüberwindliches Hinderniss entgegensteht.

§. 13.

Ueber die streitigen Thatumstände sind nöthigen Falls sogleich Zeugen oder Kunstverständige von Amtswegen zu Protokoll zu vernehmen.

Dem Ermessen des Richters bleibt überlassen, wie viele und welche Zeugen oder Kunstverständige vernommen, und welche Fragen ihnen gestellt werden sollen.

§. 14.

Zeugen und Kunstverständige sind auf die in der Gerichtsordnung vorgeschriebene Art zu beeiden.

Eine Vereidung der Parteien findet in diesem Verfahren nicht Statt.

§. 15.

Nach geschlossener Verhandlung wird sogleich, und wo möglich noch an demselben Tage durch einen Bescheid, welcher auch die Entscheidungsgründe enthalten muss, erkannt, und derselbe beiden Theilen unverzüglich zugestellt.

Die Entscheidung gilt bloss als einstweilige Norm für den letzten factischen Besitzstand, oder sie spricht provisorisch nach dem Gesetze (allgemeines bürgerliches Gesetzbuch §§. 340 bis 343) eine Untersagung oder Sicherstellung aus; sie hindert keinen Theil, ein stärkeres Recht zum Besitze und die davon abhängigen Rechtsansprüche im ordentlichen Verfahren nach obiger Anordnung (§. 5) geltend zu machen.

§. 16.

Rekurs miejsce ma, z wyłączeniem wszelkich innych środków prawnych a szczególnie restytucyi, tylko przeciw wspomnianemu wyrokowi ostatecznemu pierwszego sędzi, ale nie przeciw rozporządzeniom sędziego w toku postępowania, przeciw którym każdej stronie pozostawia się, po nastąpionym ostatecznym wyroku zażalenie wraz z rekursęm zanieść.

§. 17.

Rekurs ten do pierwszej instancyi w przeciągu dni ośmiu, z włączeniem dni feryalnych, piśmiennie zaniesionym albo ustnie do protokołu podanym, po upływie tego terminu zaś z urzędu odrzuconym być ma.

Jeżeli rekurs w przyzwoitym założony czasie, tedy sędzia pierwszej instancyi wszystkie akta natychmiast i bez wyznaczenia terminu do inrotulacyi, sądowi apelacyjnemu przesłać, i protokoły obejrzenia naocznego, zdania biegłych i wysłuchania świadków, gdyby je strony w odpisie nie przyłączyły, w originale załączyć ma.

§. 18.

Na wyrok pierwszej instancyi stronie wygrywającej, bez względu na nie upłyniony jeszcze termin do rekursu, lub na rekurs istotnie zaniesiony, natychmiast egzekucyą dozwolić należy.

Czy zaś podczas rekursu do wyższego sędzi urządzenia prowizoryczne przy pierwszem załatwieniu skargi lub podczas rozpraw zaprowadzone (§. 8, 9, 10) natychmiast znowu ustać, czy aż po zaszłej prawomocności wyroku trwać mają, to decyzyi sędziego pierwszej instancyi pozostawia się.

§. 19.

Jeżeli z rozprawy okazują się poznaki ciężkiego przestępstwa policyjnego lub zbrodni, tedy sąd przepisy ustawy karnej zachować, a zarazem z przedmiotem sporu, o ile do sądu cywilnego należy, wedle powyższych rozporządzeń, bez przerwy postępować winien.

Schmerling m. p.

13.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 27. Października 1849,

ważność mające dla Tyrolu i Vorarlbergu i dla Dalmacyi,

którem zaprowadza się zmiana niektórych postanowień przepisów, w tychże krajach koronnych, co do sumarycznego postępowania w sporach względem naruszenia posiadania, istniejących.

Na wniosek ministra sprawiedliwości i za doradą Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan najwyższą rezolucyą z dnia 27. Października 1849 zezwolić, aby §§. 4, 6, 11 i 14 przepisu, dla Dalmacyi najwyższą rezolucyą z dnia 2. Marca 1830 *), a dla Tyrolu i Vorarlbergu najwyższą rezolucyą z dnia 29. Listopada 1836 **) wydanego, co do sumarycznego postępowania w sporach względem naruszenia posiadania

*) W zbiorze ustaw sądowych na stronicy 211, pod l. 2487.

**) W zbiorze ustaw prowincyonalnych dla Tyrolu i Vorarlbergu w tomie 24. na stronicy 219 i t. d.

§. 16.

Ein Recurs hat, mit Ausschliessung aller anderen Rechtsmittel und insbesondere der Restitution, nur gegen den erwähnten Endbescheid des ersten Richters statt, nicht aber gegen richterliche Verfügungen im Zuge des Verfahrens, wogegen die Beschwerde jedem Theile nach erfolgtem Endbescheide, zugleich mit dem Recurse anzubringen vorbehalten bleibt.

§. 17.

Dieser Recurs ist bei der ersten Instanz binnen acht Tagen, mit Einschliessung der Ferialtage, schriftlich zu überreichen, oder mündlich zu Protokoll zu geben, nach Verlauf dieser Frist aber von Amtswegen zu verwerfen.

Wird in gehöriger Zeit der Recurs angebracht, so hat der Richter erster Instanz sämmtliche Acten sogleich und ohne Anordnung einer Inrotulirungs-Tagsatzung, an das Appellationsgericht zu befördern. und die Augenscheins- Kunstbefunds- oder Zeugenverhörs - Protokolle, wenn sie die Parteien nicht in Abschrift angeschlossen haben, in Original beizulegen.

§. 18.

Auf den Bescheid der ersten Instanz ist dem obsiegenden Theile. ohne Rücksicht auf die noch nicht verstrichene Recursfrist, oder auf einen wirklich angebrachten Recurs die Execution sogleich zu bewilligen.

Ob während des Recurses an den höhern Richter die bei der ersten Erledigung der Klage oder die während der Verhandlungen getroffenen provisorischen Verfügungen (§§. 8, 9, 10) sogleich wieder aufhören, oder bis nach eingetretener Rechtskraft des Bescheides fortdauern sollen, bleibt dem Ermessen des Richters erster Instanz überlassen.

§. 19.

Ergeben sich aus der Verhandlung Anzeigen einer schweren Polizeiübertretung oder eines Verbrechens, so hat das Gericht die Vorschriften des Strafgesetzes zu befolgen, zugleich aber über den Gegenstand des Streites, so weit er vor das Civilgericht gehört, nach den obigen Anordnungen unaufgehalten zu verfahren.

Schmerling *m. p.*

13.

Kaiserliche Verordnung vom 27. October 1849,

giltig für Tirol und Vorarlberg und für Dalmatien,

wodurch die Abänderung mehrerer Bestimmungen von den, in diesen Kronländern, bestehenden Vorschriften über das summarische Verfahren in Besitz - Störungs-Streitigkeiten verfügt wird.

Seine Majestät haben über Antrag des Justizministers und Einrathen des Ministerrathes mit allerhöchster Entschliessung vom **27. October 1849** *zu genehmigen geruhet, dass die* **§§. 4, 6, 11** *und* **14** *der für Dalmatien mit der allerhöchsten Entschliessung vom* **2. März 1830** *) *und für Tirol und Vorarlberg mit der allerhöchsten Entschliessung vom* **29. November 1836** **) *erlassenen Vorschrift über das summarische Verfahren in Besitz-Störungs-Strei-*

---

*) *In der Justiz-Gesetzsammlung, Seite 210, Nr. 2487.*

**) *In der Provinzial-Gesetzsammlung für Tirol und Vorarlberg, 24. Band, Seite 219. u. ff.*

zmienione i w kraju koronnym Tyrolu i Vorarlberga jako też i w kraju koronnym Dalmacyi w następującej osnowie obwieszczone były:

§. 4.

Od rozpraw względem naruszonego posiadania adwokaci nie wyłączają się.

§. 6.

Sędzia obie strony przywołać winien na czas jak najkrótszy, a gdyby być mogło jeszcze na tenże sam dzień lub bezpośrednio następujący, z tem napomnieniem, że się ze wszystkiemi dokumentami i świadkami, na którychby się odwołać chciały, stawić mają, i że w razie niestawienia się jednej strony, podaniom jej przeciwnika, o ile takowe nie będą odparte przedłożonemi dowadami, uwierzy i stósownie do nich zawyrokuje się.

§. 11.

Jeżeliby się na wyznaczonym terminie jedna z stron nie stawiła, tedy stan posiadania, jaki przez strony obecne podanym był, o ile takowe podania nie są odparte dowodami przedłożonemi, za prawdziwy uznanym i wyrokiem zaocznym, utrzymanym być ma.

Jeżeli zaś obie stawiły się strony, na ten czas sędzia starania przyłożyć winien, aby ugodę do skutku przywiódł w rzeczy głównej lub przynajmniej w jednem aż do rozstrzygnięcia onejże ważność mającem tymczasowem zarządzeniu; a gdyby się to nie udało, w ówczas w przyzwoitym porządku, wszelakoż tylko w przedmiocie naruszonego posiadania postępuje się.

§. 14.

Swiadków i w sztuce biegłych sposobem w ustawie postępowania sądowego przepisanym pod przysięgę wziąść należy.

Odbieranie przysięgi od stron w postępowaniu takowem miejsca nie ma.

Schmerling m. p.

14.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 3. Listopada 1849,

którem obwieszcza się postępowanie z czteroprocentowemi eraryalnemi obligacyami stanów morawskich pod dniem 2. Listopada 1849, w seryi 366. przelosowanemi.

Odnośnie do niższo-austryackiego rozporządzenia okólnego z dnia 29. Października 1829 *) obwieszcza się: że czteroprocentowe eraryalne obligacye stanów morawskich de Sessione 6. Grudnia 1793, pod dniem 2. Listopada r. b. w seryi 366 przelosowane, a mianowicie od Nr. „20886" aż do „24731" włącznie w całkowitych kapitału ilościach wedle postanowień najwyższego patentu z dnia 21. Marca 1818**) na nowe, cztery procenta w monecie konwencyjnej przynoszące, rządowe obligacye wymieniają się.

Krauss m. p.

---

*) W n. a. prowincyonalnym zbiorze ustaw, tom. 11. str. 807.

**) W zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, tom. 46. str. 16.

tigkeiten abgeändert und im Kronlande Tirol und Vorarlberg und im Kronlande Dalmatien in nachstehender Fassung kundgemacht werden:

§. 4.

Von den Verhandlungen über gestörten Besitz sind Rechtsfreunde nicht ausgeschlossen.

§. 6.

Der Richter hat beide Theile auf eine möglichst kurze Zeit, allenfalls noch auf eben denselben oder den nächstfolgenden Tag, mit dem Bedeuten vorzuladen, dass sie alle Urkunden oder Zeugen, worauf sie sich berufen wollen, mitzubringen haben werden, und dass im Falle des Ausbleibens einer Partei, den Angaben ihres Gegners, so weit dieselben durch die vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden Glauben beigemessen und denselben gemäss entschieden werden würde.

§. 11.

Wenn bei der angeordneten Tagsatzung eine Partei nicht erscheint, so ist der Besitzstand, wie er von den anwesenden Parteien angegeben worden, für wahr zu halten, in soferne diese Angaben durch die vorgelegten Beweismittel nicht widerlegt werden, und durch einen Contumazbescheid zu handhaben.

Erscheinen beide Theile, so soll der Richter versuchen, über die Hauptsache oder wenigstens über eine bis zur Entscheidung derselben giltige provisorische Verfügung einen Vergleich zu Stande zu bringen: gelingt dieses nicht, so wird in gehöriger Ordnung, jedoch bloss über den gestörten Besitz verhandelt.

§. 14.

Zeugen und Kunstverständige sind auf die in der Gerichtsordnung vorgeschriebene Art zu beeiden.

Eine Vereidung der Parteien findet in diesem Verfahren nicht Statt.

Schmerling *m. p.*

14.

Erlass des Finanzministeriums vom 3. November 1849,

womit die Behandlung der am 2. November 1849 in der Serie 366 verlosten mährisch-ständischen Aerarial-Obligationen zu vier Percent kundgemacht wird.

*Mit Beziehung auf die (nieder-österr.) Circular-Verordnung vom 29. October 1829 *) wird bekannt gemacht: dass die am 2. November d. J. in der Serie 366 verlosten vierpercentigen Aerarial-Obligationen der Stände Mährens* de Sessione *6. December 1793, und zwar von Nr. „20886" bis einschliessig „24731" mit den ganzen Capitalsbeträgen nach den Bestimmungen des a. h. Patentes vom 21. März 1818 **) gegen neue, mit vier Percent in Conventions-Münze verzinsliche Staatsschuldverschreibungen umgewechselt werden.*

Krauss *m. p.*

---

*) *In der nieder-österr. Provinzial-Gesetzsammlung, 11. Band, Seite 807.*

**) *In der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 46. Band, Seite 16.*

15.

Rozrządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5. Listopada 1849,

moc mające dla krajów koronnych powyżej i poniżej rz. Ens, Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Galicyi, Styryi, Illiryi. Tyrolu i Vorarlbergu,

którem postanawia się, iż rozporządzenia dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 19. Września 1834 *) i dekretu nadwornego z dnia 24. Grudnia 1834 (l. 2679 z. u. s), tyczące się należnej do panów dóbr własności przewyższek w kasach sierocińskich, także i do takowych przewyższek, dopiero po wydaniu patentu z dnia 7. Września 1848 urosłych, dopóty stosują się, dopóki kasy sierocińskie pod odpowiedzialnym zarządem panów dóbr zostają.

Wszczęto wątpliwość, czyli zawarte w dekrecie kancelaryi nadwornej z dnia 19. Września 1834 i w dekrecie nadwornym z dnia 24. Grudnia 1834 (l. 2679 zbioru ustaw sądowych) postanowienie, że i pod jakiemi przypuszczeniami przewyżki w kasach sierocińskich jako własność pana dóbr uważane być mają, także i do przewyższek, od owego czasu a mianowicie od 7. Września 1848 urosłych, stosuje się.

Wcelu uchylenia tejże wątpliwości ministeryum sprawiedliwości zgodnie z ministeryami spraw wewnętrznych i finansów oświadcza, iż postanowienie wyż wzmiankowane niezawodnie także i do przewyższek, dopiero po wydaniu powyższych prawnych rozporządzeń a szczególnie i do przewyższek, dopiero od 7. Września 1848 w kasach sierocińskich urosłych, stosuje się, i że te przewyżki dopóty panom dóbr należą się, dopóki kasy sierocińskie pod ich odpowiedzialnym zarządem zostają.

Schmerling m. p.

---

*) Ob. tenże w zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, w tom. 62. na stronicy 229. i 230.

15.

Erlass des Justizministeriums vom 5. November 1849,

wirksam für die Kronländer Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Galizien, Steiermark, Illirien, Tirol und Vorarlberg,

womit bestimmt wird, dass die Anordnungen des Hofkanzleidecretes vom 19. September 1834 *) und des Hofdecretes vom 24. December 1834 (Nr. 2679 J. G. S.) bezüglich des, den Gutsherren gebührenden Eigenthums der Ueberschüsse der Waisencassen, allerdings auch auf die, erst nach Erlassung des Patentes vom 7. September 1848 hervorgekommenen derartigen Ueberschüsse in so lange Anwendung finden, als die Waisencassen unter Haftung der Gutsherren verwaltet werden.

Es wurde der Zweifel angeregt, ob die in dem Hofkanzleidecrete vom 19. September 1834 und dem Hofdecrete vom 24. December 1834 (Nr. 2679 der Justiz-Gesetzsammlung) enthaltene Bestimmung, dass und unter welchen Voraussetzungen Waisencassen-Ueberschüsse als ein Eigenthum des Gutsherrn zu betrachten seien, auch auf die seither und insbesondere seit dem 7. September 1848 entstandenen Ueberschüsse Anwendung finde.

Zur Beseitigung dieses Zweifels wird von dem Ministerium der Justiz einverständlich mit den Ministerien des Innern und der Finanzen erklärt, dass die vorgedachte Bestimmung allerdings auch auf die, erst nach der Erlassung obiger gesetzlicher Anordnungen und insbesondere auch auf die, erst seit 8. September 1848 hervorgekommenen Waisencassen-Ueberschüsse anzuwenden sei, und diese Ueberschüsse den Gutsherren so lange gebühren, als die Waisencassen unter ihrer Haftung verwaltet werden.

Schmerling *m. p.*

---

*) *Siehe dasselbe in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 62. Band, Seite 229 und 230.*



Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

IV. część.

Wydano i rozesłano: 22. Listopada 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

IV. Stück.

Ausgegeben und versendet am 22. November 1849.

Inhalts-Uebersicht:

Seite

16.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 19. Listopada 1849,

moc mające dla wszystkich spólnym celnym związkiem objętych krajów koronnych i krain,

którem w skutek najwyższej rezolucyi Najjaśniejszego Pana Jego Cesarskiej Mości stanowią się niektóre zmiany w wymierzaniu celnych opłat od cukru i opodatkowanie cukru, z żywiołów krajowych produkowanego.

Na wniosek Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan najwyższą rezolucyą z dnia 12. b. m. z uwagi na to, że niezbędne teraźniejsze potrzeby rządowe korzystania z wszelkich do osiągnienia dostatecznego dochodu sposobnych źródeł wymagają, i że cukier szczególniej do tych pożywania przedmiotów należy, które bez uszkodzenia produkcyi i dobrego bytu konsumentów, na drodze opodatkowania ubocznego znaczny dochód przynieść mogą, dalej w tem dążeniu, aby między różnemi zatrudnieniami, których przedmiot stanowi produkcya cukru z żywiołów krajowych, tudzież oczyszczanie zagranicznego cukru surowego, ze względu na opodatkowanie zbliżyć się do stosunku równie odpowiedniego, — z zastrzeżeniem postanowień, jakie na konstytucyjnej drodze ustanowionemi będą, temczasowo na niektóre zmiany w wymierzaniu celnych opłat od cukru zezwolić i opodatkowanie cukru z żywiołów krajowych produkowanego rozporządzić.

W dopełnieniu tego najwyższego rozporządzenia, powszechnie obwieszczają się następujące postanowienia dla wszystkich w spólnym związku celnym zostających krajów koronnych i krain:

1. Cło wchodowe od cukru ustanawia się, jak następuje:

a) Cukier rafinowany, jako to: przedni (czysty) rafinad, kandyz, lump, melis, baster i t. p. w głowach i w kształcie chlebowym, wraz z papierem i szpagatem i bez tegoż, potem tłuczony cukier, od centnara Netto po 16 złt. r.;

b) cukier w kształcie mąki, dalej wszelki pod nazwiskiem syropu nie objęty cukier w stanie płynnym, od centnara Netto po 12 złt. r. 40 kr.;

c) cukier w kształcie mąki dla rafineryi cukru do produkowania cukru rafinowanego, od centnara Netto po 8 złt. r.;

d) Syrop, a to takowy, który odchodzi przy rafinowaniu cukru, równie syrop cukru jagodowego i wszelki syrop cukru niekrystalizowalnego od centnara Sporko po 5 złt. r.

Cła od cukru mlecznego i syropu kapilarowego, tudzież postanowienia co do upoważnienia urzędów względem oclenia, jako też co do tar zezwolić się mających w nienaruszonym utrzymują się stanie.

2. Od cukru z żywiołów krajowych produkowanego opłaca się podatek konsumcyjny po 1 złt. r. 40 kr. od centnara Netto cukru nieczyszczonego.

3. Wyszczególnione pod 1. zmiany w wymierzaniu ceł wchodowych przy każdym urzędzie celnym wchodzą w wykonywanie od dnia, w którym niniejsze rozporządzenie do wiadomości onegoż doszło, i na miejscu urzędowem publicznie przybitem zostało.

4. Czas, od którego pobieranie padatku konsumcyjnego od produkcyi cukru z żywiołów krajowych poczynać się ma, ze względu na potrzebne ku temu przygotowania w każdym kraju koronnym osobno obwieści się.

5. Rozporządzenia co do wymierzania i pobierania podatku konsumcyjnego od produkcyi cukru z żywiołów krajowych, oddzielnym przepisem ustanowią się.

Krauss m. p.

16.

Erlass des Finanzministeriums vom 19. November 1849,

wirksam für alle in dem gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Kronländer und Gebietstheile,

wodurch, in Folge allerhöchster Entschliessung Sr. Majestät des Kaisers, einige Abänderungen in dem Ausmasse der Zuckerzölle und die Versteuerung des, aus inländischen Stoffen erzeugten Zuckers angeordnet werden.

Seine Majestät haben über den Antrag des Ministerrathes mit der allerhöchsten Entschliessung vom 12. l. M. in der Betrachtung, dass die gegenwärtigen dringenden Staats-Erfordernisse die Benützung aller zur Gewährung eines ergiebigen Einkommens geeigneten Quellen erheischen, und dass Zucker vorzugsweise unter diejenigen Genussmittel gehört, welche ohne Nachtheil für die Production und den Wohlstand der Verbraucher, im Wege der indirecten Besteuerung einen namhaften Ertrag abwerfen können, ferner in der Absicht, um zwischen den verschiedenen Beschäftigungen, deren Gegenstand in der Zucker-Erzeugung aus inländischen Stoffen, dann in der Läuterung ausländischen Rohzuckers besteht, in Absicht auf die Besteuerung einem ebenmässigen Verhältnisse näher zu rücken, mit Vorbehalt der Bestimmungen, die im verfassungsmässigen Wege werden festgesetzt werden, provisorisch einige Aenderungen in dem Ausmasse der Zuckerzölle zu genehmigen und die Versteuerung des aus inländischen Stoffen erzeugten Zuckers anzuordnen geruht.

Dieser allerhöchsten Anordnung entsprechend, werden folgende Bestimmungen für alle in dem gemeinschaftlichen Zollverbande begriffenen Kronländer und Gebietstheile allgemein bekannt gemacht:

1. Der Eingangszoll vom Zucker wird festgesetzt, wie folgt:

a) Raffinat-Zucker, als: feiner Raffinat, Kandis, Lumpen, Melis, Bastern u. dgl. in Hüten und Broten, mit und ohne Papier und Spagat, dann gestossener Zucker, von dem Netto-Centner 16 fl.;

b) Zucker-Mehl, dann aller unter dem Namen Syrup nicht begriffene Zucker in flüssigem Zustande vom Netto-Centner 12 fl. 40 kr.;

c) Zuckermehl für Zucker-Raffinerien zur Erzeugung von Raffinatzucker, vom Netto-Centner 8 fl.;

d) Syrup, und zwar solcher, der beim Raffiniren des Zuckers abfällt, dann Traubenzucker-Syrup und aller nicht krystallisirbarer Zucker-Syrup vom Sporco-Centner 5 fl.

Die Zölle für Milchzucker und Kapillar-Syrup, dann die Bestimmungen über die Verzollungs-Befugnisse der Aemter und über die zu bewilligenden Taren bleiben aufrecht.

2. Von dem aus inländischen Stoffen erzeugten Zucker ist eine Verbrauchs-Abgabe von 1 fl. 40 kr. für den Netto-Centner Rohzucker zu entrichten.

3. Die unter 1. aufgeführten Aenderungen in dem Ausmasse der Eingangszölle haben bei jedem Zollamte von dem Tage, an dem die gegenwärtige Verordnung demselben bekannt, und am Amtsplatze öffentlich angeschlagen wird, in Wirksamkeit zu treten.

4. Der Zeitpunkt, von welchem an die Einhebung der Verbrauchs-Abgabe von den Zucker-Erzeugnissen aus inländischen Stoffen zu beginnen hat, wird mit Rücksicht auf die hierzu erforderlichen Vorbereitungen in jedem Kronlande abgesondert kundgemacht werden.

5. Die Bestimmungen über die Bemessung und Einhebung der Verbrauchs-Abgabe von den Zucker-Erzeugnissen aus inländischen Stoffen werden durch eine besondere Vorschrift festgesetzt.

Krauss *m. p.*

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

V. część.

Wydano i rozesłano: 29. Listopada 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

V. Stück.

Ausgegeben und versendet am 29. November 1849.

Inhalts-Uebersicht: Seite

17.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 23. Września 1849,

do wszystkich krajowych i granicznych komend jeneralnych, do jeneralnej komendy armii we Włoszech, do głównej komendy armii we Węgrzech, do obserwacyjnego korpusu armii w Vorarlbergu, do głównej komendy marynarskiej, do komendy twierdzy Moguńckiej, do obudwóch urzędów głównych, do najwyższego sądu wojskowego i do powszechnego wojskowego sądu apelacyjnego;

którem wedle najwyższego przepisu pod dniem 19. Września 1849 zatwierdzonego, obwieszczają się postanowienia względem oznaki służby wojskowej przez Jego Cesarską Mość, Najjaśniejszego Pana, w nagrodę długich i dobrych służb wojskowych najwyższą rezolucyą z dnia 18. Maja 1849 utworzonej.

Na wniosek podpisanego ministra wojny raczyła Jego Cesarska Mość, Najjaśniejszy Pan, pod dniem 18. Maja i 19. Września r. b. w nagrodę długich i dobrych służb wojskowych oznakę służby wojskowej tak dla oficerów, jak dla szeregowych c. k. siły lądowej i morskiej utworzyć i względem tejże następujące postanowienia uchwalić:

Po pierwsze. Oznaka służby wojskowej dla szeregowych podziela się na dwie klasy.

Każdy żołnierz c. k. wójsk lądowych i morskich, który wysłużył lat ośm, po upływie tego czasu na nowy ośmioletni przeciąg czasu do służby czynnej wojskowej zobowiązał lub jeszcze zobowiązuje się, i do tejże wedle przepisów istniejących przyjętym został, otrzyma oznakę służby wojskowej klasy I. — a każdy z ludzi wyż wymienionych, który po 16. latach służby pod tym samym warunkiem przez dalsze 8 lat służyć obowiązuje się, oznakę służby klasy II.

Po drugie. Ci ludzie, którzy przy wydaniu niniejszego rozporządzenia jeszcze w wyż wymienionem czynnem pełnieniu służby zostają, bez zobowiązania się do służby 16. letniej ani poprzedniego, ani też następnego, rownie ci, którzy w skutek szczególnych urządzeń do takowego zobowiązania się nie są powołani, otrzymają następnie po ukończeniu 16. letniej służby oznakę służbową kl. I., a po ukończeniu 24. letniej służby onę klasy II.

Po trzecie. Onym ludziom, którzy z powodu ucieczki przed rekrutacyą dłuższą jak ośmioletnią kapitulacyą zobowiązani, dalej onym, którzy dla dezercyi do dalszego odsłużenia pewnej ilości lat zniewoleni, tudzież onym, którzy z przyczyny jakiejkolwiekbądź zbrodni na karę robót przy szańcach skazani byli, prawo do oznaki służbowej tedy dopiero służyć poczyna, kiedy zobowiązaniu kapitulacyjnemu, które na wszelki przypadek tylko za czas ośmioletniej służby porachowanem być może, zupełnie zadosyć uczynili, i zamiast żądania odprawy, dalej służą w sposobie w 1. lub 2. punkcie wspomnianym.

Po czwarte. Oznaka służby wojskowej dla oficerów równie podziela się na dwie klasy, z których każdy oficer, który służbę czynną przez 25 lat pełnił, oznakę I., — a każdy, który równie lat 50 służył, oznakę II. klasy otrzyma.

Do czasu tej służby jednakże nie rachują się lata urlopu z przeniesieniem do nadliczbowego stanu, ani też czasowego jakiego pensyonowania.

Po piąte. Obadwa gatunki oznaki słuzbowej nosić prawo ma każdy nią obdarzony nie tylko w czasie swej służby wojskowej ale i po wystąpieniu z takowej; — wsze-

17.

Erlass des Kriegsministeriums vom 23. September 1849,

an sämmtliche Länder- und Gränz-Generalcommanden, das Armee-Generalcommando in Italien, das Armee-Obercommando in Ungarn, das Armee-Observationscorps in Vorarlberg, Marine-Ober-, Mainzer Festungscommando, beide Hauptämter, den obersten Militär-Gerichtshof und das allgemeine Militär-Appellationsgericht,

womit die Bestimmungen hinsichtlich des von Sr. Majestät dem Kaiser mit allerhöchster Entschliessung vom 18. Mai 1849, für lange und gute Militärdienste gestifteten Militär-Dienstzeichens nach der unterm 19. September 1849 allerhöchst genehmigten Vorschrift kundgemacht werden.

Seine Majestät der Kaiser haben unterm 18. Mai und 15. September l. J. auf Antrag des gefertigten Kriegsministers für lange und gute Militärdienste ein Militär-Dienstzeichen sowohl für die Officiere, als auch für die Mannschaft der k. k. Land- und Seemacht zu stiften, und hinsichtlich desselben folgende Bestimmungen zu genehmigen geruht:

Erstens. Das Militär-Dienstzeichen für die Mannschaft zerfällt in II Classen.

Jeder Soldat der k. k. Land- und Seetruppen, der acht volle Jahre gedient hat, sich nach Ablauf dieser Zeit für eine neue Dienstzeit von acht Jahren im activen Stande einer Truppe verpflichtet hat, oder noch verpflichtet, und dazu den bestehenden Vorschriften gemäss angenommen wird, erhält das Militär-Dienstzeichen I. — und jeder der obbezeichneten Leute, der sich nach 16 Dienstjahren unter der nämlichen Bedingung weitere 8 Jahre fortzudienen verpflichtet, das Dienstzeichen II. Classe.

Zweitens. Diejenigen Leute, welche beim Ergang dieser Anordnung noch in der obbezeichneten activen Dienstleistung stehen, ohne sich für eine 16jährige Dienstdauer verpflichtet zu haben, oder in der Folge zu verpflichten, so wie diejenigen, welche vermöge besonderer Einrichtungen eine solche Verpflichtung nicht einzugehen berufen sind, erhalten nach Vollendung des 16. Dienstjahres das Dienstzeichen I., und nach Vollendung des 24. Dienstjahres jenes der II. Classe nachträglich.

Drittens. Bei jenen Leuten, welche wegen Recrutirungspflichtigkeit mit einer längeren als der achtjährigen Pflicht-Capitulation gestellt, ferner bei jenen, die wegen Desertion zum Nachdienen einer gewissen Reihe von Jahren verhalten, dann bei jenen, welche wegen was immer für Verbrechen mit Schanzarbeit bestraft wurden; fängt der Anspruch auf das Dienstzeichen erst dann an, wenn sie ihrer Capitulationsverpflichtung, die jedenfalls nur für eine achtjährige Dienstzeit angerechnet werden darf, vollkommen Genüge geleistet, und statt die Entlassung zu nehmen, in der im 1. oder 2. Punkte erwähnten Art fortdienen.

Viertens. Das Militär-Dienstzeichen für Officiere zerfällt gleichfalls in II Classen, von denen jeder Officier, der in der activen Dienstleistung 25 Jahre vollbringt, jenes der I. — und jeder, der eben dort 50 Jahre dient, jenes der II. Classe erhält.

Bei dieser Dienstzeit werden jedoch die Jahre der Beurlaubung mit Versetzung in den Supernumerärstand, und der etwaigen zeitlichen Pensionirung nicht eingerechnet.

Fünftens. Beide Gattungen von Dienstzeichen ist jeder damit Betheilte nicht nur während seiner Militär-Dienstleistung, sondern auch nach dem Austritte aus derselben zu tragen

Jakoż każdy, który wyższą klasę, i każdy który oficerską oznakę służbową otrzymał, zwrócić winien oznakę niższej klasy, dawniej mu udzieloną.

Po szóste. Oznakę służbową tracą owi szeregowcy, którzy jako dezerterzy osądzeni, lub którzy za zbrodnią skazani są na karę robót szańcowych.

Zostającym pod juryzdykcyą cywilną, taż oznaka odebraną być ma za takowe zbrodnie, które podług księgi ustawy karnej ciężkiemu więzieniu — albo ostrzejszej jeszcze karze ulegają.

Oficerowie tracą ją z pozbawieniem szarży, w przypadkach dla medalu waleczności oznaczonych.

Po siódme. Oznaki służbowe, pojedyńczym ludziom odebrane, przez władze sądowe — po zgonie obdarzonych niemi pozostałe, przez instancye spadek pertraktujące sciągane, i do najbliższej komendy pułku lub do najbliższej kasy wojennej odsyłane być winny.

Po ósme. Z ogłoszeniem tego rozporządzenia ustaje dalsze rozdawanie dotychczasowego znaku weteranów, jednakże posiadający go już ludzie, w tym razie dalej go nosić mają, o ile im stósownie do §. 1. lub 2. już tą razą prawo do otrzymania oznaki służby wojskowej nie służy, — albo takowego przez dozwołone im niniejszem zobowiązanie się na nowo do odsłużenia reszty lat, do 16. lub 24. letniej służby jeszcze im brakujących, nie nabywają.

Po dziewiąte. Oznakami służby wojskowej są krzyżę z bronzu wedle rysunku załączonego, nosić się mające na żółto-czarnej wstążce $1^1/_3$ cala szerokości i w służbie i nie w służbie na lewej stronie piersi, w równej wysokości z pierwszym guzikiem sukni, a po cywilnemu w dziurce guzikowej.

Gyulai m. p.

18.

Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 24. Października 1849,

do obudwóch głównych komend armii, do wszystkich jeneralnych komend, do jeneralnej dyrekcyi inżynieryi i artyleryi, do sztabu głównego, do głównej komendy marynarskiej i komendy twierdzy Moguncklej,

którem obwieszcza się utworzenie krzyża zasługi wojskowej za najwyższą rezolucyą Jego Cesarskiej Mości, Najjaśniejszego Pana, pod dniem 22. Października r. b. nastąpione, wraz z zatwierdzonemi onegoż statutami jako też i z tem dalszem postanowieniem, iż tym krzyżem wyjątkowo i ci wszyscy oficerowie następnie obdarzonymi być mają, którzyby przy wyprawach wojennych i wypadkach roku 1848 i 1849 najwyższem zadowoleniem zaszczyconymi zostali.

Na wniosek podpisanego ministra wojny raczyła Jego Cesarska Mość, Najjaśniejszy Pan, najwyższą rezolucyą z dnia 22. b. m. w uznaniu wielu zaszczytnych czynów wojennych i dowiedzionego przy wszelkiej sposobności zupełnego poświęcania się armii, utworzyć krzyż zasługi wojskowej, co do onego załączone statuta zatwierdzić i najłaskawiej postanowić, aby onym tą razą wyjątkowo i owi oficerowie następnie obdarzonymi byli, którymby w wyprawach wojennych 1848 i 1849, tudzież przy innych w tymże przeciągu czasu zaszłych wypadkach najwyższe zadowolenie oświadczonem było.

berechtigt — doch hat jeder, der eine höhere Classe, und jeder, der das Officiers-Dienstzeichen erhält, das ihm früher verliehene der minderen Classe zurückzustellen.

Sechstens. Das Dienstzeichen verwirken von der Mannschaft diejenigen, welche als Deserteurs verurtheilt, oder bei denen wegen eines Verbrechens auf die Schanzarbeit gesprochen wird.

Leuten, welche unter der Civil-Jurisdiction stehen, ist dasselbe wegen solchen Verbrechen abzunehmen, die nach dem Strafgesetzbuche mit schwerem Kerker — oder noch härter bestraft werden.

Bei Officieren wird solches mit dem Verluste der Charge, in den bei der Tapferkeitsmedaille bezeichneten Fällen, verwirkt.

Siebentens. Die, einzelnen Leuten abgenommenen Dienstzeichen sind durch die Justizbehörden — die nach dem Absterben der Betheilten zurückbleibenden aber durch die Verlassenschafts-Abhandlungs-Instanzen einzuziehen, und zu dem nächsten Regiments-Commando oder zur nächsten Kriegscasse abzuliefern.

Achtens. Mit der Publication dieser Anordnung hört die weitere Vertheilung des bisherigen Veteranenzeichens auf; doch haben dieses jene Leute, die selbes bereits besitzen, in dem Falle fortzutragen, als sie nicht auf den Empfang des Militär-Dienstzeichens nach dem §. 1 oder 2 schon dermal Anspruch haben, — oder durch die ihnen hiemit gestattet werdende Reengagirung auf den Rest der Jahre, die ihnen zu 16 oder 24 Dienstjahren noch fehlen, erwerben.

Neuntens. Die Militär-Dienstzeichen bestehen aus Kreuzen von Bronze nach der beigefügten Zeichnung, und werden an einem 1⅓ Zoll breiten gelbschwarzen Bande in und ausser Dienst auf der linken Brust, in gleicher Höhe mit dem ersten Rockknopf, und im Civile im Knopfloch getragen.

Gyulai *m. p.*

18.

Erlass des Kriegsministeriums vom 24. October 1849,

an beide Armee-Ober-, sämmtliche Generalcommanden, die General-Genie- und Artilleriedirection, Generalstab, Marine-Obercommando und das Festungscommando in Mainz;

womit die von Sr. Majestät dem Kaiser mit allerhöchster Entschliessung vom 22. October erfolgte Stiftung eines Militär-Verdienstkreuzes, so wie die dafür genehmigten Statuten und die weitere Verfügung kundgemacht werden, dass damit ausnahmsweise auch alle bei den Feldzügen und Ereignissen der Jahre 1848 und 1849 mit der allerhöchsten Zufriedenheit ausgezeichneten Officiere nachträglich zu betheilen sind.

Seine Majestät der Kaiser haben auf Antrag des gefertigten Kriegsministers mit allerhöchster Entschliessung vom 22. d. M. in Anerkennung der vielen ausgezeichneten Waffenthaten und der bei jeder Gelegenheit bewiesenen aufopfernden Hingebung der Armee, ein Militär-Verdienstkreuz zu stiften, hinsichtlich desselben die anruhenden Statuten zu genehmigen und allergnädigst anzuordnen geruht, dass damit für dermalen ausnahmsweise nachträglich jene Officiere zu betheilen sind, denen in den Feldzügen 1848 und 1849, dann bei den in diesem Zeitraume stattgehabten sonstigen Ereignissen die allerhöchste Zufriedenheit bekannt gegeben wurde.

O czem komenda jeneralna, z przyłączeniem ilości egzemplarzów statutów końcem dalszego ich obwieszczenia i rozdania, z tem dołożeniem zawiadomia się, iż zarazem przedsięwzięte są urządzenia, aby wszyscy ci oficerowie, którzyby do następnego udzielenia krzyża zasługi wojskowej prawo mieli, wykazanymi i takowym obdarzonymi zostali.

Gyulai m. p.

Załączenie do Nr. 18.

Statuta krzyża zasługi wojskowej c. k. armii:

Po pierwsze: Krzyż zasługi wojskowej udzielanym będzie przez Jego Cesarską Mość, Najjaśniejszego Pana, jedynie tylko oficerom rzeczywistym, ktorzy w wojnie przez wyższą przezorność umysłu, odwagę i śmiałość, lub też w czasie pokoju przez celującą gorliwość i silność działania szczególniej korzystne usługi wykonali. i przeto zaszczycenia godnymi się stali.

Po drugie: Krzyż zasługi wojskowej srebrnym jest krzyżem z brzegami czerwono emaliowanemi wedle załączonego rysunku z napisem: „VERDIENST" (zasługa) na wstążce dla medalów waleczności przepisanej. Jednej tylko jest klasy, i noszonym być ma na lewej stronie piersi w równej wysokości z pierwszym guzikiem sukni. Każdy nim obdarzony oficer prawo ma, zatrzymać go i po swem wystąpieniu z służby czynnej wojskowej.

Po trzecie: W udzieleniu krzyża zasługi wojskowej nie nadaje się żadne prawo ani do szlachectwa ani do innego jakiego pierwszeństwa, atoli jednak każdy nim obdarzony oficer we wszelkich podanych pismach służbowych jako posiadacz onegoż oznaczonym być ma.

Po czwarte: Krzyż zasługi wojskowej traci się pozbawieniem godności (szarży) w przypadkach przy medalu waleczności wyszczególnionych.

Po piąte: W przypadku zgonu posiadacza krzyża zasługi wojskowej lub pozbawienia go za wyrokiem wojenno sądowym, przesłać go należy w drodze służbowej do ministerstwa wojny, z kąd zwróconym będzie najwyższemu urzędowi podkomorskiemu, któremu sprawienie, wydawanie i utrzymywanie widoczności krzyżów zasługi wojskowej jest poruczono.

19.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 28. Października 1849,

do urzędów pocztowych wszystkich krajów koronnych,

mocą którego uwalniają się od opłaty pocztowej urzędowe pocztą wozową przesyłania ze strony magistratów i urzędów patrymonialnych, sądownictwo i polityczną administracyą urzędową aż do zaprowadzenia urzędów cesarskich na koszt państwa sprawujących.

Gdy magistraty i urzędy patrymonialne w owych krajach koronnych, w których sądownictwo i polityczną administracyą urzędową aż do zaprowadzenia urzędów cesarskich na koszt państwa sprawować mają, często i w tem położeniu znajdują się, iż pakiety pism, które dla objętości swej i wagi jako przedmiot poczty listowej uważanemi

Das Generalcommando wird hievon unter Anschluss einer Anzahl Exemplare der Statuten zur weiteren Publikation und Vertheilung mit dem Beifügen in die Kenntniss gesetzt. dass unter Einem die Einleitungen getroffen werden, damit alle jene Officiere, welche auf die nachträgliche Betheilung mit dem Militär-Verdienstkreuze Anspruch haben, in Evidenz gestellt und damit betheilt werden.

Gyulai m. p.

Beilage zu Nr. 18.

Statuten für das Militär-Verdienstkreuz der k. k. Armee.

Erstens. Das Militär-Verdienstkreuz wird von Seiner Majestät dem Kaiser nur an wirkliche Officiere verliehen. welche im Kriege durch höhere Einsicht, Muth und Entschlossenheit. oder im Frieden durch hervorragenden Eifer und Thatkraft besonders erspriessliche Dienste geleistet, und dadurch einer Auszeichnung sich würdig gemacht haben.

Zweitens. Das Militär-Verdienstkreuz besteht aus einem silbernen Kreuze mit roth emaillirten Rändern nach der anruhenden Zeichnung mit der Inschrift: „VERDIENST" an dem für die Tapferkeitsmedaillen vorgeschriebenen Bande. Es hat nur eine Classe, und ist auf der linken Brust in gleicher Höhe mit dem ersten Rockknopfe zu tragen. Jeder damit betheilte Officier ist berechtigt, dasselbe auch nach seinem Austritte aus der activen Militär-Dienstleistung beizubehalten.

Drittens. Mit der Verleihung des Militär-Verdienstkreuzes ist kein Anspruch auf den Adel oder ein sonstiges Vorrecht verbunden; jedoch ist jeder mit demselben betheilte Officier in allen dienstlichen Eingaben als „Besitzer" desselben zu bezeichnen.

Viertens. Das Militär-Verdienstkreuz wird mit dem Verluste der Charge in den bei der Tapferkeitsmedaille bezeichneten Fällen verwirkt.

Fünftens. Im Falle des Ablebens eines Besitzers des Militär-Verdienstkreuzes oder des Verlustes eines solchen durch kriegsrechtlichen Urtheilsspruch, ist dasselbe im Dienstwege an das Kriegsministerium einzusenden. und wird von diesem an das Oberstkämmereramt. welches mit der Anschaffung. Erfolgung und Evidenzhaltung der Militär-Verdienstkreuze beauftragt ist. zurückgestellt werden.

19.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 28. October 1849,

an die Postämter sämmtlicher Kronländer,

wodurch die portofreie Behandlung der ämtlichen Fahrpostsendungen der Magistrate und Patrimonialbehörden, welche die Gerichtsbarkeit und politische Amtsverwaltung bis zur Einführung l. f. Behörden auf Kosten des Staates führen, angeordnet wird.

Nachdem die Magistrate und Patrimonialbehörden in jenen Kronländern. in welchen sie die Gerichtsbarkeit und politische Amtsverwaltung. bis zur Einführung l. f. Behörden, auf Kosten des Staates zu führen haben, auch in die Lage kommen, Schriftenpackete, welche wegen ihres Umfanges und Gewichtes nicht als Briefpostgegenstand behandelt werden können,

być nie mogą, tudzież pieniądze i inne przedmioty wartości za pomocą zakładu pocztowego przesyłać mają, a za uwolnieniem takowych przesyłek od opłaty pocztowej ta sama zasada jak za uwolnieniem ich korespondencyi od tejże opłaty pocztowej przemawia: przeto c. k. ministeryum handlu, przemysłu i budowli publicznych znalazło się być spowodowanem, uwolnienie od opłaty pocztowej, jakie dla korespondencyi urzędowej tychże urzędów już ustanowiono, rozciągnąć także i do urzędowych pocztą wozową przesyłań onychże między sobą i urzędami cesarskiemi.

Tym końcem takowe przesyłania pocztą wozową opatrzone być muszą pieczęcią urzędową i napisem dotyczącej administracyi urzędowej, jako też oznaczeniem: „przedmiot ściśle urzędowy."

Bruck m. p.

20.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 10. Listopada 1849.

do konsystorza wszechnicy we Wiedniu, do senatu akademicznego wszechnicy w Pradze, Gracu, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Insbruku,

którem postanawia się, iż ci, którzy aż do końca roku szkolnego 1849 prawnicze swe czteorlecie ukończyli, w celu przypuszczenia do pierwszego rygorozum na stopień doktora prawa, jeszcze i w ciągu roku szkolnego 1850 do egzaminów prywatnych z historyi powszechnej jako też i państwa austryackiego przypuszczonymi być mają.

Gdy wedle istniejących jeszcze w swej mocy rozporządzeń, każdy ubiegający się o stopień doktora prawa przed przypuszczeniem go do pierwszego rygorozum z egyzaminów z historyi powszechnej jako też państwa austryackiego złożonych wykazać się winien, a kandydatowi dotąd do woli było zostawiono, odbyć te egzamina przed, w ciągu, lub po upływie prawniczego swego czterolecia czy to jako uczeń publiczny czy prywatny, przeto po nastąpionem zniesieniu prywatnych nauk i egzaminów wiele ukończonych prawników w tem położeniu znajdują się, że ze złożenia egzaminów z przedmiotów w mowie będących wykazać się nie mogą.

A że zaś wydany na rok 1850 porządek nauk nie może działać wstecz na tych, którzy aż do końca roku szkolnego 1849 prawnicze swe czterolecie już ukończyli; przeto takowi do egzaminów prywatnych z historyi powszechnej jako i państwa austryackiego przypuszczonymi być mają, jednakże rozporządzenie to tylko na rok szkolny 1850 ważność ma.

Thun m. p.

21.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 16. Listopada 1849.

moc mające dla tych krajów koronnych, w których patent rekrutacyjny z dnia 5. Grudnia 1848 w mocy prawa stoi,

którem pomocnicy szkolni od służby wojskowej doczeŝnie uwolnieni, od wylosowania wyłączają się.

Za porozumieniem się z ministerstwem oświecenia widzi się ministeryum spraw wewnętrznych spowodowanem §§^{om}. 12. i 28. temczasowej ustawy rekru-

Oznaka służbowa
Dienstzeichen

dla ludzi począwszy od felfebla i wachmistrza idąc na dół.
für die Mannschaft vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts.

2. klasa.
2. Classe.



Krzyż z bronzu, tarcza średnia z śrebra.
Das Kreuz von Bronze, das Mittelschild von Silber.

1. klasa.
1. Classe.



Krzyż i tarcza średnia z bronzu.
Das Kreuz und Mittelschild von Bronze.

Oficerska oznaka służbowa.
Officiers-Dienstzeichen.



Krzyż z bronzu, tarcza średnia na onym 1. klasy ze srebra, na onym 2. klasy ze złota.
Das Kreuz von Bronze, das Mittelschild auf jenem 1. Classe von Silber, auf jenem 2. Classe von Gold.

Zu Nr. 18, Seite 25.

Krzyż zasługi wojskowej.
Militär-Verdienstkreuz.





dann Gelder und andere Werthgegenstände mittelst der Postanstalt zu versenden, und da für die portofreie Behandlung dieser Sendungen der nämliche Grund wie für die Portobefreiung ihrer Correspondenzen spricht, so hat sich das Ministerium für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten bestimmt gefunden, die portofreie Behandlung, welche für die ämtliche Correspondenz dieser Behörden bereits angeordnet worden ist, auch auf die ämtlichen Fahrpostsendungen derselben unter sich, und mit l. f. Behörden auszudehnen.

Zu diesem Ende müssen die Fahrpostsendungen mit dem Amtssiegel und der Aufschrift der betreffenden Amtsverwaltung, so wie auch mit der Bezeichnung: „Streng ämtlicher Gegenstand," versehen seyn.

Bruck m. p.

20.

Erlass des Ministers des Cultus und öffentlichen Unterrichts vom 10. November 1849,

an das Consistorium der Universität in Wien, an den akademischen Senat der Universität Prag, Gratz, Lemberg, Krakau, Olmütz, Innsbruck,

wodurch bestimmt wird, dass diejenigen, welche bis zum Schlusse des Studienjahres 1849 ihr quadriennium juridicum absolvirt haben, zum Behufe der Zulassung zum ersten Rigorosum für die juridische Doctorswürde, auch noch während der Dauer des Studienjahres 1850 zu Privat-Prüfungen über die allgemeine Welt- und österreichische Staatengeschichte zuzulassen seien.

Da nach den noch zu Recht bestehenden Anordnungen jeder Candidat der juridischen Doctorswürde vor seiner Zulassung zum ersten Rigorosum sich über die aus der Welt- und österreichischen Staatengeschichte abgelegten Prüfungen auszuweisen hat, und es bisher dem Candidaten überlassen wurde, ob er sich diesen Prüfungen vor, während, oder nach Ablauf seines juridischen Quadrienniums, ob als öffentlicher oder als Privatstudirender unterzieht, so finden sich mehrere absolvirte Juristen bei erfolgter Aufhebung des Privatstudiums und der Privatprüfungen in der Lage, sich über die abgelegten Prüfungen aus den fraglichen Gegenständen nicht ausweisen zu können.

Indem die für das Jahr 1850 erflossene Studien-Ordnung auf jene nicht zurückwirken kann, welche bis zum Schlusse des Studenjahres 1849 ihr quadriennium juridicum absolvirt haben, so sind selbe zu Privatprüfungen über die allgemeine Welt- und österreichische Staatengeschichte zuzulassen, jedoch ist diese Verfügung bloss für das Studienjahr 1850 giltig.

Thun m. p.

21.

Erlass des Ministeriums des Innern vom 16. November 1849,

wirksam für die Kronländer, in welchen das Recrutirungspatent vom 5. December 1848 in Rechtskraft steht,

mit welchem die vom Militärdienste zeitlich befreiten Schulgehilfen von der Verlosung ausgenommen werden.

Das Ministerium des Innern findet im Einverständnisse mit dem Unterrichtsministerium zu den §§. 12 und 28 des provisorischen Recrutirungsgesetzes vom 5. December 1848*) die

---

*) Siehe dasselbe im Ergänzungsbande unter Nr. 6.

tacyjnej z dnia 5. Grudnia 1848 *) dać to objaśnienie, że ustanowieni za dekretem pomocnicy szkolni, mocą rozrządzenia połączonej kancelaryi nadwornej z dnia 25. Sierpnia 1830, l. 19999 **) za docześnie uwolnionych uznani, aby ich uwolnienie od dostawy do wojska dla dobra ludowej rzeczy szkolnej utrzymać, do wylosowania pociąganymi być nie mają.

Bach m. p.

*) Ob. ją w tomie uzupełniającym pod Nr. 6.
**) Ob. to w zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń, w 58. tom. na stronicy 192. i 193.

*Erläuterung zu geben, dass die mit dem Erlasse der vereinigten Hofkanzlei vom 25. August 1830, Z. 19999 *), als zeitlich befreit erklärten, mit Decret angestellten Schulgehilfen, um deren Befreiung von der Abstellung zum Militär im Interesse des Volksschulwesens aufrecht zu erhalten, in die Verlosung nicht einzubeziehen sind.*

Bach *m. p.*

**) Siehe denselben in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 58. Band, Seite 192 und 193.*



Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część VI.

Wydana i rozesłana: 5. Grudnia 1849.

Przegląd treści: Stronica.

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

VI. Stück.

Ausgegeben und versendet am 5. December 1849.

Inhalts-Uebersicht:

Seite

22.
Rozrządzenie ministerstwa wojny z dnia 7. Listopada 1849,

do pana barona Haynau, jenerała artyleryi, tudzież do wszystkich wojskowych komend krajowych i do naczelnictwa twierdzy Mogunckiej oraz do innych władz ministerstwu wojny bezpośrednio podwładnych,

mocą którego, w skutek najwyższego zezwolenia Jego Cesarskiej Mości, Najjaśniejszego Pana, postanowione wcielenie adjunktów zaopatrzenia wojskowego z klasy dyetowej 10tej do 9tej, z rangą najmłodszego adjunkta komisaryatu wojennego, obwieszcza się.

Najwyższą rezolucyą z dnia 31. Października r. b. raczyła Jego ces. król. Mość na wcielenie adjunktów wojskowego opatrzenia z klasy dyetowej 10tej do 9tej, z rangą każdoczasowego najmłodszego adjunkta komisaryatu wojennego, najłaskawiej zezwolić.

Gyulai m. p.

23.
Oświadczenie ministeryalne ministra spraw zewnętrznych z dnia 8. Listopada 1849,

tyczące się postanowień, za umową między rządami austryackim i rossyjskim ustanowionych, względem odsyłania na powrót Izraelitów, którzy bez upoważnienia z jednego państwa cesarskiego do drugiego przeszli.

Oświadczenie*).

Rządy austryacki i rossyjski, chcąc odsyłanie na powrót Izraelitów, którzy bez upoważnienia z jednego państwa cesarskiego do drugiego przeszli, na mocy wzajemnego porozumienia się i w duchu dobrego sąsiedztwa uregulować, względem punktów następujących ułożyły się:

1. Izraelitów, którzy rossyjskimi są poddanymi a bez zwyczajnego pozwolenia lubi prawnego jakiego upoważnienia do Austryi udali się, albo których paszporty lub inne

*) Oświadczenie to pierwotnie w języku francuzkim zawarto, przeto tekst francuzki obok stojący za pierwotny tekst uważa się.

22.

Erlass des Kriegsministeriums vom 7. November 1849,

an den Herrn Feldzeugmeister Baron Haynau, dann an sämmtliche Landes-Militär-Commanden und das Festungsgouvernement von Mainz und die übrigen dem Kriegsministerium unmittelbar unterstehenden Behörden,

womit die in Folge allerhöchster Genehmigung Sr. Majestät des Kaisers verfügte Einreihung der Militär-Verpflegsadjuncten aus der 10. in die 9. Diätenclasse, mit dem Range des jüngsten Feldkriegs-Commissariats-Adjuncten kundgemacht wird.

Se. Majestät haben mit allerhöchster Entschliessung vom 31. October d. J. die Einreihung der Militär-Verpflegsadjuncten aus der 10. in die 9. Diätenclasse, mit dem Range des jeweilig jüngsten Feldkriegs-Commissariats-Adjuncten, allergnädigst zu genehmigen geruht.

Gyulai *m. p.*

23.

Ministerial-Erklärung des Ministers der auswärtigen Angelegenheiten vom 8. November 1849,

über die durch Uebereinkommen zwischen den Regierungen von Oesterreich und Russland wegen der Zurücksendung der Israeliten, welche aus dem Gebiete des einen Kaiserreiches in das Gebiet des anderen unbefugter Weise getreten sind, festgesetzten Bestimmungen.

Déclaration.

Les Gouvernemens d'Autriche et de Russie voulant regler d'un commun accord et dans un esprit de bon voisinage le renvoi des juifs transfuges du territoire de l'un des deux Empires dans celui de l'autre, sont convenus des points suivans:

1. Les juifs, sujets Russes, qui auront passé en Autriche sans un permis en règle, ou une autorisation légale quelconque, ou dont les passeports ou autres papiers se trouveraient ne plus être valables, faute d'avoir été renouvelés

Erklärung).*

Die Regierungen von Oesterreich und Russland, in der Absicht, die Zurücksendung der Israeliten, welche aus dem Gebiete des einen Kaiserreiches in das Gebiet des andern unbefugter Weise getreten sind, mittelst gemeinschaftlichen Einverständnisses und im Geiste guter Nachbarschaft zu regeln, sind über folgende Punkte übereingekommen:

1. Die Israeliten, welche russische Unterthanen sind und ohne eine regelmässige Erlaubniss oder irgend'eine gesetzmässige Ermächtigung sich nach Oesterreich begeben haben, oder deren Pässe oder sonstige Reiseurkunden wegen Ermanglung ihrer innerhalb der vorgeschrie-

---

*) *Diese Erklärung wurde ursprünglich in französischer Sprache abgeschlossen, daher der nebenstehende französische Text den Urtext bildet.*

jakie dokumenta podróżne z braku odnowienia tychże w terminie przepisanym, za dalej ważne nie uznają się, do Rossyi na powrót odesłać należy.

2. Wszelakoż oni tedy tylko do Rossyi nazad przypuszczonymi będą, kiedy własność ich jako rossyjskich poddanych należycie udowodnioną będzie a niebytność ich nad lat pięć nie została przedłużoną.

3. Przeciąg ten pięciu lat odtąd dopiero rachować się będzie, odkąd nieupoważniona niebytność osoby w kwestyi będącej początek bierze. Przedawnienie jednakże przerywa się pierwszem doniesieniem władz austryackich do rossyjskich, tyczącem się zamiaru onychże, zbiega na powrót odesłać. Czas, który tedy końcem sprawdzenia narodowości onegoż upłynie, przy wyrachowaniu pięciu lat nie ma być objętym.

4. Wyż wspomniane postanowienia także i do tych Izraelitów stosują się, którzy przed wymianą niniejszego oświadczenia ojczyznę swą bez upoważnienia opuścili.

5. Przedawnienie pięciu lat nie rozciąga się do owych Izraelitów, którzy, nim granicę przekroczyli, zbrodnią lub inne jakie karze podpadające przestępstwo popełnili, i rozumie się, że takowi za pierwszem wezwaniem i bez względu na przeciąg ich pobytu w zagraniczu wydanymi zostaną.

Niniejsze oświadczenie za podobne ze strony ministerstwa Najjaśniejszego Cesarza wszech Rosyi wymienionem być ma. Zawarte w niem umowy z dniem wymiany mocy nabywają *).

---

*) Przypisek. Wymiana ces. rossyjskiego oświadczenia dto. Petersburg 30. Września 1849 a wyż stojącego ces. austryackiego oświadczenia na dniu 11. Listopada 1849 w c. k. ministerstwie spraw zewnętrznych we Wiedniu przedsięwziętą została.

au terme préscrit, seront renvoyés en Russie.

2. Toutefois ils ne seront réadmis en Russie, qu'autant que leur qualité de sujets Russes aura été dûment constatée et que leur absence ne se sera pas prolongée au délà de cinq ans.

3. Ce terme de cinq ans comptera de l'époque, où aura commencé l'absence illégale de l'individu en question. Toutefois la préscription sera interrompue par le premier avis, que les autorités autrichiennes auront donné aux autorités Russes de leur intention de renvoyer le transfuge. Le tems, qui s'écoulera alors pour constater sa nationalité, ne sera pas compris dans le calcul de cinq années.

4. Les dispositions, qui précèdent s'appliquent également aux juifs, qui ont illégalement quitté le pays avant l'échange de la présente déclaration.

5. La préscription de cinq ans ne s'étendra pas aux juifs, qui, avant de passer la frontière auraient commis un crime ou délit quelconque, et il demeure entendu, que ceux-ci seront livrés à la première réquisition et sans égard à la durée de leur séjour hors du pays.

La présente déclaration sera échangée contre une déclaration semblable du Ministère de Sa Majesté l'Empereur de toutes les Russies. Les stipulations, qu'elles renferment, entreront en vigueur le jour même de l'échange.

benen Zeitfrist geschehenen Erneuerung nicht mehr als giltig befunden werden, sollen nach Russland zurückgesendet werden.

2. Dieselben werden jedoch nur insoferne in Russland wieder zugelassen werden, als ihre Eigenschaft als russische Unterthanen gehörig dargethan, und ihre Abwesenheit sich nicht über fünf Jahre verlängert haben wird.

3. Diese Frist von fünf Jahren wird von der Zeit zu rechnen sein, als die unbefugte Abwesenheit des in Frage stehenden Individuums begonnen haben wird. Die Verjährung wird jedoch durch die erste Anzeige der österreichischen Behörden an die russischen über ihre Absicht den Ueberläufer zurückzusenden, unterbrochen. Die Zeit, welche alsdann zur Constatirung seiner Nationalität verstreichen wird, soll bei der Berechnung der fünf Jahre nicht mitbegriffen werden.

4. Die vorerwähnten Verfügungen werden ebenfalls auf jene Israeliten ihre Anwendung finden, welche unbefugter Weise vor dem Austausche der gegenwärtigen Erklärung ihr Vaterland verlassen haben.

5. Die Verjährung von fünf Jahren wird sich auf jene Israeliten nicht erstrecken, welche, bevor sie die Gränze überschritten, ein Verbrechen oder sonst ein straffälliges Vergehen begangen haben, und es versteht sich, dass dieselben auf das erste Ansuchen und ohne Rücksicht auf die Dauer ihres Aufenthaltes im Auslande werden ausgeliefert werden.

*Gegenwärtige Erklärung soll gegen eine ähnliche von Seite des Ministeriums Seiner Majestät des Kaisers aller Reussen ausgewechselt werden. Die darin enthaltenen Verabredungen werden vom Tage der Auswechslung in Kraft treten *).*

**) Die Auswechslung der k. russischen Erklärung ddo. Petersburg den 30. September 1849 und der nebenstehenden k. österreichischen Erklärung hat am 11. November 1849 bei dem Ministerium des Aeussern in Wien stattgefunden.*

W dowód czego My minister spraw zewnętrznych Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego niniejszy dokument podpisaliśmy, i pieczęcią cesarskiego ministerstwa spraw zewnętrznych zaopatrzyć kazaliśmy.

Dano w Wiedniu dnia 8. Listopada 1849.

Minister spraw zewnętrznych i Domu Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego.

F. Schwarzenberg m. p.

24.

Rozrządzenie ministerstwa handlu, przemysłu i budowli publicznych z dnia 15. Listopada 1849,

tyczące się odmiany §. 5. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14. Lutego 1849 względem ukarania wypożyczających książnic pokątnych.

Ustęp 5. rozporządzenia ministeryalnego z dnia 14. Lutego r. b., w dzienniku praw państwa pod Nrem. 130. umieszczonego, który, względem ukarania nieupoważnionego trzymania wypożyczających książnic, do §. 64. II. części księgi ustaw karnych odnosi się, z uwagi na temczasową ustawę drukową z dnia 14. Marca 1849, to karne postanowienie znoszącą, wyraźnie w ten sposób zmienia się, że nieupoważnione trzymanie książnic wypożyczających nie jako ciężkie przestępstwo policyjne, lecz jako przywłaszczanie sobie upoważnienia przemysłowego uważanem i ukaranem być ma.

Bruck m. p.

En foi de quoi Nous Ministre des affaires étrangères de S. M. l'Empereur d'Autriche avons signé le présent acte et l'avons fait munir du sceau du susdit Ministère.

Fait à Vienne le 8 Novembre mil huit cent quarante neuf.

Le Ministre des affaires étrangères et de la maison impériale de S. M. l'Empereur d'Autriche

F. Schwarzenberg m. p.

Urkund dessen haben Wir Minister der auswärtigen Angelegenheiten Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich gegenwärtige Urkunde unterzeichnet und mit dem Insiegel des kaiserlichen Ministeriums der auswärtigen Angelegenheiten versehen lassen.

Gegeben zu Wien am 8. November 1849.

Der Minister der auswärtigen Angelegenheiten und des Hauses Seiner Majestät des Kaisers von Oesterreich:

***F. Schwarzenberg** m. p.*

24.

Erlass des Ministeriums für Handel, Gewerbe und öffentliche Bauten vom 15. November 1849,

betreffend die Abänderung des §. 5 der Ministerial-Verordnung vom 14. Februar 1849. wegen Bestrafung der Winkel-Leihbibliotheken.

Der 5. Absatz der in dem Ergänzungsbande des Reichs-Gesetzblattes unter Nr. 130 aufgenommenen Ministerial-Verordnung vom 14. Februar l. J., welcher hinsichtlich der Bestrafung der unbefugten Haltung von Leihbibliotheken auf den §. 64 II. Thl. St. G. B. hindeutet, wird mit Rücksicht auf das provisorische Pressgesetz vom 13. März 1849, welches diese Strafbestimmung aufhob, ausdrücklich dahin abgeändert, dass das unbefugte Halten von Leihbibliotheken nicht als schwere Polizei-Uebertretung, sondern als Gewerbsbefugniss-Anmassung zu behandeln und zu bestrafen ist.

***Bruck** m. p.*

25.

Cesarski patent z dnia 18. Listopada 1849,

moca którego z terytoryum obejmującego Baczkę i Banat, — tudzież powiaty Ruma i Illok przedstanowczo odrębna ziemia administracyjna pod nazwą: „Województo Serbii i Banat Temeszyjski" utworzoną, podział tejże na obwody i powiaty urządzonym, a do tytułu cesarskiego Najjaśniejszego Pana tytuł „Wielkiego-Wojewody województwa Serbii" dołączonym zostaje.

My Franciszek Józef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krajny i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora, Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburka, Gorycyi i Gradyski; Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga etc. Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej,

stósownie do Naszego patentu z dnia 15. Grudnia 1848*) i do §§. 1. i 72. konstytucyi państwa**) na wniosek Naszej Rady ministrów uchwaliliśmy i stanowimy co następuje:

Z terrytoryum obejmującego dotychczasowe komitaty: Bacz-Bodrogh, Torontal, Temes i Krasso (t. j. Baczkę i Banat) tudzież powiaty Ruma i Illok, komitatu Syrmijskiego przedstanowczo, dopóki względem przyszłego organicznego stanowiska tej części kraju w Naszem państwie, albo względem połączenia tegoż z innym krajem koronnym na drodze konstytucyjnej stanowczo nie będzie ustanowiono, utwarza się oddzielna ziemia administracyjna, w której administracyą prowadzić mają, niezawiśle od administracyi Węgier, władze krajowe Naszemu ministerstwu bezpośrednio podwładne.

Ta ziemia nazywać się ma: Województwo Serbii i Banat Temeszyjski."

Zachowujemy sobie, zastępstwo krajowe w tej ziemi jako też i uczestnictwo jego mieszkańców w reprezentacyi państwa podobnie do urządzeń innych krajów koronnych wedle zasad konstytucyi państwa, postanowieniem szczególnem prowizorycznie uregulować.

Wyższe przewodnictwo administracyjne kraju poruczamy przedstanowczo temczasowemu naczelnikowi krajowemu z siedliskiem w Temeswarze, któremu ku organizacyi administracyi cywilnej przydanym będzie komisarz ministeryalny.

*) W tomie uzupełniającym tego dziennika praw Nr. 25.

**) Właśnie tam Nr. 150.

25.

Kaiserliches Patent vom 18. November 1849,

womit das, die Bacska und das Banat, den Rumáer und Illokér Bezirk umfassende Territorium vorläufig zu einem eigenen Verwaltungsgebiete unter der Benennung: „Woiwodschaft von Serbien und Temeser Banat" gebildet, dessen Untertheilung in Kreise und Bezirke angeordnet, und dem kaiserlichen Titel Sr. Majestät der eines „Grosswoiwoden der Woiwodschaft Serbien" beigefügt wird.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Fürst von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark,

haben mit Beziehung auf Unser Patent vom 15. December 1848) und auf die §§. 1 und 72 der Reichsverfassung **) nach dem Antrage Unseres Ministerrathes beschlossen und verordnen wie folgt:*

Aus dem, die bisherigen Comitate Bacs-Bodrogh, Torontal, Temes und Krasso (die Bacska und das Banat) und den Rumáer und Illokér Bezirk, des Syrmier Comitates umfassenden Territorium wird vorläufig, in so lange nicht über die künftige organische Stellung dieses Landestheiles in Unserem Reiche, oder über dessen Vereinigung mit einem anderen Kronlande im verfassungsmässigen Wege definitiv entschieden seyn wird, ein eigenes Verwaltungsgebiet gebildet, dessen Administration, unabhängig von jener Ungarns, durch unmittelbar Unserem Ministerium unterstehende Landesbehörden zu leiten ist.

Dieses Gebiet hat die Benennung „Woiwodschaft Serbien und Temeser Banat" zu führen.

Wir behalten Uns vor, die Landesvertretung in diesem Gebiete so wie die Theilnahme seiner Bewohner an der Reichsvertretung analog den Einrichtungen anderer Kronländer nach den Grundsätzen der Reichsverfassung durch eine besondere Verfügung provisorisch zu regeln.

---

*) Im Ergänzungsbande dieses Gesetzblattes Nr. 25.
**) Ebendaselbst Nr. 150.

Uwzględniając właściwe interesa rożnych ziemię tę zamieszkujących ludów rozporządzamy, aby kraj ten podług głównych plemion swej ludności podzielonym był na trzy wielkie dystrykty administracyjne (obwody), a każdy z tychże obwodów na powiaty, i aby Nam przedłożonym został do sankcyi Naszej projekt postanowienia względem urządzenia i zakresu działalności organów ich administracyjnych, i reprezentacyjnych, przełożonych obwodowych i powiatowych, zastępstw obwodowych i powiatowych.

Syrmijskie powiaty Ruma i Illok i szczególniej przez Serbów zamieszkane części Baczki jako też komitatów Temeszyjskiego i Torontalskiego przedstanowczo stanowić mają jako oddzielny tej ziemi obwód „województwo Serbii."

Co do połączenia województwa Serbii z innym krajem koronnym, stósownie do §. 72. konstytucyi państwa, po wysłuchaniu zastępstwa jego obwodowego postanowono będzie.

Aby narodowi serbskiemu Naszego państwa, stósownie do życzeń Nam przedstawionych, dać dowód zaszczytnego uznania narodowych jego i historycznych przypomnień, spowodowaliśmy się przyłączyć do Naszego tytułu cesarskiego tytuł „Wielkiego-Wojewody województwa Serbii" a przewodniczącemu ziemi województwa tego przez Nas każdoczasowo mianowanemu nadać tytuł Podwojewody.

Spodziewamy się po narodzie Serbów, że przez ten niniejszy trwały dowód Naszej cesarskiej przychylności i łaski w swem wiernem przywiązaniu do Naszego Domu Cesarskiego umocniony, w ścisłem związku z całą Monarchią, w zgodnem i uporządkowanem spólnem istnieniu równouprawnionych narodowości i w równem uczestnictwie w instytucyach wszystkim ludom Naszego państwa nadanych uzna najpewniejszą rękojmię pomyślnego dla siebie i kraju, w którym mieszka, rozwoju i umocnienia silnie postępującego.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu, dnia 18. Listopada 1849.

Franciszek Józef.



Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

Die administrative Oberleitung des Landes finden Wir vorläufig einem provisorischen Landeschef mit dem Sitze in Temeswar zu übertragen, dem für die Organisirung der Civilverwaltung ein Ministerial-Commissär zur Seite gestellt wird.

In Berücksichtigung der eigenthümlichen Interessen der verschiedenen, dieses Gebiet bewohnenden Völkerschaften verordnen Wir, dass das Land nach den Hauptstämmen seiner Bevölkerung in drei grosse Verwaltungsdistricte (Kreise) und jeder dieser Kreise in Bezirke untergetheilt und Uns der Entwurf einer Verordnung über die Einrichtung und den Wirkungskreis ihrer administrativen und repräsentativen Organe, Kreis- und Bezirksvorsteher, Kreis- und Bezirksvertretungen zur Sanction vorgelegt werde.

Die syrmischen Bezirke von Rúma und Illok und die, vorzugsweise von den Serben bewohnten Theile der Bacska so wie des Temescher und Torontaler-Comitats haben vorläufig als ein besonderer Kreis dieses Gebietes die „Woiwodschaft Serbien" zu bilden.

Ueber die Vereinigung der Woiwodschaft Serbien mit einem andern Kronlande wird dem §. 72 der Reichsverfassung zu Folge nach Einvernehmung der Kreisvertretung derselben entschieden werden.

Um der serbischen Nation in Unserem Reiche den Uns vorgetragenen Wünschen gemäss eine, ihre nationalen und historischen Erinnerungen ehrende Anerkennung zu gewähren, finden Wir Uns bewogen, Unserem kaiserlichen Titel den eines „Grosswoiwoden der Woiwodschaft Serbien" beizufügen und dem jeweilig von Uns ernannten Verwaltungsvorstande des Gebietes der Woiwodschaft den Titel eines Vice-Woiwoden zu verleihen.

Wir versehen Uns von dem Volksstamme der Serben, dass er durch den gegenwärtigen bleibenden Beweis Unserer kaiserlichen Huld und Gnade in seiner treuen Anhänglichkeit an Unser Kaiserhaus bestärkt, in dem innigen Verbande mit der Gesammtmonarchie, in dem friedlichen und geordneten Beisammensein gleichberechtigter Nationalitäten und in der gleichmässigen Betheilung an den, allen Völkern Unseres Reiches gewährten Institutionen die sicherste Bürgschaft für seine und des Landes, das er bewohnt, gedeihliche Entwicklung und fortschreitende Kräftigung erkennen werde.

So gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien, den 18. November 1849.

Franz Joseph.



Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling. Thun. Kulmer.

26.

Cesarski patent z dnia 2. Grudnia 1849,

moc mający dla całego państwa,

którym obwieszczają się utworzenie i statuta orderu zasług pod nazwiskiem: „order Franciszka Józefa."

My Franciszek Jósef pierwszy,

z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Węgierski i Czeski, Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Slawonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Król Jerozolimy; Arcyksiąże Austryi; Wielki-Książe Toskany i Krakowa; Książe Lotaryngii, Solnogrodu, Styryi, Karyntyi, Krajny i Bukowiny; Wielki-Książe Siedmiogrodu; Margrabia Morawii; Książe górnego i dolnego Szląska, Modeny, Parmy, Piacency i Gwastalli, Oświecima i Zatora; Cieszyna, Fryjulu, Raguzy i Zary; uksiążęcony Hrabia Habsburga, Tyrolu, Kiburga, Gorycyi i Gradyski, Książe Trydentu i Bryksenu; Margrabia górnej i dolnej Luzacyi i na Istryi; Hrabia Hohenembsu, Feldkirchu, Bregencu, Sonnenberga etc. Pan Tryestu, Kattary i na Marchii windyjskiej; Wielki-Wojewoda województwa Serbii etc. etc.

Życzeniem powodowani, znamienite zasługi bez różnicy stanu publicznem zaszczycić uznaniem, tudzież z zamiaru wszelkie klasy obywateli państwa do błogich działań pospolitemu wielkiej ojczyzny dobru służących zachęcić i umocnić, na wniosek Naszej Rady ministrów uchwaliliśmy, order zasług pod nazwiskiem „order Franciszka Józefa" utworzyć i co do tegoż statuta następujące postanowić:

I. Order ten nazywa się orderem Franciszka Józefa.

II. Dzień utworzenia jest pierwszy dzień rocznicy Naszegoj na tron wstąpienia, t. j. dzień drugiego Grudnia 1849. — Dewiza orderu — Nasze godło: „Viribus unitis."

III. Znamienite zasługi nadają, bez względu na pochodzenie, religią i stan, prawo do dostąpienia orderu.

IV. Przeto orderem Franciszka Józefa każdy obywatel państwa austryackiego obdarzonym być może, który niezachwiannem, czynnie dowiedzionem przywiązaniem do cesarza i ojczyzny, w czasie wojny lub pokoju, szczególnie ważnemi, dla pospolitego dobra wyświadczonemi przysługi, prawdziwie użytecznemi wynalazki, odkryciami lub polepszeniami, gorliwem i w skutki obfitem popieraniem i podźwignieniem uprawy rolniczej, przemysłu krajowego lub handlu odznaczył się, albo też który celującemi dzieły dla kunsztów i umiejętności, poświęcającem się działaniem dla cierpiącej ludzkości, lub jakimkolwiekbądź innym znamienitym sposobem, dla tronu lub państwa Naszego zasługi położył i do dzięki ojczyzny jako też i do powszechnego uznania stałe sobie prawo zjednał.

V. Zachowujemy Sobie szczególnie obdarzać tym orderem cudzoziemców, którzyby istotne zasługi położyli.

26.

Kaiserliches Patent vom 2. December 1849,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit die Stiftung eines Verdienstordens, unter dem Namen „Franz-Joseph's-Orden" und die Statuten für denselben kundgemacht werden.

Wir Franz Joseph der Erste,

von Gottes Gnaden Kaiser von Oesterreich;

König von Hungarn und Böhmen, König der Lombardei und Venedigs, von Dalmatien, Croatien, Slavonien, Galizien, Lodomerien und Illirien, König von Jerusalem etc.; Erzherzog von Oesterreich; Grossherzog von Toscana und Krakau; Herzog von Lothringen, von Salzburg, Steyer, Kärnthen, Krain und der Bukowina; Grossfürst von Siebenbürgen; Markgraf von Mähren; Herzog von Ober- und Nieder-Schlesien, von Modena, Parma, Piacenza und Guastalla, von Auschwitz und Zator, von Teschen, Friaul, Ragusa und Zara; gefürsteter Graf von Habsburg, von Tirol, von Kyburg, Görz und Gradiska; Graf von Trient und Brixen; Markgraf von Ober- und Nieder-Lausitz und in Istrien; Graf von Hohenembs, Feldkirch, Bregenz, Sonnenberg etc.; Herr von Triest, von Cattaro und auf der windischen Mark; Grosswoiwod der Woiwodschaft Serbien etc. etc.

Von dem Wunsche geleitet, ausgezeichnete Verdienste ohne Unterschied des Standes durch eine öffentliche Anerkennung zu ehren, und in der Absicht, alle Classen der Staatsbürger zu gemeinnützigem segensreichen Wirken für das grosse Vaterland aufzumuntern und zu bestärken:

Haben über Antrag Unseres Ministerrathes beschlossen, einen Verdienstorden unter dem Namen: „Franz-Joseph's-Orden" zu stiften und für denselben nachstehende Statuten festzusetzen:

I. Der Orden trägt den Namen: „Franz-Joseph's-Orden."

II. Der Stiftungstag ist der erste Jahrestag Unserer Thronbesteigung, das ist: der zweite December 1849. Die Ordensdevise Unser Wahlspruch: „Viribus unitis."

III. Ausgezeichnete Verdienste ohne Rücksicht auf Geburt, Religion und Stand gewähren den Anspruch zur Aufnahme in den Orden.

IV. Der „Franz-Joseph's-Orden" kann daher jedem österreichischen Reichsbürger verliehen werden, der sich durch unerschütterliche, thätig bewährte Anhänglichkeit an Kaiser und Vaterland, in Krieg oder Frieden, durch besonders wichtige, für das allgemeine Wohl geleistete Dienste, durch wahrhaft nützliche Erfindungen, Entdeckungen oder Verbesserungen, durch eifrige und folgenreiche Beförderung und Hebung der Bodencultur, der einheimischen Industrie oder des Handels ausgezeichnet, oder sich durch hervorragende Leistungen um Kunst oder Wissenschaft, durch aufopferndes Wirken um die leidende Menschheit, oder auf irgend eine andere ausgezeichnete Weise um Unsern Thron oder Unser Reich verdient gemacht, und sich gegründete Ansprüche auf den Dank des Vaterlandes und auf eine öffentliche Anerkennung erworben hat.

V. Die Verleihung dieses Ordens an Ausländer, welche sich wesentliche Verdienste erorben haben, wollen Wir Uns besonders vorbehalten.

VI. Liczba członków orderowych nie jest oznaczona.

VII. Godność Wielkiego-Mistrza orderowego z koroną Naszego cesarstwa nierozłącznie połączona jest.

Członkowie orderowi przez Nas mianowani będą.

VIII. Powierzchowna forma orderu szczególnem postanowieniem bliżej oznączy się.

IX. Podzielonym będzie na trzy klasy.

Posiadacze więc nazywać się będą: Kawalerowie orderu wielkiego krzyża, Wielcy-Komandorowie i Kawalerowie orderu Franciszka Józefa.

X. Udzielenie orderu nie nadaje prawa do stopnia szlacheckiego albo do innego jakiego odznaczenia dziedzicznego.

XI. Członkowie orderowi otrzymają przy udzieleniu orderu dyplom Naszym podpisem zaopatrzony a przez Kanclerza orderowego wydany.

XII. Udzielenie orderu jako też wygotowanie dokumentów bez opłaty taks sprawuje się.

XIII. Wszelkie orderu dotyczące sprawy, przez Kanclerza orderowego sprawowane będą.

Przełożonym onegoż jest Kanclerz orderowy, którego Sobie z członków orderowych mianować zachowujemy.

Pod Kanclerzem orderowym stoi archiwaryusz orderowy, który jednak Kawalerem orderowym być nie potrzebuje.

XIV. Dokumenta, orderu dotyczące, w archiwie orderowem zachowane być mają.

Oniem staranie ma archiwaryusz orderowy, którego obowiązkiem, dokładny spis wszystkich członków orderowych porządkiem chronologicznym prowadzić, wszelkie orderu dotyczące odmiany spisywać, i co rok historyczny przegląd orderu sporządzać, który Nam przez Kanclerza orderowego do przeglądu przedłożonym, potem zaś jako trwały pomnik mężów dla sprawy ojczyzny zasłużonych w archiwie orderowem zachowanym być ma.

XV. Pozgonie krajowego członka orderowego lub przy dostąpieniu wyższej klasy zwrócenie znaku orderowego do kancelaryi orderowej nastąpić winno, a to w pierwszym przypadku ze strony spadkobierców, w drugim przez posiadacza.

XVI. Postanowienia ustawy karnej, co do utraty orderu za przestępstwa, także i do członków orderu Franciszka Józefa stósować się mają.

XVII. Wyszczególnione wyż statuta, których rozszerzenie lub zmiany tak Sobie jak i Naszym następcom zachowujemy, przy udzielaniu orderu za jedyne prawidło służyć mają.

Dano w Naszem głównem i stołecznem mieście Wiedniu dnia 2. Grudnia 1849.

Franciszek Józef.

Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai. Schmerling.
Thun. Kulmer.

VI. Die Zahl der Ordensmitglieder ist unbestimmt.

VII. Die Würde des Ordens-Grossmeisters ist mit der Krone Unseres Kaiserreiches untrennbar verbunden.

Die Ordensmitglieder werden von Uns ernannt.

VIII. Die äussere Form des Ordens wird durch eine besondere Verfügung näher bestimmt werden.

IX. Derselbe wird aus drei Classen bestehen:

Die Inhaber werden hiernach Grosskreuze, Comthure und Ritter des Franz-Joseph's-Ordens genannt.

X. Die Verleihung des Ordens begründet keinen Anspruch auf einen Adelsgrad oder auf eine sonstige erbliche Auszeichnung.

XI. Die Ordens-Mitglieder erhalten bei der Verleihung eine mit Unserer Unterschrift versehene und von dem Kanzler des Ordens ausgefertigte Urkunde.

XII. Die Verleihung dieses Ordens, so wie die Ausfertigung der Urkunden geschieht taxfrei.

XIII. Sämmtliche, auf den Orden Bezug nehmende Geschäfte werden von der Ordenskanzlei besorgt.

Vorstand derselben ist der Ordenskanzler, dessen Ernennung aus den Ordens-Mitgliedern Wir Uns vorbehalten.

Unter dem Ordenskanzler steht der Ordens-Archivar, der jedoch nicht Ordens-Ritter zu seyn braucht.

XIV. Die den Orden betreffenden Urkunden sind in dem Ordens-Archive aufzubewahren.

Dasselbe wird von dem Ordens-Archivare besorgt, dessen Pflicht es ist, ein genaues Verzeichniss sämmtlicher Ordens-Mitglieder in chronologischer Ordnung zu führen, alle Ordensveränderungen zu verzeichnen, und alljährlich eine geschichtliche Uebersicht des Ordens zusammenzustellen, welche Uns durch den Ordenskanzler zur Einsicht vorzulegen, sodann aber als ein bleibendes Denkmal der um das Vaterland verdienten Männer in dem Ordens-Archive aufzubewahren seyn wird.

XV. Nach dem Tode eines inländischen Ordens-Mitgliedes oder bei Erlangung einer höheren Classe hat die Rückstellung des Ordenszeichens an die Ordenskanzlei, und zwar im ersten Falle von Seite der Erben, im zweiten durch den Inhaber zu geschehen.

XVI. Die Bestimmungen des Strafgesetzes über den Verlust der Orden wegen Vergehungen haben auch auf die Mitglieder des Franz-Joseph's-Orden's Anwendung zu finden.

XVII. Die vorstehenden Satzungen, deren Erweiterung oder Abänderungen Wir Uns und Unseren Nachfolgern vorbehalten, haben bei Ordensverleihungen als einzige Richtschnur zu dienen.

Gegeben in Unserer Haupt- und Residenzstadt Wien den 2. December 1849.

Franz Joseph.



Schwarzenberg. Krauss. Bach. Bruck. Thinnfeld. Gyulai.
Schmerling. Thun. Kulmer.



Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

VII. część

wydana i rozesłana: 14. Grudnia 1849.

Przegląd treści: Stronica

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

VII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 14. December 1849.

Inhalts-Uebersicht: *Seite*

27.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 28. Listopada 1849,

moc mające dla wszystkich krajów koronnych, wyjąwszy Węgry, Siedmiogród, Kroacyą, Sławonią, Dalmacyą i Pogranicze wojskowe,

z przepisem tyczącym sie wymierzania i pobierania podatku konsumcyjnego od wyrobów cukru z żywiołów krajowych.

W celu wykonania najwyższego rozporządzenia z dnia 12. Listopada 1849, rozrządzeniem ministeryalnem z dnia 19. t. m. w dzienniku praw państwa Nr. 16. obwieszczonego, ustanawiają się postanowienia następujące.

I. Opisanie miejscowości i przyrządzeń fabrycznych.

§. 1. Kto z żywiołów krajowych cukier wyrabiać chce, ten przynajmniej 14 dni przed rozpoczęciem tegoż wyrabiania, o tem urzędowi powiatowemu, kierującemu interesa co do dochodów niestałych, wedle wskazania wzoru A, donieść i podać ma pokładny, w dwójnasób wygotowany, opis miejscowości należących tak do wyrabiania, jak do zachowania gotowych wyrobów cukru, jako też i ich komunikacyi wewnętrznych i zewnętrznych, tudzież spis wszelkich przyrządzeń fabrycznych i naczyń, z podaniem objętości tak naczyń do zachowania, jak kotłów i panwi do gotowania, lutrowania i klarowania cukru służących.

r A.

Do tegoż opisu przyłączyć się ma, rys miejscowości fabryki i ustawienia znajdujących się tam stale stojących naczyń i przyrządzeń fabrycznych. Oznajmić się także winno, kto we fabryce wyrabianie kieruje, i ze strony trudniącego się tym przemysłem ku temu ustanowiony jest, aby zesłanym przez administracyą co do dochodów niestałych odpowiadał.

II. Doglądanie wyrabiania i dochodzenie opisu.

1. Przygotowania ku temuż.

§. 2. Oznajmione miejscowości fabryki i znajdujące się tam sprzęty i schowalnie pod doglądanie urzędowe (kontrolę) poddają się.

Takowe wykonują urzędnicy przez urząd powiatowy ku temu zesłani lub oddział straży finansowej.

Urząd powiatowy zarządza dochodzenie i sprawdzenie podanego opisu i oddaje jeden egzemplarz onegoż, potwierdzeniem wykonanej urzędowej czynności zaopatrzony, dzierzycielowi fabryki lub onemu, który na jego miejscu nad fabryką dozór ma.

Tenże zobowiązany jest ów egzemplarz we fabryce zachować i ku doglądaniu czynności opodatkowaniu podległej zesłanemu urzędnikowi i postanowionemu na żądanie do wejrzenia przedłożyć. Drugi egzemplarz zachowuje się w miejscu stanowiska urzędnika, doglądanie fabryki wykonującego, lub też oddziału straży któremu takowe poruczono.

Komunikacye, które przy wspomnianem dochodzeniu do nieprzeszkodnego zwyczajnego prowadzenia fabryki potrzebnemi nie ukazują się, a słuszną obawę podmycania wzniecają, pod zamknięcie urzędowe kładą, miejscowości wyrabiania i zachowa-

27.

Erlass des Finanzministeriums vom 28. November 1849,

wirksam für alle Kronländer ausser Ungarn, Siebenbürgen, Croatien, Slavonien, Dalmatien und der Militärgränze,

mit einer Vorschrift über die Bemessung und Einhebung der Verbrauchsabgabe von den Zuckererzeugnissen aus inländischen Stoffen.

In Vollziehung der Allerhöchsten Anordnung vom 12. November 1849, kundgemacht durch den Ministerialerlass vom 19. d. M., Reichsgesetzblatt Z. 16, werden folgende Bestimmungen festgesetzt:

I. Beschreibung der Localitäten und Werksvorrichtungen.

§. 1. Wer inländische Stoffe zur Zuckererzeugung verwenden will, hat wenigstens 14 Tage vor Beginn der Erzeugung hiervon der die Gefällsangelegenheiten leitenden Bezirksbehörde die Anzeige nach der Anleitung des Musters A zu erstatten, und eine genaue Beschreibung der zum Betriebe, dann zur Aufbewahrung der fertigen Zuckererzeugnisse gehörigen Localitäten und ihrer Communicationen unter sich und nach Aussen, so wie ein Verzeichniss aller Werksvorrichtungen und Gefässe, unter Angabe des Rauminhaltes der Aufbewahrungsgefässe, dann der Kessel und Pfannen zum Kochen, Läutern und Klären des Zuckers, in doppelter Ausfertigung zu überreichen.

Muster

Dieser Beschreibung ist ein Grundriss der Betriebsräume und der Stellung der darin befindlichen feststehenden Gefässe und Werksvorrichtungen beizufügen. Auch ist anzuzeigen, wer in der Erzeugungsstätte den Betrieb leitet, und von Seite des Gewerbetreibenden bestellt ist, den Abgeordneten der Gefällsverwaltung Rede und Antwort zu geben.

II. Ueberwachung des Betriebes und Prüfung der Beschreibung.

1. Vorkehrungen für dieselbe.

§. 2. Die angemeldeten Betriebsräume und die darin vorhandenen Geräthe und Behältnisse werden unter ämtliche Ueberwachung (Controle) gestellt.

Diese wird von den von der Bezirksbehörde hierzu bestimmten Beamten oder einer Finanzwachabtheilung gehandhabt.

Die Bezirksbehörde veranlasst die Prüfung und Richtigstellung der eingegangenen Beschreibung und übergibt davon ein mit der Bestätigung der gepflogenen Amtshandlung versehenes Exemplar dem Fabriksinhaber oder Jenem, der an dessen Statt die Aufsicht über die Fabrik führt.

Dieser hat die Verpflichtung, jenes Exemplar in den Gewerbsräumen aufzubewahren und es dem zur Ueberwachung des steuerbaren Verfahrens abgeordneten Beamten und Angestellten auf Verlangen zur Einsicht vorzulegen. Das andere Exemplar wird im Standorte des die Ueberwachung der Fabrik handhabenden Beamten, oder der damit beauftragten Wachabtheilung aufbewahrt.

Bei der erwähnten Prüfung werden die für den ungestörten ordentlichen Betrieb der Unternehmung sich nicht als nöthig darstellenden Communicationen, welche die gegründete Besorgniss von Unterschleifen erregen, unter ämtlichen Verschluss gelegt, die Betriebs- und Auf-

nia, tudzież stale ustawione naczynia liczbują, a gdzie tego potrzeba, objętość naczyń do zachowania urzędownie wyśledza się.

Liczby i objętość podana lub wyśledzona kosztem fabrykanta cukru na owych miejscach miejscowości i naczyń, jakie urzędnik dochodzący postanowi, w sposób przez niego pożądany wyraźnie oznaczyć i oznaczenie to w dobrym stanie zachować należy.

2. Oznajmienie zmian zachodzących.

§. 3. O wszelkich zmianach, jakie na miejscach fabryki, przyrządzeniach fabrycznych i naczyniach do zachowania zachodzą, mianowicie o urządzeniu nowych komunikacyi fabryki wewnętrznych lub zewnętrznych, o sprawieniu nowych a oddaleniu starych przyrządzeń fabrycznych i naczyń do zachowania, o przeniesieniu stale ustawionych naczyń i przyrządzeń fabrycznych z jednego miejsca ustawienia na drugie, o odmianie miejsca zachowania dla wyrobów gotowych najdalej w przeciągu trzech dni po zajściu zmiany, a na wszelki przypadek, nim jeszcze nowe miejscowości, sprzęty i komunikacye w używanie wejdą, tym urzędnikom lub temu oddziałowi straży, którym doglądanie fabryki poruczono, w opisie, w dwójnasób wygotowanym, donieść się winno. Nie mniej też o zmianie osoby fabrykę kierującej, i ze strony takowym przemysłem trudniącego się zesłanym przez administracyą co do dochodów niestałych odpowiadać mającej, najdalej trzy dni pierwej, nim do zmiany przyjdzie, donieść się winno. Jeżeli przez zaszłe zmiany dawniejszy rys staje się niedokładnym, tedy do nowego opisu nowy rys przyłączyć należy.

Co do dochodzenia tegoż opisu, jego zachowania, liczbowania, wyśledzenia objętości, jako też oznaczania nowych przyrządzeń i naczyń, postanowienia §u 2. znajdują zastósowanie.

III. Oznajmienie wyrabiania.

1. Przedmiot i treść onegoż.

§. 4. Do płacenia podatku zobowiązany, przynajmniej dni ośm w przód, nim wyrabianie cukru z żywiołów krajowych rozpocznie, oprócz opisu miejscowości fabryki i przyrządzeń podać ma w dwójnasób wygotowane doniesienie o następnem wyrabianiu urzędowi lub urzędnikowi, któremu to przedsięwzięcie poruczono, a w tem oznajmieniu umieszczone być mają następujące wyszczególnienia:

a) ilość wagi zasobu wyrobów cukru w miejscowościach fabryki znajdującego się;

b) ilość wagi znajdującego się żywiołu surowego, do wyrabiania przeznaczonego, n. p. rzepy surowej lub suszonej, ziemniaków, mąki krochmalowej i. t. p.; dalej półwyrobów, n. p. soku rzepnego, melasu, i t. d. albo też takowa miara tych żywiołów i przedmiotów, z której waga onychże rozpoznać się daje;

c) miejscowości gdzie materyały te zachowują się;

d) plan wyrabiania t. j. sposób ku wyrabianiu użyty, dzień, w którym wyrabianie się zaczyna, i przewidzialnie ten najdłuższy przeciąg czasu, przez który wyra-

bewahrungs-Localitäten und die feststehenden Geräthe nummerirt und da, wo es nöthig scheint, der Inhalt der Aufbewahrungsgefässe ämtlich erhoben.

Die Nummern und der angegebene oder erhobene Rauminhalt sind auf Kosten des Zuckererzeugers an den von dem prüfenden Beamten zu bestimmenden Stellen der Localitäten und Geräthe auf die von ihm gewünschte Weise deutlich zu bezeichnen, und diese Bezeichnung ist im guten Stande zu erhalten.

2. Anzeige der vorfallenden Aenderungen.

§. 3. Alle an den Betriebsräumen, Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässen vorfallenden Aenderungen, namentlich die Herstellung neuer Communicationen im Innern der Fabrik oder gegen Aussen, die Anschaffung neuer und die Wegbringung alter Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässe, die Uebertragung feststehender Gefässe und Werksvorrichtungen von einem Aufstellungsplatze zum andern, die Aenderung der Aufbewahrungsstätte für fertige Erzeugnisse müssen längstens binnen drei Tagen nach dem Eintritte der Aenderung und jedenfalls ehe die neuen Localitäten, Geräthschaften und Communicationen in Gebrauch gesetzt werden, den Beamten oder der Wachabtheilung, welcher die Fabrik zur Ueberwachung zugewiesen ist, mittelst doppelt ausgefertigter Beschreibung angezeigt werden. Ebenso muss ein Wechsel der Person, welche den Betrieb leitet, und von Seite des Gewerbetreibenden den Abgeordneten der Gefällsverwaltung Rede und Antwort zu geben hat, längstens drei Tage bevor dieser Wechsel zur Ausführung kömmt, angezeigt werden. Wird durch die eingetretenen Aenderungen der frühere Grundriss unrichtig, so ist der Beschreibung ein neuer Grundriss beizufügen.

In Absicht auf die Prüfung dieser Beschreibung, deren Aufbewahrung, die Nummerirung, die Erhebung des Rauminhaltes so wie die Bezeichnung der neuen Vorrichtungen und Gefässe finden die Bestimmungen des §. 2 Anwendung.

III. Betriebsanzeige.

1. Gegenstand und Inhalt derselben.

§. 4. Nebst der Beschreibung der Gewerbsräume und Vorrichtungen hat der Steuerpflichtige wenigstens acht Tage, ehe er die Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen beginnt, die Anzeige über den bevorstehenden Betrieb dem Amte oder Beamten, welchem die Unternehmung zugewiesen ist, in doppelter Ausfertigung zu überreichen, worin folgende Angaben aufzunehmen sind:

a) *Die Gewichtsmenge des in den Fabriksräumen vorhandenen Vorrathes an Zuckererzeugnissen;*

b) *Die Gewichtsmenge des vorhandenen, zur Bearbeitung bestimmten Rohstoffes, z. B. von rohen oder gedörrten Rüben, Erdäpfeln, Stärkemehl u. dgl.; ferner von Halbfabrikaten, z. B. Rübensaft, Melasse, u. s. f. oder dasjenige Mass dieser Stoffe und Gegenstände, nach dem sich das Gewicht derselben beurtheilen lässt;*

c) *Die Localitäten, wo dieses Materiale aufbewahrt wird;*

d) *Der Betriebsplan, d. i. die angewendete Fabrikationsmethode, der Tag, an welchem der Betrieb beginnt, und die voraussichtlich längste Dauer der Betriebsperiode, dann ob der*

bianie trwać ma, dalej czyli się wyrabianie nieprzerwanie nocą i dniem prowadzi, lub też w których dniach i godzinach przerywa.

Takowe podania, przez urzędnika ku temu przeznaczonego lub przewodnika oddziału straży, na zasadzie opisu dochodzą i sprawdzają się.

Jeden egzemplarz sprawdzonego oznajmienia zwraca się fabrykantowi cukru, zaopatrzony potwierdzeniem wykonanej czynności urzędowej, który przez niego w miejscowościach fabryki zachowanym i ku doglądaniu zesłanym urzędnikom i postanowionym na żądanie do wejrzenia przedłożonym być ma.

Jeżeli podczas trwającej czynności nowe zasoby cukru z kąd inąd do fabryki wprowadzono, albo materyały, w pierwotnem oznajmieniu nie objęte, do wyrabiania przeznaczono, jeżeli zmiana zachodzi w miejscach zachowania lub w planie wyrabiania, tedy, a przynajmniej 24 godzin wprzód, nim te zmiany do skutku przyjść mają, nowe oznajmienie, w dwójnasób wygotowane, podać się winno, względem którego w sposób wyż wspomniany postępuje się.

2. Dochodzenie onegoż.

§. 5. Przy dochodzeniu tegoż oznajmienia szczególnie sprawdzić należy podane pod *a*) i *b*) ilości znajdujących się wyrobów i żywiołów.

IV. Jakie zasoby opodatkowaniu nie ulegają.

§. 6. Podatkowi konsumcyjnemu te cało- i półwyroby nie ulegają, które wczasie rozpoczęcia działania tego rozporządzenia już wyrobione zostały. Temże postanowieniem także i te całowyroby obejmują się, które z półwyrobów w namienionym czasie znajdujących się pózniej wyrabiane zostają.

V. Czynności opodatkowaniu podległe.

Oznajmienie takowych.

§. 7. Jeżeliby podczas trwającego wyrabiania cukru z miejscowości fabryk oddalić chciano cukier, syrop lub półwyrob, tedy to, najmniej sześć godzin wprzód, nim do tego przyjdzie, oznajmić należy urzędnikowi lub oddziałowi straży, któremu doglądanie fabryki poruczono.

r B. W tem to oznajmieniu podług formularza B., w dwójnasobnem wygotowaniu podać sie mającem wyszczególnić się ma:

a) gatunek, dalej waga czysta i surowa wyrobu;

b) liczba i znaki schowalń, w których jest zapakowany;

c) miejsce zachowania we fabryce, z którego wyrób oddalonym zostaje. To podanie zaniechanem być może, jeżeli wszystkie znajdujące się wyroby z tegoż samego miejsca i tą samą drogą oddalonemi zostają;

d) godzina, w której oddalenie następuje;

e) a gdyby wyrób przeznaczonym był ku przesłaniu go do innej fabryki w celu dalszego rafinowania, także nazwa i miejsce tejże, tudzież czas, w ciągu którego tam przybędzie.

Betrieb ununterbrochen Tag und Nacht fortgesetzt, oder durch welche Tage und Stunden er unterbrochen werde.

Diese Angaben werden von dem dazu bestimmten Beamten oder Anführer der Wachabheilung auf Grund der Beschreibung geprüft und richtig gestellt.

Ein Exemplar der richtig gestellten Anzeige wird dem Zuckererzeuger mit der Bestätigung über die gepflogene Amtshandlung versehen, zurückgestellt, welches er in den Gewerbsräumen aufzubewahren und den zur Ueberwachung abgeordneten Beamten und Angestellten auf Verlangen zur Einsicht vorzulegen hat.

Werden während der Dauer des Verfahrens neue Zuckervorräthe von Aussen in die Fabrik gebracht, oder in der ursprünglichen Anmeldung nicht enthaltene Materialien zur Verarbeitung bestimmt, erfolgt eine Aenderung in den Aufbewahrungsorten oder im Betriebsplane, so ist, und zwar wenigstens 24 Stunden, bevor diese Aenderungen in Wirksamkeit treten sollen, eine neuerliche Anzeige in doppelter Ausfertigung zu überreichen, über welche auf die oben erwähnte Art verfahren wird.

2. Prüfung derselben.

§. 5. Bei der Prüfung dieser Anzeige ist insbesondere die Richtigkeit der unter a) und b) angegebenen Mengen der vorhandenen Erzeugnisse und Stoffe zu erheben.

IV. Welche Vorräthe der Abgabe nicht unterliegen.

§. 6. Der Verbrauchsabgabe haben jene Ganz- und Halbfabrikate nicht zu unterliegen, wel che zur Zeit des Beginnes der Wirksamkeit dieser Verordnung bereits erzeugt waren. Unter diesen Bestimmungen sind auch die Ganzfabrikate begriffen, welche aus den zu der gedachten Zeit vorhandenen Halbfabrikaten nach derselben verfertigt werden.

V. Steuerbare Handlungen.

1. Anmeldung derselben.

§. 7. Wenn beabsichtiget wird, während der Dauer der Zuckererzeugung Zucker, Syrup oder ein Halbfabrikat aus den Fabriksräumen hinwegzubringen, so muss dies wenigstens sechs Stunden, ehe es geschieht, bei den Beamten oder der Wachabtheilung, welcher die Fabrik zur Ueberwachung zugewiesen ist, angemeldet werden.

In dieser nach dem Muster B in doppelter Ausfertigung einzubringenden Anmeldung sind anzugeben: Mus[ter B]

a) die Gattung, dann das Rein- und Rohgewicht des Erzeugnisses;

b) die Zahl und Zeichen der Behältnisse, in welche es verpackt ist;

c) das Aufbewahrungslokale in der Fabrik, aus welchem das Erzeugniss weggebracht wird. Diese Angabe kann unterbleiben, wenn die gesammten vorhandenen Erzeugnisse aus demselben Lokale und auf demselben Wege weggebracht werden;

d) die Stunde, wann die Wegbringung erfolgt;

e) falls das Erzeugniss bestimmt ist, in eine andere Fabrik zur weiteren Raffinirung gebracht zu werden, der Name und Standort der letzteren, so wie die Zeit, binnen welcher es bei derselben eintreffen wird.

Każde oznajmienie urzędownie potwierdza się na papierze drukowanym, na którego stronie odwrotnej urzędnik, lub też postanowiony, który do wyśledzenia wyrobów oddalić się mających w celu doglądania tegoż oddalenia zesłanym jest, czynność urzędową wykonaną potwierdza.

2. Ograniczenia takowego przedsiębrania.

§. 8. Oddalenie oznajmionych wyrobów z miejscowości fabryki nie może ani w nocy ani też przed tą godziną, która w oznajmieniu oznaczoną jest, i tylko w obecności urzędnika ku doglądaniu zesłanego lub postanowionego nastąpić, o ile tenże o godzinie należycie oznajmionej we fabryce znajduje się.

3. Opłacanie podatku.

a) Podczas wyrabiania.

§. 9. W końcu każdego miesiąca ogólna ilość wyrobów cukru, w ciągu onegoż z fabryki oddalonych, przez zobowiązanego do płacenia podatku w wykazie, podług wzóru C. w dwójnasobnem wygotowaniu podać się mającem razem zestawić, i od tej ilosci, która nie pochodzi z dawnych od podatku uwolnionych zasobów, wypadająca podatku kwota zapłacić się ma.

Wzór C.

b) W końcu onegoż.

§. 10. Z końcem przeciągu czasu ku wyrabianiu służącego ilość wyrobów cukru, zasobem pozostająca, wykazać, i, o ile takowa do dawniejszych, od podatku wolnych zasobów nie należy, opodatkować się ma, przyczem wedle ustanowień §. 7. postępować należy.

c) Wymierzanie podatku.

§. 11. Podatek konsumcyjny od każdego cetnara Netto w sumach następujących pobiera się, a to:

za surowy cukier	1	zł. R.	40 kr.
„ rafinat z włączeniem lumpu	2	zł. r.	— kr.
„ melis i kandyz	2	zł. r.	12 kr.
„ syrop jako odpadek przy wyrabianiu . . .	—	—	8 kr.
„ melas	—	—	20 kr.
„ cukier krymelowy *(glucose)* w stanie płynnym	—	–	10 kr.
„ cukier krymelowy w stanie ziarnistym . .	1	zł. r.	40 kr.
„ sok rzepny	—	—	7 kr.

d) Urzędowe potwierdzenie zapłaty.

§. 12. Zapłacenie podatku urzędownie na drukowanym ku temu papierze potwierdzi się.

e) Postępowanie z rafinatami z żywiołu opodatkowanego.

§. 13. We fabrykach, które surowy cukier lub półwyroby, od innych zakładów przemysłowych zajmujących się wyrabianiem cukru z żywiołów krajowych, do lutrowania pobierają, te ilości cukru rafinowanego opodatkowaniu nie podpadają, względem których wykaże się, że z wyrobów, opodatkowaniu już w innej fabryce cukru uległych, przez dalsze rafinowanie wyrobionemi zostały. Wszelakoż i względem

Ueber jede Anmeldung wird eine ämtliche Bestätigung auf gedrucktem Papiere ertheilt. auf deren Rücken der Beamte oder Angestellte, welcher zur Erhebung der für die Wegbringung bestimmten Erzeugnisse, zur Ueberwachung der Wegbringung abgeordnet wird, die vollzogene Amtshandlung bestätigt.

2. Beschränkungen der Vornahme.

§. 8. Die Wegbringung der angemeldeten Erzeugnisse aus den Betriebslokalitäten darf nicht zur Nachtzeit, nicht vor der in der Anmeldung bezeichneten Stunde und nur in Gegenwart des zur Ueberwachung abgeordneten Beamten oder Angestellten erfolgen, sofern derselbe zu der gehörig angemeldeten Stunde in der Betriebsstätte anwesend ist.

3. Entrichtung der Steuer.

a) Während des Betriebes.

§. 9. Am Schlusse eines jeden Monates ist die Gesammtmenge der im Laufe desselben aus den Betriebsräumen hinweggebrachten Zuckererzeugnisse von dem Steuerpflichtigen in einem nach dem Muster C in zweifacher Ausfertigung einzubringenden Ausweise zusammen zu stellen, und von der Menge, welche nicht von den alten steuerfrei bleibenden Vorräthen herrührt, der entfallende Betrag der Abgabe zu entrichten.

Muster C.

b) Am Schlusse desselben.

§. 10. Am Schlusse der Betriebsperiode ist die vorräthig bleibende Menge Zuckererzeugnisse auszuweisen, und soweit solche nicht den steuerfreien älteren Vorräthen angehört, zu versteuern, wobei sich nach den Anordnungen des §. 7 zu benehmen ist.

c) Ausmass der Abgabe.

§. 11. Die Verbrauchsabgabe wird vom Netto-Zentner mit folgenden Beträgen eingehoben, und zwar:

	fl.	kr.
Rohzucker	1 fl.	40 kr.
Raffinat mit Einschluss des Lumpen	2 „	— „
Melis und Kandis	2 „	12 „
Syrup als Fabrikationsabfall	— „	8 „
Melasse	— „	20 „
Krimmelzuc er (Glucose) in flüssigem Zustande . .	— „	10 „
Krimmelzucker in gekörntem Zustande	1 „	40 „
Rübensaft	— „	7 „

d) Aemtliche Bestätigung über die Zahlung.

§. 12. Ueber die Entrichtung der Abgabe wird die ämtliche Bestätigung auf vorgedrucktem Papiere ertheilt.

e) Behandlung der Raffinate aus versteuertem Stoffe.

§. 13. Der Steuerentrichtung sind in den Fabriken, die Rohzucker oder Halbfabrikate von andern, mit der Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen sich beschäftigenden, Gewerbsunternehmungen zur Läuterung beziehen, jene Mengen Raffinatzuckers, hinsichtlich welcher nachgewiesen wird, dass sie aus einem bereits der Versteuerung in einer andern Zuckerfabrik unterzogenen Erzeugnisse durch weitere Raffinirung erzeugt wurden, nicht unterwor-

tego rafinatu, stósownie do §. 7. oznajmienie podanem, a wykaz wykonanego opodatkowania załączonym być musi.

VI. Ulżenia dla wyrabiania cukru z buraków.

1. Sposoby tego ulżenia.

§. 14. Do płacenia podatku zobowiązanym wyrabiającym cukier z buraków, w ciągu roku administracyjnego 1850 dozwala się:

a) o ile w tem ulżenie upatrują, żeby wymierzenie podatku podług wagi rzepy a nie podług ilości i jakości wyrobów nastąpiło, o taki sposób wymierzania podatku i pobierania przy podaniu oznajmienia o wyrabianiu (§. 4.) prosić, albo

b) o dozwolenie ułożenia się na sumę hurtową za czas wyrabiania w teraźniejszym roku administracyjnym podać.

2. Postępowanie podług wagi rzepy.

§. 15. Jeżeli o wymierzanie podatku podług wagi rzepy proszono, tedy następujące postanowienia ważnemi być mają:

a) Podatek od każdego cetnara surowej rzepy po pięć krajcarów, a suszonej po dwadzieścia siedm i pół krajcara wymierza się.

b) Ile razy rzepa do tego oddziału fabryki, gdzie jej wyrabianie nastąpić ma, przynosi się, tyle razy, przynajmniej sześć godzin wprzód, ilość onejże, dalej czas przynoszenia na piśmie oznajmić i podatek konsumcyjny w sumie od ilości oznajmionej wypadającej opłacać się ma.

Urzędowe potwierdzenie uczynionego oznajmienia i opłaty podatku we fabryce już znajdować się powinno, nim do przedsięwzięcia oznajmionej czynności opodatkowaniu uległej przystąpi się.

c) Jeżeli rzepa w stanie świeżym wyrabia się, tedy jej waga, nim do aparatu zdrobniającego przyjdzie, urzędownie wyśledzi się, a przeto ku temu w każdej fabryce kosztem do płacenia podatku zobowiązanego znajdować się musi blisko aparatu zdrobniającego waga z potrzebnemi do ważenia wagami. Nie wolno mniej jak pięć cetnarów świeżej rzepy na raz na wagę przynieść. Jeżeli rzepa w stanie suszonym wyrabia się, tedy urzędowe jej zważenie wykonywa się w miejscu znajdującym się blisko naczyń extrakcyjnych w sposób dla rzepy świeżej oznaczony. Rzepa suszona zważona natychmiast wyrabianiu poddaną, a jeżeliby to nie nastąpiło, w tem miejscu zachowaną być ma, które stoi pod spólnem zamknięciem urzędnika, doglądaniem fabryki zajmującego się lub postanowionego ze strony oddziału straży, ku doglądaniu przeznaczonego.

d) Oznajmienie i opłacenie podatku może także na cały miesiąc połączonym sposobem pod wyszczególnieniem tak dni nastąpić, w których rzepa do wyrabiania przyniesioną będzie, jak też ilości rzepy na każdy dzień.

fen. Jedoch muss auch rücksichtlich dieses Raffinats die Anmeldung mit Beobachtung des §. 7 geschehen, und die Nachweisung der erfolgten Besteuerung beigebracht werden.

VI. Erleichterung für die Zuckererzeugung aus Runkelrüben.

1. Arten dieser Erleichterung.

§. 14. Den Steuerpflichtigen, welche Zucker aus Runkelrüben erzeugen, wird für das Verwaltungsjahr 1850 gestattet:

a) *So ferne sie eine Erleichterung darin zu finden glauben, dass die Bemessung der Abgabe nach dem Gewichte der Rüben und nicht nach der Menge und Beschaffenheit der Erzeugnisse erfolge, um diese Art der Steuerbemessung und Einhebung bei der Ueberreichung der Betriebsanzeige (§. 4.) anzusuchen, oder*

b) *um die Bewilligung einer Abfindung auf einen Pauschalbetrag für die Betriebsperiode des gegenwärtigen Verwaltungsjahres einzuschreiten.*

2. Behandlung nach dem Gewichte der Rüben.

§. 15. Wird um die Bemessung der Abgabe nach dem Gewichte der Rüben angesucht, so haben folgende Bestimmungen zu gelten:

a) *Die Abgabe ist für den Centner roher Rüben mit fünf Kreuzern, und für jenen der getrockneten Rüben mit sieben und zwanzig und einem halben Kreuzer zu berechnen.*

b) *So oft Rüben in die Betriebsabtheilung, wo deren Verarbeitung zu erfolgen hat, gebracht werden, ist wenigstens sechs Stunden vorher, deren Menge dann die Zeit der Einbringung schriftlich anzumelden, und die Verbrauchsabgabe mit dem von der angemeldeten Menge entfallenden Betrage zu bezahlen.*

Die ämtliche Bestätigung über die erfolgte Anmeldung und Steuerentrichtung muss in der Betriebsstätte vorhanden seyn, ehe zur Vornahme der angemeldeten steuerbaren Handlung geschritten wird.

c) *Werden die Rüben im frischen Zustande verarbeitet, so wird ihr Gewicht, bevor sie auf die Zerkleinerungsapparate gelangen, ämtlich erhoben und es muss zu diesem Behufe in jeder Fabrik auf Kosten des Steuerpflichtigen eine Wage mit den erforderlichen Gewichten in der Nähe des Zerkleinerungs-Apparates vorhanden seyn. Es dürfen nicht weniger als fünf Centner frischer Rüben auf Ein Mal auf die Wage gebracht werden. Werden die Rüben im getrockneten Zustande verarbeitet, so geschieht die ämtliche Abwägung derselben in einem in der Nähe der Extractionsgefässe befindlichen Lokale auf die für frische Rüben bestimmte Weise. Die abgewogenen getrockneten Rüben müssen unverweilt in Bearbeitung genommen oder wenn dieses nicht der Fall ist, in einem Lokale aufbewahrt werden, welches unter der Mitsperre des die Ueberwachung der Fabrik besorgenden Beamten oder eines Angestellten der zur Ueberwachung bestimmten Wachabtheilung steht.*

d) *Die Anmeldung und Steuerentrichtung kann auch vereint für einen ganzen Monat unter Angabe der Tage, an welchen Rüben zur Verarbeitung werden gebracht werden, nd der Rübenmenge für jeden Tag erfolgen.*

2. Ułożenie się.

a) Na teraźniejszy przeciąg czasu wyrabiania.

§. 16. Ułożenie się nastąpić ma na zasadzie ogólnej ilości rzepy, która podczas teraźniejszego przeciągu czasu do wyrabiania przyjść ma.

Do spłacenia sumy układowej dozwala się zobowiązanym sześć równych rat miesięcznych, począwszy od tego dnia, w którym ułożenie się do skutku przyszło.

b) Skutek onegoż.

§. 17. W skutek ułożenia się zobowiązany do płacenia podatku uwalnia się od oznajmienia każdej szczególnej czynności opodatkowaniu podległej, i od opłacania podatku za każdą takową czynność, lecz oznajmić ma koniec wyrabiania na rok bieżący, a w przypadku, gdyby niektóre wyroby onegoż do innej fabryki, wyrabianiem lub rafinowaniem cukru trudniącej się, przesyłały się, wyjednać sobie urzędowe zezwolenie. Jeżeliby przyrost surowych materyałów nad tę ilość nastąpił, która w ułożeniu się objętą została, albo jeżeliby zmiana zaszła w planie wyrabiania, który ułożeniu się za podstawę służył, tedy do płacenia podatku zobowiązany, doniesienie o tem uczynić, i zamierzone pomnożenie wyrobu wraz z summą podatku temuż odpowiedną wyszczególnić winien.

Od władzy krajowej interesami dochodów niestałych rządzącej zależeć będzie, nowy zawrzeć rozszerzony kontrakt ułożenia się, albo też przy pierwotnym obstawając, wyrabianie nowych żywiołów, lub zmienienie planu wyrabiania tylko za oznajmieniem przepisanem i opłaceniem podatku, od każdej czynności opodatkowaniu podległej, wypadającego dozwolić.

VII. Załatwienia ku doglądaniu.

§. 18. W celu zabezpieczenia podatku konsumcyjnego od cukru z żywiołów krajowych wyrabianego, następujące ku doglądaniu (kontroli) ustanawiają się przepisy:

a) Zakłady, które cukier z żywiołów krajowych wyrabiają lub rafinują do prowadzenia książek co do przemysłu i fabryki w tej samej objętości są obowiązane, jak rafinerye surowego cukru zagranicznego.

b) Urzędowi sprawującemu interesa co do dochodów niestałych do woli pozostawia się, we fabrykach, wyrabianiem cukru z żywiołów krajowych trudniących się, miejscowości, komunikacye, przyrządzenia fabryczne i naczynia do zachowania, względem których postępowanie to potrzebnem uznaje, sposobem odpowiednim tak długo od używania wstrzymać, jak długo do wyrabiania nie używają się.

Dzierzyciel fabryki za to odpowiedzialnym jest, aby położone urzędowe zamknięcia, lub przyrządzenia, urzędownie ku przeszkodzeniu używania przystósowane, nienaruszonemi zostały i aby one miejscowości i sprzęty bez zezwolenia urzędowego znowu w używanie nie weszły.

2. Abfindung.

a) Für die gegenwärtige Betriebsperiode.

§. 16. Die Abfindung hat auf der Grundlage der Gesammtmenge Rüben, welche während der gegenwärtigen Betriebsperiode zur Verarbeitung zu gelangen haben, zu erfolgen.

Zur Entrichtung der Abfindungssumme werden den Steuerpflichtigen sechs gleiche Monatsraten von dem Tage, mit welchem die Abfindung zu Stande kommt, an gerechnet, eingeräumt.

b) Wirkung derselben.

§. 17. Durch die Abfindung wird der Steuerpflichtige der Anmeldung jedes einzelnen steuerbaren Actes und der Steuerentrichtung für jeden derselben enthoben, nur hat er den Schluss des Betriebes für das laufende Jahr anzuzeigen und falls einige seiner Erzeugnisse in eine andere Fabrik die sich mit der Erzeugung oder Raffinirung von Zucker beschäftigt, verführt werden, die ämtliche Gestattung einzuholen. Sollte ein Zuwachs an rohen Materialien über diejenige Menge die in der Abfindung begriffen ist, oder eine Abänderung des der Abfindung zum Grunde gelegten Betriebsplanes eintreten, so liegt dem Steuerpflichtigen ob, darüber die Anzeige zu erstatten, und die bezweckte Vermehrung des Erzeugnisses, sammt dem derselben entsprechenden Steuerbetrage anzugeben.

Von der die Gefälls-Angelegenheiten leitenden Landesbehörde wird es abhängen, einen neuerlichen erweiterten Abfindungsvertrag einzugehen, oder, festhaltend an dem ursprünglichen Abfindungsvertrage, die Verwendung neuer Stoffe oder die Abänderung des Betriebsplanes nur gegen die vorgeschriebene Anmeldung und Entrichtung der von jeder steuerbaren Handlung entfallenden Abgabe Statt finden zu lassen.

VII. Vorkehrungen der Ueberwachung.

§. 18. Zur Sicherung der Verbrauchsabgabe von dem aus inländischen Stoffen erzeugten Zucker werden folgende Ueberwachungs- (Control-) Massregeln angeordnet:

a) *Die Unternehmungen, welche Zucker aus inländischen Stoffen erzeugen oder raffiniren, sind zur Führung von Gewerbs- und Fabriksbüchern in demselben Umfange, wie die Raffinerien ausländischen Rohzuckers verpflichtet.*

b) *Der die Gefälls-Angelegenheiten leitenden Bezirksbehörde steht es frei, in den Fabriken die sich mit der Erzeugung von Zucker aus inländischen Stoffen beschäftigen, die Gewerbsräume, Communicationen, Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässe, rücksichtlich deren diese Massregel von ihr als nothwendig erkannt wird, für die Zeit während welcher dieselben nicht zum Betriebe verwendet werden, auf angemessene Weise ausser Gebrauch setzen zu lassen.*

Der Fabriksinhaber ist dafür verantwortlich, dass der angelegte ämtliche Verschluss, oder die zur Verhinderung des Gebrauches ämtlich angebrachten Vorrichtungen nicht verletzt und dass jene Räume und Geräthe ohne Bewilligung der Behörde nicht wieder in Gebrauch gesetzt werden.

VIII. Postanowienia karne.

1. Prawidło zasadnicze.

§. 19. Co do przestąpień przepisów względem opodatkowania wyrobów cukru z żywiołów krajowych, zastósowanie znajdują postanowienia ustawy karnej, na przestąpienia co do dochodów niestałych, szczególnie postanowienia §§. 323. aż do 349.

2. Czynność opodatkowaniu podległa nie oznajmiona.

§. 20. Jako czynność opodatkowaniu podległa za zwyczaj uważaną być ma oddalenie z fabryki wyrobów opodatkowaniu podległych (§. 7.), w przypadkach zaś, w których wymierzenie podatku podług wagi rzepy miejsce ma (§. 15. lit. b), wniesienie rzepy w ten oddział fabryki, w którym jej wyrabianie nastąpić ma, przeto nieoznajmione przedsięwzięcie tych czynności, jako ciężkie przestąpienie co do dochodów niestałych ukaranem być ma.

3. Ilości od kar wolne.

§. 21. Jeżeli w razie niedokładności oznajmienia podległej opodatkowaniu czynności o różnicy chodzi w ilościach przedmiotu opodatkowaniu podległego, które w przypadku §. 7. pięć, a w przypadku §. 15. przy rzepie suszonej dziesięć, przy rzepie zaś surowej piętnaście procentów podanej ilości nie przenoszą, tedy postępowanie karne miejsca nie ma. Podatek podług ilości rzeczywiście znajdującej się, a gdyby ta mniejszą była jak ilość oznajmiona, podług tejże ostatniej wymierzonym być ma.

4. Nieregularności.

§. 22. Kto oznajmienia w §§. 1. aż do 4. oznaczone w czasie przyzwoitym i w sposób przepisany podać zaniedbuje, ten karom, w §§. 344. aż do 348. ustawy namienionej od 2 aż do 200 złt. r. ustanowionym, podpada.

Termin, w ciągu którego przedsiębiorstwa, przy obwieszczeniu niniejszego rozporządzenia ku wyrabianiu cukru z żywiołów krajowych czynnie istniejące, oznajmienia, w §§. 1. i 4. przepisane, podać zobowiązane są w każdym kraju koronnym szczególnie obwieści się.

Krauss m. p.

VIII. Strafbestimmungen.

1. Grundsatz.

§. 19. In Absicht auf die Uebertretungen der Vorschriften über die Besteuerung der Zuckererzeugnisse aus inländischen Stoffen finden die Bestimmungen des Strafgesetzes über Gefällsübertretungen, insbesondere jene der §§. 323 bis 349 Anwendung.

2. Unangemeldetes steuerbares Verfahren.

§. 20. Als steuerbares Verfahren ist in der Regel die Wegbringung der steuerbaren Erzeugnisse aus den Fabriksräumen (§. 7) anzusehen, in den Fällen aber wo die Bemessung der Abgabe nach dem Gewichte der Rüben stattfindet (§. 15, lit. b) die Einbringung der Rüben in jene Betriebsabtheilung, wo deren Verarbeitung zu erfolgen hat, daher die unangemeldete Vornahme dieser Acte als schwere Gefällsübertretung zu bestrafen ist.

3. Straffreie Mengen.

§. 21. Handelt es sich bei Unrichtigkeiten der Anmeldung des steuerbaren Verfahrens um Mengenunterschiede des steuerbaren Gegenstandes, welche im Falle des §. 7 fünf, und im Falle des §. 15 bei getrockneten Rüben zehn, bei rohen Rüben aber fünfzehn Perzent der angegebenen Menge nicht überschreiten, so findet das Strafverfahren nicht Statt. Die Steuer ist nach der wirklich vorhandenen Menge, wenn diese aber geringer wäre, als die angemeldete Menge, nach der letzteren zu bemessen.

4. Unregelmässigkeiten.

§. 22. Wer die in den §§. 1 bis 4 angeordneten Anzeigen rechtzeitig und in der vorgeschriebenen Art einzubringen unterlässt, unterliegt den in den §§. 344 bis 348 des bezogenen Gesetzes festgesetzten Strafen von 2 bis 200 fl.

Die Zeitfrist, binnen welcher die bei der Kundmachung der gegenwärtigen Vorschrift im Betriebe stehenden Unternehmungen zur Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen verpflichtet sind, die mit den §§. 1 und 4 angeordneten Anzeigen einzubringen, wird in jedem Kronlande besonders bekannt gemacht werden.

Krauss m. p.

28.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 28. Listopada 1849,

moc mające dla krajów koronnych, Węgier, Siedmiogródu, Kroacyi, Slawonii i Pogranicza wojskowego,

z przepisem co do wymierzania i pobierania podatku konsumcyjnego od wyrobów cukru z żywiołów krajowych.

W celu wykonania najwyższego rozporządzenia z dnia 12. Listopada 1849, rozrządzeniem ministeryalnem z dnia 19. t. m. w dzienniku praw państwa Nr. 16. obwieszczonego, ustanawiają się postanowienia następujące.

I. Opisanie miejscowości i przyrządzeń fabrycznych.

§. 1. Kto z żywiołów krajowych cukier wyrabiać chce, ten przynajmniej 14 dni przed rozpoczęciem tegoż wyrabiania, o tem urzędowi powiatowemu, kierującemu interesa co do dochodów niestałych, wedle wskazania wzoru A, donieść i podać ma pokładny, w dwójnasób wygotowany, opis miejscowości należących tak do wyrabiania, jak do zachowania gotowych wyrobów cukru, jako też i ich komunikacyi wewnętrznych i zewnętrznych, tudzież spis wszelkich przyrządzeń fabrycznych i naczyń, z podaniem objętości tak naczyń do zachowania, jak kotłów i panwi do gotowania, lutrowania i klarowania cukru służących.

Wzór A.

Do tegoż opisu przyłączyć się ma, rys miejscowości fabryki i ustawienia znajdujących się tam stale stojących naczyń i przyrządzeń fabrycznych. Oznajmić się także winno, kto we fabryce wyrabianie kieruje, i ze strony trudniącego się tym przemysłem ku temu ustanowiony jest, aby zesłanym przez administracyą co do dochodów niestałych odpowiadał.

II. Doglądanie wyrabiania i dochodzenie opisu.

1. Przygotowania ku temuż.

§. 2. Oznajmione miejscowości fabryki i znajdujące się tam sprzęty i schowalnie pod doglądanie urzędowe (kontrolę) poddają się.

Takowe wykonują urzędnicy przez urząd powiatowy ku temu zesłani lub oddział dozoru co do dochodów niestałych.

Urząd powiatowy zarządza dochodzenie i sprawdzenie podanego opisu i oddaje jeden egzemplarz onegoż, potwierdzeniem wykonanej urzędowej czynności zaopatrzony, dzierzycielowi fabryki lub onemu, który na jego miejscu nad fabryką dozór ma.

Tenże zobowiązany jest ów egzemplarz we fabryce zachować i ku doglądaniu czynności opodatkowaniu podległej zesłanemu urzędnikowi i postanowionemu na żądanie do wejrzenia przedłożyć. Drugi egzemplarz zachowuje się w miejscu stanowiska urzędnika, doglądanie fabryki wykonującego, lub też oddziału dozoru co do dochodów niestałych, któremu takowe poruczono.

Komunikacye, które przy wspomnianem dochodzeniu do nieprzeszkodnego zwyczajnego prowadzenia fabryki potrzebnemi nie ukazują się, a słuszną obawę podmycania wzniecają, pod zamknięcie urzędowe kładą, miejscowości wyrabiania i zachowa-

28.

Erlass des Finanzministeriums vom 28. November 1849,

wirksam für die Kronländer Ungarn, Siebenbürgen, Croatien, Slavonien und die Militärgränze,

mit einer Vorschrift über die Bemessung und Einhebung der Verbrauchsabgabe von den Zuckererzeugnissen aus inländischen Stoffen.

In Vollziehung der Allerhöchsten Anordnung vom 12. November 1849, kundgemacht durch den Ministerialerlass vom 19. d. M., Reichsgesetzblatt Z. 16, werden folgende Bestimmungen festgesetzt:

I. Beschreibung der Localitäten und Werksvorrichtungen.

§. 1. Wer inländische Stoffe zur Zuckererzeugung verwenden will, hat wenigstens 14 Tage vor Beginn der Erzeugung hiervon der die Gefällsangelegenheiten leitenden Bezirksbehörde die Anzeige nach der Anleitung des Musters A zu erstatten, und eine genaue Beschreibung der zum Betriebe, dann zur Aufbewahrung der fertigen Zuckererzeugnisse gehörigen Localitäten und ihrer Communicationen unter sich und nach Aussen, so wie ein Verzeichniss aller Werksvorrichtungen und Gefässe, unter Angabe des Rauminhaltes der Aufbewahrungsgefässe, dann der Kessel und Pfannen zum Kochen, Läutern und Klären des Zuckers, in doppelter Ausfertigung zu überreichen.

Muster A.

Dieser Beschreibung ist ein Grundriss der Betriebsräume und der Stellung der darin befindlichen feststehenden Gefässe und Werksvorrichtungen beizufügen. Auch ist anzuzeigen, wer in der Erzeugungsstätte den Betrieb leitet, und von Seite des Gewerbetreibenden bestellt ist, den Abgeordneten der Gefällsverwaltung Rede und Antwort zu geben.

II. Ueberwachung des Betriebes und Prüfung der Beschreibung.

1. Vorkehrungen für dieselbe.

§. 2. Die angemeldeten Betriebsräume und die darin vorhandenen Geräthe und Behältnisse werden unter ämtliche Ueberwachung (Controle) gestellt.

Diese wird von den von der Bezirksbehörde hierzu bestimmten Beamten oder einer Abtheilung der Gefällenaufsicht gehandhabt.

Die Bezirksbehörde veranlasst die Prüfung und Richtigstellung der eingegangenen Beschreibung und übergibt davon ein mit der Bestätigung der gepflogenen Amtshandlung versehenes Exemplar dem Fabriksinhaber oder Jenem, der an dessen Statt die Aufsicht über die Fabrik führt.

Dieser hat die Verpflichtung, jenes Exemplar in den Gewerbsräumen aufzubewahren und es dem zur Ueberwachung des steuerbaren Verfahrens abgeordneten Beamten und Angestellten auf Verlangen zur Einsicht vorzulegen. Das andere Exemplar wird im Standorte des die Ueberwachung der Fabrik handhabenden Beamten, oder der damit beauftragten Abtheilung der Gefällenaufsicht aufbewahrt.

Bei der erwähnten Prüfung werden die für den ungestörten ordentlichen Betrieb der Unternehmung sich nicht als nöthig darstellenden Communicationen, welche die gegründete Besorgniss von Unterschleifen erregen, unter ämtlichen Verschluss gelegt, die Betriebs- und auf-

nia, tudzież stałe ustawione naczynia liczbują, a gdzie tego potrzeba, objętość naczyń do zachowania urzędownie wyśledza się.

Liczby i objętość podana lub wyśledzona kosztem fabrykanta cukru na owych miejscach miejscowości i naczyń, jakie urzędnik dochodzący postanowi, w sposób przez niego pożądany wyraźnie oznaczyć i oznaczenie to w dobrym stanie zachować należy.

2. Oznajmienie zmian zachodzących.

§. 3. O wszelkich zmianach, jakie na miejscach fabryki, przyrządzeniach fabrycznych i naczyniach do zachowania zachodzą, mianowicie o urządzeniu nowych komunikacyi fabryki wewnętrznych lub zewnętrznych, o sprawieniu nowych a oddaleniu starych przyrządzeń fabrycznych i naczyń do zachowania, o przeniesieniu stałe ustawionych naczyń i przyrządzeń fabrycznych z jednego miejsca ustawienia na drugie, o odmianie miejsca zachowania dla wyrobów gotowych najdalej w przeciągu trzech dni po zajściu zmiany, a na wszelki przypadek, nim jeszcze nowe miejscowości, sprzęty i komunikacye w używanie wejdą, tym urzędnikom lub temu oddziałowi dozoru co do dochodów niestałych, którym doglądanie fabryki poruczono, w opisie, w dwójnasób wygotowanym, donieść się winno. Nie mniej też o zmianie osoby fabrykę kierującej, i ze strony takowym przemysłem trudniącego się zesłanym przez administracyą co do dochodów niestałych odpowiadać mającej, najdalej trzy dni pierwej, nim do zmiany przyjdzie, donieść się winno. Jeżeli przez zaszłe zmiany dawniejszy rys staje się niedokładnym, tedy do nowego opisu nowy rys przyłączyć należy.

Co do dochodzenia tegoż opisu, jego zachowania, liczbowania, wyśledzenia objętości, jako też oznaczania nowych przyrządzeń i naczyń, postanowienia §u 2. znajdują zastósowanie.

III. Oznajmienie wyrabiania.

1. Przedmiot i treść onegoż.

§. 4. Do płacenia podatku zobowiązany, przynajmniej dni ośm w przód, nim wyrabianie cukru z żywiołów krajowych rozpocznie, oprócz opisu miejscowości fabryki i przyrządzeń podać ma w dwójnasób wygotowane doniesienie o następnem wyrabianiu urzędowi lub urzędnikowi, któremu to przedsięwzięcie poruczono, a w tem oznajmieniu umieszczone być mają następujące wyszczególnienia:

a) ilość wagi zasobu wyrobów cukru w miejscowościach fabryki znajdującego się;

b) ilość wagi znajdującego się żywiołu surowego, do wyrabiania przeznaczonego, n. p. rzepy surowej lub suszonej, ziemniaków, mąki krochmalowej i. t. p.; dalej półwyrobów, n. p. soku rzepnego, melasu, i t. d. albo też takowa miara tych żywiołów i przedmiotów, z której waga onychże rozpoznać się daje;

c) miejscowości gdzie materyały te zachowują się;

d) plan wyrabiania t. j. sposób ku wyrabianiu użyty, dzień, w którym wyrabianie się zaczyna, i przewidzialnie ten najdłuższy przeciąg czasu, przez który wyra-

bewahrungs-Localitäten und die feststehenden Geräthe nummerirt und da, wo es nöthig scheint, der Inhalt der Aufbewahrungsgefässe ämtlich erhoben.

Die Nummern und der angegebene oder erhobene Rauminhalt sind auf Kosten des Zuckererzeugers an den von dem prüfenden Beamten zu bestimmenden Stellen der Localitäten und Geräthe auf die von ihm gewünschte Weise deutlich zu bezeichnen, und diese Bezeichnung ist im guten Stande zu erhalten.

2. Anzeige der vorfallenden Aenderungen.

§. 3. Alle an den Betriebsräumen, Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässen vorfallenden Aenderungen, namentlich die Herstellung neuer Communicationen im Innern der Fabrik oder gegen Aussen, die Anschaffung neuer und die Wegbringung alter Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässe, die Uebertragung feststehender Gefässe und Werksvorrichtungen von einem Aufstellungsplatze zum andern, die Aenderung der Aufbewahrungsstätte für fertige Erzeugnisse müssen längstens binnen drei Tagen nach dem Eintritte der Aenderung und jedenfalls ehe die neuen Localitäten, Geräthschaften und Communicationen in Gebrauch gesetzt werden, den Beamten oder der Abtheilung der Gefällenaufsicht, welcher die Fabrik zur Ueberwachung zugewiesen ist, mittelst doppelt ausgefertigter Beschreibung angezeigt werden. Eben so muss ein Wechsel der Person, welche den Betrieb leitet, und von Seite des Gewerbetreibenden den Abgeordneten der Gefällsverwaltung Rede und Antwort zu geben hat, längstens drei Tage bevor dieser Wechsel zur Ausführung kömmt, angezeigt werden. Wird durch die eingetretenen Aenderungen der frühere Grundriss unrichtig, so ist der Beschreibung ein neuer Grundriss beizufügen.

In Absicht auf die Prüfung dieser Beschreibung, deren Aufbewahrung, die Nummerirung, die Erhebung des Rauminhaltes so wie die Bezeichnung der neuen Vorrichtungen und Gefässe finden die Bestimmungen des §. 2 Anwendung.

III. Betriebsanzeige.

1. Gegenstand und Inhalt derselben.

§. 4. Nebst der Beschreibung der Gewerbsräume und Vorrichtungen hat der Steuerpflichtige wenigstens acht Tage, ehe er die Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen beginnt, die Anzeige über den bevorstehenden Betrieb dem Amte oder Beamten, welchem die Unternehmung zugewiesen ist, in doppelter Ausfertigung zu überreichen, worin folgende Angaben aufzunehmen sind:

a) *Die Gewichtsmenge des in den Fabriksräumen vorhandenen Vorrathes an Zuckererzeugnissen;*

b) *Die Gewichtsmenge des vorhandenen, zur Bearbeitung bestimmten Rohstoffes, z. B. von rohen oder gedörrten Rüben, Erdäpfeln, Stärkemehl u. dgl.; ferner von Halbfabrikaten, z. B. Rübensaft, Melasse u. s. f., oder dasjenige Mass dieser Stoffe und Gegenstände, nach dem sich das Gewicht derselben beurtheilen lässt;*

c) *Die Localitäten, wo dieses Materiale aufbewahrt wird;*

d) *Der Betriebsplan, d. i. die angewendete Fabrikationsmethode, der Tag, an welchem der Betrieb beginnt, und die voraussichtlich längste Dauer der Betriebsperiode, dann ob der*

bianie trwać ma, dalej czyli się wyrabianie nieprzerwanie nocą i dniem prowadzi, lub też w których dniach i godzinach przerywa.

Takowe podania, przez urzędnika ku temu przeznaczonego lub przewodnika oddziału dozoru co do dochodów niestałych, na zasadzie opisu dochodzą i sprawdzają się.

Jeden egzemplarz sprawdzonego oznajmienia zwraca się fabrykantowi cukru, zaopatrzony potwierdzeniem wykonanej czynności urzędowej, który przez niego w miejscowościach fabryki zachowanym i ku doglądaniu zesłanym urzędnikom i postanowionym na żądanie do wejrzenia przedłożonym być ma.

Jeżeli podczas trwającej czynności nowe zasoby cukru z kąd inąd do fabryki wprowadzono, albo materyały, w pierwotnem oznajmieniu nie objęte, do wyrabiania przeznaczono, jeżeli zmiana zachodzi w miejscach zachowania lub w planie wyrabiania, tedy, a przynajmniej 24 godzin wprzód, nim te zmiany do skutku przyjść mają, nowe oznajmienie, w dwójnasób wygotowane, podać się winno, względem którego w sposób wyż wspomniany postępuje się.

2. Dochodzenie onegoż.

§. 5. Przy dochodzeniu tegoż oznajmienia szczególnie sprawdzić należy podane pod *a*) i *b*) ilości znajdujących się wyrobów i żywiołów.

IV. Jakie zasoby opodatkowaniu nie ulegaja.

§. 6. Podatkowi konsumcyjnemu te cało- i półwyroby nie ulegają, które wczasie rozpoczęcia działania tego rozporządzenia już wyrobione zostały. Temże postanowieniem także i te całowyroby obejmują się, które z półwyrobów w namienionym czasie znajdujących się pózniej wyrabiane zostają.

V. Czynności opodatkowaniu podległe.

Oznajmienie takowych.

§. 7. Jeżeliby podczas trwającego wyrabiania cukru z miejscowości fabryk oddalić chciano cukier, syrop lub półwyrob, tedy to, najmniej sześć godzin wprzód, nim do tego przyjdzie, oznajmić należy urzędnikowi lub oddziałowi dozoru co do dochodów niestałych, któremu doglądanie fabryki poruczono.

Wzór B. W tem to oznajmieniu podług formularza B., w dwójnasobnem wygotowaniu podać się mającem wyszczególnić się ma:

a) gatunek, dalej waga czysta i surowa wyrobu;

b) liczba i znaki schowalń, w których jest zapakowany;

c) miejsce zachowania we fabryce, z którego wyrób oddalonym zostaje. To podanie zaniechanem być może, jeżeli wszystkie znajdujące się wyroby z tegoż samego miejsca i tą samą drogą oddalonemi zostają;

d) godzina, w której oddalenie następuje;

e) a gdyby wyrób przeznaczonym był ku przesłaniu go do innej fabryki w celu dalszego rafinowania, także nazwa i miejsce tejże, tudzież czas, w ciągu którego tam przybędzie.

Betrieb ununterbrochen Tag und Nacht fortgesetzt, oder durch welche Tage und Stunden er unterbrochen werde.

Diese Angaben werden von dem dazu bestimmten Beamten oder Anführer der Abtheilung der Gefällenaufsicht auf Grund der Beschreibung geprüft und richtig gestellt.

Ein Exemplar der richtig gestellten Anzeige wird dem Zuckererzeuger mit der Bestätigung über die gepflogene Amtshandlung versehen, zurückgestellt, welches er in den Gewerbsräumen aufzubewahren und den zur Ueberwachung abgeordneten Beamten und Angestellten auf Verlangen zur Einsicht vorzulegen hat.

Werden während der Dauer des Verfahrens neue Zuckervorräthe von Aussen in die Fabrik gebracht, oder in der ursprünglichen Anmeldung nicht enthaltene Materialien zur Verarbeitung bestimmt, erfolgt eine Aenderung in den Aufbewahrungsorten oder im Betriebsplane, so ist, und zwar wenigstens 24 Stunden, bevor diese Aenderungen in Wirksamkeit treten sollen, eine neuerliche Anzeige in doppelter Ausfertigung zu überreichen, über welche auf die oben erwähnte Art verfahren wird.

2. Prüfung derselben.

§. 5. Bei der Prüfung dieser Anzeige ist insbesondere die Richtigkeit der unter a) und b) angegebenen Mengen der vorhandenen Erzeugnisse und Stoffe zu erheben.

IV. Welche Vorräthe der Abgabe nicht unterliegen.

§. 6. Der Verbrauchsabgabe haben jene Ganz- und Halbfabrikate nicht zu unterliegen, welche zur Zeit des Beginnes der Wirksamkeit dieser Verordnung bereits erzeugt waren. Unter diesen Bestimmungen sind auch die Ganzfabrikate begriffen, welche aus den zu der gedachten Zeit vorhandenen Halbfabrikaten nach derselben verfertigt werden.

V. Steuerbare Handlungen.

1. Anmeldung derselben.

§. 7. Wenn beabsichtiget wird, während der Dauer der Zuckererzeugung Zucker, Syrup, oder ein Halbfabrikat aus den Fabriksräumen hinwegzubringen, so muss diess wenigstens sechs Stunden, ehe es geschieht, bei den Beamten oder der Abtheilung der Gefällenaufsicht, welcher die Fabrik zur Ueberwachung zugewiesen ist, angemeldet werden.

In dieser nach dem Muster B in doppelter Ausfertigung einzubringenden Anmeldung sind anzugeben: Muster

a) *Die Gattung, dann das Rein- und Rohgewicht des Erzeugnisses;*

b) *die Zahl und Zeichen der Behältnisse, in welche es verpackt ist;*

c) *das Aufbewahrungslocale in der Fabrik, aus welchem das Erzeugniss weggebracht wird. Diese Angabe kann unterbleiben, wenn die gesammten vorhandenen Erzeugnisse aus demselben Locale und auf demselben Wege weggebracht werden;*

d) *die Stunde, wann die Wegbringung erfolgt;*

e) *falls das Erzeugniss bestimmt ist, in eine andere Fabrik zur weiteren Raffinirung gebracht zu werden, der Name und Standort der letzteren, so wie die Zeit, binnen welcher es bei derselben eintreffen wird.*

Każde oznajmienie urzędownie potwierdza się na papierze drukowanym, na którego stronie odwrotnej urzędnik, lub też postanowiony, który do wyśledzenia wyrobów oddalić się mających w celu doglądania tegoż oddalenia zesłanym jest, czynność urzędową wykonaną potwierdza.

2. Ograniczenia takowego przedsiębrania.

§. 8. Oddalenie oznajmionych wyrobów z miejscowości fabryki nie może ani w nocy ani też przed tą godziną, która w oznajmieniu oznaczoną jest, i tylko w obecności urzędnika ku doglądaniu zesłanego lub postanowionego nastąpić, o ile tenże o godzinie należycie oznajmionej we fabryce znajduje się.

3. Opłacanie podatku.

a) Podczas wyrabiania.

§. 9. W końcu każdego miesiąca ogólna ilość wyrobów cukru, w ciągu onegoż z fabryki oddalonych, przez zobowiązanego do płacenia podatku w wykazie, podług wzóru C. w dwójnasobnem wygotowaniu podać się mającem razem zestawić, i od tej ilosci, która nie pochodzi z dawnych od podatku uwolnionych zasobów, wypadająca podatku kwota zapłacić się ma.

Wzór C.

b) W końcu onegoż.

§. 10. Z końcem przeciągu czasu ku wyrabianiu służącego ilość wyrobów cukru, zasobem pozostającą, wykazać, i, o ile takowa do dawniejszych, od podatku wolnych zasobów nie należy, opodatkować się ma, przyczem wedle ustanowień §. 7. postępować należy.

c) Wymierzanie podatku.

§. 11. Podatek konsumcyjny od każdego cetnara Netto w sumach następujących pobiera się, a to:

za surowy cukier	1	zł. R.	40 kr.
„ rafinat z włączeniem lumpu	2	zł. r.	— kr.
„ melis i kandyz	2	zł. r.	12 kr.
„ syrop jako odpadek przy wyrabianiu . . .	—	—	8 kr.
„ melas	—	—	20 kr.
„ cukier krymelowy *(glucose)* w stanie płynnym	—	–	10 kr.
„ cukier krymelowy w stanie ziarnistym . .	1	zł. r.	40 kr.
„ sok rzepny	—	—	7 kr.

d) Urzędowe potwierdzenie zapłaty.

§. 12. Zapłacenie podatku urzędownie na drukowanym ku temu papierze potwierdzi się.

e) Postępowanie z rafinatami z żywiołu opodatkowanego.

§. 13. We fabrykach, które surowy cukier lub półwyroby, od innych zakładów przemysłowych zajmujących się wyrabianiem cukru z żywiołów krajowych, do lutrowania pobierają, te ilości cukru rafinowanego opodatkowaniu nie podpadają, względem których wykaże się, że z wyrobów, opodatkowaniu już w innej fabryce cukru uległych, przez dalsze rafinowanie wyrobionemi zostały. Wszelakoż i względem

Ueber jede Anmeldung wird eine ämtliche Bestätigung auf gedrucktem Papiere ertheilt, auf deren Rücken der Beamte oder Angestellte, welcher zur Erhebung der für die Wegbringung bestimmten Erzeugnisse, zur Ueberwachung der Wegbringung abgeordnet wird, die vollzogene Amtshandlung bestätigt.

2. *Beschränkungen der Vornahme.*

§. 8. Die Wegbringung der angemeldeten Erzeugnisse aus den Betriebslocalitäten darf nicht zur Nachtzeit, nicht vor der in der Anmeldung bezeichneten Stunde und nur in Gegenwart des zur Ueberwachung abgeordneten Beamten oder Angestellten erfolgen, sofern derselbe zu der gehörig angemeldeten Stunde in der Betriebsstätte anwesend ist.

3. *Entrichtung der Steuer.*

a) Während des Betriebes.

§. 9. Am Schlusse eines jeden Monates ist die Gesammtmenge der im Laufe desselben aus den Betriebsräumen hinweggebrachten Zuckererzeugnisse von dem Steuerpflichtigen in einem nach dem Muster C in zweifacher Ausfertigung einzubringenden Ausweise zusammen zu stellen, und von der Menge, welche nicht von den alten steuerfrei bleibenden Vorräthen herrührt, der entfallende Betrag der Abgabe zu entrichten. *Muster C.*

b) Am Schlusse desselben.

§. 10. Am Schlusse der Betriebsperiode ist die vorräthig bleibende Menge Zuckererzeugnisse auszuweisen, und so weit solche nicht den steuerfreien älteren Vorräthen angehört, zu versteuern, wobei sich nach den Anordnungen des §. 7 zu benehmen ist.

c) Ausmass der Abgabe.

§. 11. Die Verbrauchsabgabe wird vom Netto-Zentner mit folgenden Beträgen eingehoben und zwar:

	fl.	kr.
Rohzucker	1	40
Raffinat mit Einschluss des Lumpen	2	—
Melis und Kandis	2	12
Syrup als Fabrikationsabfall	—	8
Melasse	—	20
Krimmelzucker (Glucose) in flüssigem Zustande	—	10
Krimmelzucker in gekörntem Zustande	1	40
Rübensaft	—	7

d) Aemtliche Bestätigung über die Zahlung.

§. 12. Ueber die Entrichtung der Abgabe wird die ämtliche Bestätigung auf vorgedrucktem Papiere ertheilt.

e) Behandlung der Raffinate aus versteuertem Stoffe.

§. 13. Der Steuerentrichtung sind in den Fabriken, die Rohzucker oder Halbfabrikate von andern, mit der Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen sich beschäftigenden Gewerbsunternehmungen, zur Läuterung beziehen, jene Mengen Raffinatzuckers, hinsichtlich welcher nachgewiesen wird, dass sie aus einem bereits der Versteuerung in einer andern Zuckerfabrik unterzogenen Erzeugnisse durch weitere Raffinirung erzeugt wurden, nicht unterwor-

tego rafinatu, stósownie do §. 7. oznajmienie podanem, a wykaz wykonanego opodatkowania załączonym być musi.

VI. Ulżenia dla wyrabiania cukru z buraków.

1. Sposoby tego ulżenia.

§. 14. Do płacenia podatku zobowiązanym wyrabiającym cukier z buraków, w ciągu roku administracyjnego 1850 dozwala się:

a) o ile w tem ulżenie upatrują, żeby wymierzenie podatku podług wagi rzepy a nie podług ilości i jakości wyrobów nastąpiło, o taki sposób wymierzania podatku i pobierania przy podaniu oznajmienia o wyrabianiu (§. 4.) prosić, albo

b) o dozwolenie ułożenia się na sumę hurtową za czas wyrabiania w teraźniejszym roku administracyjnym podać.

2. Postępowanie podług wagi rzepy.

§. 15. Jeżeli o wymierzanie podatku podług wagi rzepy proszono, tedy następujące postanowienia ważnemi być mają:

a) Podatek od każdego cetnara surowej rzepy po pięć krajcarów, a suszonej po dwadzieścia siedm i pół krajcara wymierza się.

b) Ile razy rzepa do tego oddziału fabryki, gdzie jej wyrabianie nastąpić ma, przynosi się, tyle razy, przynajmniej sześć godzin wprzód, ilość onejże, dalej czas przynoszenia na piśmie oznajmić i podatek konsumcyjny w sumie od ilości oznajmionej wypadającej opłacać się ma.

Urzędowe potwierdzenie uczynionego oznajmienia i opłaty podatku we fabryce już znajdować się powinno, nim do przedsięwzięcia oznajmionej czynności opodatkowaniu uległej przystąpi się.

c) Jeżeli rzepa w stanie świeżym wyrabia się, tedy jej waga, nim do aparatu zdrobniającego przyjdzie, urzędownie wyśledzi się, a przeto ku temu w każdej fabryce kosztem do płacenia podatku zobowiązanego znajdować się musi blisko aparatu zdrobniającego waga z potrzebnemi do ważenia wagami. Nie wolno mniej jak pięć cetnarów świeżej rzepy na raz na wagę przynieść. Jeżeli rzepa w stanie suszonym wyrabia się, tedy urzędowe jej zważenie wykonywa się w miejscu znajdującym się blisko naczyń extrakcyjnych w sposób dla rzepy świeżej oznaczony. Rzepa suszona zważona natychmiast wyrabianiu poddaną, a jeżeliby to nie nastąpiło, w tem miejscu zachowaną być ma, które stoi pod spólnem zamknięciem urzędnika, doglądaniem fabryki zajmującego się lub postanowionego ze strony oddziału dozoru co do dochodów niestałych, ku doglądaniu przeznaczonego.

d) Oznajmienie i opłacenie podatku może także na cały miesiąc połączonym sposobem pod wyszczególnieniem tak dni nastąpić, w których rzepa do wyrabiania przyniesioną będzie, jak też ilości rzepy na każdy dzień.

fen. Jedoch muss auch rücksichtlich dieses Raffinates die Anmeldung mit Beobachtung des §. 7 geschehen, und die Nachweisung der erfolgten Besteuerung beigebracht werden.

VI. Erleichterung für die Zuckererzeugung aus Runkelrüben.

1. Arten dieser Erleichterung.

§. 14. Den Steuerpflichtigen, welche Zucker aus Runkelrüben erzeugen, wird für das Verwaltungsjahr 1850 gestattet:

a) *Soferne sie eine Erleichterung darin zu finden glauben, dass die Bemessung der Abgabe nach dem Gewichte der Rüben und nicht nach der Menge und Beschaffenheit der Erzeugnisse erfolge, um diese Art der Steuerbemessung und Einhebung bei der Ueberreichung der Betriebsanzeige (§. 4) anzusuchen, oder*

b) *um die Bewilligung einer Abfindung auf einen Pauschalbetrag für die Betriebsperiode des gegenwärtigen Verwaltungsjahres einzuschreiten.*

2. Behandlung nach dem Gewichte der Rüben.

§. 15. Wird um die Bemessung der Abgabe nach dem Gewichte der Rüben angesucht, so haben folgende Bestimmungen zu gelten:

a) *Die Abgabe ist für den Zentner roher Rüben mit fünf Kreuzern, und für jenen der getrockneten Rüben mit siebenundzwanzig und einem halben Kreuzer zu berechnen.*

b) *So oft Rüben in die Betriebsabtheilung, wo deren Verarbeitung zu erfolgen hat, gebracht werden, ist wenigstens sechs Stunden vorher, deren Menge, dann die Zeit der Einbringung schriftlich anzumelden, und die Verbrauchsabgabe mit dem von der angemeldeten Menge entfallenden Betrage zu bezahlen.*

Die ämtliche Bestätigung über die erfolgte Anmeldung und Steuerentrichtung muss in der Betriebsstätte vorhanden seyn, ehe zur Vornahme der angemeldeten steuerbaren Handlung geschritten wird.

c) *Werden die Rüben im frischen Zustande verarbeitet, so wird ihr Gewicht, bevor sie auf die Zerkleinerungsapparate gelangen, ämtlich erhoben, und es muss zu diesem Behufe in jeder Fabrik auf Kosten des Steuerpflichtigen eine Wage mit den erforderlichen Gewichten in der Nähe des Zerkleinerungsapparates vorhanden seyn. Es dürfen nicht weniger als fünf Zentner frische Rüben auf Ein Mal auf die Wage gebracht werden. Werden die Rüben im getrockneten Zustande verarbeitet, so geschieht die ämtliche Abwägung derselben in einem in der Nähe der Extractionsgefässe befindlichen Lokale auf die für frische Rüben bestimmte Weise. Die abgewogenen getrockneten Rüben müssen unverweilt in Bearbeitung genommen, oder wenn dieses nicht der Fall ist, in einem Lokale aufbewahrt werden, welches unter der Mitsperre des die Ueberwachung der Fabrik besorgenden Beamten oder eines Angestellten der zur Ueberwachung bestimmten Abtheilung der Gefällenaufsicht steht.*

d) *Die Anmeldung und Steuerentrichtung kann auch vereint für einen ganzen Monat, unter Angabe der Tage, an welchen Rüben zur Verarbeitung werden gebracht werden, und der Rübenmenge für jeden Tag erfolgen.*

2. Ułożenie się.

a) Na teraźniejszy przeciąg czasu wyrabiania.

§. 16. Ułożenie się nastąpić ma na zasadzie ogólnej ilości rzepy, która podczas teraźniejszego przeciągu czasu do wyrabiania przyjść ma.

Do spłacenia sumy układowej dozwala się zobowiązanym sześć równych rat miesięcznych, począwszy od tego dnia, w którym ułożenie się do skutku przyszło.

b) Skutek onegoż.

§. 17. W skutek ułożenia się zobowiązany do płacenia podatku uwalnia się od oznajmienia każdej szczególnej czynności opodatkowaniu podległej, i od opłacania podatku za każdą takową czynność, lecz oznajmić ma koniec wyrabiania na rok bieżący, a w przypadku, gdyby niektóre wyroby onegoż do innej fabryki, wyrabianiem lub rafinowaniem cukru trudniącej się, przesyłały się, wyjednać sobie urzędowe zezwolenie. Jeżeliby przyrost surowych materyałów nad tę ilość nastąpił, która w ułożeniu się objętą została, albo jeżeliby zmiana zaszła w planie wyrabiania, który ułożeniu się za podstawę służył, tedy do płacenia podatku zobowiązany, doniesienie o tem uczynić, i zamierzone pomnożenie wyrobu wraz z summą podatku temuż odpowiedną wyszczególnić winien.

Od władzy krajowej interesami dochodów niestałych rządzącej zależeć będzie, nowy zawrzeć rozszerzony kontrakt ułożenia się, albo też przy pierwotnym obstawając, wyrabianie nowych żywiołów, lub zmienienie planu wyrabiania tylko za oznajmieniem przepisanem i opłaceniem podatku, od każdej czynności opodatkowaniu podległej, wypadającego dozwolić.

VII. Załatwienia ku doglądaniu.

§. 18. W celu zabezpieczenia podatku konsumcyjnego od cukru z żywiołów krajowych wyrabianego, następujące ku doglądaniu (kontroli) ustanawiają się przepisy:

a) Zakłady, które cukier z żywiołów krajowych wyrabiają lub rafinują do prowadzenia książek co do przemysłu i fabryki w tej samej objętości są obowiązane, jak rafinerye surowego cukru zagranicznego.

b) Urzędowi sprawującemu interesa co do dochodów niestałych do woli pozostawia się, we fabrykach, wyrabianiem cukru z żywiołów krajowych trudniących się, miejscowości, komunikacye, przyrządzenia fabryczne i naczynia do zachowania, względem których postępowanie to potrzebnem uznaje, sposobem odpowiednim tak długo od używania wstrzymać, jak długo do wyrabiania nie używają się.

Dzierzyciel fabryki za to odpowiedzialnym jest, aby położone urzędowe zamknięcia. lub przyrządzenia, urzędownie ku przeszkodzeniu używania przystósowane, nienaruszonemi zostały i aby one miejscowości i sprzęty bez zezwolenia urzędowego znowu w używanie nie weszły.

2. Abfindung.

a) Für die gegenwärtige Betriebsperiode.

§. 16. Die Abfindung hat auf der Grundlage der Gesammtmenge Rüben, welche während der gegenwärtigen Betriebsperiode zur Verarbeitung zu gelangen haben, zu erfolgen.

Zur Entrichtung der Abfindungssumme werden den Steuerpflichtigen sechs gleiche Monatsraten von dem Tage, mit welchem die Abfindung zu Stande kommt, an gerechnet, eingeräumt.

b) Wirkung derselben.

§. 17. Durch die Abfindung wird der Steuerpflichtige der Anmeldung jedes einzelnen steuerbaren Actes und der Steuerentrichtung für jeden derselben enthoben, nur hat er den Schluss des Betriebes für das laufende Jahr anzuzeigen, und falls einige seiner Erzeugnisse in eine andere Fabrik, die sich mit der Erzeugung oder Raffinirung von Zucker beschäftigt, verführt werden, die ämtliche Gestattung einzuholen. Sollte ein Zuwachs an rohen Materialien über diejenige Menge, die in der Abfindung begriffen ist, oder eine Abänderung des der Abfindung zum Grunde gelegten Betriebsplanes eintreten, so liegt dem Steuerpflichtigen ob, darüber die Anzeige zu erstatten, und die bezweckte Vermehrung des Erzeugnisses, sammt dem derselben entsprechenden Steuerbetrage anzugeben.

Von der die Gefällsangelegenheiten leitenden Landesbehörde wird es abhängen, einen neuerlichen erweiterten Abfindungsvertrag einzugehen, oder, festhaltend an dem ursprünglichen Abfindungsvertrage, die Verwendung neuer Stoffe oder die Abänderung des Betriebsplanes nur gegen die vorgeschriebene Anmeldung und Entrichtung der von jeder steuerbaren Handlung entfallenden Abgabe stattfinden zu lassen.

VII. Vorkehrungen der Ueberwachung.

§. 18. Zur Sicherung der Verbrauchsabgabe von dem aus inländischen Stoffen erzeugten Zucker werden folgende Ueberwachungs- (Control-) Massregeln angeordnet:

a) *Die Unternehmungen, welche Zucker aus inländischen Stoffen erzeugen oder raffiniren, sind zur Führung von Gewerbs- und Fabriksbüchern in demselben Umfange, wie die Raffinerien ausländischen Rohzuckers verpflichtet.*

b) *Der die Gefällsangelegenheiten leitenden Bezirksbehörde steht es frei, in den Fabriken, die sich mit der Erzeugung von Zucker aus inländischen Stoffen beschäftigen, die Gewerbsräume, Communicationen, Werksvorrichtungen und Aufbewahrungsgefässe, rücksichtlich denen diese Massregel von ihr als nothwendig erkannt wird, für die Zeit, während welcher dieselben nicht zum Betriebe verwendet werden, auf angemessene Weise ausser Gebrauch setzen zu lassen.*

Der Fabriksinhaber ist dafür verantwortlich, dass der angelegte ämtliche Verschluss oder die zur Verhinderung des Gebrauches ämtlich angebrachten Vorrichtungen nicht verletzt, und dass jene Räume und Geräthe ohne Bewilligung der Behörde nicht wieder in Gebrauch gesetzt werden.

VIII. Ustanowienia karne.

1. Czynność opodatkowaniu podległa nieoznajmiona.

§. 19. Jeżeli czynność opodatkowaniu podległa, mianowicie w przypadku §. 7. oddalenie z fabryki wyrobów cukru opodatkowaniu podległych, w owych zaś przypadkach, gdzie wymierzenie podatku podług ilości i jakości rzepy miejsce ma, wniesienie rzepy w ten oddział fabryki, gdzie jej wyrabianie nastąpić ma, bez oznajmienia przepisanego przedsiębierze się, tedy tem samem przestąpienie co do dochodów niestałych w czynności opodatkowaniu podległej a nieoznajmionej popełnia się, na co kara wedle rozważenia zachodzących okoliczności w czwórnasób a najdalej w ośmionasób tej należytości podatku wymierzoną być ma, która za wyroby lub żywioły przedmiot przestąpienia stanowiące wypada.

Jeżeli znajdują się ważne okoliczności łagodzące, które przez przeciwne im okoliczności obciążające nie znoszą się, tedy kara aż do zniżenia w dwójnasób podatku namienionego złagodzoną być może.

2. Niedokładności oznajmienia co do ilości i rodzaju przedmiotu.

§. 20. Jeżeli wprawdzie oznajmienie zaniesiono, jednakże przedmiot czynności opodatkowaniu podległej co do ilości i jakości w ten sposób niedokładnie podanym został, iż podległą opodatkowaniu czynność w przedmiotach które wyższemu podatkowi, jak oznajmione podlegają, lub we większej ilości podanych przedmiotów, jak oznajmiono, przedsięwziąść usiłowano lub przedsięwzięto, tedy kara w czwórnasób a najdalej w ośmionasób tej sumy podatkowej wymierzoną być ma, o którą podatek w razie dokładnego oznajmienia wyższym jest, jak ten, który podług podania niedokładnego wypadł.

3. Różnicy w ilości od kar wolne.

§. 21. Jeżeli w razie niedokładności oznajmienia podległej opodatkowaniu czynności o różnicy chodzi w ilościach przedmiotu opodatkowaniu podległego, które w przypadku §. 7. pięć a w przydpadku §. 15. przy rzepie suszonej dziesięć przy rzepie zas surowej piętnaście procentów podanej ilości nie przenoszą, tedy postępowanie karne miejsca nie znajduje.

4. Opłacenie podatku oprócz kary.

§. 22. Wykonanie kary nie uwalnia od opłacenia podatku należącego się, o ile prawem przepisane warunki ku pobieraniu onegoż zachodzą.

5. Nieregularności co do czynności opodatkowaniu podległej.

§. 23. Zboczenia od uczynionego oznajmienia, które jako dokonane lub czynnie zamierzone ukrócenie podatku nie ukazują się, jeżeli wywiedzeniem przypadkowego zdarzenia nie usprawiedliwią się, jako nieregularności w czynności opodatkowaniu podległej, karze ulegają od dwóch do dwiestu złt. r. która między temi sumami pod względem na zachodzące okoliczności zwalniające lub obciążające

VIII. Strafbestimmungen.

1. Unangemeldetes steuerbares Verfahren.

§. 19. Wird das steuerbare Verfahren, nämlich im Falle des §. 7 die Wegbringung der steuerbaren Zuckererzeugnisse aus den Fabriksräumen, in jenen Fällen aber, wo die Bemessung der Abgabe nach der Menge und Beschaffenheit der Rüben Statt findet, die Einbringung der Rüben in jene Betriebsabtheilung, wo deren Verarbeitung zu erfolgen hat, ohne die vorgeschriebene Anmeldung vorgenommen, so wird dadurch die Gefällsübertretung des unangemeldeten steuerbaren Verfahrens verübt, wofür die Strafe, nach Erwägung der eintretenden Umstände, zwischen dem Vierfachen und Achtfachen der für die Erzeugnisse oder Stoffe, welche den Gegenstand der Uebertretung bilden, entfallenden Abgabengebühr zu bemessen ist.

Sind erhebliche mildernde Umstände vorhanden, die durch andere, denselben entgegenstehende erschwerende Umstände nicht aufgehoben werden, so kann die Strafe bis zum Zweifachen der gedachten Abgabe gemildert werden.

2. Unrichtigkeiten der Anmeldung in Bezug auf Menge und Gattung des Gegenstandes.

§. 20. Wurde zwar die Anmeldung eingebracht, jedoch der Gegenstand des steuerbaren Verfahrens in Absicht auf die Menge oder Beschaffenheit in der Art unrichtig angegeben, dass das steuerbare Verfahren mit Gegenständen, die einer höheren Abgabe als die angemeldeten unterliegen, oder mit einer grösseren Menge der angegebenen Gegenstände, als angemeldet war, vorzunehmen versucht oder vorgenommen wurde, so ist die Strafe mit dem Vier- bis Achtfachen desjenigen Betrages der Abgabe zu bemessen, um welchen die Abgabe bei einer richtigen Anmeldung grösser ist, als jene, die nach der unrichtigen Angabe entfiel.

3. Straffreie Mengenunterschiede.

§. 21. Handelt es sich bei Unrichtigkeiten der Anmeldung des steuerbaren Verfahrens um Mengenunterschiede des steuerbaren Gegenstandes welche im Falle des §. 7 fünf, und im Falle des §. 15 bei getrockneten Rüben zehn, bei rohen Rüben aber fünfzehn Procent der angegebenen Menge nicht überschreiten, so findet das Strafverfahren nicht Statt.

4. Entrichtung der Abgabe neben der Strafe.

§. 22. Die Vollziehung der Strafe enthebt nicht von der Entrichtung der gebührenden Abgabe, soferne die gesetzlichen Bedingungen zu deren Einhebung vorhanden sind.

5. Unregelmässigkeiten im steuerbaren Verfahren.

§. 23. Jene Abweichungen von der geschehenen Anmeldung, welche nicht als verübte oder versuchte Verkürzung der Abgabe sich darstellen, sind, wenn sie nicht durch ein nachgewiesenes zufälliges Ereigniss gerechtfertigt werden, als Unregelmässigkeiten im steuerbaren Verfahren mit einer Strafe von zwei bis zweihundert Gulden welche innerhalb dieser Beträge mit Rücksicht auf die vorhandenen Milderungs- oder Er-

wymierzyć się ma. Takąż równie karę przeznaczyć należy, jeżeli oznajmienia w §§. 1. aż do 4. przepisane albo wcale niebyły podane, albo też nie w czasie przepisanym, albo jeżeli inne rozporządzenie, względem którego niniejszy przepis żadnego nie ustanawia szczególnego postanowienia karnego, przestąpiono, mianowicie jeżeli w opisie przyrządzeń i fabryki podano istotną niedokładność, przez którąby ukrócenie podatku ułatwionem lub wyjawienie takowegoż utrudnionem zostało.

6. Urzędy ku zastósowaniu tych postanowień karnych powołane.

§. 23. Co do urzędów, przez które wyż wymienione postanowienia o karach na przestąpienia przepisów względem opodatkowania wyrabiania cukru z żywiołów krajowych wykonane być mają, dalej co do zakresu ich działania i przytem zachować się mającego postępowania, te postanowienia za prawidło służyć mają, które ku postępowaniu karnemu względem przestąpień porządku trzydziestowego w mocy stoją.

IX. Postanowienie przemijające dla fabryk istniejących.

§. 25. Termin, w ciągu którego przedsiębiorstwa, przy obwieszczeniu niniejszego rozporządzenia, ku wyrabianiu cukru z żywiołów krajowych czynnie istniejące, oznajmienia w §§. 1. i 4. przepisane podać zobowiązane są, w każdym kraju koronnym szczególnie obwieści się.

Krauss m. p.

schwerungsgründe zu bemessen ist, zu belegen. Eine gleiche Strafe ist ferner zu verhängen, wenn die in den §§. 1 bis 4 angeordneten Anzeigen entweder gar nicht, oder nicht zu der vorgeschriebenen Zeit überreicht, oder wenn eine andere Anordnung, für welche die gegenwärtige Vorschrift keine besondere Strafbestimmung enthält, übertreten, vorzüglich, wenn in der Beschreibung der Werksvorrichtungen und der Betriebsstätte eine wesentliche Unrichtigkeit, wodurch eine Verkürzung der Abgabe erleichtert, oder die Entdeckung einer solchen schwierig gemacht wird, angegeben wurde.

6. Behörden, welche zur Anwendung dieser Strafbestimmungen berufen sind.

§. 24. In Absicht auf die Behörden, welche die vorstehenden Strafbestimmungen auf die Uebertretungen der Vorschriften, wegen Besteuerung der Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen in Anwendung zu bringen berufen sind, dann in Absicht auf deren Wirkungskreis und das dabei zu beobachtende Verfahren, haben jene Bestimmungen zur Richtschnur zu dienen, welche für das Strafverfahren in Bezug auf die Uebertretungen der Dreissigstordnung in Wirksamkeit stehen.

IX. Vorübergehende Bestimmung für die bestehenden Fabriken.

§. 25. Die Zeitfrist, binnen welcher die bei der Kundmachung der gegenwärtigen Vorschrift im Betriebe stehenden Unternehmungen zur Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen verpflichtet sind, die mit den §§. 1 und 4 angeordneten Anzeigen einzubringen, wird in jedem Kronlande besonders bekannt gemacht werden.

Krauss *m. p.*

1. Załączenie do Nr. 27 i 28. **Wzór A.**

Kraj : Obwód :
Miejsce :

Oznajmienie.

Podpisany oznajmia sławetnemu . . . . . w . . . , że w miejscu . . . . pod Nr. Konskr. 106. wyrabianiem cukru z żywiołów krajowych trudnić się zamyśla, i w załączeniu składa w dwojnasobnem wygotowaniu :

A. Opis wszelkich ku wyrabianiu potem ku zachowaniu gotowych wyrobów należących miejscowości z wymienieniem tego, który we fabryce wyrabianie kieruje i zesłanym przez administracyą co do dochodów niestałych odpowiadać obowiązany jest.

B. Spis przyrządzeń fabrycznych i naczyń, nakoniec

C. Rys fabryki jako też i ustawienia znajdujących się tam stale stojących naczyń i przyrządzeń.

Data i podpis.

---

1. Beilage zu Nr. 27 und 28. ***Muster A.***

Land: *Kreis:*
Ort:

Anzeige.

Der Gefertigte zeigt d . . löblichen . . . . . . in . . . . . . an, dass er in der Ortschaft . . . . unter Conscriptions-Nr. 106 die Zuckererzeugung aus inländischen Stoffen zu betreiben beabsichtiget, und legt im Anschlusse in doppelter Ausfertigung vor:

A. Die Beschreibung sämmtlicher zum Betriebe, dann zur Aufbewahrung der fertigen Erzeugnisse gehörigen Lokalitäten mit Angabe desjenigen, der in der Erzeugungsstätte den Betrieb leitet und den Abgeordneten der Gefällsverwaltung Rede und Antwort zu geben verpflichtet ist.

B. Das Verzeichniss der Werksvorrichtungen und Gefässe, endlich

C. Den Grundriss der Betriebsräume so wie der Stellung der darin befindlichen feststehenden Gefässe und Werksvorrichtungen.

Datum und Unterschrift.

2. Załączenie do Nr. 27 und 28.
2. Beilage zu Nr. 27 und 28.
Kraj
Land

Powiat kameralny.
Cameral-Bezirk.
Rafinerya w . . . . . Konskr. Nr.
Zuckersiederei in . . . Conser. Nr.

Formularz B.
Formular B.

Oznajmienie
Anmeldung

owych wyrobów cukru z żywiołów krajowych, które podpisany z fabryki oddalić chce.
jener Zuckererzeugnisse aus inländischen Stoffen, welche der Gefertigte aus den Fabriksräumen wegbringen zu lassen beabsichtiget.

Przedmiot *Gegenstand*	Surowa *Roh-*	Czysta *Rein-*	Liczba *Zahl*	Znaki *Zeichen*	Wyszczególnienie miejsca zachowania, z którego oddalenie następuje *Angabe des Aufbewahrungsortes, aus welchem die Wegbringung geschieht*	Rok Miesiąc Dzień *Jahr Monat Tag*	Godzina *Stunde*	Przedmiot do dalszego rafinowania przesyła się do fabryki cukru *Der Gegenstand wird zur weiteren Raffinirung gesendet an die Zuckerfabrik*		Tam przybędzie *Wird dort eintreffen am*
	Waga *Gewicht*		Schowalń, w których przedmiot zapakowany *der Behältnisse, worin der Gegenstand verpackt ist*			Oddalenia *der Wegbringung*				
	Funt wiedeński *Wiener Pfund*							*des*	w *in*	

Data i podpis.
Datum und Unterschrift.

3. Załączenie do Nr. 27 und 28.
3. Beilage zu Nr. 27 i 28.

Wzór C.
Muster C.

Wy-
Aus-

wyrobów cukru z żywiołów krajowych w miesiącu Styczniu 1850 z fabryki cukru w . . . . . . Konskr. prawem

über die im Monate Jänner 1850 aus der Zuckerfabrik in . . . . . . Conscript. Nr. . . . . in Folge gesetzliche Abgabe

Nr. pozycyi *Post-Nr.*	Data oznajmienia *Datum der Anmeldung*	Nr. urzędowego potwierdzenia (Bolletta) *Nr. der ämtlichen Bestätigung (Bollete)*	Urzędu *des Amtes*	Przedmiot *Gegenstand der*		
				Sok rzepny *Rübensaft*	Syrop jako odpadek przy wyrabianiu *Syrup als Fabrikations-Abfall*	Melas *Melasse*
				Wiedeński funt *Wiener Pfund*		
1	5. Stycznia 1850 *5. Jänner 1850*	7	Maxdorf *Maxdorf*	—	—	—
2	"	"	"	—	—	—
3	"	"	"	—	—	—
4	20. Stycznia 1850 *20. Jänner 1850*	8	"	4500	—	—
5	"	"	"	—	370	—
6	"	"	"	—	—	480
7	"	"	"	—	—	—
8	"	"	"	—	—	—
9	"	"	"	—	—	—
10	"	"	.	—	—	—
			Razem . *Zusammen .*	4500	370	480

Przypisek. W wykazie wyrobów cukru z końcem przeciągu czasu do wyrabiania zasobem pozostałych napis stósownie odmienić, a zamiast pierwszych dwóch rubryk odnieść się ma do sprawdzenia przez rewizyą tego urzędnika, któremu doglądanie fabryki porueczono, któreto sprawdzenie do wykazu załączonem być powinno.

Anmerkung. In dem Ausweise über die am Schlusse der Betriebsperiode vorräthig gebliebenen Zuckererzeugnisse ist die Ueberschrift angemessen abzuändern, und statt der ersteu zwei Rubriken sich auf den dem Ausweise beizulegenden Revisionsbefund des mit der Ueberwachung der Fabrik beauftragten Beamten zu beziehen.

kaz

weis

Nr. . . . . . w skutek urzędownie potwierdzonych oznajmień oddalonych, za które opłaca się podatek przepisany.

ämtlich bestätigter Anmeldungen weggebrachten Zuckererzeugnisse aus inländischen Stoffen, wofür die entrichtet wird.

opodatkowania *Steuerentrichtung*						Ilość podatku opłacić się mającego *Betrag der zu entrichtenden Abgabe*	
Cukier krymelowy w stauie płynuym *Krimmelzucker im flüssigen Zustande*	Cukier krymelowy w stanie ziarnistym *Krimmelzucker im gekörnten Zustande*	Cukier surowy *Rohzucker*	Rafinat z włączeniem lumpu *Rafinat bis einschliessig Lumpen*	Melis *Melis*	Kandyz *Kandis*		
wagi czystej *Reingewicht*						Złt. R. *Gulden*	Kr. *Kreuze*
—	—	—	2400	—	—	48	—
—	—	—	—	960	—	21	7¹/₄
—	—	—	—	—	840	18	29
—	—	—	—	—	—	5	15
—	—	—	—	—	—	—	26³/₄
—	—	—	—	—	—	7	36
240	—	—	—	—	—	—	24
—	580	—	—	—	—	9	40
—	—	1200	—	—	—	20	—
—	—	—	3940	—	—	78	—
240	580	1200	6340	960	840	203	49

Data i podpis.

Datum und Unterschrift.

29.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 30. Listopada 1849,

moc mające dla wszystkich krajów koronnych z wyjątkiem Galicyi, Węgier, Siedmiogrodu i Kroacyi,

którem zakaz wywozu i przewozu kos, sierpów i t. d. do Włoch znosi się.

W porozumieniu się z ministrami spraw wewnętrznych i wojny zakaz wywozu i przewozu kos, sierpów, kos do sieczki i innych takowych do prowadzenia gospodarstwa potrzebnych, do broni w ściślejszem znaczeniu nie należących fabrykatów żelaznych do Włoch począwszy od dnia tego obwieszczenia znosi się.

Przeciwnie zakaz wywozu i przewozu wszelkich gatunków broni, amunicyi i innych, wyłącznie do użytku wojennego służących przedmiotów, o ile takowe do użytku cesarskiej armii nię są przeznaczone, aż do dalszego rozporządzenia w mocy swej pozostać ma.

Krauss m. p.

30.

Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 1. Grudnia 1849,

do naczelników krajowych w Pradze, Bernie, Lincu, Gracu, Lublanie, Klagenfurcie i Tryeście,

względem postępowania w sporach poddańczych, urbaryalnych i dziesięcinnych, które do zakresu urzędowania władz politycznych należały.

W skutek najwyższej rezolucyi ddo. Budziejowice 23. Listopada 1849, minister spraw wewnętrznych następujące wydał rozrządzenie względem postępowania w sporach poddańczych, dziesięcinnych i urbaryalnych, które do zakresu urzędowania władz politycznych należały.

§. 1.

Działanie urzędowe władz politycznych co do sporów między byłemi państwami a ich dawnymi poddanymi, panami dzięsięciny a dziesięcinie podległymi, potem między panami urbaryów a urbaryalnie zobowiązanymi zniesionem zostaje, bez względu czyli urzędom politycznym dochodzenie rzeczy spornej i tentowanie pogodzenia, ustanowienie prowizoryum lub rozstrzygnienie ostateczne w rzeczy głównej wedle dotychczasowych ustaw przysługiwało.

§. 2.

Spory takowe, o ile nie są w związku z interesem uwolnienia gruntúw od ciężarów wedle rozporządzeń ku temu wydanych, a przeto do kompetencyi komisyi co do uwolnienia gruntów od ciężarów nie należą, na przyszłość bezpośrednio przed sądy cywilne wytoczone być mają.

§. 3.

W takowych sporach, które przed władze polityczne już wytoczone są, te władze rozprawy dotyczącemu cesarskiemu urzędowi pierwszej instancyi przesłać mają. Tenże stronom, zaniesione przez nich pisma zażalenia i dokumenta zwrocić, a obu stronom na żądanie tych aktów odpisy udzielić ma, które jako urzędowe akta zatrzymują się.

29.

Erlass des Finanzministeriums vom 30. November 1849,

wirksam für alle Kronländer mit Ausnahme von Galizien, Ungarn, Siebenbürgen und Croatien,

wodurch das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Sensen, Sicheln u. s. w. nach Italien aufgehoben wird.

Im Einverständnisse mit dem Minister des Innern und des Krieges wird das Aus- und Durchfuhrverbot von Sensen, Sicheln, Strohmessern und andern solchen für den Wirthschaftsbetrieb nöthigen, nicht zu den Waffen im engern Sinne gehörigen Eisenfabrikaten nach Italien vom Tage dieser Kundmachung aufgehoben.

Dagegen hat es bei dem Aus- und Durchfuhrverbote aller Gattungen von Waffen, Munition und anderer, ausschliessend zum Kriegsgebrauche dienender Gegenstände, insofern solche nicht zum Gebrauche der kaiserlichen Armee bestimmt sind, bis auf Weiteres zu verbleiben.

Krauss *m. p.*

30.

Erlass des Ministers des Innern vom 1. December 1849,

an die Länder-Chefs in Prag, Brünn, Linz, Gratz, Laibach, Klagenfurt und Triest,

über die Behandlung der zur Amtswirksamkeit der politischen Behörden gehörig gewesenen Unterthans-, Urbarial- und Zehentstreitigkeiten.

In Folge der allerhöchsten Entschliessung ddo. Budweis 23. November 1849 hat der Minister des Innern folgende Verordnung über die Behandlung der zur Amtswirksamkeit der politischen Behörden gehörig gewesenen Unterthans-, Zehent- und Urbarial-Streitigkeiten erlassen:

§. 1.

Die Amtswirksamkeit der politischen Behörden in den Streitigkeiten zwischen den gewesenen Herrschaften und ihren ehemaligen Unterthanen, den Zehentherrn und Zehentholden, dann den Urbarsherrn und Urbarsholden, ist aufgehoben; es mag den politischen Behörden die Erhebung der Streitsache und der Vergleichsversuch, die Feststellung eines Provisoriums oder die Endentscheidung in der Hauptsache nach den bisherigen Gesetzen zugestanden seyn.

§. 2.

Streitigkeiten dieser Art sind, in so ferne sie nicht mit dem Geschäfte der Grundentlastung nach den hierüber erlassenen gesetzlichen Verfügungen zusammenhängen, und demnach zur Competenz der Grundentlastungs-Commissionen gehören, in Zukunft unmittelbar bei den Civilgerichten anhängig zu machen.

§. 3.

In Streitigkeiten dieser Art, welche bei den politischen Behörden bereits anhängig sind, haben dieselben die Verhandlungen an die betreffende landesfürstliche Behörde erster Instanz zu leiten.

Diese hat den Parteien die von ihnen beigebrachten Beschwerde-Schriften und Urkunden zurückzustellen, von denjenigen Acten, welche als Amtsacten zurückbehalten werden, beiden Theilen auf Verlangen Abschriften zu ertheilen.

§. 4.

Strony sporne mają spór, jeżeli się takowy uwolnienia gruntu od ciężarów lub też likwidowania zaległości urbaryalnych i dziesięcinnych na rok używania 1848 tyczy, do organów, ku temu szczególnemi postanowieniami przeznaczonych, zanieść, a jeżeli się tego nie tyczy, swych pretensyi na zwyczajnej prawa drodze dochodzić.

§. 5.

Jeżeli urząd polityczny na zasadzie zakresu działania prawami dawniejszemi mu przyznanego co do takowego sporu w rzeczy głównej w ostatniej instancyi zawyrokował, lub też jeżeli przeciw takowemu zawyrokowaniu w terminie, prawem przepisanym, rekurs nie założono, tedy wyrok ten utrzymuje się w swej mocy, a w drodze prawa tedy tylko przeciw niemu wystąpić można, jeżeli takowa stronom wyraźnie zachowaną została, lub też wedle ustawodawstwa dawniejszego nawet i bez zastrzeżenia takowego dopuszczalną była.

§. 6.

Prowizorya względem szczególnych przypadków spornych przez urzędy obwodowe lub inne wyższe polityczne władze postanowione a w drodze rekursu jeszcze nie zniesione, dopóty utrzymują się, póki w drodze prawa inny wyrok nie nastąpi.

§. 7.

Skargi i prożby egzekucyjne, na podstawie tego rozporządzenia wytoczone, jeżeli byłych poddanych dawne ich państwa zapozywają, do sędziego oskarzonemu właściwego, zanieść się mają.

Tylko w przypadkach, w którychby wykonanie urzędu sędziowskiego byłemu urzędnikowi sądu patrymonialnego przystało, skargi przed najbliższy sąd bezinteresowny wytoczone być mają.

Jeżeliby dawne państwa przez byłych swych poddanych lub urbaryalnie i dziesięcinnie zobowiązanych na podstawie tego rozporządzenia zapozwanemi być miały, tedy bez względu, czy państwa wedle norm juryzdykcyjnych pod sądem uprzywilejowanym stoją, czy nie, stósownie do rozrządzenia ministerstwa sprawiedliwości z dnia 26. Stycznia 1849 *) postępować się winno.

§. 8.

Na mocy dekretu nadwornego z dnia 3. Marca 1797 Nr. 342 i dekretu kancelaryi nadwornej z dnia 14. Listopada 1811 Nr. 927. urzędom politycznym dotychczas przyznana władza policyjna w przypadkach, w których posiadacz władzę polityczną przeciw gwałtowności grożącej o obronę wzywa, i w których idzie o utrzymanie pokoju, porządku i bezpieczeństwa, także i nadal w zupełnej utrzymuje się mocy.

Rozporządzenie to już na dniu dzisiejszym działać poczyna.

Bach m. p.

---

*) Ob. to w Nr. 103 tomu uzupełniającego tego praw dziennika.

§. 4.

Die Streittheile haben die Streitsache, in so ferne sie auf die Grundentlastung oder auf die Liquidirung der Urbarial- und Zehentrückstände für das Nutzjahr 1848 Beziehung hat, bei den hiezu durch besondere Verordnungen bestimmten Organen anzubringen, in so ferne sie hierauf keine Beziehung hat, ihre Ansprüche im ordentlichen Rechtswege geltend zu machen.

§. 5.

Hat eine politische Behörde auf Grundlage des ihr durch die früheren Gesetze eingeräumten Wirkungskreises in einer solchen Streitsache in der Hauptsache in letzter Instanz entschieden, oder ist gegen eine solche Entscheidung der Recurs innerhalb der gesetzlichen Frist nicht ergriffen worden, so bleibt diese Entscheidung aufrecht, und kann im Rechtswege nur dann angegriffen werden, wenn derselbe den Parteien ausdrücklich vorbehalten wurde, oder nach der früheren Gesetzgebung auch ohne einen solchen Vorbehalt zulässig war.

§. 6.

Die von den Kreisämtern oder einer höheren politischen Behörde bezüglich einzelner Streitfälle getroffenen und im Recurswege noch nicht aufgehobenen Provisorien bleiben aufrecht, bis im Rechtswege eine anderweitige Entscheidung erwirkt wird.

§. 7.

Klagen und Executionsgesuche, die auf Grundlage dieser Verordnung angestrengt werden, sind, falls ehemalige Unterthanen von ihren ehemaligen Herrschaftsbesitzern belangt werden, bei dem zuständigen Richter des Geklagten anzubringen.

Nur in Fällen, wo die Ausübung des Richteramtes dem gewesenen Patrimonialgerichtsbeamten des Klägers zustände, sind die Klagen bei dem nächsten unbefangenen Gerichte anzustrengen.

Werden ehemalige Herrschaftsbesitzer von ihren ehemaligen Unterthanen oder von Urbar- und Zehentholden auf Grundlage dieser Verordnung belangt, so ist ohne Rücksicht, ob die Herrschaftsbesitzer nach den Jurisdictionsnormen einem privilegirten Forum unterstehen, oder nicht, nach Massgabe des Erlasses des Justizministeriums vom 26. Januar 1849) vorzugehen.*

§. 8.

Die den politischen Behörden kraft Hofdekretes vom 3. März 1797, Nr. 342, und des Hofkanzleidekretes vom 14. Februar 1811, Nr. 927, bisher zugestandene polizeiliche Gewalt in Fällen, wo ein Besitzer den Schutz des Politicums gegen androhende Gewalt ansucht, und es sich um die Erhaltung von Ruhe, Ordnung und Sicherheit handelt, hat auch fernerhin in voller Wirksamkeit fortzubestehen.

Diese Verordnung tritt mit dem heutigen Tage in Wirksamkeit.

Bach *m. p.*

---

*) *Siehe denselben in Nr. 103 des Ergänzungsbandes dieses Reichsgesetzblattes.*

31.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 7. Grudnia 1849,

moc mające dla całego państwa,

którem zmienia się postanowienie patentu z dnia 4. Marca 1849 *) co do równoczesności wydawania powszechnego dziennika praw państwa i rządu we wszystkich dziesięciu językach krajowych.

Na wniosek Mego ministra sprawiedliwości i za doradą Rady ministrów zezwalam, aby patent z dnia 4. Marca 1849 co do wydawania powszechnego dziennika praw państwa i rządu w ten sposób zmienionym został, że przy owych, przez tenże obwieszczać się mających ustawach i rozporządzeniach, przy których wedle okoliczności niezwłoczne równoczesne wydawanie we wszystkich dziesięciu językach krajowych bezpośrednio potrzebnem nie ukazuje się, ministeryum, któremu obwieszczenie tychże poruczono, upoważnionem jest, takowe ustawy i rozporządzenia wprzód tylko w jednej lub też w niektórych z tych dziesięciu języków krajowych obwieścić, w innych zaś językach dopiero później dać nastąpić, a tak ten zeszyt dziennika praw, który takowe ustawy lub rozporządzenia poprzedniczo tylko w jednym lub w kilku językach krajowych zawiera, w innych resztu wydaniach dopiero następnie wydać.

Franciszek Józef m. p.

Schmerling m. p.

32.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 9. Grudnia 1849,

moc mające dla wszystkich krajów koronnych,

którem się znosi zakaz wywozu i przewozu kos, sierpów i t. d. do Węgier i Galicyi.

W porozumieniu się z ministeryami spraw wewnętrznych i wojny zakaz wywozu i przewozu kos, sierpów, kos do sieczki i innych do używania gospodarskiego przeznaczonych sprzętów żelaznych, do Węgier i Galicyi z dniem tego obwieszczenia znosi się.

Przeciwnie zakaz wywozu i przewozu wszelkich gatunków broni, amunicyi i innych, wyłącznie do użytku wojennego służących przedmiotów, o ile takowe do użytku cesarskiej armii lub jej oficerów przeznaczone nie są, aż do dalszego rozporządzenia w swej mocy pozostać ma.

Krauss m. p.

---

*) Ob. tenże we wstępie do powszechnego dziennika praw państwa i rządu, na stronicy II — IV.

31.

Kaiserliche Verordnung vom 7. December 1849,

wirksam für den ganzen Umfang des Reiches,

womit eine Bestimmung des Patentes vom 4. März 1849 *) über die Gleichzeitigkeit der Herausgabe des allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes in allen zehn Landessprachen abgeändert wird.

Auf den Antrag Meines Ministers der Justiz und über Einrathen des Ministerrathes genehmige Ich, dass das Patent vom 4. März 1849 über die Herausgabe eines allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblattes dahin abgeändert werde, dass bei denjenigen durch dasselbe kundzumachenden Gesetzen und Verordnungen, bei welchen je nach Umständen die unverzügliche gleichzeitige Herausgabe in allen zehn Landessprachen nicht unmittelbar erforderlich erscheint, das mit deren Publication beauftragte Ministerium ermächtiget sei, solche Gesetze und Verordnungen vorerst nur in einer oder auch in einigen aus diesen zehn Landessprachen kund zu machen, dagegen in den übrigen Landessprachen erst später nachfolgen zu lassen, und sofort dasjenige Heft des Gesetzblattes, das derlei Gesetze und Verordnungen vorläufig nur in einer oder in einigen der Landessprachen enthält, in den übrigen Auflagen erst nachträglich auszugeben.

Franz Joseph *m. p.*

Schmerling *m. p.*

32.

Erlass des Finanzministeriums vom 9. December 1849,

wirksam für alle Kronländer,

wodurch das Verbot der Aus- und Durchfuhr von Sensen, Sicheln etc. nach Ungarn und Galizien aufgehoben wird.

Im Einverständnisse mit den Ministerien des Innern und des Krieges wird das Aus- und Durchfuhrverbot von Sensen, Sicheln, Strohmessern und andern zum landwirthschaftlichen Gebrauche bestimmten Eisengeräthschaften nach Ungarn und Galizien vom Tage dieser Kundmachung aufgehoben.

Dagegen hat es bei dem Aus- und Durchfuhrverbote aller Gattungen von Waffen, Munition und andern ausschliessend zum Kriegsgebrauche dienenden Gegenständen, insofern solche nicht zum Gebrauche der kaiserlichen Armee oder ihrer Officiere bestimmt sind, bis auf Weiteres zu verbleiben.

Krauss *m. p.*

---

*) *Siehe dasselbe in der Einleitung zum allgemeinen Reichs-Gesetz- und Regierungsblatte, Seite II—IV.*

33.

Rozrządzenie ministerstwa finansów z dnia 10. Grudnia 1849,

moc mające dla Galicyi, Bukowiny i okręgu Krakowskiego,

którem się znosi zezwolone rozrządzeniem ministeryalnem z dnia 30. Maja t. r. od cła wolne wprowadzanie bydła rzeźniczego i niektórych gatunków zboża z Rossyi, Polski i Mołdawii.

W skutek postanowienia, w c. k. Radzie ministrów uchwalonego, zezwolone rozrządzeniem ministeryalnem z dnia 30. Maja r. b. od cła wolne wprowadzanie bydła rzeźniczego, siana, słomy i niektórych gatunków zboża z Rossyi, królestwa Polski i Mołdawii do Galicyi i Bukowiny, ze względu na zmienione stosunki znowu znosi się, a przeto pobieranie taryfowych należytości celnych z tym dniem znowu nastąpić ma, w którym niniejsze rozporządzenie każdy urząd celny dojdzie, i tamże na placu urzędowym przybitem zostanie.

Krauss m. p.

33.

Erlass des Finanzministeriums vom 10. December 1849,

wirksam für Galizien, die Bucowina und das Krakauer Gebiet,

wodurch die mit dem Ministerialerlasse vom 30. Mai d. J. gestattete zollfreie Einfuhr des Schlachtviehes und mehrerer Getreidegattungen aus Russland, Polen und der Moldau aufgehoben wird.

In Folge des von dem k. k. Ministerrathe gefassten Beschlusses wird die mit dem Ministerial-Erlasse vom 30. Mai d. J. gestattete zollfreie Einfuhr von Schlachtvieh, Heu, Stroh und mehrerer Getreidegattungen aus Russland, dem Königreiche Polen und der Moldau nach Galizien und der Bucowina mit Rücksicht auf die geänderten Verhältnisse wieder aufgehoben, und es hat die Einhebung der tarifmässigen Zollgebühren von dem Tage wieder einzutreten, an welchem diese Anordnung jedem Zollamte zukommt, und daselbst am Amtsplatze angeheftet wird.

Krauss *m. p.*

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

VIII. część

wydana i rozesłana: 24. Grudnia 1849.

Przegląd treści: Stronica

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

VIII. Stück.

Ausgegeben und versendet am 24. December 1849.

34.

Spis

przywilejów wyłącznych przez ministerstwo handlu dnia 3. Listopada 1849 udzielonych.

Wincentemu Fr. Dall' Aglio, c.k. urzędnikowi, i Karolowi Haferl, miejskiemu tapicerowi mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu St. Ulrich Nr. 26), na wynalazek masy, za pomocą której wszelkie mokre lub wilgotne mury w przeciągu 48 godzin w ten sposób wysuszyć można, iż żaden znak wilgoci nigdy więcej się nie pokaże, na rok jeden. Nr. 6943-H. II. O zachowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nic na przeszkodzie nie stoi.

Franciszkowi Xaweremu Wurm, inżynierowi i mechanikowi mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu Leopoldstadt Nr. 606), na poprawienie metody opalenia kotłów parowych, jako też pieców puddlingowych i szwajsowych, za pomocą jakiej znacznie większa część ciepła z palnego żywiołu rozwiniętego do natężniejszego skutku użycia przyprowadza, proces spalenia równostajniej i łatwiej reguluje, dym zupełnie strawia, a przeto znaczne oszczędzenie materyału palnego osięga się, na lat dwa Nr. 6944-H. II. — Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nic na przeszkodzie nie stoi.

Jakubowi Franciszkowi Henrykowi Hemberger, dyrektorowi administracyjnemu, mieszkającemu we Wiedniu (w mieście Nr. 785), na wynalazek paropłodźców (kotłów parowych), za pomocą których ciepło w jak najszczuplejszej objętości rozwija i jak najmniejszym aparatem używa się, na lat pięć. Nr. 6945-H. II. — O zachowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nic na przeszkodzie nie stoi.

Chrystyanowi Steinkellner, producentowi harmonik, mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu Schottenfeld Nr. 483), na poprawienie konstrukcyi akordeonów, za pomocą jakiej sprężyny cisnące trwalszemi, manipulacya instrumentu łatwiejszą, i takowy przez umieszczenie skali chromatycznej dla każdego na fortepianie grającego do używania sposobnym się staje, na rok jeden. Nr. 7008-H. II. — O zachowanie tajemnicy proszono.

Ludwikowi Stegmann, prywatnie żyjącemu, mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu Landstrasse Nr. 448), na wynalazek aparatu wyprowadzania powietrza i dymu, za pomocą którego zepsute powietrze z szpitalów, kasarń etc., a szczególnie dym z kawiarń i innych takowych miejscowości prędko i pewnie sposobem pojedyńczym i tanim oddalonym być może, na rok jeden. Nr. 7058-H. II. — O zachowanie tajemnicy proszono. Ze względów policyjnych co do budowy i ognia wykonywaniu tego przywileju nic na przeszkodzie nie stoi.

34.

Verzeichniss

der von dem Ministerium des Handels am 3. November 1849 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Vincenz Fr. Dall'Aglio, k. k. Beamten, und Carl Haferl, bürgerlichen Tapezierer, wohnhaft zu Wien (St. Ulrich Nr. 26), auf die Erfindung einer Masse, womit jedes nasse oder feuchte Mauerwerk binnen 48 Stunden der Art trocken gelegt werde, dass keine Spur von Nässe je wieder erscheint, auf ein Jahr. Nr. 6943-H. II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Franz Xaver Wurm, Ingenieur und Mechaniker, wohnhaft zu Wien (Leopoldstadt Nr. 606), auf die Verbesserung einer Feuerungsmethode für Dampfkessel, so wie für Puddling- und Schweissöfen, wodurch ein bedeutend grösserer Theil der aus dem Brennstoffe entwickelten Wärme in höherer Intensität zum Nutzeffecte gebracht, der Verbrennungsprocess gleichförmiger und leichter regulirt, der Rauch gänzlich verzehrt, und daher eine bedeutende Ersparung an Brennmateriale erzielt werde, auf zwei Jahre. Nr. 6944-H. II. — In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Jacob Franz Heinrich Hemberger, Verwaltungs-Director, wohnhaft zu Wien (Stadt Nr. 785), auf die Erfindung von Dampferzeugern (Dampfkessel), wodurch sich die Wärme im kleinstmöglichen Raume entwickle, und durch den kleinstmöglichen Apparat verwendet werde, auf fünf Jahre. Nr. 6945-H. II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sicherheits-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Christian Steinkellner, Harmonika-Erzeuger, wohnhaft zu Wien (Schottenfeld Nr. 483), auf eine Verbesserung in der Construction der Accordeons, wodurch die Druckfedern an Dauerhaftigkeit gewinnen, die Handhabung des Instrumentes erleichtert, und dasselbe durch Anbringung einer chromatischen Scala für jeden Clavierspieler zur Behandlung geeignet gemacht werde, auf ein Jahr. Nr. 7008-H. II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

Dem Ludwig Stegmann, Privatier, wohnhaft zu Wien (Landstrasse Nr. 448), auf die Erfindung eines Luft- und Rauch-Ableitungs-Apparates, mittelst dessen die verdorbene Luft aus Spitälern, Casernen etc., und besonders der Rauch aus Caffeh-Etablissements und anderen derartigen Localitäten schnell und sicher auf eine einfache und billige Weise entfernt werden könne, auf ein Jahr. Nr. 7058-H. II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht. In bau- und feuerpolizeilichen Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

35.

S p i s

przywilejów wyłącznych przez ministerstwo handlu dnia 8. Listopada 1849 udzielonych.

Fryderykowi de Bodmer, cywilnemu inżynierowi z Paryża, mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu Josefstadt Nr. 125), na wynalazek szybkoprasy durkarskiej cylindrowej, za pomocą której w godzinie dwadzieścia tysięcy egzemplarzy dzienników lub innych jakiegokolwiek bądź formatu wydrukować można, przyczem używa się papieru bez końca, który dopiero po druku na końcu maszyny w tęjże na egzemplarze podziela się, i przyczem odwilżanie papieru na tej samej maszynie dzieje się, na rok jeden. 7104-H. II. — Rewers cudzoziemczy przedłożonym został. Ze strony policyi przeciw osobie o przywilej proszącego żadna nie zachodzi przeszkoda.

Henrykowi Pfitzner i Franciszkowi Beckers, dyrektorom c. k. uprzywilejowanej fabryki Milli-świec, mieszkającym we Wiedniu (na przedmieściu Wieden Nr. 83), na odkrycia i poprawienia w tym celu, aby wszelkie zwierzęce i roślinne gatunki słustości jako też gatunki żywic przemienić na meta-margarin- i meta-elainkwas a tenże użyć tak do taniego i wybornego sposobu oświecenia jako i do innych przemysłowych zamiarów, na lat pięć. Nr. 7108-H. II. — O częściowe zachowanie tajemnicy proszono. Z publicznych na zdrowie względów wykonywaniu tego przywileju nie stoi nic na przeszkodzie.

Jerzemu Leidenfrost, miejskiemu stolarzowi, mieszkającemu we Wiedniu (na przedmieściu Leopoldstadt Nr. 363), na odkrycie sposobu, drzewo w pniach przez wpajanie farbujących lub skamieniających płynności na mechanicznej drodze farbować i trwalszem zrobić, na lat dwa Nr. 7131-H. II.

Józefowi Weiss, uprzywilejowanemu fabrykantowi wełny leśniej, mieszkającemu w Zuckmantel (w c. k. Szląsku), na poprawienie w użyciu śpilek sosiennych do produkcyi wełny leśnej i innych pożytecznych wyrobów na lat trzy. Nr. 7179-H. II.— O zachowanie tajemnicy proszono.

36.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia ddo. 15. Listopada 1849,

do panów naczelników krajowych w niższej Austryi, A. powyżej Ensu, Czechach, Styryi, Illiryi, Morawii, Galicyi, Bukowinie, Karyntyi, Krakowie, Dalmacyi,

mocą którego ustanawia się iż z początkiem przyszłego roku szkolnego oprócz rzeczywistych profesorów uniwersyteckich, lycealnych lub gimnazyalnych, sprawowanie nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego, jedynie tym tylko dozwolone będzie, którzy wedle przepisu, nowo wydanego, na nauczycielski urząd gimnazyalny egzaminowani są.

Nauczanie przez suplentów, jakie obecnie w gimnazyach częścią miejsce ma, tylko na ten rok ze względu na zachodzące okoliczności przechodowe dozwala się, przeto proszę Wielmożnego Pana, byś uwagę wszystkich gimnazialnych ciał nauko-

35.

Verzeichniss

der von dem Ministerium des Handels am 8. November 1849 verliehenen ausschliessenden Privilegien.

Dem Friedrich von Bodmer, Civil-Ingenieur aus Paris, wohnhaft zu Wien (Josephstadt Nr. 125), auf die Erfindung einer Cylinder-Schnelldruckpresse, womit in einer Stunde zwanzigtausend Zeitungs- oder andere Exemplare von beliebigem Formate gedruckt werden können, wobei Papier ohne Ende angewendet werde, welches erst nach dem Drucke am Ende der Maschine von derselben in Exemplare getheilt wird, und wobei das Befeuchten des Papiers auf der Maschine selbst geschehe, auf ein Jahr. 7104-H. II. — Der Fremden-Revers liegt vor. Polizeilicher Seits wurde gegen die Person des Privilegiums-Werbers kein Anstand erhoben.

Dem Heinrich Pfitzner und Franz Beckers, Directoren der k. k. privil. Milly-Kerzenfabrik, wohnhaft zu Wien (Wieden Nr. 83), auf Entdeckungen und Verbesserungen, alle animalischen und vegetabilischen Fettsorten und Harzgattungen in Meta-Margarin- und Meta-Elain-Säure umzuwandeln, und diese zu einem wohlfeilen und vortrefflichen Beleuchtungsmittel, und zu sonstigen industriellen Zwecken zu verwenden, auf fünf Jahre. Nr. 7108-H. II. — Die theilweise Geheimhaltung wurde angesucht. In öffentlichen Sanitäts-Rücksichten steht der Ausübung dieses Privilegiums kein Bedenken entgegen.

Dem Georg Leidenfrost, bürgerlichen Tischlermeister, wohnhaft zu Wien (Leopoldstadt Nr. 363), auf die Entdeckung eines Verfahrens, Holz in Stämmen durch Einflössung färbender oder versteinernder Flüssigkeiten auf mechanischem Wege zu färben und dauerhafter zu machen, auf zwei Jahre. Nr. 7131-H. II.

Dem Joseph Weiss, privil. Waldwollfabrikanten, wohnhaft zu Zuckmantel (in k. k. Schlesien), auf eine Verbesserung in der Verwendung der Nadeln von Pinusarten zur Erzeugung von Waldwolle und anderen nützlichen Producten, auf drei Jahre. Nr. 7179-H. II. — Die Geheimhaltung wurde angesucht.

36.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 15. November 1849,

an die Herren Länderchefs von Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Böhmen, Steiermark, Illirien, Mähren, Galizien, Bucowina, Kärnthen, Krakau, Dalmatien,

wodurch bestimmt wird, dass vom künftigen Studienjahre angefangen, ausser wirklichen Universitäts-, Lyceal- oder Gymnasial-Professoren, nur denjenigen die Versehung eines Gymnasial-Lehramtes gestattet werden wird, welche nach der neu erlassenen Vorschrift für das Gymnasial-Lehramt geprüft sind.

Die Besorgung des Unterrichts durch Supplenten, wie sie gegenwärtig theilweise an den Gymnasien geschieht, ist nur für dieses Jahr wegen der obwaltenden Uebergangszustände zulässig, und ich ersuche Euere Wohlgeboren daher, alle Gymnasial-Lehrkörper auf den Um-

wych na tę okoliczność zwrócić chciał, iż na przyszłość nikomu, chyba że już bez tego jest profesorem uniwersyteckim, lycealnym lub gimnazyalnym, dozwolić się będzie mogło, urząd nauczycielski gimnazyalny sprawować, jeżeli egzaminowanym nie jest podług wydanego w nowszych czasach przepisu co do nauczycielskiego urzędu gimnazyalnego, aby jeszcze w ciągu tego roku szkolnego wszyscy suplenci starania przyłożyli, dostąpić obieralności na nauczyciela gimnazyalnego podług nowej ustawy względem egzaminu dla kandydatów na gimnazyalny urząd nauczycielski, w celu czego komisyą egzaminacyjną we Wiedniu już ustanowiono, i takież same wnet i na innych jeszcze miejscach ustanowionemi zostaną.

Thun m. p.

37.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia ddo. 24. Listopada 1849,

do panów naczelników krajowych w niższej Austryi, A. powyżej Ensu, Czechach, Pobrzeżu, Styryi, Illiryi, Morawii, Galicyi, Bukowinie, Karyntyi, Tyrolu, Krakowie, Dalmacyi,

moca którego niektóre postanowienia projektu co do organizacyi austryackich gimnazyów i szkół realnych *) bez zwłoki w wykonywanie wchodzą.

Dla wszystkich.

Uznano za rzecz stósowną, niektóre oddziały projektu co do austryackich gimnazyów i szkół realnych, dekretem z dnia 15. Września t. r. L. 6467 wydanego, bez zwłoki w wykonanie wprowadzić, mianowicie:

§. 72. względem prowadzenia księgi klasowej, i należącą do tegoż instrukcyą Nr. X. str. 182—183,

§. 97. względem nauczycieli klasowych, i należącą do tegoż instrukcyą Nr. XIV. str. 197—200.

§. 109. względem dyrektora, i należącą do tegoż instrukcyą Nr. XV. str. 200—209, jako też §§. 110. — 114. względem konferencyi nauczycielskich.

Jeżeliby w tych, już teraz w wykonanie wprowadzić się mających, rozporządzeniach niektóre postanowienia zachodziły, odnoszące się na urządzenia obecnie jeszcze nie istniejące, tedy tymczasowo i jak dlugo nie znajdują się urządzenia za podstawę służące, wykonanie w kwestyi będących postanowień, stósownie do ich właściwości albo wstrzymać, albo wykonanie tymczasowo do urządzeń obecnie istniejących zastósować a dopiero wtedy zupełnie uskutecznić się ma, kiedy w skutek na przyszłość zaprowadzić się mających zmian tych urządzeń przeszkody zachodzące usuniętemi zostaną.

Szczególnie, gdy i dopóki Rada szkolna zaprowadzoną nie jest, wszelkie z zakresem działalności przyszłej Rady szkolnej stykające się postanowienia, w do-

---

*) Projekt ten przez ministeryum wyznań i oświecenia oddzielnie w jednym tomie we formacie pół ćwiartkowym do druku podany, znajduje się w c. k. drukarni nadwornej i rządowej.

stand aufmerksam zu machen, dass künftig Niemanden, der nicht schon ohnehin Universitäts-, Lyceal- oder Gymnasial-Professor ist, wird gestattet werden können, das Lehramt an Gymnasien zu versehen, wenn er nicht nach der neuerlich erlassenen Vorschrift für das Gymnasial-Lehramt geprüft ist, damit sich noch im Laufe dieses Schuljahres alle Supplenten bemühen mögen, die Wahlfähigkeit zu einem Gymnasial-Lehrer nach dem neuen Prüfungsgesetze für Gymnasial-Lehramts-Candidaten zu erlangen, zu welchem Ende eine Prüfungs-Commission in Wien bereits aufgestellt ist, und eben solche demnächst noch an andern Orten werden aufgestellt werden.

Thun *m. p.*

37.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 24. November 1849,

an die Herren Länderchefs von Niederösterreich, Oesterreich ob der Enns, Böhmen, Küstenland, Steiermark, Illirien, Mähren, Galizien, Bucowina, Kärnthen, Tirol, Krakau, Dalmatien,

wodurch einige Bestimmungen des Entwurfes der Organisation der österreichischen Gymnasien und Realschulen *) ohne Verzug in Wirksamkeit gesetzt werden.

Für Alle.

Es ist für zweckmässig erachtet worden, einige Abschnitte des mit Decret vom 15. September d. J., Z. 6467, hinausgegebenen Entwurfes der Organisation der österreichischen Gymnasien und Realschulen ohne Verzug in Wirksamkeit treten zu lassen, und zwar:

den §. 72 in Betreff des zu führenden Classenbuches und die dazu gehörige Instruction Nr. X, S. 182—183,

den §. 97 in Betreff der Classenlehrer, und die dazu gehörige Instruction Nr. XIV, S. 197—200,

den §. 109 in Betreff des Directors und die dazu gehörige Instruction Nr. XV, S. 200—209,

und die §§. 110—114 in Betreff der Lehrerconferenz.

In soferne in diesen nunmehr in Wirksamkeit zu setzenden Anordnungen einige Bestimmungen vorkommen, welche sich auf gegenwärtig noch nicht ins Leben getretene Einrichtungen beziehen, so ist vorläufig und in so lange als die zu Grunde liegenden Einrichtungen nicht vorhanden sind, mit der Ausführung der fraglichen Bestimmungen, je nach Beschaffenheit derselben entweder innezuhalten, oder die Ausführung vorläufig den gegenwärtig bestehenden Einrichtungen anzupassen, und erst dann vollständig zu bewirken, wenn in Folge der künftig stattgefundenen Aenderung dieser Einrichtungen die obwaltenden Hindernisse beseitiget seyn werden.

Insbesondere sind, da, und in so lange die Einsetzung des Schulrathes nicht stattgefunden hat, die sämmtlichen, den Wirkungskreis des künftigen Schulrathes berührenden

---

*) *Dieser Entwurf ist von dem Ministerium des Cultus und Unterrichts abgesondert in einem Octavbande in Druck gelegt worden und in der k. k. Hof- und Staatsdruckerei zu haben.*

tyczących miejscach projektu zawarte, tymczasowo jeszcze zawieszone są, a podzielenie interesów co do steru gimnazyów między gymnazya, rządy krajowe i ministeryum aż do mianowania inspektorów gimnazyalnych, w swym teraźniejszym stanie zostaje.

Postanowienia wyż przytoczonych paragrafów i instrukcyi, tyczące się uporządkowania uczniów podług rang (lokacyi), teraz jeszcze zastósowania nie znajdują, chyba w tych gimnazyach, w których lokacyą już rzeczywiście wprowadzono, lecz wtedy wejdą w wykonywanie, kiedy uskutecznionem się stanie poprzednicze ku temu urządzenie.

Toż samo tyczy się postanowień względem nauczycieli pomocniczych i pobocznych.

Za nauczycieli pomocniczych, którzy (wedle §. 110. ustępu 2.) do konferencyi gimnazyalnej należą, póki postanowienia §. 91. nie weszły w zupełne wykonywanie, i wskutek czego częścią jeszcze suplenci urząd nauczycielski sprawują, ci uważanymi być mają, na przyszłość zaś liczbą takowych objętemi bydź mają tylko osoby w §. 91. Nr. 3. namienione.

Do nauczycieli pobocznych należą tymczasowo, dopóki organizacya zupełnie do skutku nie przyjdzie, nauczyciele przedmiotów tylko technickich, kaligrafii, rysunku, śpiewania i gimnastyki.

Z pomiędzy nauczycieli pobocznych nauczyciele sztuki gimnastycznej częstoby mogli objaśnienia o moralnym stanie i potrzebach uczniów, jako też odpowiedne ku temu porady udzielać, a tem samem ze skutkiem przyczyniać się do jednego z najważniejszych zadań działania szkolnego. Przeto od uznania dyrektora zależeć będzie, nauczyciela sztuki gimnastycznej, pod względem na jego osobowość i zachodzące stosunki właśnie namienione, do konferencyi przywoływać, atoliż tylko z g ł o s e m p o r a d c z y m, i takież postępowanie z innymi nauczycielami pobocznymi we wszystkich tych przypadkach zachowywać, w których to za stósowne i potrzebne uważa.

Wasza . . . . . zechce więc zarządzić, aby oznaczone §§. projektu organizacyjnego wraz z instrukcyami tudzież należącemi z ścisłem uwzględnieniem uwag wyż wymienionych, w gimnazyach i szkołach realnych zakresu Jego urzędowania, w wykonanie weszły.

Dla Dalmacyi, Tyrolu i Pobrzeża.

Dla gimnazyów, których językiem naukowym język włoski, niezadługo prześlę przekład dotyczących paragrafów i instrukcyi; przekład zupełnego projektu przyszłej organiza i gimnazyów później nastąpi.

Thun m. p.

Bestimmungen, welche in den betreffenden Stellen des Entwurfes enthalten sind, einstweilen noch suspendirt, und es bleibt die auf die Leitung der Gymnasien bezügliche Geschäftsvertheilung unter die Gymnasien selbst, die Landesbehörden und das Ministerium bis zur Ernennung von Gymnasial-Inspectoren in ihrem gegenwärtigen Zustande.

Die Bestimmungen der oben angeführten Paragraphe und Instructionen, welche sich auf die Rangordnung (Location) der Schüler beziehen, finden ausser an den Gymnasien, wo die Location bereits factisch eingeführt ist, für jetzt keine Anwendung, sondern werden dann in Wirksamkeit zu treten haben, wenn die hiebei vorausgesetzte Einrichtung in Ausführung gebracht ist.

Dasselbe gilt in Betreff der Bestimmungen über die Hilfs- und Nebenlehrer.

Als Hilfslehrer, welche (laut §. 110, Absatz 2) der Gymnasialconferenz angehören, sind, so lange die Bestimmungen des §. 91 nicht in volle Wirksamkeit getreten sind, und in Folge dessen noch Supplenten das Lehramt zum Theil versehen, diese zu betrachten; in der Folge aber werden in die Zahl derselben die im §. 91, Nr. 3, bezeichneten Individuen einzubegreifen seyn.

Zu den Nebenlehrern gehören einstweilen, bis die Organisation in vollem Gange ist, die Lehrer bloss technischer Gegenstände, der Kalligraphie, des Zeichnens, des Gesanges und der Gymnastik.

Unter den Nebenlehrern dürften die Lehrer der Turnkunst nicht selten in der Lage seyn, Aufschlüsse über die sittlichen Zustände und Bedürfnisse der Schüler und entsprechende Rathschläge zu ertheilen, und hiedurch an einer der wichtigsten Aufgaben der Schulwirksamkeit sich mit Erfolg zu betheilen. Es wird desshalb vom Ermessen des Directors abhängig gemacht, den Lehrer der Turnkunst, mit Rücksicht auf dessen Persönlichkeit und auf das Eintreten der eben angedeuteten Verhältnisse, jedoch nur mit berathender Stimme, den Conferenzen beizuziehen, und das gleiche Verfahren in Bezug auf andere Nebenlehrer in allen denjenigen Fällen, wo er es für zweckmässig und nothwendig erachtet, einzuhalten.

Euere Wohlgeboren wollen demnach die Veranlassung treffen, dass die bezeichneten Paragraphe des Organisations-Entwurfes nebst den dazu gehörigen Instructionen mit genauer Berücksichtigung der vorstehenden Bemerkungen, an den Gymnasien und Realschulen Ihres Amtsbezirkes in Wirksamkeit gesetzt werden.

Für Dalmatien, Tirol und das Küstenland.

Für die Gymnasien, deren Unterrichtssprache die italienische ist, werde ich eine Uebersetzung der betreffenden Paragraphe und Instructionen demnächst übersenden; eine Uebersetzung des vollständigen Entwurfes der künftigen Organisation der Gymnasien wird später nachfolgen.

Thun *m. p.*

38.

Rozrządzenie ministra wyznań i oświecenia z dnia 24. Listopada 1849,

do panów naczelników krajowych w niższej Austryi, Czechach, Morawii, Tyrolu, Styryi, Galicyi i do przełożonego komisyi gubernialnej w Krakowie,

z przepisem co do korespondencyi władz akademicznych z ministerstwem oświecenia i panami naczelnikami krajowymi, jako i co do toku interesów przy podaniach i rekursach w sprawach naukowych.

W celu dokładniejszego uregulowania stanowiska, prowizorycznemi ustawy w najnowszych czasach względem wyższej rzeczy naukowej wydanemi, uniwersytetom danego, co do stosunków między władzami akademicznemi a ministerstwem oswiecenia i naczelnikiem krajowym (na przyszłość namiestnikiem), działać mają postanowienia następujące:

1. Już rozrządzeniem ministeryalnem z dnia 6. Kwietnia 1848, L. 2618 wyrzeczono, że podporządkowanie uniwersytetów pod rząd krajowy co do prowadzenia rzeczy naukowych ustaje, a przez ustawy w nowszych czasach wyszłe, szczególnie przez ustawę prowizoryczną z dnia 27. Września t. r. względem organizowania władz akademicznych, przez prowizoryczny porządek naukowy na rok 1850 i przez porządek dyscyplinarny z dnia 11. Października t. r. nadano wszechnicom samodzielności w rozciągniętej mierze i uznano, że te już obecnie w rzeczach naukowych bezpośrednio ministerstwu oświecenia podlegają.

O ile zaś obowiązkiem jest naczelnika krajowego, jako zastępcy rządu Najjaśniejszego Pana, nad wykonywaniem praw w zupełnej ich objętości czuwać w tym kraju koronnym, któremu przewodniczy, i o ile tenże w całem działaniu administracyjnem w dotyczącym kraju koronnym jako organ rządu najwyższy uważanym być ma, podlegają mu z tego względu także i władze akademiczne.

Przysłuża mu więc prawo w sprawach takowych zlecenia wydawać do władz akademicznych, które winni są, udzielać mu pożądane objaśnienia, a skoroby pomocy rządu krajowego potrzebowały, udać się do niego drogą relacyi.

2. Aby też naczelnik krajowy co do ważniejszych, uniwersytetów krajowych, dotyczących się spraw, w ciągłej wiadomości utrzymanym zostawał i w położeniu się znajdował, bez zwłoki, gdzie tego potrzeba, ministerstwu swe zdania składać, przeto korespondencya między ministeryum i władzami akademicznemi przez jego ręce iść powinna.

3. Wszelkie podania kolegiów profesorskich wprawdzie bezpośrednio do ministeryum wystósowane być mają, wszelakoż stósownie do §. 20. ustawy z dnia 27. Września t. r. pierwej przez senat akademicki lub przez rektora jako jego przełożonego iść powinny. Senat akademicki lub wedle okoliczności rektor podawać je tedy ma, w miarę ważności przedmiotu z własnem swem sprawozdaniem albo bez tegoż z przydaniem tylko swych uwag lub pojedyńczo swem „Vidi" zaopatrzone, pod kopertą do naczelnika krajowego ku jego wejrzeniu i dalszemu przesłaniu do ministerstwa oświecenia. W ten sam sposób też i protokoły posiedzeń przedłożonemi być mają.

Wszelkie rezolucye i inne rozporządzenia ministerstwa równie tak przez naczelnika krajowego władz akademickich dochodzić będą.

38.

Erlass des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 24. November 1849,

an die Länderchefs von Niederösterreich, Böhmen, Mähren, Tirol, Steiermark, Galizien und den Vorstand der Gubernial-Commission in Krakau,

mit einer Vorschrift, betreffend die Correspondenz der akademischen Behörden mit dem Unterrichtsministerium und den Länderchefs, und den Geschäftsgang bei Eingaben und Recursen in Studienangelegenheiten.

Zur genaueren Regelung der, durch die jüngst erflossenen provisorischen Gesetze über das höhere Studienwesen, den Universitäten gegebenen Stellung haben in Betreff des Verkehres der akademischen Behörden mit dem Ministerium des Unterrichts und mit dem Landeschef (künftig Statthalter) nachstehende Bestimmungen zu gelten:

1. Schon durch den Ministerialerlass vom 6. April 1848, Z. 2618, wurde ausgesprochen, dass die Unterordnung der Universitäten unter die Landesbehörde, in Beziehung auf die Leitung in Studiensachen aufhöre, und durch die neuerlich erflossenen Gesetze, und zwar insbesondere durch das provisorische Gesetz vom 27. September d. J. über die Organisirung der akademischen Behörden, durch die provisorische Studienordnung für das Jahr 1850 und durch die Disciplinarordnung vom 11. October d. J. wurde den Hochschulen im ausgedehnten Masse Selbständigkeit verliehen und anerkannt, dass sie nunmehr in Studiensachen unmittelbar dem Unterrichtsministerium unterstehen.

In soferne aber dem Landeschef als Stellvertreter der Regierung Seiner Majestät obliegt, in dem Kronlande, welchem er vorgesetzt ist, über die Befolgung der Gesetze in ihrem ganzen Umfange zu wachen, und in soferne er als das höchste Organ der Regierung bezüglich der gesammten administrativen Thätigkeit in dem betreffenden Kronlande anzusehen ist, unterstehen ihm in dieser Beziehung auch die akademischen Behörden. Es steht ihm zu, in solchen Angelegenheiten Weisungen an die akademischen Behörden zu erlassen, sie haben ihm jede gewünschte Auskunft zu ertheilen, und wo sie des Beistandes der Landesregierung bedürfen, sich berichtlich an ihn zu wenden.

2. Damit der Landeschef auch in fortlaufender Kenntniss der wichtigeren, die Landesuniversitäten betreffenden Angelegenheiten erhalten werde, und in der Lage bleibe, da wo es nöthig ist, dem Ministerium sein Gutachten ohne Verzug zu erstatten, ist die Correspondenz zwischen dem Unterrichtsministerium und den akademischen Behörden durch seine Hände zu leiten.

3. Alle Eingaben der Professorencollegien sind zwar unmittelbar an das Ministerium zu richten, haben jedoch in Gemässheit des §. 20 des Gesetzes vom 27. September d. J. vorerst durch den akademischen Senat oder den Rector als dessen Vorstand zu gehen. Der akademische Senat oder nach Umständen der Rector hat sie sohin nach Massgabe der Wichtigkeit des Gegenstandes mit einem eigenen Berichte, oder ohne einen solchen mit blosser Beifügung seiner Bemerkungen oder einfach mit seinem Vidi versehen, unter Couvert an den Landeschef zu seiner Einsichtnahme und Weiterbeförderung an das Unterrichtsministerium zu überreichen. In solcher Weise sind auch die Sitzungsprotokolle vorzulegen.

Alle Erledigungen und andere Erlässe des Ministeriums werden den akademischen Behörden eben so durch den Landeschef zukommen.

4. Wyjątek miejsce znajduje w celu upojedyńczenia toku interesów dla uniwersytetu wiedeńskiego o tyle tylko, że konsystorz podania swe bezpośrednio do ministerstwa zanosić ma, które w położeniu jest, na najkrótszej drodze, gdzie tego potrzeba wymaga, porozumieć się z naczelnikiem krajowym.

5. Wszelkie prożby studentów albo innych osób w sprawach, odnoszących się albo do rzeczy naukowej albo do wszechnic, ogółem je wziąwszy albo w ich członkowatości, zawsze do dotyczących władz akademickich a więc i w tych przypadkach podawać się mają, w których te do stanowczego rozstrzygnienia sprawy upoważnionemi nie są, aby otrzymały sposobność, z uniknieniem wszelkiej niepotrzebnej odwłoki, dawać swe zdanie o sprawie przed ostatecznem tejże rozstrzygnieniem.

6. Toż samo stosuje się też i do rekursów założonych przeciw rozstrzygnieniu władz akademicznych. Takowe do tej władzy akademicznej podawać się mają, przeciw rozporządzeniu której rekurs założono.

7. Podania senatu akademicznego i różnych kolegiów profesorskich, do ministerstwa oświecenia wystósowane, nie łącznie jednem sprawozdaniem konkomitacyjnem, lecz oddzielnie przynajmniej podług fakultetów przedłożonemi być mają. Osobliwie akta szczególnej ważności, lub które własnej wymagają rozprawy, każdego czasu od wszystkich innych podań oddzielnie do naczelnika krajowego, a od tegoż dalej do ministerstwa oświecenia przesyłać się mają.

8. Nakoniec w ogólności na uwadze mieć się winno, iż protokoły posiedzeń władz akademicznych jedynie tylko dokumentami rozpraw wewnętrznych tych kolegiów bynajmniej zaś ku temu przeznaczonemi i sposobnemi są, bezpośrednio w takowych jak to już zaszło, zażalenia, wnioski lub zapytania ministerstwu przedkładać.

Dla wszelkich takowych przedmiotów rozpraw samoistne podania z powodami ułożyć i na wyż wskazanej drodze do wiadomości i rozstrzygnienia ministerstwa podawać się mają.

Thun m. p.

39.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia ddo. 25. Listopada 1849,

do pana naczelnika kraju Morawii,

mocą którego rozwiązują się niektóre zapytania co do przedsiębrania egzaminu z kandydatami na urząd nauczycielski gimnazyalny, co do trwania istniejących przepisów względem uprawnienia do udzielania nauki prywatnej w przedmiotach gimnazyalnych i filozoficznych, jako też co do miejsca przeznaczonego, w którémby kandydaci na urząd nauczycielski wykształcenia naukowego nabyć mogli, nakoniec co do używania nauczycieli pomocniczych nieegzaminowanych.

W odpowiedzi na zapytania pod dniem 9. Listopada r. b. tudzież przedłożone rozporządza się co następuje.

Co do I. Ustawa względem egzaminu kandydatów na urząd nauczycielski gimnazyalny dozwala już, aby kandydatom, którzy, na miejscu komisyi egzaminacyjnej nie

4. Eine Ausnahme findet nur zur Vereinfachung des Geschäftsganges hinsichtlich der Wiener Universität in soferne Statt, dass das Consistorium seine Eingaben unmittelbar an das Ministerium zu überreichen hat, welches in der Lage ist, den Landeschef, wo es nöthig ist, im kürzesten Wege einzuvernehmen.

5. Alle Gesuche von Studirenden oder anderen Personen in Angelegenheiten, welche sich auf das Studienwesen oder auf die Universitäten als Ganzes oder in ihren Gliederungen beziehen, sind stets bei den betreffenden akademischen Behörden, mithin auch in denjenigen Fallen zu überreichen, in welchen diese zur definitiven Erledigung der Angelegenheit nicht berechtigt sind, damit sie Gelegenheit erhalten, mit Vermeidung jeder unnöthigen Verzögerung vor der endlichen Erledigung einer Angelegenheit ihre gutächtliche Aeusserung über dieselbe abzugeben.

6. Dieses gilt auch in Ansehung der gegen Entscheidung der akademischen Behörden ergriffenen Recurse. Dieselben sind bei derjenigen akademischen Behörde zu überreichen, gegen deren Verfügung recurrirt wird.

7. An das Unterrichtsministerium gerichtete Eingaben der akademischen Senate und verschiedenen Professorencollegien sind nicht culumativ mit Einem Einbegleitungsberichte, sondern wenigstens nach den Facultäten abgesondert vorzulegen. Insbesondere aber sind Actenstücke, welche von besonderer Wichtigkeit sind, oder eine eigene Verhandlung erfordern, jederzeit von allen anderen Eingaben getrennt an den Landeschef, und von ihm weiterhin an das Unterrichtsministerium zu befördern.

8. Endlich ist sich im Allgemeinen gegenwärtig zu halten, dass die Sitzungsprotokolle der akademischen Behörden nur Urkunden über Verhandlungen im Innern dieser Collegien, keineswegs aber bestimmt und geeignet sind, unmittelbar in derselben, wie es schon vorgekommen ist, Beschwerden, Anträge oder Anfragen dem Ministerium vorzulegen.

Ueber alle dergleichen Verhandlungsgegenstände sind selbständige motivirte Eingaben zu verfassen und auf dem oben angezeigten Wege zur Kenntniss und Entscheidung des Ministeriums zu bringen.

Thun *m. p.*

39.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 25. November 1849,

an den Landeschef von Mähren,

wodurch mehrere Anfragen in Beziehung auf die Vornahme der Prüfung der Gymnasial-Lehramts-Candidaten hinsichtlich der Fortdauer der bestehenden Vorschriften über die Berechtigung zur Ertheilung von Privatunterricht über Gymnasial- und philosophische Gegenstände, so wie in Ansehung des Bestimmungsortes, wo sich die Lehramts-Candidaten die geeignete wissenschaftliche Bildung aneignen mögen, endlich über die Verwendung ungeprüfter Hilfslehrer gelöset werden.

In Erledigung der unterm 9. November l. J. einbegleiteten Anfragen wird Folgendes bemerkt:

Ad I. *Das Gesetz über die Prüfung der Gymnasial-Lehramts-Candidaten gestattet bereits den Candidaten, welche, ohne am Orte der Prüfungscommission zu seyn, um Zulassung*

będąc, o przypuszczenie do egzaminu podawają, pytania do wypracowania w domu przesyłane były.

Równie też dozwala ona przepuszczenie lekcyi na próbę dla tych kandydatów, którzy już suplowali; przeniesienie jakiej części funkcyi egzaminacyjnej ze strony komisyi egzaminacyjnej na inne jakie ciało nauczycielskie nie dopuszcza się.

Zostaje z resztą kandydatom na urząd nauczycielski do woli, względem egzaminu zgłaszać się do komisyi we Wiedniu już ustanowionej, albo czekać, dopóki też i gdzie indziej do skutku nie przyjdą komisye ustanowić sie mające.

Co do II. Zasada, że przepisy istniejące w mocy dopóty zostają dopóki im wyraźnie działalność odjętą nie zostanie, stosuje się także i do dotychczasowych przepisów względem uprawnienia do udzielania nauki prywatnej w przedmiotach dawnego sześcioroсznego gimnazyum jako też i obu filozoficznych kursów obowiązkowych, które teraz do zupełnego gimnazyum przyłączone są.

Co do III. W celu dostąpienia tak ogólnego, jak też szczegółowego wykształzenia naukowego kandydatów na urząd nauczycielski nie gimnazya lecz uniwersytety stósowne są ku temu miejsca; w gimnazyach jedynie tylko wykształcenia dydaktycznego i pedagogicznego osięgnąć można, a ku temu stósownym jest czasem rok próby po odbytym egzaminie naukowym.

Na to także uważnymi zrobić się mają kandydaci na urząd nauczycielski ku własnemu ich dobru. Jak tylko znajdą się egzaminowani kandydaci na urząd nauczycielski, tedy nieegzaminowanych jako nauczycieli już więcej używać nie wolno, lubo tymczasowie używanie tych ostatnich dozwala się.

Atoliż zaś przy takowem używaniu już teraz zważać się winno, że odtąd nauczyciel już nie wszystkie przedmioty gimnazyalne, lecz za zwyczaj tylko pewny zawód zastępywać ma, przeto więc nie ukazuje się rzeczą stósowną kandydatom widoki czynić do suplowania wszystkich przedmiotów naukowych i wkładać na nich obowiązek takowy.

Thun m. p.

40.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia z dnia 25. Listopada 1849,

do pana naczelnika krajowego w Tyrolu,

mocą ktorego objaśniają się istniejące przepisy względem wyłączania uczniów z jednego gimnazyum, względem wstąpienia tychże do wyższej klasy, względem postępowania dyscyplinarnego, jako też w szczególności względem nienadawania uczniom wyższych klas gimnazyalnych tytułu „Panie."

Protokoły ciała nauczycielskiego w — z temi uwagami zwracają się:

Ta okoliczność, że uczeń z jednego gimnazyum wyłączonym został, tego skutku za sobą mieć nie może, iżby takowy dlatego samego do żadnego innego gimnazyum przyjętym być nie mógł, każde bowiem wyłączenie byłoby wyłączeniem ze wszystkich gimnazyów.

Do przestąpień ucznia często, jak wiadomo, powód dają otaczające go osoby, a owe ustają lub istotnie się zmniejszają ze zmianą ostatnich. Ciała nauczycielskie więc w takowych przypadkach samodzielne zdanie za zasadę sobie utworzyć

zur Prüfung einschreiten, die Fragen zur häuslichen Bearbeitung zuzusenden. Eben so gestattet es eine Nachsicht der Probelectionen bei Candidaten, welche bereits supplirt haben; eine Uebertragung eines Theiles der Prüfungsfunctionen von der Prüfungscommission auf irgend einen Lehrkörper ist nicht zulässig.

Es steht übrigens den Lehramtscandidaten frei, sich zur Prüfung bei der bereits in Wien eingesetzten Commission zu melden, oder zu warten, bis die auch anderwärts einzusetzenden Commissionen ins Leben werden getreten seyn.

Ad II. *Der Grundsatz, dass die bestehenden Vorschriften in Geltung bleiben, bis sie ausdrücklich ausser Wirksamkeit gesetzt sind, gilt auch von den bisherigen Vorschriften über die Berechtigung, Privatunterricht über die Gegenstände des ehemaligen sechsjährigen Gymnasiums und der zwei philosophischen Obligatcurse, welche jetzt zum vollständigen Gymnasium vereiniget sind, zu ertheilen.*

Ad III. *Zur Erlangung der allgemeinen, so wie der speciellen wissenschaftlichen Bildung der Lehramts-Candidaten sind nicht die Gymnasien, sondern die Universitäten die geeigneten Orte; an den Gymnasien kann nur die didactische und pädagogische Ausbildung erworben werden, und dafür ist das Probejahr nach bestandener wissenschaftlicher Prüfung die geeignete Zeit.*

Hierauf sind auch die Lehramts-Candidaten in ihrem eigenen Interesse aufmerksam zu machen. Sobald geprüfte Lehramts-Candidaten vorhanden seyn werden, dürfen ungeprüfte nicht mehr als Hilfslehrer verwendet werden, einstweilen ist jedoch die Verwendung der letzteren zulässig.

Es ist aber bei dieser Verwendung auch jetzt schon zu beachten, dass von nun an ein Lehrer nicht mehr alle Gegenstände des Gymnasiums, sondern in der Regel nur ein bestimmtes Gebiet zu vertreten hat, daher es nicht als zweckmässig erscheint, den Candidaten eine Supplirung aller Lehrgegenstände in Aussicht zu stellen und zur Pflicht zu machen.

Thun *m. p.*

40.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 25. November 1849,

an den Landeschef von Tirol,

wodurch mehrere Erläuterungen der bestehenden Vorschriften hinsichtlich der Ausschliessung von Schülern aus einem Gymnasium, über das Aufsteigen derselben in eine höhere Classe, über die disciplinäre Behandlung, so wie insbesondere über die Nichtbeilegung des Titels „Herr" an Schüler der höheren Gymnasialclassen gegeben werden.

Die Protokolle des Gymnasial-Lehrkörpers zu — folgen mit den Bemerkungen zurück:

Der Umstand, dass ein Schüler von einem Gymnasium ausgeschlossen worden, kann nicht zur Folge haben, dass derselbe desshalb an keinem andern Gymnasium aufgenommen werden könnte, weil sonst jede Ausschliessung eine Ausschliessung von allen Gymnasien wäre.

Die Vergehen eines Schülers sind bekanntlich nicht selten durch seine Umgebung veranlasst, und hören auf oder vermindern sich wesentlich bei einem Wechsel der letzteren. Die Lehrkörper werden also in solchen Fällen sich ein selbständiges Urtheil zu begründen haben,

mają, aby z jednej strony z uczniem nie za surowo postępować, z drugiej zaś też, jak tego odpowiedzialność ich wymaga, zakład swój od niesławy i zgorszenia uchować. Rozumie się z resztą, że na odmówione przyjęcie rekurs do wyższej władzy dopuszczalnym jest.

W kwestyi co do wstąpienia ucznia do klasy wyższej stósownie do drukowanego projektu organizacyjnego postępować należy.

Nie mniej stósowną jak potrzebną jest rzeczą dyscyplinarne z uczniami postępowanie zastósować do różności ich wieku i stopnia wykształcenia.

Największej jednak ku temu użyć trzeba przezorności, by temu przeszkodzić, ażeby uczniowie obu wyższych klas nie uważali się, zamiast uczniów gimnazyalnych, za uczniów uniwersytetu, przezcoby utrzymanie karności, im stósownej, wprost niepodobnem było.

Tak n. p. samo przezsię rozumie się, iż tytuł „panie" im się nie należy i niemiał się był używać dla uczniów wstępujących, równie jak w niektórych innych stosunkach zbyteczne powierzchowne rozróżnienie uczniów tych klas od onych obu poprzedzających starannie uniknąć się będzie miało.

Thun m. p.

41.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia ddo. 27. Listopada 1849,

do naczelnika krajowega w Tyrolu i Vorarlbergu,

mocą którego wyjaśniają się niektóre wątpliwości co do możności zastósowsnia postanowień nowego porządku naukowego do słuchaczy niższo-chirurgicznego kursu naukowego.

Zapytania lekarsko-chirurgicznego ciała naukowego w Insbruku dotyczące się porządku naukowego do słuchaczy niższo-chirurgicznego kursu naukowego zastósować się mającego, relacyą z dnia 6. t. m. L. 5804 przedłożone, proszę Wielmożnego Pana w sposób następujący załatwić:

Co do 1. Słuchacze niższo-chirurgicznego kursu naukowego co do przedmiotów naukowych, których w jednym roku słuchać chcą, o tyle zobowiązani są dawnym porządkiem prawem przepisanym, iż nie mogą przyjętymi być do słuchania odczytów późniejszego kursu rocznego, póki nie odbyli, z odniesieniem dobrych skutków, egzaminów z przedmiotów naukowych poprzedzającego kursu rocznego, atoliż do ich woli zostaje do przedmiotów jednego kursu rocznego także i dwóch lat użyć.

Co do 2. Wydawaniu zaświadczeń uczęszczania co do przedmiotów naukowych nieobowiązkowych, nic na zawadzie nie stoi.

Co do 3. We fakultetach słuchaczy imatrykulowanych zaświadczenia uczęszczania wydawane być mogą, wszelakoż w takowe to zastrzeżenie wmieszczać się winno, że oni przedmioty dotyczące jako słuchacze nadzwyczajni uczęszczali.

Co do 4. Egzamina wedle istniejącego przedtem porządku egzaminacyjnego albo są roczne albo semestralne.

Thun m. p.

um einerseits einen Schüler nicht zu hart zu behandeln, anderseits aber auch, wie es ihre Verantwortlichkeit fordert, ihre Anstalt vor Unehre und Aergerniss zu bewahren. Es versteht sich übrigens, dass ein Recurs über verweigerte Aufnahme an die höhere Behörde zulässig ist.

Bei der Frage über das Aufsteigen eines Schülers in eine höhere Classe ist im Sinne des gedruckten Organisations-Entwurfes vorzugehen.

Es ist eben so zweckmässig als nothwendig, die disciplinäre Behandlung der Schüler den Verschiedenheiten des Alters und der Bildungsstufe anzupassen.

Es thut aber hierbei die grösste Vorsicht Noth, um zu verhindern, dass die Schüler der beiden obersten Classen sich für Studenten der Universiät, anstatt für Gymnasialschüler halten, wodurch die Aufrechthaltung der für sie passenden Disciplin geradezu unmöglich würde.

So z. B. versteht es sich von selbst, dass der Titel „Herr" ihnen nicht gebührt, und bei den aufsteigenden Schülern ausser Gebrauch zu setzen war, gleichwie in manchen anderen Beziehungen eine grelle äussere Unterscheidung der Schüler dieser Classen von denen der beiden vorangehenden mit Sorgfalt zu vermeiden seyn wird.

Thun *m. p.*

41.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 27. November 1849,

an den Landeschef von Tirol und Vorarlberg,

wodurch mehrere Zweifel über die Anwendbarkeit der Bestimmungen der neuen Studienordnung auf die Hörer des niederen chirurgischen Lehrcurses gelöset werden.

Die mit dem Berichte vom 6. d. M., Z. 5804, vorgelegten, sich auf die bei den Hörern des niederen chirurgischen Lehrcurses einzuhaltende Studienordnung beziehenden Fragen des Innsbrucker medicinisch-chirurgischen Lehrkörpers, ersuche Ich Euere Wohlgeboren in folgender Weise zu erledigen:

Ad 1. *Die Hörer des niederen chirurgischen Lehrcurses sind in Bezug auf die Lehrgegenstände, welche sie in einem Jahre hören wollen, in sofern an die früher gesetzlich gewesene Ordnung gebunden, dass sie nicht in die Vorlesungen eines späteren Jahrganges aufgenommen werden können, bevor sie nicht aus den Lehrgegenständen des vorhergehenden die Prüfungen mit gutem Erfolge zurückgelegt haben, es steht ihnen jedoch frei, auf die Lehrgenstände eines Jahrganges auch zwei Jahre zu verwenden.*

Ad. 2. *Der Aufstellung von Frequentationszeugnissen über nicht obligate Lehrgegenstände steht kein Hinderniss entgegen.*

Ad. 3. *An, den Facultäten immatrikulirte Zuhörer dürfen Besuchszeugnisse ausgefertigt werden, in welche jedoch die Klausel einzuschalten ist, dass sie die betreffenden Gegenstände als ausserordentliche Zuhörer frequentirt haben.*

Ad 4. *Die Prüfungen sind nach der früher bestandenen Prüfungsordnung entweder Jahres- oder Semestral-Prüfungen.*

Thun *m. p.*

42.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia z dnia 27. Listopada 1849,

do panów naczelników krajowych w 1. Austryi powyżej, 2. poniżej Ensu, 3. Styryi, 4. Karyntyi, 5. Tyrolu, 6. Czechach, 7. Morawii, 8. Galicyi, 9. Krakowie, 10. Bukowinie, 11. Dalmacyi, 12. Tryescie z jego okręgiem, Istryi i Gorycyi, 13. Krajnie,

mocą którego ustanawiają się postanowienia co do egzaminu przyjęcia, potrzebnego do wstąpienia do wyższych klas gimnazyalnych, jako też co do taksy egzaminu za takowy opłacać się mającej.

Dla wszystkich.

Z przyczyny częstych podań z tą prożbą, aby uczniowie do wyższych klas przyjętymi zostali, egzaminu z klas niższych stósownie do przepisów istniejących nie złożywszy, ministeryum oświecenia publicznego, odnosząc się do § 61. wydrukowanego projektu organizacyi dla gimnazyów, jako też do najwyższej rezolucyi z dnia 16. Września 1849, która ministeryum oświecenia upoważnia, postanowienia onegoż prowizorycznie zastósować, widzi się spowodowanem, dozwolić, aby uczniowie takowi szczególnemu egzaminowi przyjęcia poddawali się, a na podstawie tegoż do tej klasy przyjętymi zostali, do której usposobionemi są.

Ciała nauczycielskie przy takowych egzaminach z sumienną ścisłością postępować, a dyrektor pod własną swą odpowiedzialnością przypuszczenie do klasy gimnazyalnej, tylko po osiągnieniu zupełnego przekonania się o dostateczności poprzedniczego wykształcenia proszącego o przyjęcie, dozwolić ma.

Dla 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13.

Przy składaniu egzaminów przyjęcia nie opłaca się za przeszłe lata opłata szkolna, atoliż jednak taksa egzaminu, jaka poprzednio w ilości opłaty szkolnej jednorocznej t. j. przy egzaminach w celu przyjęcia do jednej z pierwszych sześciu klas gimnazyalnych

dla 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13,

w złt. r. dwanaście (12 złt. r.)

dla 8 i 10

w złt. r. ośm (8 złt. r.)

dla wszystkich wyjąwszy 5, 9, 11.

a przy egzaminach za przyjęcie do klasy 7ej i 8ej

dla 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13,

w złt. r. ośmnaście mon. konw. (18 złt. r.)

dla 8 i 10

w złt. r. dwanaście (12 złt. r.)

dla wszystkich wyjąwszy 5, 9, 11

ustanawia się.

Dla 5, 9, 11.

Za ten egzamin przyjęcia taksa opłacać się ma, jaka tymczasowo przy egzaminach w celu przyjęcia do pierwszych sześć klas gimnazyalnych w złt. r. dwanaście (12 złt. r.) a do 7ej i 8ej klasy w złt. r. ośmnaście (18 złt. r.) ustanawia się.

42.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 27. November 1849,

an die Herren Länderchefs von: 1. Oesterreich ob, 2. unter der Enns, 3. Steiermark, 4. Kärnthen, 5. Tirol, 6. Böhmen, 7. Mähren, 8. Galizien, 9. Krakau, 10. Bucowina, 11. Dalmatien, 12. Triest und seinem Gebiete, Istrien und Görz, 13. Krain,

wodurch Bestimmungen über die zum Eintritt in höhere Gymnasialclassen erforderliche Aufnahmsprüfung, so wie über die dafür zu entrichtende Prüfungstaxe festgesetzt werden.

Für Alle.

Aus Anlass häufiger Gesuche, in welchen gebeten wird, dass Schüler in höhere Gymnasialclassen aufgenommen werden, ohne die Prüfung aus den niederen Classen den bestehenden Vorschriften gemäss bestanden zu haben, findet das Ministerium des öffentlichen Unterrichts mit Bezug auf den §. 61 des im Drucke erschienenen Organisationsentwurfes für Gymnasien und auf die a. h. Entschliessung vom 16. September 1849, welche das Ministerium des Unterrichts die Bestimmungen desselben provisorisch in Anwendung zu bringen ermächtiget, zu gestatten, dass solche Schüler einer besonderen Aufnahmsprüfung unterzogen und auf Grundlage derselben, in diejenige Classe aufgenommen werden, für welche sie geeignet sind.

Die Lehrkörper haben bei diesen Prüfungen mit gewissenhafter Strenge vorzugehen, und der Director hat unter eigener Verantwortung die Zulassung in eine Gymnasialclasse nur nach genommener vollen Ueberzeugung von der ausreichenden Vorbildung des Aufnahmswerbers zu gestatten.

Für 1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, 10, 12, 13.

Bei Ablegung der Aufnahmsprüfungen ist kein Schulgeld für vergangene Jahre, dagegen jedoch eine Prüfungstaxe zu entrichten, welche vorläufig im Betrage eines einjährigen Schulgeldes, d. i. bei Prüfungen für die Aufnahme in eine der ersten 6 Gymnasialclassen

für 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13

mit zwölf Gulden (12 fl.),

für 8 und 10

mit acht Gulden (8 fl.),

für alle mit Ausnahme von 5, 9, 11

und bei Prüfungen für die Aufnahme in die 7. und 8. Classe,

für 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 13

mit achtzehn Gulden (18 fl.),

für 8 und 10

mit 12 Gulden (12 fl.),

für alle mit Ausnahme 5, 9, 11

festgesetzt wird.

Für 5, 9, 11.

Für diese Aufnahmsprüfung ist eine Taxe zu entrichten, welche vorläufig bei Prüfungen für die Aufnahme in die sechs ersten Gymnasialclassen mit zwölf Gulden (12 fl.) und für die 7. und 8. Classe mit achtzehn Gulden (18 fl.) festgesetzt wird.

Dla wszysstkich.

Egzamina z pojedyńczych zawodów naukowych, w dawniejszych filozoficznych obowiązkowych kursach rocznych zaprowadzone, po włączeniu onychże do gimnazyum jako klasy 7^ej i 8^ej niniejszem znoszą się z tem oświadczeniem, iż na miejsce onychże egzamin ze wszystkich zawodów naukowych razem jak w innych klasach gimnazyalnych nastąpić ma.

Wpływające taksy egzaminu na końcu każdego kursu między dyrektora i wszystkich zwyczajnych nauczycieli gimnazyalnych, bez względu czy przy egzaminach zatrudnionymi byli czy nie, na równe części w ten sposób podzielonemi być mają, żeby dyrektorowi z przyczyny dwojakiej jego własności jako przełożonemu i oraz nauczycielowi także i część dwojaka z podziału przypadła.

Proszę Waszę etc. byś to tameczno-krajowym ciałom nauczycielskim

przy 9 i 10

tamecznemu ciału gimnazyalnemu do wiadomości i zastósowania się wszystkich, tychże (tegoż) podać zechciał.

Thun m. p.

43.

Pismo rozporządzające ministra wyznań i oświecenia ddo. 30. Listopada 1849,

do pana naczelnika krajowego w Dalmacyi,

mocą którego pod pewnemi ograniczeniami zezwala się na dalsze trwanie prawniczo-politycznej nauki prywatnej w Zarze także jeszcze i na rok szkolny 1850.

Z uwagi na powody w relacyi z dnia 15. Września t. r. L. 17921-3091 wykazane i na uczynione mi od tegoż czasu doniesienie Jego Excellencyi hrabiego Montecuccoli, że i w roku szkolnym 1850 nie mogą być rozpoczęte prelekcye w uniwersytetach Padwy i Pawii, widzę się spowodowanym, dalsze trwanie prawniczo-politycznej nauki prywatnej w Zarze w ten sposób, jakim to w rozporządzeniach ministeryalnych z dnia 5. Lipca 1848 L. 3629, 1. Grudnia 1848 L. 7521, 22. Grudnia 1848 L. 8143, 9. Lutego 1849 L. 488, i 6. Marca 1849 L. 1042 dozwolono, wyjątkowo także i na rok szkolny 1850 dozwolić, wszelakoż z następującemi uwagami, jakie i ustanowiona komisya egzaminacyjna za prawidło ściśle uważać ma:

1. Zastanawiające i co raz wiecej występujące niestósowności nauki prywatnej, jaka w Zarze obecnie istnieje, nie byłyby się nigdy w tym stopniu ukazały, gdyby rozporządzenie z dnia 5. Czerwca 1848 ciągle tylko jako wyjątek od istniejącego systemu naukowego pojmowano i przeto też jak najściślej wykładano. Atoliż krok w krok co raz więcej od tegoż odstępywano, całkiem wyjątkowe, tylko z okoliczności czasu i ze względu na słuszność dozwolone ułatwienia w instytut od prawideł odstępujący a w niezgodności z prawidłami co raz więcej wzrastający przemieniono i onemuż wstecz zamiarowi ministerstwa oświecenia, jasno i powtórnie wyrzeczonemu, trwałości nadać usiłowano.

Für Alle.

Die in den früheren philosophischen Obligatjahrgängen eingeführt gewesenen Prüfungen aus einzelnen Lehrfächern werden nach der Einbeziehung derselben in das Gymnasium als 7. und 8. Classe mit dem Bedeuten hiemit abgestellt, dass an ihre Stelle die cumulative Prüfung wie in den übrigen Gymnasialclassen zu treten habe.

Die eingehenden Prüfungstaxen sind am Ende jedes Semesters unter dem Director und die sämmtlichen ordentlichen Lehrer des Gymnasiums, mögen sie bei den Prüfungen beschäftigt gewesen seyn oder nicht, zu gleichen Theilen so zu vertheilen, dass auf den Director in seiner doppelten Eigenschaft als Vorstand und Lehrer auch ein doppelter Antheil entfalle.

Ich ersuche Euer etc. hievon die dortländigen Gymnasiallehrkörper

bei 9 und 10

den dortigen Gymnasialkörper

zu Allen

zu ihrer (seiner) Wissenschaft und Darnachachtung in Kenntniss setzen zu wollen.

Thun *m. p.*

43.

Schreiben des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 30. November 1849,

an den Herrn Landeschef von Dalmatien,

wodurch die Fortsetzung des juridisch-politischen Privatstudiums in Zara auch noch für das Studienjahr 1850 unter gewissen Beschränkungen bewilligt wird.

In Anbetracht der in dem Berichte vom 15. September d. J., Z. 17921-3091, entwickelten Gründe, und über die seither von Sr. Excellenz dem Grafen Montecuccoli an mich erstattete Anzeige, dass die Vorlesungen an den Universitäten Padua und Pavia auch im Studienjahre 1850 nicht eröffnet werden können, finde ich mich bewogen, die Fortsetzung des juridisch-politischen Privatstudiums in Zara in der Weise, wie dasselbe in den Ministerialerlässen vom 5. Juni 1848, Z. 3629, vom 1. December 1848, Z. 7521, vom 22. December 1848, Z. 8143, vom 9. Februar 1849, Z. 488 und 6. März 1849, Z. 1042, bewilligt worden war, ausnahmsweise auch für das Studienjahr 1850, jedoch mit folgenden Bemerkungen, welche sowohl das Gubernium als die eingesetzte Prüfungs-Commission zur strengen Richtschnur zu nehmen haben, zu gestatten:

1. Die auffallenden und immer mehr hervortretenden Unzukömmlichkeiten eines Privatstudiums, wie solches zur Zeit in Zara besteht, würden nie in dem Grade zum Vorschein gekommen seyn, wenn der Erlass vom 5. Juni 1848 stets als eine Ausnahme von dem bestehenden Studien-Systeme aufgefasst, und eben darum auf das strengste ausgelegt worden wäre. — Schritt für Schritt wurde jedoch immer mehr davon abgegangen, eine ganz exceptionelle bloss durch Zeitverhältnisse und Billigkeitsrücksichten zugestandene Begünstigung in ein abnormes und in der Abnormität immer mehr Ausdehnung gewinnendes Institut verwandelt, und demselben gegen die klar und wiederholt ausgesprochene Absicht des Unterrichts-Ministeriums Consistenz zu geben versucht.

A jeżeli mimo takowego postępowania ministeryum oświecenia przecież spowodowanem się widziało, w szczególnych przypadkach przypuścić mniej ściśle wykładanie treści pierwszego rozporządzenia z dnia 5. Czerwca 1848, i jeżeli także i obecnie dalsze trwanie takowej prywatnej nauki na rok 1850 dozwalam, to nie stało się to ani dzieje się dla tego, aby wstecz zamiarowi pierwszego rozporządzenia zaszłe wypadki uchwalić, lecz aby przytem nie cierpiały trzecie osoby całkiem niewinne, iż od samego początku nie trzymano się stale stanowiska prawego.

2. Na rozciągnienie dalszego trwania prawniczo-politycznej nauki prywatnej w Zarze zezwalam przeto tylko z zachodzących przyczyn do względu na słuszność, i z tem wyraźnem zleceniem, by Jaśnie Wielmożny Pan, tak ustanowionych komisarzy egzaminacyjnych, jak docentów stósownym sposobem o tem oznajmił, że rok szkolny 1850 ostatnim jest, w którym jeszcze takowe prywatne nauki dozwalają się i żeby przeto zawczasu o dalszym ciągu nauk swych, w jednej z uniwersytetów państwa cesarskiego, staranie mieli, niezgadza się bowiem z urządzeniem, nauce w uniwersytetach austryackich niedawnemi czasy, na podstawie zasady wolnego nauczania jako i uczenia się nadanem, aby samą prywatną naukę za naukę uniwersytecką uważać miano.

3. Przy tem postanowieniu tem bardziej obstawać się będzie, o ile że Najjaśniejszy Pan na wniosek, pod dniem 30. Września t. r. przezemnie wprowadzony, najwyższą rezolucyą z dnia 11. Października t. r. już zezwolić raczył, że w uniwersytetach we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie, w Krakowie, Ołomuńcu, Gracu i Insbruku, prywatne nauki nadające prawo do ważnych w państwie zaświadczeń w fakultecie teologicznym, lekarskim i filozoficznym już z rokiem 1850 ustają, dla prawniczo-politycznego zaś jeszcze tylko w tym roku dozwalają się. **Thun** m. p.

44.

Rozporządzenie ministra wyznań i oświecenia ddo. 5. Grudnia 1849,

do ciała naukowego wydziału filozoficznego c. k. wszechnicy w Insbruku,

mocą którego uczniom gimnazyalnym zakazuje się uczęszczanie do prelekcyi w uniwersytecie.

Ponieważ nauki w dobrem gimnazyum uczniów w tej mierze zatrudniają, że im nie może zbywać czasu do słuchania innych prelekcyi, jeżeli obowiązkom swym jako uczniowie gimnazyalni zadosyć uczynić chcą; ponieważ dalej przypuszczanie gimnazyastów do zawodów naukowych uniwersyteckich stanowisko onychże istotnie zmienia, i oraz karność tak dla uniwersytetu jak dla gimnazyum prawie niepodobną czyni; ponieważ dalej właśnie w okresie przechodowym oddzielenie obu klas uczniów ściśle przeprowadzonem być musi, chcąc ustanowić należyte o rzeczy naukowej zdania, i pojęcia o tejże tak u rodziców jak u uczniów sprostować; a nakoniec, ponieważ nie jest rzeczą wątpliwą, że poda się teologom sposobność, w ciągu ich nauk teologicznych słuchać tych zawodów naukowych, których ku należytemu swemu wykształceniu potrzebują, przeto prożbie ciała nauczycielskiego z dnia 12. Października 1849, aby uczniom gimnazyalnym w roku teraźniejszym dozwolonem zostało i nadal uczęszczać przelekcye w uniwersytecie, na jakie się zapisać dali, miejsca dać nie można.

Thun m. p.

Wenn jedoch das Unterrichtsministerium selbst auf diesem Wege sich veranlasst sah, von dem Inhalte des ersten Erlasses vom 5. Juni 1848 in speciellen Fällen eine minder strenge Auslegung zuzulassen, und wenn ich auch gegenwärtig die Fortdauer dieses Privatstudiums für das Jahr 1850 zugestehe, so geschah und geschieht diess nicht um jene gegen die Absicht des ersten Erlasses eingetretenen Vorgänge zu billigen, sondern um nicht ganz unschuldige dritte Personen darunter leiden zu lassen, dass nicht vom Anbeginne der rechte Gesichtspunct festgehalten worden war.

2. Die Ausdehnung des Fortbestandes des juridisch-politischen Privatstudiums zu Zara genehmige ich daher nur aus den obwaltenden Gründen der Billigkeit, und mit dem ausdrücklichen Auftrage, dass Ew. Hochwohlgeboren sowohl die eingesetzten Prüfungscommissäre als die Privatdocenten und Studirenden im geeigneten Wege davon verständigen, dass das Studienjahr 1850 das Letzte ist, in welchem dieses Privatstudium noch zulässig seyn wird, und sie daher bei Zeiten über Fortsetzung ihrer Studien an einer der Universitäten des Kaiserstaates Vorsorge treffen mögen, indem es mit der dem österreichischen Universitätsstudium auf Grundlage des Principes der Lehr- und Lernfreiheit neuerlich gegebenen Einrichtung unverträglich ist, ein blosses Privatstudium als Universitätsstudium gelten zu lassen.

3. Auf dieser Bestimmung wird um so gewisser festgehalten werden, als Seine Majestät über den von mir am 30. September d. J. erstatteten Vortrag durch allerhöchste Entschliessung vom 11. October d. J. bereits zu genehmigen geruht haben, dass an den Universitäten zu Wien, Prag, Lemberg, Krakau, Ollmütz, Gratz und Innsbruck, das einen Anspruch auf Staatszeugnisse gewährende, Privatstudium für die theologische, medicinische und philosophische Facultät schon mit dem Jahre 1850 aufzuhören habe, für die rechts- und staatswissenschaftliche aber nur noch in diesem Jahre zugelassen werde.

Thun *m. p.*

44.

Verordnung des Ministers des Cultus und Unterrichts vom 5. December 1849,

an den Lehrkörper der philosophischen Facultät der k. k. Universität zu Innsbruck,

wodurch den Gymnasialschülern der Besuch von Vorlesungen an der Universität eingestellt wird.

Da der Unterricht an einem guten Gymnasium die Schüler in dem Masse beschäftiget, dass ihnen keine Zeit zu anderen Collegien übrig bleiben kann, wenn sie ihren Pflichten als Gymnasialschüler genügen wollen, da ferner die Zulassung der Gymnasiasten zu Universitätsfächern die Stellung derselben wesentlich verrückt, und die Disciplin für Universität und Gymnasium fast unmöglich macht, da ferner gerade in der Uebergangsperiode die Trennung beider Classen von Studirenden scharf durchgeführt werden muss, will man die richtigen Ansichten über das Studienwesen feststellen, und die Begriffe darüber bei Eltern und Schülern berichtigen; da es endlich nicht zweifelhaft ist, dass den Theologen Gelegenheit geboten werden wird, jene Disciplinen, welche sie zu ihrer gehörigen Ausbildung bedürfen, im Laufe ihrer theologischen Studien zu hören, so kann dem Gesuche des Lehrkörpers vom 12. October 1849, dass den Gymnasialschülern für heuer gestattet seyn möge, die Vorlesungen an der Universität, für welche sie eingeschrieben sind, fernerhin zu besuchen, keine Folge gegeben werden.

Thun *m. p.*



Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

IX. część

wydana i rozesłana: 31. Grudnia 1849.

Przegląd treści:

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

IX. Stück.

Ausgegeben und versendet am 31. December 1849.

Inhalts-Uebersicht:

45.

Okólne rozporządzenie ministerstwa wojny z dnia 28. Listopada 1849,

do wszystkich władz wojskowych,

dotyczące się uregulowania a względnie ograniczenia należytości wojskowych obecnie istniejących.

Na wniosek Rady ministrów raczył Najjaśniejszy Pan najwyższą rezolucyą z dnia 18. Listopada 1849 na uregulowanie a względnie ograniczenie należytości wojskowych obecnie istniejących zezwolić, które ze względu na przyszłe stanowi odpowiedne i inne stosunki wszędzie od dnia 1. Stycznia 1850, działać poczyna.

W skutek tej najwyższej rezolucyi rozporządza się co następuje:

Po pierwsze. Węgierska i galicyjska niższa, w czasie pokoju zwykła, zaopatrzenia stopa wszędzie, gdzie takowa dotychczas usystemizowaną była i jeszcze w zastósowaniu znajduje się, dla wszystkich do czynnego służbowego stanu armii należących wójsk i bransz całkiem znosi a natomiast zaopatrzenia stopa, jaką dla krajów koronnych niemieckich wymierzono, dla wszystkich takowych w czynnej służbie zostających wójsk i bransz dozwala się, wyjąwszy owe we Włoszech, w Illiryi, Tyrolu, i Vorarlbergu, dalej ciała, w należytościach podobnie wyższych bez tego już zostające lub trwałemi dodatkami obdarzone, jako to: korpus inżynierów i główny sztab kwatermistrzowski, korpus minierów i połączony z tymże saperów, artyleryą polową i wszystkie do artyleryi należące korpusy i bransze, których należytość i nadal, jak w czasie pokoju, wymierzona zostaje.

Równie też ustać ma należytość osobno dla dotyczących szarż przy posadach pokoju, jako to: przy komendach miejscowych, domach dla transportu, śpitalach i t. d. wymierzona, a natomiast także wstąpić należytość piechotna teraz wedle niemieckiej a względnie włoskiej w czasie pokoju zwykłej zaopatrzenia stopy usystemizowana.

Wedle tejże do krajów zastósowanej zaopatrzenia stopy na przyszłość otrzymać mają wymierzoną należytość pokojową także wszyscy owi oficerowie dotyczących ciał wojskowych, którzy dotąd stósownie do postanowień, w roku 1838 wydanych, z powodu ich przydzielenia do kancelaryi wojskowych, do głównego sztabu lub do głównego kwatermistrzowskiego sztabu, w akademiach wojskowych lub domach edukacyjnych i t. d. z dodatkami stałemi, podczas takowego przydzielenia dawną tylko należytość pokojową pobierać mogli.

Po drugie. Przeciwnie zaś dozwolone w skutek ostatnich wypadków wojennych pełne należytości wojenne, połowa naturaliów wojennych i dodatki dotyczące w ten sposób ograniczają się, że

a) wszystkie — we Włoszech, we Węgrzech, w Banatach i w Siedmiogrodzie rozłożone — do drugiej i trzeciej armii — dalej do korpusu obserwacyjnego w Vorarlbergu i w Czechach należące wojska i bransze, jako też wcieleni tamże jenerałowie, oficerowie, urzędnicy i osoby sztabowe, i w ogólności wszelkie te osoby, które dotąd należytość wojenną gdziebądź pobierają, na należytość pokojową, z przywróceniem przepisów co do karencyi, ograniczają się; wszelakoż jenerałom, oficerom, urzędnikom i osobom sztabowym, ciągle jeszcze do wzmiankowanych

45.
Circular-Verordnung des Kriegsministeriums vom 28. November 1849,

an sämmtliche Militär-Behörden,

betreffend die Regulirung und beziehungsweise Beschränkung der gegenwärtig bestehenden Armeegebühren.

Seine Majestät haben über Antrag des Ministerrathes mit allerhöchster Entschliessung vom 18. November 1849 eine Regulirung und beziehungsweise Beschränkung der gegenwärtig bestehenden Armeegebühren zu genehmigen geruhet, welche mit Rücksicht auf die künftigen Standes- und sonstigen Verhältnisse allenthalben, vom 1. Jänner 1850, in Wirksamkeit tritt.

Dieser allerhöchsten Entschliessung zufolge wird Nachstehendes angeordnet:

Erstens. Der ungarische und galizische mindere Friedensverpflegsfuss wird überall, wo solcher bisher systemmässig vorgeschrieben war und noch in Anwendung steht, für sämmtliche zum activen Dienststande der Armee gehörige Truppen und Branchen ganz aufgehoben, und dagegen der gegenwärtig für die deutschen Kronländer bemessene Verpflegsfuss für alle diese im activen Dienste stehenden Truppen und Branchen bewilliget, mit Ausnahme jener in Italien, Illirien, Tirol und Vorarlberg, dann der gleichfalls in höheren Gebühren ohnehin schon stehenden oder mit permanenten Zulagen betheilten Körper, als des Geniecorps und Generalquartiermeisterstabs, des Mineur- und des damit vereinigten Sappeurcorps, der Feldartillerie und gesammten zur Artillerie gehörigen Corps und Branchen, bei deren Friedensgebührausmass es auch fernerhin verbleibt.

Ebenso hat die bisher für die betreffenden Chargen in Friedensanstellungen, als: bei Platzcommanden, Transporthäusern, Spitälern u. s. w. bemessene eigene Gebühr aufzuhören, und an deren Stelle gleichfalls die dermal nach dem deutschen und rücksichtlich italienischen Friedens-Verpflegsfusse systemisirte Infanterie-Gebühr zu treten.

Nach demselben länderweisen Verpflegsfusse haben künftighin die gegenwärtig bemessene Friedens-Gebühr ihrer betreffenden Truppenkörper auch alle jene Officiere zu erhalten, welche bis nun den im Jahre 1838 erflossenen Bestimmungen gemäss, wegen ihrer Commandirung bei Militärkanzleien, beim General- oder Generalquartiermeisterstabe, in Militärakademien oder Erziehungshäusern u. s. w. mit fixen Zulagen, während dieser Commandirung nur die alte Friedensgebühr beziehen durften.

Zweitens. Dagegen tritt eine Beschränkung der in Folge der letzten Kriegsereignisse bewilligten vollen Kriegsgebühren, halben Kriegsnaturalien und bezüglichen Zulagen dadurch ein, dass

a) die gesammten — in Italien, in Ungarn, im Banate und in Siebenbürgen verlegten — zur zweiten und dritten Armee — dann die zu dem Observationscorps in Vorarlberg und Böhmen gehörigen Truppen und Branchen, so wie die dabei eingetheilten Generäle, Officiere, Beamte und Stabsparteien, und überhaupt alle derlei Individuen, welche bisher in der Kriegsgebühr wo immer stehen, auf die Friedens-Gebühr mit Wiedereintritt der Carenz-Vorschrift gesetzt, jedoch den fortan noch zu den gedachten mobilen Armeen und Corps gehörigen Generälen, Officieren, Beamten und Stabspar-

ruchomych armii i korpusów należącym, dozwala się pobieranie połowy naturaliów wojennych, tudzież oficerom począwszy od drugiego kapitana i drugiego rotmistrza na dół idąc (włącznie zostających w karencyi kapitanów i rotmistrzów pierwszej klasy) dalej osobom sztabowym z charakterem oficerskim dodatek mięsięcznych złt. r. ośm a zaś owym niższym osobom sztabowym jako i prymaplanistom, którzy prawo do naturaliów wojennych mają i sami sobie ubior sprawiają, dodatek miesięcznych złt. r. cztery.

Szeregowcy zaś wszystkich wyż namienionych armii i korpusów w takowym stanie ruchomym jeszcze zostających, począwszy od felfebla i wachmistrza idąc na dół, oprócz żołdu pokojowego we Włoszech, w Illiryi, Tyrolu i Vorarlbergu otrzymać mają dodatek pięciu krajcarów dziennie, miasto wszelkich zasiłków na mięso, zasiłków z powodu drożyzny lub polowych, a przeciwnie, owe w innych krajach ustawione ruchome korpusy do zwyczajnego żołdu bez zasiłków polowych usystemizowany zasiłek na mięso i zasiłek w drożyznie oprócz dodatku dwóch krajcarów dziennie.

b) Pobieranie połowy naturaliów wojennych ze strony wójsk i bransz nie należących do ruchomej armii i korpusów, o ile to dotyczącym oficerom i stronom dotąd dozwolono, bez wyjątku ustać ma, a tak ci, jak też oficerowie i osoby, które się w użyciu takowym nie znajdowały, potem wszyscy szeregowcy tylko te należytości pokojowe pobierać mają, jakie dla dotyczących kraju części usystemizowano, atoliż jednak w miejscach w stanie oblężenia ogłoszonych: we Wiedniu, w Pradze, we Lwowie i w Krakowie dozwala się jeszcze i na dal podczas trwania tego wyjątkowego stanu oficerom począwszy od drugiego kapitana i drugiego rotmistrza idąc na dół (włącznie kapitanów i rotmistrzów pierwszej klasy w karencyi zostających), dodatek pięciu złt. r. miesięcznie, a dotyczącym zaś szeregowcom pobierany dotąd ze względu ich gotowości dodatek trzechkrajcarowy dziennie, oprócz zasiłków na mięso jako i zasiłków w drożyznie.

c) Urzędnicy wojskowi jako też i inne osoby wszystkich bransz, którym dotąd we włoskich, węgierskich i innych częściach kraju, wojną najwięcej dotkniętych, albo którym z powodu, potrzebą zmuszonego opuszczenia dawnych ich posad, do pensyi pokojowej osobne dodatki w jednej trzeciej części lub w połowie gaży i t. d. dozwolone były, z początkiem tegoż czasu powyższego uregulowania należytości, to jest z dniem 1. Stycznia 1850, wszędzie do pojedyńczej należytości pokojowej przywróceni będą.

d) Wyższe kompanijne i szwadronowe opłaty ryczałtowe teraz jeszcze pobierane, jako i wszelkie inne szczególne pauszalia i dodatki mają jeszcze tylko przy oddziałach na przyszłość do wyż wspomnianych ruchomych armii i korpusów należących pozostać; oprócz tego zaś muszą takowe wraz ze zniesieniem należytości stanu ruchomego, to jest z dniem 1. Stycznia 1850, zniżonemi być na wymiar pokojowy.

Po trzecie. A gdy zniesienie należytości wojennych w ogólności, jako też i wszelkie dotychczas namienione zniżenie należytości z dniem 1. Stycznia 1850 w

teien die Fassung der halben Kriegsnaturalien; ferner den Officieren vom zweiten Hauptmann und zweiten Rittmeister abwärts (einschliessig der in Carenz stehenden Hauptleute und Rittmeister erster Classe), dann den, einen Officiers-Charakter bekleidenden Stabsparteien eine Zulage von monatlichen acht Gulden und jenen minderen Stabsparteien und Primaplanisten, welche den Anspruch auf Kriegsnaturalien haben, und sich selbst kleiden, eine Zulage von monatlichen vier Gulden bewilliget wird.

Die Mannschaft aller solchergestalt noch mobil bleibenden vorbenannten Armeen und Corps, vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts, hat aber nebst der Friedenslöhnung in Italien, Illirien, Tirol und Vorarlberg eine Zulage von täglichen fünf Kreuzern, statt aller Fleisch-, Theuerungs- und Feldbeiträge, jene in den übrigen Ländern aufgestellten mobilen Corps hingegen zu der ordinären Löhnung ohne Feldbeitrag den systemmässigen Fleisch- und Theuerungsbeitrag nebst einer Zulage täglicher zwei Kreuzer zu erhalten.

b) *Bei den zu den mobilen Armeen und Corps nicht gehörigen Truppen und Branchen hat die Fassung der halben Kriegsnaturalien, in so weit sie den betreffenden Officieren und Parteien bis jetzt bewilliget sind, durchgehends aufzuhören, und dieselben, so wie die in einem solchen Genusse nicht gestandenen Officiere und Parteien, dann sämmtliche Mannschaft haben bloss die für die respectiven Landestheile systemisirten Friedens-Gebühren zu beziehen, wozu jedoch in den in Belagerungszustand erklärten Plätzen: Wien, Prag, Lemberg und Krakau den Officieren vom zweiten Hauptmann und zweiten Rittmeister abwärts (einschliessig der in Carenz stehenden Hauptleute und Rittmeister erster Classe) eine Zulage von monatlichen fünf Gulden, der betreffenden Mannschaft aber die bisher bezogene Bereitschaftszulage von drei Kreuzern täglich, nebst den Fleisch- und Theuerungsbeiträgen während der Dauer dieses Ausnahmszustandes noch fortan zugestanden wird.*

c) *Die Militärbeamten und sonstige Individuen aller Branchen, welchen bisher in den vom Kriege am meisten betroffenen italienischen, ungarischen und anderen Landestheilen, oder wegen des nothgedrungenen Verlassens ihrer früheren Anstellungsorte zum Friedensgehalte besondere Zulagen von $^1/_3$ und $^1/_2$ Gage u. s. w. bewilliget waren, werden von demselben Zeitpuncte obiger Gebührsregulirung, nämlich vom 1. Jänner 1850, aller Orten wieder auf die einfache Friedensgebühr zu setzen seyn.*

d) *Die dermal noch bezogen werdenden höheren Compagnie- und Escadrons-Pauschgelder, so wie alle sonstigen besonderen Pauschalien und Zulagen haben nur noch bei den zu den vorerwähnten mobilen Armeen und Truppencorps fernerhin gehörigen Abtheilungen fortzubestehen; ausserdem müssen dieselben aber zugleich mit der Einstellung der Mobilitätsgebühr, nämlich vom 1. Jänner 1850, wieder auf die Friedens-Ausmass herabgesetzt werden.*

Drittens. Nachdem die Kriegsgebühreinstellung im Allgemeinen, so wie gesammte bisher angeführte Gebührsherabsetzung vom 1. Jänner 1850 einzutreten hat, die gegenwärtige Verordnung aber unverzüglich, und daher noch in gehöriger Zeit überall kundgemacht seyn muss, so sind auch die 28 Tage, welche bei dieser, und die 14 Tage, welche

skutek wejść ma, niniejsze rozporządzenie zaś bezzwłocznie, więc w należytym jeszcze czasie wszędzie obwieszczonem być musi, przeto też te 28 dni, które przy tej, jako i te 14 dni, które przy połowie należytości w naturaliach wojennych podczas stanu ruchomego należą się, do powyższego terminu uchylenia wrachowane są.

Tylko przy owych oddziałach wojskowych, które z jednego okręgu armii do drugiego wyruszają a z końcem Grudnia 1849 w nowych swych dyslokacyach nie staną, pieniężna należytość wojenna aż do dnia przybycia ich na stanowisku, a należytość naturaliów wojennych jeszcze 28 dni później trwać ma.

Gdy zresztą do wykonania zmian w stanie armii, z niniejszem rozporządzeniem połączonych, potrzebne będą rozrządzenia co do dyslokacyi wójsk, przeto postanawia się jeszcze i to na ostatku, iż dotyczące wojska i ich transporta, dopóki jeszcze znajdują się w należytości wojennej, należytość takową i nadal podczas marszu pobierać mają; owe zaś, które aż potąd już w należytości pokojowej stały, zostają i podczas marszu w tejże samej, a szeregowcy, począwszy od felfebla i wachmistrza idąc na dół, podczas tego marszu, gdyż wypada w najgorszej porze roku do należytości w żołdzie pokojowym w zasiłkach wymierzonej w tym kraju, przez który maszerują, otrzymać jeszcze mają marszowy dodatek jednokrajcarowy dziennie, dalej też i oficerowie w należytości pokojowej zostający, począwszy od drugiego kapitana i drugiego rotmistrza idąc na dół (włącznie kapitanów i rotmistrzów pierwszej klasy w karencyi zostających), dodatek miesięcznych złt. r. ośm *pro rata* jeżeli takowi już bez tego nie pobierają połowę naturaliów wojennych.

Wedle rozporządzeń niniejszych ściśle postępować się ma.

Gyulai m. p.

46.

Cesarskie rozporządzenie z dnia 30. Listopada 1849,

moc mające dla wszystkich owych krajów koronnych, w których powszechna księga ustaw cywilnych z dnia 11. Czerwca 1811, w mocy prawa stoi,

którem zarządza się zmiana najwyższych rezolucyi z dnia 11. Maja 1821 *) i 9. Marca 1830 **), że na przyszłość sąd najwyższy, przed zawyrokowaniem swem co do uznania kogo za zmarłego w celu rozłączenia małżeństwa między katolikami ważnem byłego i następnie wyrzec się mającego rozłączenia małżeństwa końcem wstąpienia w nowe śluby małżeńskie, już więcej uwag ordynaryatu zasięgać nie ma.

Uchwalam wniosek Mego ministra sprawiedliwości na uchylenie rozporządzenia najwyższemi rezolucyami z dnia 11. Maja 1821 i 9. Marca 1830 zaprowadzonego, wedle którego sąd najwyższy, przed swem zawyrokowaniem co do uznania kogo za

*) Ta brzmiała dosłownie: „Co do uznania kogo za zmarłego w celu rozłączenia małżeństwa między katolikami ważnem byłego, i następnie wyrzec się mającego rozłączenia, wprawdzie tylko podług tego stósować się należy, co w tej mierze księga ustaw cywilnych rozporządza, wszelakoż sąd najwyższy, nim do zawyrokowania przystąpi, udzielić jeszcze winien dotyczącemu ordynaryatowi rozpraw tudzież zachodzących, i uwag onegoż zasięgnąć. Jeżeliby zaś wyrok sądu najwyższego odmiennie wypadł od zdania ordynaryatu, tedy mojej uchwały zasięgnąć należy.

O tej mojej rezolucyi także i nadworna Rada wojenna dla równostajnego postępowania zawiadomioną być ma."

**) Ob. takową obwieszczoną dekretem kancelaryi nadwornej z dnia 12. Maja 1830 w zbiorze politycznych ustaw i rozporządzeń w tom. 58., na stronicy 141. i 142.

bei der halben Mobilität an Kriegsnaturalien noch gebühren, in den obigen Sistirungstermin eingerechnet.

Nur bei jenen Truppenabtheilungen, welche aus einem Armeebereiche in einen anderen marschiren, und bis Ende December 1849 in ihren neuen Dislocationen nicht einrücken, hat die Kriegs-Geld-Gebühr bis zum Tage des Eintreffens an ihre Bestimmung, und die Kriegs-Naturalien-Gebühr noch 28 Tage darnach fortzubestehen.

Da übrigens zum Vollzuge der mit gegenwärtiger Verordnung in Verbindung stehenden Veränderungen im Armeestande Truppen-Dislocations-Verfügungen nöthig werden, so wird endlich noch bestimmt, dass die betreffenden Truppen und Transporte derselben, so lange sie noch in der Kriegsgebühr stehen, diese Gebühr während dem Marsche fortzubeziehen haben; jene aber, die bis dahin schon in der Friedensgebühr standen, bleiben auch während des Marsches in derselben, und die Mannschaft vom Feldwebel und Wachtmeister abwärts hat während dieses Marsches, da er in der schlechtesten Jahreszeit geschieht, zu der im Lande des Marsches bemessenen Gebühr an Friedenslöhnung und Beiträgen noch eine Marschzulage von Einem Kreuzer täglich, dann die in der Friedensgebühr stehenden Officiere vom zweiten Hauptmann und zweiten Rittmeister abwärts (einschliessig der in Carenz stehenden Hauptleute und Rittmeister erster Classe), soferne sie nicht ohnehin die halben Kriegsnaturalien geniessen, eine Marschzulage von monatlichen acht Gulden pro rata *zu erhalten.*

Hiernach wird sich genau zu benehmen seyn.

Gyulai *m. p.*

46.

Kaiserliche Verordnung vom 30. November 1849,

wirksam für alle Kronländer, in welchen das allgem. bürgerl. Gesetzbuch vom 11. Juni 1811 in Rechtskraft steht,

wodurch in Abänderungen der Allerh. Entschliessungen vom 11. Mai 1821 *) und 9. März 1830 **) verfügt wird, dass in Hinkunft der oberste Gerichtshof vor seiner Schlussfassung über Todeserklärungen zum Behufe der Trennung einer giltig bestandenen Ehe zwischen Katholiken und der hiernach auszusprechenden Trennung der Ehe behufs der Wiederverehelichung, nicht mehr das Ordinariat einzuvernehmen habe.

Ich genehmige den Antrag Meines Justizministers, dass es von der mit den Allerh. Entschliessungen vom 11. Mai 1821 und 9. März 1830 getroffenen Anordnung, wornach der oberste Gerichtshof vor seiner Schlussfassung über Todeserklärungen zum Behufe der

---

**) Dieselbe lautet wörtlich: „In Betreff der Todeserklärungen zum Behufe der Trennung einer giltig bestandenen Ehe zwischen Katholiken und der hiernach auszusprechenden Trennung der Ehe ist sich zwar lediglich nach dem, was hierwegen das bürgerliche Gesetzbuch verordnet, zu benehmen, jedoch hat die oberste Justizstelle, bevor sie ihr Erkenntniss schöpft, noch die diessfälligen Verhandlungen dem betreffenden Ordinariate mitzutheilen, und die Bemerkungen desselben einzuholen. Sollte sodann der Beschluss der obersten Justizstelle von der Meinung des Ordinariats verschieden ausfallen, so ist Meine Entschliessung darüber einzuholen.*

Von dieser Meiner Entschliessung ist auch der Hofkriegsrath zu seinem gleichmässigen Benehmen in die Kenntniss zu setzen."

***) S. dieselbe, kundgemacht durch Hofkanzlei-Decret vom 12. Mai 1830, in der Sammlung der politischen Gesetze und Verordnungen, 58. Band, Seite 141 u. 142.*

zmarłego w celu rozłączenia małżeństwa między katolikami ważnem byłego i następnie wyrzec się mającego rozłączenia małżeństwa końcem zawarcia nowych związków małżeńskich, z ordynaryatem znosić się miał.

Franciszek Józef m. p. **Schmerling** m. p.

47.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętznych z dnia 13. Grudnia 1849,

do naczelników krajowych w Czechach, Morawii, Szląsku, Austryi powyżej i poniżej Ensu, Tyrolu Styryi, Karyntyi, Krajny, w Pobrzeżu i Tryeście,

co do postępowania z politycznymi urzędnikami cesarskimi z powodu organizowania nowej politycznej administracyi.

W skutek najwyższego zezwolenia z dnia 13. Grudnia 1849 minister spraw wewnętrznych względem postępowania z politycznymi urzędnikami cesarskimi z powodu organizowania nowej politycznej administracyi następujące rozporządzenie wydać postanowił.

§. 1.

Z dniem 15. Grudnia 1849 wszyscy urzędnicy konceptowi, w koronnych krajach: Czechach, Morawii, Szląsku, Austryi powyżej i poniżej Ensu, Salcburgu, Tyrolu, Styryi, Karyntyi, Krajny, w Pobrzeżu i Tryeście przy istniejących guberniach, rządach krajowych, urzędach powiatowych lub pierwszych cesarskich instancyach politycznych umieszczeni, w stan rozrządzalności wstępują.

§. 2.

Każdy w stanie rozrządzalności znajdujący się urzędnik, zobowiązany jest wszędzie, bez różnicy kraju koronnego, do służby rządowej dać się użyć.

Za to zatrzymuje mu się usystemizowana z jego dotychczasowym stopniem służbowym połączona płaca, jako też dotąd pobierany dodatek osobisty i kwaterowe, to ostatnie dopóty, dopóki się w tem miejscu znajduje, dla którego usystemizowanem jest, — lata służby także mu się bez przerwy wciąż rachują. Prawo do dochodów z samą funkcyą połączonych, jako: dodatki do funkcyi należące, stołowe, pauszalia kancelaryjne i t. p. dopóty trwa, dopóki nie ustanie urząd, przy którym do dochodów uprawniony umieszczonym jest, lub dopóki nie nastąpi przeznaczenie onegoż do używania go przy urzędzie organizmu nowego.

Z wstąpieniem w stan rozrządzalności ustaje w przypadkach przeniesienia z powodu tegoż przeznaczenia prawo do wynagrodzeń kosztów przeniesienia i podróży.

§. 3.

Stan rozrządzalności ustaje:

a) przez udzielenie posady służbowej w stanie nowych urzędów,
b) przez przeniesienie na doczesny stan spoczynku,
c) przez spensyonowanie.

§. 4.

Owi w stanie rozrządzalności zostający cesarscy urzędnicy polityczni, którzy jeszcze przed rozpoczęciem działalności nowych urzędów administracyjnych posady służbowe przy tychże ostatnich otrzymali, przeto bezpośrednio z ich teraźniejszej

Trennung einer giltig bestandenen Ehe zwischen Katholiken und der hiernach auszusprechenden Trennung der Ehe behufs der Wiederverehelichung, das Ordinariat einzuvernehmen hatte, sein Abkommen habe.

Franz Joseph m. p.

Schmerling m. p.

47.

Verordnung des Ministeriums des Innern vom 13. December 1849,

an die Länderchefs von Böhmen, Mähren, Schlesien, Oesterreich ob und unter der Enns, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, von dem Küstenlande und Triest,

über die Behandlung der politischen landesfürstlichen Beamten aus Anlass der Organisirung der neuen politischen Administration.

Zufolge allerhöchster Genehmigung vom 13. December 1849 hat der Minister des Innern über die Behandlung der politischen landesfürstlichen Beamten aus Anlass der Organisirung der neuen politischen Administration folgende Verordnung zu erlassen befunden:

§. 1.

Mit dem 15. December 1849 treten sämmtliche Conceptsbeamte, welche bei den, in den Kronländern Böhmen, Mähren, Schlesien, Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Tirol, Steiermark, Kärnthen, Krain, in dem Küstenlande und Triest bestehenden Gubernien, Landesregierungen, Kreisämtern oder ersten landesfürstlichen politischen Instanzen angestellt sind, in den Stand der Verfügbarkeit.

§. 2.

Jeder im Stande der Verfügbarkeit befindliche Beamte ist verpflichtet, sich überall, ohne Unterschied des Kronlandes, im Staatsdienste verwenden zu lassen.

Dagegen behält er den mit seinem bisherigen Dienstgrade verbundenen systemisirten Gehalt, so wie die bisher bezogene Personalzulage und das Quartiergeld, letzteres so lange, als er sich an dem Orte befindet, für welchen dasselbe systemisirt ist, — auch werden ihm die Dienstjahre ohne Unterbrechung fortgezählt. Der Anspruch auf die mit der Function selbst verbundenen Bezüge, als: Functionszulagen, Tafelgelder, Kanzleipauschalien u. dgl. dauern so lange fort, bis die Behörde, bei welcher der Bezugsberechtigte angestellt ist, aufhört, oder die Zuweisung desselben zur Verwendung bei einer Behörde des neuen Organismus erfolgt.

Mit dem Eintritte in den Stand der Verfügbarkeit erlischt in Fällen von Uebersiedlungen aus Anlass dieser Zuweisung der Anspruch auf Uebersiedlungs- und Reisekostenentschädigungen.

§. 3.

Der Stand der Verfügbarkeit hört auf:

a) durch die Verleihung einer Dienstesstelle in dem Status der neuen Behörden;

b) durch Versetzung in den zeitlichen Ruhestand;

c) durch Pensionirung.

§. 4.

Jene im Stande der Verfügbarkeit befindlichen landesfürstlichen politischen Beamten, welche noch vor dem Beginne der Wirksamkeit der neuen Verwaltungsbehörden Dienstesstellen bei diesen letzteren erhalten, sohin unmittelbar aus ihrer gegenwärtigen Anstellung

posady w stan tych nowych urzędów wporządkowani będą, ze stanu rozrządzalności w tym momencie występują, w którym względem nowej swej posady służbowej przysięgę składają.

Tenże ostatni jedynie ten skutek dla nich ma, iż z powodu objęcia nowej ich posady służbowej do dyetów i wynagrodzenia kosztów przeniesienia i podróży żadnego prawa nie mają.

§. 5.

Z udzieleniem posady otrzymuje urzędnik płacę, jaka wedle systemu z nią połączona jest, równie też i inne dochody za zniesieniem dotychczasowych.

Jeżeliby zaś te ostatnie przewyższały dochody z posady, zaraz przy wprowadzeniu nowej organizacyi lub następnie podczas roku uwzględnienia udzielonej, jemu każdoczasowo przynależące, tedy mu się ta przewyżka zostawia.

§. 6.

Każdemu teraz z płacą ustanowionemu urzędnikowi konceptowemu, któryby albo nie otrzymał posadę usystemizowaną albo wstąpić miał w trwały stan spoczynku, dozwala się rok uwzględnienia.

§. 7.

Dla owych urzędników, którzy bezpośrednio po uchyleniu urzędu, do którego należą, posadę usystemizowaną nie otrzymawszy, w użycie nadzwyczajne wstępują, rok uwzględnienia od tego czasu poczyna się, z którym to użycie ustaje; dla innych wtedy, kiedy urząd, przy którym umieszczeni byli, działać przestaje.

§. 8.

Ktoby aż do upływu roku uwzględnienia posadę usystemizowaną nie otrzymał, takowy w doczesny stan spoczynku przeniesionym zostanie.

§. 9.

W stan rozrządzalności wstępują wszyscy przy cesarskich urzędach politycznych z płacą umieszczeni urzędnicy manipulacyjni.

Temże dostępują takowi tych samych praw i przyjmują te same obowiązki, jak urzędnicy konceptowi, w stan rozrządzalności wstępujący, lecz jeżeliby nieotrzymali posądę usystemizowaną lub nie zostali przeniesieni wedle istniejących przepisów w trwały stan spoczynku, tedy użyci być mają za potrąceniem odpowiednej kwoty w pauszaliach kancelaryjnych szczególnym urzędom wymierzonych.

Jeżeliby w celu takowego użycia z miejsca teraźniejszej ich posady na inne przeniesionemi zostali, na tenczas wynagrodzenie kosztów przeniesienia otrzymają sposobem ryczałtowym w ilości 20 odsetków ostatniej ich płacy.

To wynagrodzenie przeniesienia przyznaje się także i tym urzędnikom kancelaryjnym, którym udziela się usystemizowana posada, z jaką nie większa jak ich dotychczasowa płaca połączona jest.

§. 10.

Komisya krajowa powinna słuszny wzgląd mieć na owych praktykantów kancelaryjnych, którzy już przynajmniej od lat trzech z dobrym skutkiem w użyciu zostają, a w celu sprawowania interesów kancelaryjnych pod częściowem umniejszaniem pau-

in den Status dieser neuen Behörde eingereiht werden, treten in dem Augenblicke, in welchem sie für ihren neuen Dienstposten beeidet werden, aus dem Stande der Verfügbarkeit.

Letzterer hat für dieselben nur die Folge, dass sie aus Anlass des Antrittes ihres neuen Dienstpostens keinen Anspruch auf Diäten und Uebersiedlungs- und Reisekostenentschädigung haben.

§. 5.

Mit der verliehenen Stelle erhält der Beamte den mit derselben systemmässig verbundenen Gehalt und die übrigen Bezüge gegen Einstellung der bisherigen.

Sollten diese letzteren die mit der, gleich bei Einführung der neuen Organisation oder in der Folge, während des Begünstigungsjahres, verliehenen Stelle, ihm jeweilig zukommenden Bezüge übersteigen, so wird der übersteigende Betrag demselben belassen.

§. 6.

Jedem dermal mit Gehalt angestellten Conceptsbeamten, welcher nicht entweder eine systemisirte Stelle erhält, oder in den bleibenden Ruhestand zu treten hat, wird das Begünstigungsjahr bewilligt.

§. 7.

Für jene Beamte, welche unmittelbar nach der Auflassung der Behörde, der sie angehören, ohne eine systemisirte Stelle zu erhalten, in ausserordentliche Verwendung treten, beginnt das Begünstigungsjahr von dem Zeitpuncte, mit welchem diese Verwendung aufhört, für die übrigen mit dem Zeitpuncte, wo die Behörde, bei der sie angestellt waren, ausser Wirksamkeit tritt.

§. 8.

Wer bis zum Ablaufe des Begünstigungsjahres nicht eine systemisirte Stelle erhält, wird in den zeitlichen Ruhestand versetzt.

§. 9.

In den Stand der Verfügbarkeit treten auf gleiche Weise alle bei landesfürstlichen politischen Behörden mit Gehalt angestellten Manipulations-Beamten.

Sie erhalten dadurch dieselben Ansprüche, und übernehmen dieselben Verpflichtungen, wie die in den Stand der Verfügbarkeit tretenden Conceptsbeamten, sind aber, wenn sie nicht entweder eine systemisirte Stelle erhalten, oder nach den bestehenden Vorschriften in den bleibenden Ruhestand versetzt werden, gegen Abrechnung eines entsprechenden Betrages an den, den einzelnen Behörden zugemessenen Kanzleipauschalien in Verwendung zu bringen.

Falls sie behufs einer solchen Verwendung an einen andern Ort, als den ihrer gegenwärtigen Anstellung versetzt werden, erhalten sie eine Pauschalentschädigung für die Uebersiedlungskosten mit 20 Procent ihres letzten Gehaltes.

Diese Uebersiedlungsentschädigung wird auch jenen Kanzleibeamten zugestanden, welchen eine systemisirte Stelle verliehen wird, mit der keine höhere, als ihre bisherige Besoldung verbunden ist.

§. 10.

Auf jene Kanzlei-Practikanten, welche bereits wenigstens drei Jahre mit gutem Erfolge in Verwendung stehen, ist von der Landescommission billiger Bedacht zu nehmen, und deren zeitweilige Zutheilung an die eine oder andere politische Stelle behufs der Beförderung der

szaliów kancelaryjnych ile możności zarządzić czasowe ich przydzielenie do któregobądź z urzędów politycznych.

W takowym razie doznają oni tej korzyści, że im, jeżeli z takowego użycia bezpośrednio dostąpią posady stanowczej, ich lata służby bez przerwy rachują się.

§. 11.

Wszyscy urzędnicy jednej kategoryi stanowią, bez względu, czy oni przy namiestnictwach, rządach cyrkułowych lub starostwach powiatowych umieszczeni są, w tym kraju koronnym, w którym umieszczeni są, stan konkretalny, a stopień płacy, w jaki urzędnik tej kategoryi przez mianowanie wporządkowanym zostaje, stanowi także jego rangę służbową, a ranga jego osobista, którą tenże przed swem przeniesieniem do nowego urzędowania zajmował, nawet gdyby ją wedle istniejących przepisów zatrzymać miał, żadnej w tem zmiany nie sprawia.

§. 12.

Między pojedyńczemi kategoryami i stopniami płacy porządkują się urzędnicy podług dotychczasowych przepisów, z kąd jednak żadne większe do promocyi nie wynika prawo.

§. 13.

Posunięcie na wyższe klasy płacy i służby nie jest li tylko stopniowe, jest ono rzeczewistą promocyą, do której prawa nadaje szczególniej wyższe uzdolnienie i zasłużenie.

§. 14.

Prezydenci obwodowi i radcy namiestnictwa tworzą jednę kategoryą; radcy obwodowi i starostowie powiatowi drugą; — koncepiści przy namiestnictwach, przy rządach obwodowych i komisarze powiatowi trzecią.

Prawo do postanowienia stanowisk radców namiestnictwa i obwodowych, prezydentów obwodowych i starostów powiatowych, jako też do powoływania prezydentów obwodowych do namiestnictwa a starostów powiatowych do rządu obwodowego, ministerstwu spraw wewnętrznych przystoi, tylko że tem usystemizowany stan konkretalny stopnia płacy zmienionym być nie może.

§. 15.

Stanowiska komisarzy powiatowych oznacza namiestnik, i temuż także przysłuża prawo, pod względem służby publicznej przenieść ich lub powołać albo do namiestnictwa albo do rządu obwodowego, o ile stan konkretalny stopnia płacy zmienionym nie zostaje.

Zezwolenie przeniesienia komisarza powiatowego z jednego kraju koronnego do drugiego tylko ministrowi spraw wewnętrznych przysługa.

Bach m. p.

Kanzleigeschäfte unter theilweiser Verminderung des Kanzleipauschales nach Thunlichkeit zu veranlassen.

In diesem Falle geniessen dieselben die Begünstigung, dass ihnen, wenn sie unmittelbar aus dieser Verwendung in eine definitive Bedienstung übertreten, ihre Dienstjahre ohne Unterbrechung angerechnet werden.

§. 11.

Sämmtliche Beamte einer Cathegorie, sie mögen bei den Statthaltereien, Kreisregierungen oder Bezirkshauptmannschaften angestellt seyn, bilden in dem Kronlande, wo sie angestellt sind, einen Concretalstatus und die Gehaltsstufe, in die der Beamte in dieser Cathegorie durch Ernennung gereiht wird, normirt auch seinen Dienstrang, ohne dass der persönliche Rang, welchen derselbe vor seinem Uebertritte in die neue Verwaltung gehabt hat, selbst wenn er ihn nach den bestehenden Vorschriften behalten sollte, hierin eine Aenderung begründet.

§. 12.

Innerhalb der einzelnen Cathegorien und Gehaltsstufen selbst, reihen sich die Beamten nach den bisherigen Vorschriften, ohne dass dadurch ein höherer Anspruch auf Beförderung erwächst.

§. 13.

Die Vorrückung in die höhere Gehalts- und Dienstesclassen ist keine blos graduelle, sie ist eine wirkliche Beförderung, auf welche vorzugsweise die höhere Befähigung und Würdigkeit Anspruch gibt.

§. 14.

Die Kreispräsidenten und Statthaltereiräthe bilden Eine Cathegorie; — die Kreisräthe und Bezirkshauptmänner Eine zweite; — die Concipisten bei den Statthaltereien, bei den Kreisregierungen und die Bezirkscommissäre Eine dritte.

Die Bestimmung der Standorte der Statthalterei- und Kreisräthe, der Kreispräsidenten und der Bezirkshauptmänner, so wie die Einberufung der Kreispräsidenten zur Statthalterei und der Bezirkshauptmänner zur Kreisregierung steht dem Ministerium des Innern zu, nur darf dadurch der systemisirte Concretalstatus einer Gehaltsstufe nicht verändert werden.

§. 15.

Die Standorte der Bezirkscommissäre bestimmt der Statthalter, und ihm steht auch das Recht zu, sie aus Rücksicht des öffentlichen Dienstes zu versetzen oder zur Statthalterei oder Kreisregierung einzuberufen, in soferne der Concretalstatus der Gehaltsstufe nicht verändert wird.

Die Bewilligung der Versetzung eines Bezirkscommissärs aus einem Kronlande in ein anderes steht nur dem Minister des Innern zu.

Bach *m. p.*

48.

Rozporządzenie ministerstwa finansów z dnia 18. Grudnia 1849,

moc mające dla wszystkich krajów koronnych,

którem zniża się cło wychodowe od zegarów.

W porozumieniu się z c. k. ministeryum handlu, cło wychodowe od wszelkich zegarów, tak w handlu z zagraniczem, jak w handlu pośrednim, zniża się na jednę czwartą krajcara część za każdą sztukę.

To rozporządzenie z tym dniem działać poczyna, w którym takowe każdy urząd celny dojdzie i tamże na placu urzędowym przybitem zostanie.

Krauss m. p.

48.

Erlass des Finanzministeriums vom 18. December 1849,

wirksam für alle Kronländer,

wodurch der Ausgangszoll für Uhren herabgesetzt wird.

Im Einverständnisse mit dem k. k. Handelsministerium wird der Ausgangszoll für Uhren aller Art, sowohl im Verkehre mit dem Auslande, als auch im Zwischenverkehre, auf ¼ Kreuzer für jedes Stück herabgesetzt.

Diese Anordnung hat von dem Tage an in Wirksamkeit zu treten, an welchem dieselbe jedem Zollamte zukommt, und daselbst am Amtsplatze angeheftet wird.

Krauss *m. p.*

Powszechny

dziennik praw państwa i rządu

dla

cesarstwa austryackiego.

Część X.

wydana i rozesłana

w wydaniu wyłącznie miemieckiem dnia 31. Grudnia 1849,
w wydaniu niniejszem dwujezykowem dnia 8. Stycznia 1850.

Przegląd treści: Stronica

Allgemeines

Reichs-Gesetz- und Regierungsblatt

für das

Kaiserthum Oesterreich.

X. Stück.

Ausgegeben und versendet

in der deutschen Allein-Ausgabe am 31. December 1849,
in der gegenwärtigen Doppel-Ausgabe am 8. Jänner 1850.

Inhalts-Uebersicht: *Seite*

49.

Rozporządzenie przechodnie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27. Grudnia 1849,

moc mające dla Austryi powyżej i poniżej Ensu, Solnogrodu, Czech, Morawii, Szląska, Tyrolu, Karyntyi, Styryi, Krajny, Goryeyi, Gradyski, Istryi i Tryestu,

dotyczące się wykonywania sądownictwa co do ciężkich policyjnych przestępstw i policyjnych przewinień.

Z uwagi na to, że we wszystkich owych krajach koronnych, dla których przyszły organizm polityczny najwyższą otrzymał sankcyą, nowe polityczne urzędy z dniem 1. Stycznia 1850 lub przynajmniej w biegu tego miesiąca w działanie wstąpić mają, a do tego zaś czasu w skutek nieprzezwyciężonych przeszkód, wynikających z równoczesnego przekształcenia dotąd istniejących urzędów sądowych, administracyjnych i poborczych, nowe sądy powszechnie do urzędowania przyjść nie mogą, przetoż i postanowienie §. 32. uchwalonych przez Najjaśniejszego Pana ustaw zasadniczych co do urządzenia sądownictwa w zastósowanie wejść nie może, — za równocześnie zasięgnionem upoważnieniem Najjaśniejszego Pana Jego ces. król. Mości co do tymczasowego wykonywania sądownictwa względem ciężkich przestępstw policyjnych jako i przewinień policyjnych, dla uchylenia zajść mogącego zawieszenia sądowego, ministeryum sprawiedliwości rozporządza:

§. 1.

Sądownictwo względem ciężkich przestępstw policyjnych i przewinień policyjnych wykonywają i nadal jeszcze w swym powiecie obecnie do tego powołane urzędy, o ile takowe oraz sądownictwo cywilne lub kryminalne wykonywać mają.

§. 2.

O ile takowy sędziowski urząd własne uorganizowane urzędy, jak n. p. dyrekcye policyjne, kapitaństwa miast, magistraty sprawują, też same jako organa sądowe sądownictwo im dotąd przynależące aż do dalszego rozporządzenia wykonywać mają.

§. 3.

W owych krajach koronnych, w których, jak to częścią w Karyntyi, w Krajnie i t. d. dotychczas własne §.^em 2.^im nieobjęte organa administracyi publicznej do sprawowania interesów publicznych jako i do wykonywania urzędu sędziowskiego co do ciężkich przestępstw policyjnych i przewinień policyjnych ustanowiono, gdy inne organa w tymże samym powiecie tylko urząd sędziowski sprawowały, przy teraźniejszem uchyleniu organów sprawowania interesów politycznych, sądownictwo co do ciężkich przestępstw policyjnych i przewinień policyjnych na te ostatnie przelewa się.

§. 4.

W takowych zaś przypadkach, w którychby postanowienia poprzednich §§.^ów 1., 2., 3. w pewnym jakim powiecie żadnego nieznalazły zastósowania, sądownictwo co do ciężkich przestępstw policyjnych i przewinień policyjnych tymczasowie wziąść ma na się sąd kryminalny, powiatowi temu zresztą przyzwoity.

§. 5.

Gdyby w takowym razie, wykonywanie sądownictwa przez wielką nieco odległość od sądu śledczego stawało się [illegible]wem lub też z innych jakowych ważnych przyczyn

49.

Transitorische Verordnung des Justizministeriums vom 27. December 1849,

wirksam für Oesterreich ob und unter der Enns, Salzburg, Böhmen, Mähren, Schlesien, Tirol, Kärnthen, Steiermark, Krain, Görz, Gradiska, Istrien und Triest,

in Bezug der Ausübung der Gerichtsbarkeit über schwere Polizeiübertretungen und Polizei-Vergehen.

In der Erwägung, dass in allen jenen Kronländern, für welche der künftige politische Organismus die allerhöchste Sanction erhalten hat, die neuen politischen Behörden mit 1. Jänner 1850 oder wenigstens im Laufe dieses Monats in Wirksamkeit treten sollen, bis zu diesem Zeitpuncte aber in Folge der durch die gleichzeitige Umgestaltung der bisher bestandenen Justiz-, Administrativ- und Steuerbehörden entspringenden, unüberwindbaren Hindernisse die neuen Gerichte nicht durchgängig zur Amtsthätigkeit gelangen dürften, somit die Bestimmung des §. 32 der allerhöchst genehmigten Grundzüge der Gerichtsverfassung nicht in Anwendung gebracht werden kann, wird, über die gleichzeitig bei Sr. k. k. Majestät eingeholte Ermächtigung wegen der einstweiligen Ausübung der Gerichtsbarkeit über schwere Polizeiübertretungen und Polizei-Vergehen, zur Beseitigung eines allfälligen Rechtsstillstandes, von Seite des Justizministeriums verordnet:

§. 1.

Die Gerichtsbarkeit über schwere Polizeiübertretungen und Polizei-Vergehen wird von den gegenwärtig dazu berufenen Behörden, in soferne sie zugleich eine Civil- oder Criminal-Gerichtsbarkeit auszuüben haben, noch fernerhin in ihrem Bezirke gehandhabt.

§. 2.

In soferne eigene organisirte Behörden dieses Richteramt ausüben, wie z. B. Polizeidirectionen, Stadthauptmannschaften, Magistrate, haben dieselben die ihnen bisher zustehende Gerichtsbarkeit bis auf weitere Verfügung als gerichtliche Organe zu besorgen.

§. 3.

In denjenigen Kronländern, in welchen, wie zum Theile in Kärnthen, in Krain u. s. w. bisher eigene nicht unter den §. 2 fallende Organe der öffentlichen Verwaltung zur politischen Geschäftsführung und zur Ausübung des Richteramtes über schwere Polizeiübertretungen und Polizei-Vergehen bestellt waren, während andere Organe in demselben Bezirke nur das Civil-Richteramt zu besorgen hatten, geht die Gerichtsbarkeit über schwere Polizeiübertretungen und Vergehen, bei dem nunmehrigen Wegfallen der Organe der politischen Geschäftsführung, an die letzteren über.

§. 4.

In denjenigen Fällen hingegen, in welchen diese Bestimmungen der vorgehenden §§. 1, 2, 3 in einem bestimmten Bezirke keine Anwendung finden sollten, hat das für diesen Bezirk sonst zuständige Criminalgericht einstweilen die Gerichtsbarkeit über schwere Polizeiübertretungen und Polizei-Vergehen zu übernehmen.

§. 5.

Sollte in einem solchen Falle die Ausübung der Gerichtsbarkeit durch eine zu grosse Entfernung von dem Untersuchungsgerichte erschwert oder aus andern wichtigen Ursachen gehindert

było przeszkodzonem, tedy zesłanie najbliższego usposobionego sądu zarządzić może sąd, w każdym kraju koronnym jako 2.[ga] instancya (§. 7.) ustanowiony.

§. 6.

Postanowienia §§. 284., 285., 286. cz. II[ej] ks. ust. karn. co do sądu uprzywilejowanego w przypadkach ciężkich przestępstw policyjnych i §. 292. II.[ej] cz. co do podporządkowania dotychczasowych urzędów w ciężkich przestępstwach policyjnych, jako i w tych pvzypadkach, w których urzędy cyrkułowe względem przewinień urząd w 1.[ej] instancyi sprawowały, znoszą się, a względem właściwości sądu jedynie tylko powszechne prawidło zasadnicze §. 282. cz. II.[ej] ks. ust. karn. z utrzymaniem rozporządzenia §.[u] 283. cz. II.[ej] ks. ust. karn. mocy pozostać ma.

§. 7.

Przedłożenie wyroków wedle §. 400. i 401. cz. II.[ej] ks. ust. karn. przed urząd cyrkułowy zupełnie ustać ma, wszelakoż przedłożenie onychże w tych przypadkach, w których dotąd z urzędu, albo za założeniem rekursu lub w celu ułaskawienia przed rząd krajowy miejsce miało, na przyszłość tymczasowie przed następujące wyższe władze sądowe dla prawnego zawyrokowania jako w 2.[ej] instancyi nastąpić ma:

w Austryi poniżej Ensu przed ces. król. sąd apelacyjny we Wiedniu;
„ Austryi powyżej Ensu przed ces. król. sąd miejski szlachecki w Lincu;
„ Solnogrodzie przed ces. król. sąd miejski i szlachecki w Solnogrodzie;
„ Czechach przed ces. król. sąd apelacyjny w Pradze;
„ Morawii i Szląsku przed ces. król. sąd apelacyjny w Bernie;
„ Tyrolu przed ces. król. sąd apelacyjny w Insbruku;
„ Karyntyi przed ces. król. sąd apelacyjny w Klagenfurcie (Celowcu);
„ Styryi przed ces. król. sąd szlachecki w Gracu:
„ Krajnie przed ces. król. sąd miejski i szlachecki w Lublanie;
„ Gorycyi i Gradysce przed ces. król. sąd miejski i szlachecki w Gorycyi;
„ Istryi przed ces. król. sąd miejski i szlachecki w Rowinii (Rovigno);
„ Tryeście przed ces. król. sąd miejski i szlachecki w Tryeście.

§. 8.

Też to właśnie urzędy w 2.[ej] instancyi wszelkie rekursa przeciw wyrokom w przewinieniach policyjnych rozstrzygać mają.

§. 9.

Zakres działania dawnej kancelaryi nadwornej politycznej przelewa się na ces. król. sąd najwyższy.

Schmerling m. p.

werden, so kann die Delegation eines zunächst gelegenen geeigneten Gerichtes von dem in jedem Kronlande als zweite Instanz bestellten Gerichte (§. 7) verfügt werden.

§. 6.

Die Bestimmungen der §§. 284, 285, 286, II. Thls. St. G., über den privilegirten Gerichtsstand in schweren Polizei-Uebertretungsfällen und des §. 292, II. Thls., über die Unterordnung der bisherigen Behörden in schweren Polizeiübertretungen, so wie in jenen Fällen, in welchen die Kreisämter über Vergehen in erster Instanz das Amt zu handeln hatten, werden aufgehoben, und es hat hinsichtlich der Gerichtszuständigkeit nur der allgemeine Grundsatz des §. 282, II. Thls. St. G., mit Aufrechthaltung der Anordnung des §. 283, II. Thls. St. G., zu gelten.

§. 7.

Die Vorlage der Urtheile an das Kreisamt nach §§. 400 und 401, II. Thls. St. G., hat ganz aufzuhören, dagegen hat die Vorlage derselben in denjenigen Fällen, in welchen sie bisher von Amtswegen, oder über ergriffenen Recurs oder zum Behufe der Begnadigung an die Landesstelle stattzufinden hatte, für die Zukunft einstweilen an nachfolgende höhere Gerichtsbehörden, zu der nach dem Gesetze als zweite Instanz zu erlassenden Entscheidung, zu erfolgen:

in Oesterreich unter der Enns an das k. k. Appellationsgericht zu Wien;
in Oesterreich ob der Enns an das k. k. Stadt- und Landrecht zu Linz;
in Salzburg an das k. k. Stadt- und Landrecht zu Salzburg;
in Böhmen an das k. k. Appellationsgericht zu Prag;
in Mähren und Schlesien an das k. k. Appellationsgericht zu Brünn;
in Tirol an das k. k. Appellationsgericht zu Innsbruck;
in Kärnthen an das k. k. Appellationsgericht zu Klagenfurt;
in Steiermark an das k. k. Landrecht in Gratz;
in Krain an das k. k. Stadt- und Landrecht in Laibach;
in Görz und Gradiska an das k. k. Stadt- und Landrecht zu Görz;
in Istrien an das k. k. Stadt- und Landrecht zu Rovigno;
in Triest an das k. k. Stadt- und Landrecht in Triest.

§. 8.

Eben diese Behörden haben über alle Recurse gegen Erkenntnisse über Polizei-Vergehen in zweiter Instanz zu entscheiden.

§. 9.

Der Wirkungskreis der ehemaligen politischen Hofstelle geht an den k. k. obersten Gerichtshof über.

Schmerling *m. p.*




BIBLIOTH: UNIV:
JAGELLONICAE